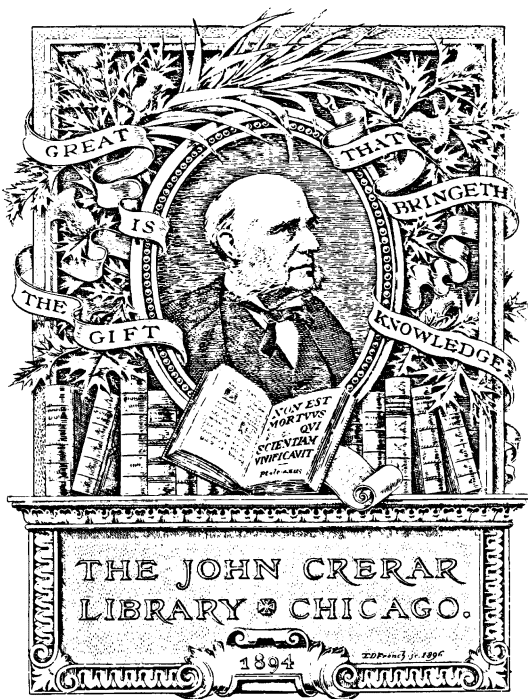

KATALOG
TILL
SVENSKA
Mosskultur-Föreningens
UTSTÄLLNING
I MALMÖ
1896.

KATALOG

TILL

SVENSKA MOSSKULTUR-FÖRENINGENS UTSTÄLLNING

VID

ADERTONDE

ALLMÄNNA SVENSKA LANDTBROKSMÖTET

I

MALMÖ

ÅR 1896.

JÖNKÖPING.

TRYCKT HOS H. HALLS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG
1896.

Inledning.

Då Svenska Mosskulturföreningen beslutat deltaga i 18:de Allmänna Svenska Landbruksmötet i Malmö, var det helt naturligt, att under-teknad, som erhöi i uppdrag att ordna Föreningens utställning, skulle med en viss bäfvan åtaga sig detta värf. Det är nemligen icke längre sedan än år 1891 som Föreningen deltog i Göteborgsutställningen, och fastän vi hysa den förhoppning, att på mosskulturens område äfven inom vårt land ganska mycket utvecklats under de gångna fem åren, är det dock omöjligt, att genom utställningen framhålla endast nya rön. Säkerligen kommer därför mången, som såg utställningen i Göteborg, att då han först inträder i utställningslokalen, känna sig besviken och tro det hela vara ett återupprepande af hvad då förevisades, om också i några enskilda detaljer kompletteradt. Dem som så tänka, vågar jag bedja att icke allt för hastigt aflåta sitt omdöme, utan först tillse, om icke af utställningen åtskilligt kan vara att lära, hvarigenom man kan erhålla en djupare inblick i mosskulturens ståndpunkt, en eller annan impuls för att bättre än förut sköta sina egna mossmarker samt ett lifligare intresse för de sträfvanden, som besjåla Föreningen, nemligen att förvandla våra ofantliga mossjordsarealer till fruktbarande marker eller göra dem användbara för industriela ändamål, samt att kunskap huru de böra skötas måtte spridas i allt vidsträcktare kretsar.

För att utställningen skall kunna lända till större gagn, utgifves härmed en katalog, hvaruti i sammanträngd form resultatet af Föreningens verksamhet framställas, samt några kortare antydningar lemnas, huru mossmarkerna böra skötas, allt med hänvisande till de föremål som utstälts.

Carl von Feilitzen.

460757

630.9485

P600

OM SVENSKA MOSSKULTURFÖRENINGEN.

Af CARL VON FEILITZEN.

Inom Sverige finnas mycket vidsträckta mossjordsarealer, hvaraf en del blifvit torrlagda och odlade eller använda för industriela ändamål. Mosskulturen har inom vårt land också ganska gamla anor, men det var först sedan de artificiela gödselselämnena började föras i handeln som odlingarne tagit större dimensioner. Staten har kraftigt bidragit härtill genom odlingslån och genom den stab af skickliga landtbruksingenjörer, som den aflönar, och hvilka till moderata priser uppgöra afdikningsplaner.

Ju mera mossodlingen gick framåt, af desto större vigt blef det äfven, att skötseln af de odlade mossarne blef mönstergill, och de många vanskötta odlingarne visade, att härutinnan mycket vore att önska. Huru skulle detta önskningsmål kunna vinnas? Jo, genom att i vidsträckta kretsar söka sprida kunskap öfver mossarnes rationela skötsel, och med detta mål i ögonsigte bildades Mosskulturforeningen hösten 1885. Foreningen omfattades med stort intresse, och följande vår vid ett sammanträde i Nässjö beslöts, att dess verksamhetsfält skulle blifva mellersta och södra Sverige, men redau år 1887 på sommarmötet i Råppe beslutades enhälligt, att den skulle verka inom hela vårt land och benämnas Svenska Mosskulturforeningen.

Foreningens ändamål är att sprida kunskap om mossodlingarnes skötsel, och genom egna försök erhålla svar på en mängd härtill hörande frågor. Den skulle äfven verka för mossarnes industriela användning. För att vinna sitt mål har Foreningen ordnat kultur försök på mossar i olika trakter af landet och under sin egen omedelbara ledning haft tvenne försöksfält i närheten af Jönköping, af hvilka det ena, nemligen det vid Flahult belägna, fortgår och årligen utvidgas samt blifvit inköpt för Foreningens räkning. Ledningen af kultur försöken har blifvit mig anförtrödd med biträde af en assistent. Dessutom äro i Foreningens tjänst anstälde en kulturingeniör, som gör resor inom landet för att biträda mossodlare med råd och upplysningar rörande mossarnes skötsel; en botanisk assistent, som utför alla mikroskopiskt-botaniska undersök-

ningar rörande mossjorden samt under sommaren gör vidsträckta resor för att i landets alla trakter närmare undersöka mossarna, deras odlingsvärde, tillgång på jordförbättringsmedel m. m.; en kemisk assistent, som utför mossjordsanalyser. Genom sin tidskrift, sina årligen återkommande sammanträden med diskussioner öfver frågor hörande till mosskulturen, genom föredrag och utställningar söker Föreningen oförtröttadt verka för sitt fosterländska mål. Dess styrelse offerar icke blott sin tid utan bekostar äfven resorna till sammanträdena utan någon ersättning.

Att Föreningens verksamhet af mången blifvit missförstådd och mistrodd är den vanliga gången vid hvarje nytt företag. Den kan dock glädja sig öfver ett allmäntväxande förtröende, hvilket bäst synes af dess medlemsantal, som uppgår till cirka 3,300, af de anslag den erhåller från Staten, från de flesta Hushållningssällskap samt flera Landsting, och af de uppoffringar, som enskilda iklädt sig för att understödja Föreningen för flera af dess ändamål.

I. Torfbildning.

Af ROB. TOLF.

A. Torfbildande växter.

Torf uppkommer, då växtdelar långsamt och ofullständigt förmultna under stagnerande vatten. De arter, som, vare sig i högre eller lägre grad, lemna bidrag till uppkomsten af torf, benämna vi *torfbildande växter* eller kort och godt *torfbildare*.

Genom kemisk undersökning har det blifvit fullkomligt ådagalagdt, att olika plantor hafva en olika sammansättning, som för vissa ytterligt stående klasser, familjer, släkten eller arter kan vara väsentligt skiljaktig. Då vidare hufvudmassan af våra torfbildare består af få, gerna hvar för sig, men dock i hög grad sällskapligt uppträdande växter, så inses lätt, att de skola meddela den af dem uppkomna torfven sina individuella egendomligheter, hvarför torfvens beskaffenhet i första hand betingas af torfbildarnes. Det gifves icke heller mellan ytterligheterna i den mineraliska jorden större olikheter i kemiskt och fysikaliskt afseende än vi påträffa hos extremerna af de olika torfsorterna.

För utrönande af en mosses odlingsvärde skänka oss således de i dess torf ingående växtlemningarne goda, tillförlitliga samt i allmänhet lätt påvisbara kännetecken. Redan den på mossens yta rådande vegetationen lemna i detta afseende värderika fingervisningar, af hvilka den praktiske landmannen ej sällan betjenar sig för att afgöra, huruvida en viss mosse är eller icke är för odlingsändamål passande. Ett säkrare utslag fälla dock de i sjelfva torfven befintliga växtresterna, och om än den botaniska torfanalysen i åtskilliga fall icke förmår göra den kemiska öfverflödig, så ställer den sig vid afgörandet af många frågor rörande en mosses användbarhet dock värdigt vid den sistnämnda undersökningsmetodens sida: mikroskopet kompletterar de resultat, som lemnats af degeln och vågen. Den höga halt af ett eller annat växtnäringssämne, dessa senare påvisa i ett torfprof, kan — för att nämna ett exempel — det förra mången gång med bestämdhet säga vara en följd af tillfällig gödsling eller jordförbättring såsom alldeles oförenlig med sjelfva torfvens natur samt sålunda egande betydelse blott för den tidpunkt, då analysen företogs.

Kännenheten om de torfbildande växterna är därför af ganska stor vikt.

För mosskulturen i dess vidsträcktaste omfång, såsom innefattande ej endast landtbruket utan äfven torfindustrien, är visserligen intet bland de många torfslag, den speciela torfvetenskapen urskiljt, i och för sig oväsentligt, i det att den ena torfsorten har egenskaper, hvilka göra den lika värderik och eftersökt för *ett* yrke som föga användbar för ett annat: jordbrukaren såsom sådan och torfströfabrikanten hafva helt skilda uppfattningar af den torf, som för en hvars af dem vidkommande är »den bästa». Det skulle emellertid leda till allt för stora vidlyftigheter att utställa och här i detalj beskrifva alla dessa olika klasser af torfbildare och deras torfprodukter, för hvilken orsaks skull vi sammanfört dem till *tvenne* hufvudafdelningar: bildare af hög- och lågmossor.

Emellertid är vårt fosterlands geografiska utsträckning så stor och dess geologiska byggnad så olikartad, att såväl hufvudmassan som enskildheterna i den torfbildande vegetationen rönt och ännu alltjemt röna stort inflytande deraf, ett inflytande hvilket troget återspeglar sig i torfvens beskaffenhet. Kännedomen om våra mossar och deras utvecklingshistoria skulle därför blifva mycket ofullständig, om icke vederbörlig hänsyn toges till dessa på klimat, geografiskt läge och olika geologiska formationer beroende skiljaktigheter, åtminstone af de mest i ögonen fallande slagen. Naturligt är, att ingen skarp gräns kan uppdragas mellan vegetationens beskaffenhet å t. ex. nord- och sydsvenska mossar eller mellan kalkrika och kalkfattiga sådana: de olika växtformationerna öfvergå småningom i hvarandra, och flera arter blifva gemensamma till och med för ytterligheterna i de till läge eller kemisk beskaffenhet skilda torfmarkerna. Men om äfven så är, berättiga oss likväl å andra sidan ännu flera olikheter i de respektive mossarnes växtlighet att indela de tvenne hufvudslagen i flera särskilda, på det geografiska läget eller grundens geologiska beskaffenhet beroende varianter — om också dessa, som sagdt, icke alltid kunna hållas skarpt i sär. Vi åtskilja sålunda hög- och lågmossor af den i södra och mellersta Sverige vanligast förekommande typen, norrländska mossar, sidvallsängar och kalkrika mossar i landets sydligare trakter samt gotländska myrar.

I. Sveriges hvitmossor.

Den som skänker åt tingen endast en yttlig uppmärksamhet, gör sig ej sällan skyldig till mångt förbiseende af naturens största egenomligheter. Han beundrar, och det med full rätt, det sköna och underbara hos de högre organiserade växterna eller djuren, men gifver i vanliga fall föga akt på, att de mindre i ögonen fallande organismerna kunna vara utrustade på ett i flera afseenden ännu märkligare och

stundom för praktiska förhållanden liksom särskildt afpassadt sätt. Till dessa senare naturalster höra hvitmossorna.

Hela hvitmossplantan är nemligen liksom skapad för att upptaga och kvarhålla den största möjliga mängd fuktighet. Stjelken består innerst af långsträckta, tunnväggiga, färglösa celler. Denna, trädens mærg motsvarande centralväfnad öfvergår, ofta utan skarp gräns, i en vedcylinder, hvilken utgöres af en färgad, något tjockväggigare cellväfnad, hvars långväggar hos alla arterna äro genomborrade af mer eller mindre talrika småhål eller porer. Det svampartade barklagret bildas af 1—5 skikt ofärgade och mycket tunnväggiga celler, hvilkas inre väggar äro försedda med större eller mindre porer, hvarigenom ett kapillärsystem uppkommer, förmedelst hvilket vattnet kan sugas upp samt magasineras i plantans alla delar.

Äfven bladen, så väl de på grenarne som på stjelken sittande, äro liksom skapade för att upptaga och kvarhålla fuktighet. De bestå af två slags celler: dels smala och bladgrönförande, hvilka såsom trådarna i ett näts maskor omfatta de öfriga i midten liggande, större, klara och ställvis med porer försedda cellerna, som vanligen äro fyllda med vatten. Upprycker man sålunda en hvitmosstufva, kan man alltid, äfven om den växt på en skenbart torr mark, pressa en mängd vatten ur densamma likasom ur en blöt tvättsvamp.

Äfven sättet för hvitmossornas tillväxt och fortplantning är fullständigt afpassadt för torfbildning.

Förökningen sker dels medelst sporer, dels och företrädesvis på vegetativt sätt. Stjelkens tillväxt är icke begränsad, men årligen utskjuta grenar, dels sådana, hvilkas tillväxt samma år afslutas, dels sådana som kunna än vidare tillväxa. Vare sig att dylika grenar på grund af tillfälliga orsaker affalla eller de frigöras vid plantans nedifrån fortgående förmultning, så kunna de likväl på det ena eller andra sättet gifva upphof till nya individ, och härigenom möjliggöres en i hög grad snabbt försiggående förökning i såväl horisontal som vertikal riktning.

För torfindustrien så väl som för mossodlaren hafva hvitmossorna en synnerligen vidtomfattande betydelse: deras när- eller frånvaro i torfven bestämmer helt enkelt dennes värde fastän på olika sätt. Ju större inblandning af hvitmossa som förefinnes i ett till *strömedel* afsedt torfmaterial, desto högre värde eger detta, och ändamålsenligast måste städe det strö anses vara, som består af uteslutande hvitmossrester. För *odlaren* ställer sig saken alldeles omvändt: den torf, som är fullständigt fri från hvarje inblandning af hvitmossa, representerar för honom — om torfven för öfrigt ej eger några andra oarter — typen af det högsta odlingsvärdet. Äfven för brännortfabrikanten är när- eller frånvaron af hvitmossa i den torf, han afser att tillgodogöra, af stor bety-

delse, om också en mindre inblandning ej afsevärdt nedsätter råvarans användbarhet, för så vidt denna i öfrigt har de goda egenskaper, hvilka kunna sammanfattas i begreppet »mogen».

Hvitmoss-slätet (*Sphagnum*), hvaraf 38 arter förekomma inom vårt land, är den förnämsta bildaren af s. k. högmosstorf. Såsom de härvid verksammaste arterna kunna nämnas n:i 6, 10 och 38.

Den största vattenuppsupande förmågan träffa vi hos n:i 70 och 38.

Band I. — 1. *Sphagnum Austini* Sull. — 2. *Sph. Austini* Sull. f. *euryclada*. — 3. *Sph. papillosum* Lindb. f. *brachyclada*. — 4. *Sph. papillosum* Lindb. — 5. *Sph. papillosum* Lindb. var. *sublævis* Warnst.. — 6. *Sph. medium* Limpr. — 7. *Sph. medium* Limpr. f. *dasyclada*. — 8. *Sph. medium* Limpr. var. *viridis* Warnst. — 9. *Sph. intermedium* Russ. — 10. *Sph. palustre* L. (Han-ex.). — 10. *Sph. palustre* L. (Hon-ex.) — 11. *Sph. palustre* L. f. *squarrosula submersa*. — 12. *Sph. Gravetii* Russ. — 13. *Sph. Gravetii* Russ. f. *anisopora*. — 14. *Sph. isophyllum* Russ. — 15. *Sph. isophyllum* Russ. f. *polypora*. 16. *Sp. submersum* (Nees) Russ. — 17. *Sph. contortum* Schultz (Han-ex.) — 18. *Sph. contortum* Schultz (Hon-ex.) — 19. *Sph. tenellum* Brid. — 20. *Sph. tenellum* Brid. f. — 21. *Sph. Ångströmii* C. Hartm. — 22. *Sph. molle* Sull. — 23. *Sph. compactum* Ehrh. — 24. *Sph. compactum* f. *dasyclada*. — 25. *Sph. squarrosum* Crome. — 26. *Sph. teres* (Schimp.) (Han-ex.) — 27. *Sph. teres* (Schimp.) (Hon-ex.). — 28. *Sph. teres* (Schimp.) f. *squarrosula*. — 29. *Sph. Girgensohnii* Russ. — 30. *Sph. fimbriatum* Wils. 31. *Sph. fimbriatum* Wils. f. *tenella*. — 32. *Sph. quinquefarium* (Braithw.). — 33—37. *Sph. acutifolium* Ehrh. (olika former). — 38. *Sph. fuscum* (Schimp.) — 39. *Sph. fuscum* (Schimp.) f. — 40. *Sph. rubellum* Wils. — 41—42. *Sph. rubellum* Wils. (olika former). — 43. *Sph. rubellum* Wils. var. *fluvium* C. Jens. — 44. *Sph. rubellum* Wils. f. *anoclada*.

Band II. — 45. *Sphagnum Russowii* Warnst. (Han ex.). — 46. *Sph. Russowii* Warnst. (Hon-ex.). — 47. *Sph. Russowii* Warnst. f. — 48. *Sph. Russowii* Warnst. f. *mastigoclada*. — 49. *Sph. Warnstorffii* Russ. — 50—51. *Sph. Warnstorffii* Russ. (olika former). — 52. *Sph. Warnstorffii* Russ. f. *viridis*. — 53. *Sph. subnitens* Russ. & W. — 54. *Sph. subnitens* Russ. & W. f. *mastigoclada*, *eurphylla*. — 55. *Sph. subnitens* Russ. & W. f. *ano-dasyclada*. — 56. *Sph. subnitens* Russ & W. f. *ano-dasyclada*, *tenella*. — 57. *Sph. Wulfianum* Girgens. — 58. *Sph. Lindbergii* Schimp. — 59. *Sph. obtusum* Warnst. — 60. *Sph. pseudo-Lindbergii* C. Jens. — 61. *Sph. Dusénii* Warnst. — 62. *Sph. Dusénii* Warnst. f. *fluitans*. — 63. *Sph. recurvum* P. B. (han-ex.). — 64. *Sph. recurvum* P. B. (hon-ex.). — 65. *Sph. amblyphyllum* Russ. — 66. *Sph. angustifolium* C. Jens. — 67. *Sp. angustifolium* C. Jens. f. *Warnstorffii*. — 68. *Sph. angustifolium* C. Jens. (Han ex.). — 69.

Sph. balticum Russ. — 70. *Sph. laxifolium* C. Müll. (Hon-ex.). — 71. *Sph. laxifolium* C. M. (Han-ex.). — 72. *Sph. laxifolium* C. M. f. *fluitans*. — 73. *Sph. riparium* Ångstr. — 74. *Sph. riparium* Ångstr. f. *spectabilis*. — 75. *Sph. riparium* Ångstr. f. *squarrosula*. — 76. *Sph. inundatum* Russ. f. *oligopora*. — 77. *Sph. inundatum* Russ. f. *amphibola*. — 78. *Sph. obesum* Braithw.

II. Sveriges brunmossor.

Om hvitmossornas närvaro i torf mer eller mindre nedsätter densens odlingsvärde, så är motsatsen fallet med de å fuktig mark växande arterna af det stora bladmoss-slägtet *Amblystegium*, för hvilka vi, på grund af deras vanligen brunaktiga färg, användt namnet brunmossor. Redan till sitt yttre skilja sig dessa mossarter betydligt från Sphagnacéerna, och till och med landtmannen gör skilnad dem emellan. Under mikroskopet äro lemmingar af brunmossor likaledes lätta att identifiera, och gäller deras närvaro såväl i torfven som i mossarnes ytvegetation såsom ett säkert bevis på en jämförelsevis hög kalkhalt samt ett äfven i andra afseenden högt odlingsvärde. Detta framgår ock af deras kemiska sammansättning, allra helst om denna jämföres med hvitmossornas, hvilket tydligt synes af nedanstående analyser.

	Brunmossor.		Hvitmossor.
	Amblyst. scorpioides. A. cordifolium. I vattenfritt prof.		Sphagnum palustre.
Organiska ämnen	79,41 %	86,55 %	97,91 %
Jernoxid och lerjord ...	8,99 »	4,49 »	0,29 «
Manganoxidoxidul	0,66 »	0,13 »	
Kalk	2,57 »	2,55 »	0,59 »
Talk.....	0,31 »	0,54 »	
Kali	0,33 »	1,20 »	0,31 »
Natron.....	0,10 »	0,26 »	
Fosforsyra	0,14 »	0,37 »	0,10 »
Svafvelsyra.....	0,52 »	0,41 »	0,11 »
Olösta o. ej best. ämnen	6,97 »	3,50 »	0,69 »
	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Qväfve	1,24 »	1,41 »	0,56 »

Om äfven brunmossorna såsom torfbildare tyvärr icke spela samma viktiga roll som Sphagnacéerna, så finner man likväl långt ifrån sällan, att ganska mäktiga och alldeles rena lager uppkommit enbart genom deras tillskyndan. Prof å sådan lager förekomma å de utställda taforna med naturliga torfsorter, och märkes bland dessa särskildt en torfplatta från

ett af ren *Amblystegium scorpioides* bildadt mäktigt lager från en myr vid stranden af Saggatjaure i Kvikkjokks socken. Vida oftare förekomma de dock såsom en större eller mindre inblandning uti torfven.

Såsom fallet vanligen är med de i vatten eller å fuktigare mark växande mossarterna, variera äfven brunmossorna i hög grad samt uppträda i en tallös mängd former, af hvilka blott de anmärkningsvärdare här upptagas. Förutom *Amblystegium sarmentosum*, *trifarium* och *badium*, hvilka företrädesvis anträffas i vårt lands nordligare delar, förekomma samtliga de öfriga allmänt genom hela Sverige.

Band III. — 1—3. *Amblystegium aduncum* L. f. *polycarpon* Bland. — 4—6. *A. aduncum* L. f. *laxifolium* San. — 7. *A. aduncum* L. f. *laxifolium minus* San. — 8. *A. aduncum* L. f. *Geheebii* San. — 9. *A. aduncum* L. f. *pungens* H. Müll. — 10. *A. aduncum* L. f. *intermedium* Schpr. — 11. *A. aduncum* L. f. *intermedium laxum* Schpr. — 12. *A. aduncum* L. f. *pseudofluitans inerme* San. — 13. *A. aduncum* L. f. *pseudofluitans pseudostramineum* San. — 14. *A. aduncum* L. f. *pseudofluitans paternum* San. — 15—17. *A. aduncum* L. f. *Hampei aquaticum* Son. — 18. *A. aduncum* L. f. *Hampei tenue robustius* San. — 19. *A. aduncum* L. f. *Hampei tenue* San. — 20. *A. aduncum* L. f. *Hampei Kneiffii* San. — 21. *A. aduncum* L. f. *molle Wilsoni* San. — 22. *A. aduncum* L. f. *molle Wilsoni Holleri* San. — 23. *A. aduncum* L. f. *legitimum Sendtneri triviale* San. — 24. *A. aduncum* L. f. *legitimum Sendtneri triviale* San. — 25—26. *A. aduncum* L. f. *legitimum Sendtneri latifolium* San. — 27. *A. aduncum* L. f. *dubium* Schpr. — 28. *A. aduncum* L. f. *orthothecioides* Lindb. — 29. *A. intermedium* (Lindb.) f. *verum* San. — 30. *A. intermedium* (Lindb.) f. *verum brunneum* San. — 31. *A. intermedium* (Lindb.) f. *verum falcatum* San. — 32. *A. intermedium* (Lindb.) f. *verum remotiusculum* San. — 33. *A. intermedium* (Lindb.) f. *verum arcticum* San. — 34—37. *A. vernicosum* (Lindb.). — 38—39. *A. vernicosum* (Lindb.) f. *majus* Lindb. — 40. *A. hamifolium* Schpr.

Band IV. — 41—45. *Amblystegium fluitans* (L.) f. *amphibium paludosum* San. — 46. *A. fluitans* (L.) f. *amphibium paludosum terrestre* San. — 47. *A. fluitans* (L.) f. *amphibium submersum* Schpr. — 48. *A. fluitans* (L.) f. *amphibium submersum tenuissimum* San. — 49. *A. fluitans* (L.) f. *falcatum* Schpr. — 50. *A. fluitans* (L.) f. *falcatum robustum* San. — 51. *A. fluitans* (L.) f. *alpinum* San. — 52. *A. fluitans* (L.) f. *pectinatum* San. — 53. *A. fluitans* (L.) f. *flaccidum* San. — 54. *A. fluitans* (L.) f. *Arnellii* San. — 55. *A. fluitans* (L.) f. *Rotæ De N.* — 56. *A. fluitans* (L.) f. *acutum* San. — 57. *A. fluitans* (L.) f. *angustifolium Schulzei* San. — 57. *A. fluitans* (L.) f. *fontanum Holleri* San. — 59. *A. fluitans* (L.) × *A. aduncum* (L.). — 60. *A.*

fluitans (L.) \times *A. aduncum* (L.). — 61. *A. exannulatum* (Br. eur.) *f. typica* San. — 62. *A. exannulatum* (Br. eur.) *f. orthophyllum* San. — 63. *A. exannulatum* (Br. eur.) *f. acutum* San. — 64. *A. exannulatum* (Br. eur.) *f. purpurascens* San. — 65. *A. revolvens* (Sw.). — 66. *A. badium* (Hu.). — 67—69. *A. scorpioides* (L.). — 70. *A. turgescens* (Jens.). — 71. *A. giganteum* (Schpr.). — 72. *A. Richardsoni* (Mitt.). — 73. *A. cordifolium* (Hedw.). — 74. *A. sarmentosum* (Wahlenb.). — 75. *A. stramineum* (Dicks.). — 76. *A. trifarium* (W. M.).

III. Sveriges starrarter.

Om vi bortse från hvitmossorna, så utgöra starrarterna de vigtigaste torfbildarna i våra kärr och mossar. Visserligen uppkomma äfven ganska mäktiga torfaflagingar dels af säf och vass (»bottentorf»), dels af tufdun; dessa bildningar äro likväl hvarken i kvantitativt eller praktiskt afseende på något sätt jemförliga med dem, hvartill starrarterna gifvit upphof. Ett ännu mindre framstående rum såsom torfbildare intaga en mängd örter, gräs och halfgräs, hvilka hvar efter sin art bidra till torfbildningen å hög- och lågmossarne.

Hvad starrarternas praktiska tillgodogörande angår, så lemna de, såsom känt, hufvudmassan af det i kärr och å slättermyrar skördade höet samt utgöra äfven å vissa marker en ej ringa beståndsdel af betet. Framför allt är det i våra nordliga provinser som brorsparten af de naturliga slättermarkerna består af starrmyrar, af mer eller mindre god beskaffenhet. Genom kemiska undersökningar är likaledes ådagalagdt — och härmed är i sjelfva verket endast en bekräftelse af den praktiska erfarenheten lemnad —, att det inom Norrland skördade starrhöet, om det blifvit omsorgsfullt bergadt, med afseende på näringsvärde vida öfverträffar å likartade lokaler i södra Sverige vuxet starrhö af samma arter.

En i ekonomiskt afseende väl mycket mindre betydelsefull användning finna inom Norrland och Lappland vissa bland de storväxtare arterna såsom »skohö», d. v. s. såsom surrogat för strumpor. Härvid underkastas bladen en bråknings- och kamningsprocess, hvarigenom de blifva mjuka såsom lintågor, hvarefter skon fylles med sålunda beredt hö, hvilket lemnar åt foten en öfverträfflig elastisk bädd, hvilken bättre än hvarje annan inre fotbeklädnad skyddar mot ömhet och trötthet.

Emellertid finnas inom det stora starrsläktet (*Carex*) åtskilliga arter, hvilka ej uppträda i vatten eller å fuktig mark, och som sålunda, strängt taget, icke hafva något med sjelfva torfbildningen att skaffa. Dessa arter utgöra dock ett mindretal, och starrsläktet har i alla händelser så många egenskaper af vigt för såväl landtbruket som veten-

skapen, att på grund deraf samtliga dess i vårt land förekommande hufvudarter ansetts böra här framläggas. Hvad deras praktiska betydelse angår, hafva vi redan antydtt det vigtigaste. För vetenskapen har starrsläktet ett stort intresse framför allt för sin växtgeografiska utbredning, i det att detsamma utgör en företrädesvis i Norden uppträdande växtgrupp, hvars arter derstädes förekomma i ett ofantligt stort individantal. Huru starrsläktet i dessa båda hänseenden aftager mot södern, synes t. ex. på Sicilien, som eger blott omkring 20 arter och dessa dertill i ett mycket ringare antal individer än hos oss. Här upptagas 87 arter.

Band V. — 1. *Carex riparia* Curt., Strandstarr. — 2. *C. paludosa* Good., Kärrstarr. — 3. *C. vesicaria* L., Blåsstarr. — 4. *C. saxatilis* L., Fjällstarr. — 5. *C. levirostris* (Bl.), Sprötstarr. — 6. *C. ampullacea* Good., Flaskstarr. — 7. *C. rotundata* Wg., Bollstarr. — 8. *C. filiformis* L., Trådstarr. — 9. *C. hirta* L., Grusstarr. — 10. *C. glauca* Scop., Slankstarr. — 11. *C. Pseudocyperus* L., Slokstarr. — 12. *C. pallescens* L., Blekstarr. — 13. *C. silvatica* Huds., Skogsstarr. — 14. *C. capillaris* L., Hårstarr. — 15. *C. laxa* Wg., Glesstarr. — 16. *C. ustulata* Wg., Brändstarr. — 17. *C. fuliginosa* Schkuhr., Sotstarr. — 18. *C. limosa* L., Dystarr. — 19. *C. irrigua* (Wg.), Blötstarr. — 20. *C. variflora* (Wg.), Gungflystarr. — 21. *C. punctata* Gaud., Prickstarr. — 22. *C. distans* L. — 23. *C. Hornschuchiana* Hoppe, Hornschuchstarr. — 24. *C. flava* L., Knagglestarr. — 25. *C. Oederi* (Ehrh.), Ödersstarr. — 26. *C. extensa* Good, Sträckstarr. — 27. *C. pedata* Wg., Fotstarr. — 28. *C. vaginata* Tausch, Slidstarr. — 29. *C. panicea* L., Hirsstarr. — 30. *C. livida* (Wg.), Kallstarr. — 31. *C. tomentosa* L., Luddstarr.

Band VI. — 32. *Carex globularis* L., Klotstarr. — 33. *C. montana* L., Bergstarr. — 34. *C. pilulifera* L., Pillerstarr. — 35. *C. præcox* Jacqu., Vårstarr. — 36. *C. ericetorum* Poll., Hedstarr. — 37. *C. pediformis* C. A. Mey., Fotstarr. — 38. *C. digitata* L., Fingerstarr. — 39. *C. ornithopoda* Wild., Fogelfotstarr. — 40. *C. Buxbaumi* Wg., Buxbaumsstarr. — 41. *C. atrata* L., Kolstarr. — 42. *C. nigra* All., Svartstarr. — 43. *C. alpina* (Sv.), Alpstarr. — 44. *C. maritima* O. F. Müll., Hafsstarr. — 45. *C. salina* Wg., Saltstarr. — 46. *C. aquatilis* Wg., Wattenstarr. — 47. *C. rigida* Good., Styfstarr. — 48. *C. Goode-noughii* J. Gay, Hundstarr. — 49. *C. stricta* Good, Bunkestarr. — 50. *C. cæspitosa* L., Tufstarr. — 51. *C. acuta* L., Blåstarr. — 52. *C. rufina* Drej., Roststarr. — 53. *C. bicolor* All., Bågstarr. — 54. *C. remota* L., Frånstarr. — 55. *C. stellulata* Good., Stjernstarr. — 56. *C. elongata* L., Långstarr. — 57. *C. microstochya* Ehrh., Småaxstarr. — 58. *C. canescens* L., Gråstarr. — 59. *C. Persoonii* Sieb., Sprickstarr. — 60. *C. helvola* Bl. — 61. *C. tenuiflora* Wg.

Band VII. — 62. *Carex loliacea* L., Repestarr. — 63. *C. tenella* Schkuhr., Spädstarr. — 64. *C. norvegica* Willd., Norskstarr. — 65. *C. glareosa* Wg., Klapperstarr. — 66. *C. lagopina* Wg., Ripstarr. — 67. *C. Schrebrei* Schrank. — 68. *C. ligerica* J. Gay. — 69. *C. arenaria* L., Sandstarr. — 70. *C. disticha* Huds., Dikesstarr. — 71. *C. incurva* Lightf., Krokstarr. — 72. *C. Deinbolliana* J. Gay. — 73. *C. chordorrhiza* Ehrh., Strängstarr. — 74. *C. vulpina* L., Räfstarr. — 75. *C. muricata* L., Piggstarr. — 76. *C. divulsa* Good. — 77. *C. paniculata* L., Vippstarr. — 78. *C. teretiuscula* Good., Trindstarr. — 79. *C. paradoxa* Willd. — 80. *C. obtusata* Liljeb., Trubbstarr. — 81. *C. rupestris* All., Klippstarr. — 82. *C. microglochin* Wg., Borststarr. — 83. *C. pauciflora* Lightf., Taggstarr. — 84. *C. pulicaris* L., Loppstarr. — 85. *C. capitata* L., Hufvudstarr. — 86. *C. nardina* Fr., Staggstarr. — 87. *C. dioica* L., Nålstarr.

IV. Torfbildande växter från högmossar.

Ehuru högmossarnes flora icke öfverallt har samma karaktär, så måste den dock betecknas såsom till sitt allmänna skaplygne ganska enformig. Allt efter olika fuktighetsgrad utgöres vegetationens hufvudmassa af hvitmossor, tufdun, lafvar och ljung, och bland dessa äro de båda förstnämnde de viktigaste torfbildarne. Högmossarnes utveckling kan skiljas i åtskilliga stadier, hvilka äro mer eller mindre skarpt fristående från hvarandra. Torfbildningen kan i södra och mellersta Sverige sägas inledas genom de till *Sphagnum cuspidatum*s serie hörande formerna: under detta skede är fuktigheten mycket stor, och mossens yta ännu horisontal samt slät. I vårt lands nordligare delar inledes högmosstorfvens bildning företrädesvis af *Sph. Lindbergii*. Med minskad fuktighet börja *Sph. palustre*formerna — synnerligast *Sph. medium* — att uppträda; härvid inledes tufbildningen, och mossens yta antager så småningom en alltmera konvex form. Verksamast försiggår torfbildningen genom *Sph. fuscum*; mossen har nu blifvit vida torrare; tufvigheten och konvexiteten allt starkare utpreglade.

Med ännu mera tilltagande torrhet utträngas efter hand hvitmossorna af tufdunet, som, särskildt söderut, gifvit och ännu ger upphof till mäktiga torfbäddar; nordligare har denna art såsom torfbildare en ställföreträdare i fjälldunet (*Eriophorum alpinum*).

De å högmossarne förekommande lafvarne tillhöra framför allt släktet *Cladina*; sparsammare uppträda arter af släktena *Cladonia*, *Biatora* och *Icmadophila*. Norrut sällar sig till lafvarne gerna den isgrå bladmossan *Racomitrium lanuginosum*, och ända ned i Vestergöt-

land hafva iakttagits torra mossar, klädda af denna till färg och utseende egendomliga art.

Huru arm och enformig högmossfloran än är, och huru ökenartad en med densamma täckt större yta i början förefaller, saknar den dock icke helt och hållet sin säregna, om än ödliga färging, visserligen fattig på form, men så mycket rikare på färg. Fint och sirligt bildade tranbärsrefvor krypa kring på den brokiga hvitmossan och höja öfver denna sina långskaftade, lutande, purpurröda blommor; hjortron, rosling, sileshår, sqvattram, tufdun, med gravetetiskt nickande, hvithåriga hufvuden, lafvar i grågröna nyanser eller med mönjefärgade frukter införa i denna tafla de mest skiftande toner, och den som en gång sett en milsvid, ljunghöljd mosse glöda i den nedgående solens strålar, har dervid skådat ett af de skönaste färgspel södra Sverige kan uppvisa.

Band VIII. — 1. *Sphagnum palustre* L. — 2. *Sph. medium* Limpr. — 3. *Sph. papillosum* Lindb. — 4. *Sph. Austini* Sull. — 5. *Sph. cuspidatum* f. *laxifolium* C. Müll. — 6. *Sph. fuscum* Klinggr. — 7. *Sph. Russowii* Warnst. — 8. *Sph. squarrosum* Pers. — 9. *Sph. fimbriatum* Wils. — 10. *Sph. tenellum* Ehrh. — 11. *Sph. tenellum* Ehrh. f. *compactum*. — 12. *Sph. Girgensohni* Russ. f. *strictum*. — 13. *Sph. rigidum* Seh. — 14—15. *Sph. acutifolium* Ehrh. — 16. *Sph. angustifolium* C. Jens. — 17. *Sph. laricinum* Spruce. — 18. *Sph. riparium* Ångst. — 19. *Sph. Warnstorffii* Russ. — 20. *Sph. isophyllum* Russ. — 21. *Polytrichum commune* L. — 22. *Polytr. formosum* H. — 23. *Polytr. strictum* Lindb. (hanex. & honex.). — 24. *Polytr. gracile* Menz.

Band IX. — 25. *Hylocomium proliferum* (L.). — 26. *Hylocomium parietinum* (L.). — 27. *Ptilium Crista-castrensis* (L.). — 28. *Thyidium abietinum* (L.). — 29. *Thyidium Blandowii* (W. M.). — 30. *Stereodon cupressiformis* (L.). — 31. *Hylocomium squarrosum* (L.). — 32. *Hylocomium triquetrum* (L.). — 33. *Dicranum undulatum* Ehrh. — 34. *Dicranum scoparium* (L.). — 35. *Dicranum scoparium* (L.) f. *orthophyllum*. — 36. *Dicranum scoparium* (L.) f. *curvatum*. — 37. *Dicranum scoparium* (L.) f. *paludosum*. — 38. *Dicranum spurium* H. — 39. *Dicranum Bergeri* Bland. — 40. *Dicranum congestum* Brid. var. *flexicaule*. — 41—42. *Dicranum flagellare* H. — 43. *Dicranum majus* Sm. — 44. *Dicranum majus* Sm. f. *orthophyllum*. — 45. *Dicranum fuscescens* Turn. f. — 46. *Dicranum fuscescens* Turn. — 47. *Dicranum congestum* Brid. — 48. *Dicranum montanum* Hedv. — 49. *Leucobryum glaucum* (L.). — 50. *Didymodon denudatus* (Brid.). — 51. *Campylopus pyriformis* (Schultz). — 52. *Isopterygium repens* (Poll). — 53. *Polytrichum nanum* Weiss. — 54. *Astrophyllum silvaticum* Lindb. — 55. *Astrophyllum punctatum* (L.). — 56. *Schistophyllum*

adiantoides (L.). — 57. *Schistophyllum osmundioides* (Sw.). — 58. *Pohlia nutans* (Schreb.). — 59. *Ceratodon purpureus* (L.). — 60. *Bryum caespiticium* L. — 61. *Fontinalis antipyretica* L. — 62. *Dicelyma falcatum* (Hedw.). — 63. *Georgia pellucida* (L.). — 64. *Cetraria islandica* L. — 65. *Cetraria aculeata* L. — 66. *Cladina rhangiferina* (L.). — 67. *Cladina alpestris* (Fr.).

Band X. — 68. *Eriophorum vaginatum* L., Tufdun. — 69. *Eriophorum alpinum* L., Fjälldun. — 70. *Andromeda polifolia* L., Rosling. — 71. *Carex dioica* L., Nålstarr. — 72. *Drosera longifolia* L., Soldagg. — 73. *Drosera intermedia* L., Soldagg. — 74. *Calluna vulgaris* L., Ljung. — 75. *Oxycoccus palustris* L., Tranbär. — 76. *Erica Tetralix* L., Klockljung. — 77. *Empetrum nigrum* L., Kråkbär. — 78. *Betula nana* L., Dvergbjörk. — 79. *Betula alpestris* Fr., Fjällbjörk. — 80. *Lycopodium Selago* L., Lummer. — 81. *Vaccinium Vitis idæa* L., Lingonris. — 82. *Myrtillus nigra* L., Blåbär. — 83. *Myrtillus uliginosa* L., Odon. — 84. *Ledum palustre* L., Sqvattram. — 85. *Myrica Gale* L., Pors. 86. — *Rubus Chamæmorus* L., Hjortron.

V. Torfbildande växter från lågmossar i södra och mellersta Sverige.

Såsom redan förut blifvit anmärkt utgöra brunmossor och starrarter de viktigaste torfbildarne på de marker, vi benämna lågmossar. Allt efter de vid torfbildningen verksamma växternas beskaffenhet och på grund af skiljaktigheter i alf, läge, vattenstånd o. d. uppstå naturligtvis flere olika torfslag t. ex. säf- och vasstorf, fräkentorf, starrtorf, brunmosstorf o. s. v., hvilka kunna vara m. l. m. rena, beroende på det utvecklingskede, hvori en mosse befinner sig, och hvilka alla hafva helt skilda egenskaper. Lågmossen är nemligen lika litet som högmossen så att säga stelnad i sin form eller sig under alla tider i hufvudsak och detaljer oföränderligen lik. Den undergår tvärtom beständiga förändringar, allt från den stund torfbildningen genom den i sjöar och andra vatten förekommande växtligheten inledes, till den dag, då hvitmossorna genom sitt öfverhandtagande förmedla öfvergången till högmossens begynnande uppkomst. Alla de under denna tidrymd bildade torflagen räkna vi således till lågmossarne.

Då lågmossarne hafva uppnått den storlek och mäktighet, att de ej längre ega tillgång till den för torfbildningen nödvändiga vattenmängden, d. v. s. då de hafva växt öfver medelvattennivån och endast vid högsta vattenståndet öfversvämmas, så antager efter hand deras flora en helt annan sammansättning, och en bildning uppstår, åt hvilken man

söderut gifvit namnet sidvallsäng. Några af de för dessa marker mest karakteristiska växtarterna meddelas i särskildt band.

Band XI. — 1. *Amblystegium fluitans* (L.) f. *amphibium* San. — 2. *Amblystegium scorpioides* (L.). — 3. *A. revolvens* (Sw.) f. *violascens* San. — 4. *A. exannulatum* (Gümb.) f. *occultum* San. — 5. *A. Kneiffii* (Brew.) f. *polycarpon* San. -- 6. *A. trifarium* (W. M.). — 7. *A. Wilsoni* (Schimp.). — 8. *A. fluitans* (L.) f. *robustum* San. — 9. *A. fluitans* (L.) f. *Arnellii* San. — 10. *A. Richardsoni* Mitt. — 11. *A. giganteum* (Sch.). — 12. *A. vernicosum* Lindb. — 13. *A. vernicosum* (Lindb.) var. *majus*. — 14. *A. exannulatum* (Gümb.) var. *fumigatum*. — 15. *A. intermedium* (Lindb.) var. *violascens*. — 16. *A. fluitans* (L.) var. *paludosum* f. *terrestre*. — 17. *A. exannulatum* (Gümb.) f. *purpurascens*. — 18. *A. fluitans* (L.) f. *falcatum* San. — 19. *A. revolvens* (Sw.) f. *brunneum*. — 20. *A. exannulatum* (Gümb.) f. *acutum*. — 21. *A. fluitans* (L.) f. *pectinatum*. — 22 a. *A. rivulare* Bruch. — 22 b. *A. rivulare* Bruch. var. — 23. *A. fluitans* (L.) f. *tricolor*. — 24. *A. stramineum* (Dicks.). — 25. *A. fluitans* (L.) f. *alpinum*. — 26. *A. Kneiffii* (Br. eur.) f. *intermedium*. — 27. *A. Kneiffii* (Br. eur.) f. *aquaticum*. — 28. *A. Kneiffii* (Br. eur.) f. *latifolium*. — 29. *A. Kneiffii* (Br. eur.) f. *tenue*. — 30. *A. Sendtneri* (Sch.). — 31. *A. aduncum* × *A. fluitans*. — 32. *A. aduncum* × *A. fluitans*. — 33. *A. elodes* (Spruce). — 34. *A. riparium* (L.). — 35. *A. cordifolium* (Hedw.). — 36. *A. filicinum* (L.). — 37. *Hypnum rutabulum* L. — 38. *Amblystegium stellatum* (Schreb.). — 39. *Acracloidium cuspidatum* (L.). — 40. *Climacium dendroides* (L.). — 41. *Hypnum trichoides* Neck. — 42. *Thyidium delicatulum* (L.). — 43. *Thyidium tamariscifolium* (Neck.). — 44. *Philonotis fontana* (L.). — 45. *Dicranum Bonjeani* De N. — 46. *Astrophyllum cinclidioides* (Blytt). — 47. *Meesea triquetra* (L.). — 48. *Meesea longiseta* Hedw.

Band XII. — 49. *Phragmites communis* L., Wass. — 50. *Carex ampullacea* Good., Flaskstarr. — 51. *Carex acuta* L., Blåstarr. — 52. *Carex paludosa* Good., Kärrstarr. — 53. *Carex Pseudocyperus* L., Slokstarr. — 54. *Carex turfosa* Fr., Myrstarr. — 55. *Carex Goodenoughii* Gay var. *juncella* Fr., Hundstarr. — 56. *Carex irrigua* (Wg.), Sumpstarr. — 57. *Carex limosa* L., Dystarr. — 58. *Carex teretiuscula* Good, Trindstarr. — 59. *Carex elongata* L., Långstarr. — 60. *Carex paradoxa* Willd. — 61. *Carex canescens* L., Gråstarr. — 62. *Carex Hornschuchiana* Hoppe, Hornschuchsstarr. — 63. *Carex Goodenoughii* Gay, Hundstarr. — 64. *Carex flava* L., Knagglestarr. — 65. *Carex panicea* L., Hirsstarr. — 66. *Carex vaginata* Tausch., Slidstarr. — 67. *Carex caespitosa* L., Tufstarr. — 68. *Carex pulicaris* L., Loppstarr. — 69. *Carex pauciflora* Lightf., Nålstarr. — 70. *Eriophorum angustifolium*.

Roth., Ängsdun. — 71. *Sium latifolium* L., Storsträtta. — 72. *Potamogeton graminea* L., Gräsnete. — 73. *Gentiana Pneumonanthe* L., Klocksöta. — 74. *Nasturtium palustre* (Leyss.), Kärrfräne. — 75. *Thalictrum flavum* L., Gulvera. — 76. *Ranunculus Flammula* L., Ältmöja. — 77. *Menyanthes trifoliata* L., Wattenklöfver. — 78. *Polystichum cristatum* (L.); Kambräken.

Band XIII. — 79. *Bidens tripartita* L., Brunskära. — 80. *Bidens cernua* L., Gulskära. — 81. *Hydrocharis Morsus Ranæ* L., Dyblad. — 82. — *Molinia coerulea* (L.), Blåsene. — 83. *Viola palustris* L., Kärrviol. — 84. *Caltha palustris* L., Kabbelek. — 85. *Galium palustre* L., Kärrmåra. — 86. *Stellaria palustris* Retz., Kärrarf. — 87. *Parnassia palustris* L., Visil. — 88. *Eleocharis palustris* (L.), Knappsäf. — 89. *Rhynchospora alba* L., Hvitag. — 90. *Rhynchospora fusca* L., Brunag. — 91. *Polygonum viviparum* L., Ängsråpa. — 92. *Pedicularis palustris* L., Kärrspira. — 93. *Lycopodium inundatum* L., Kärrlummer. — 94. *Geum rivale* L., Fårkummer. — 95. *Sparganium minimum* Fr., Igelgräs. — 96. *Elatine Hydropiper* L. — 97. *Elatine triandra* D. C., Lonkesarf. — 98. *Lemna minor* L., Andmat. — 99. *Lemna trisulca* L. — 100. *Alopecurus geniculatus* L., Knäkafle. — 101. *Salix repens* L., Krypvide. — 102. *Juncus squarrosus* L., Sparrtåg. — 103. *Narthecium ossifragum* L., Valbrudd. — 104. *Comarum palustre* L., Kråklung. — 105. *Triglochin palustre* L., Kärrsälting. — 106. *Primula farinosa* L., Majfifva.

VI. Torfbildande växter från norrländska mossar.

Det är naturligtvis icke möjligt att uppdraga några skarpa gränser emellan vegetationens beskaffenhet å norrländska och sydsvenska mossar: olikheterna visa sig i allmänhet mindre hos växtlighetens hufvudmassa än hos dess mera tillfälliga element. Härigenom blir naturligtvis följden, att florans sammansättning i sin helhet synes mera skiftande å myrmarkerna norr- än söderut. Åtskilliga till sin utbredning mera nordliga arter, hvilka på södra Sveriges mossar vanligen uppträda jemförelsevis sparsamt, bilda likväl å de nordsvenska myrarna ej sällan massvegetation; hit kunna räknas fjälldun (*Eriophorum alpinum*), tufsäf (*Scirpus caespitosus*), vissa starrarter t. ex. trådstarr (*Carex filiformis*), sumpstarr (*C. irrigua*), dystarr (*C. livida*) m. fl.

En formationstyp tyckes dock vara mera egendomlig för Norrlands myrar, nemligen den hvori blåsenet (*Molinia coerulea*) ingår såsom konstituerande element. Ingenstädes förekommer å sydligare liggande torfmarker detta gräs så ymnigt, att det kan sägas gifva någon dominerande ton åt dessas växtlighet.

Bland de för nordens mossar mera egendomliga växterna fästa vi uppmärksamheten särskildt vid moss-släktet *Sphlachnum*, hvaraf arterna Ni 26 och 27 med all rätt kallats de skönaste mossor på jorden.

Band XIV. — 1. *Sphagnum Wulfianum* Girg. — 2. *Sph. Ångströmi* C. Hartm. — 3. *Sph. riparium* Ångst. — 4. *Sph. Lindbergii* Schimp. — 5. *Sph. papillosum* Lindb. — 6. *Sph. Girgensohnii* Russ. — 7. *Sph. medium* Limpr. — 8. *Sph. isophyllum* Russ. — 9. *Sph. rigidum* Sch. — 10. *Sph. laricinum* Spruce. — 11. *Sph. palustre* L. — 12. *Sph. teres* Sch. — 13. *Sph. cuspidatum* C. M. — 14. *Sph. tenellum* Ehrh. — 15. *Sph. balticum* Russ. — 16. *Catocopium nigritum* Hedw. — 17. *Cinclidium arcticum* (Br. eur.). — 18. *Cinclidium stygium* Sw. — 19. *Astrophyllum cinclidioides* (Blytt). — 20. *Astrophyllum medium* (Br. eur.). — 21. *Astrophyllum pseudopunctatum* (B. S.). — 22. *Meesea triquetra* (L.). — 23. *Meesea longiseta* Hedw. — 24. *Meesea trichoides* (L.). — 25. *Paludella squarrosa* (L.). — 26. *Splachnum luteum* L. — 27. *Splachnum rubrum* Mont. — 28. *Splachnum vasculosum* L. — 29. *Splachnum pedunculatum* Huds. — 30. *Splachnum ampullaceum* L. — 31. *Tetraplodon bryoides* (Zoëg.). — 32. *Tayloria tenuis* (Dicks.). — 33. *Oncophorus virens* (Sw.). — 34. *Mollia fragilis* Drumm. — 35. *Amblystegium sarmentosum* (Wahlenb.). — 36. *Stereodon arcuatus* (Lindb.). — 37. *Amblystegium revolvens* (Sw.) f. *violascens*. — 38. *Ambl. revolvens* (Sw.) f. *brunneum*. — 39. *Ambl. fluitans* (L.) f. *alpinum*. — 40. *Ambl. giganteum* (Sch.). — 41. *Ambl. Richardsoni* Mitt. — 42. *Stereodon arcuatus* (Lindb.). — 43. *Ambl. scorpioides* (L.) f. *arcticum*. — 44. *Ambl. badium* H.

Band XV. — 45. *Scepstrum Carolinum* (L.), Kungsspira. — 46. *Pedicularis lapponica* L., Lappspira. — 47. *Pedicularis Oederi* Vahl, Ödersspira. — 48. *Ranunculus lapponicus* L., Lappranunkel. — 49. *Ranunculus hyperboreus* Rottb., Polranunkel. — 50. *Thalictrum alpinum* L., Fjällvera. — 51. *Viola biflora* L., Fjällviol. — 52. *Viola suecica* Fr., Svenskviol. — 53. *Orchis angustifolia* L. Yxne. — 54. *Orchis Traunsteineri* Saut. — 55. *Nigritella nigra* (L.), Svartyxne. — 56. *Chamorchis alpina* (L.), Ripyxne. — 57. *Coralliorhiza innata* R. Br., Korallyxne. — 58. *Aconitum Lycoctonum* L., Tyrshätta. — 59. *Tofieldia borealis* Wahlenb., Kärrlilja. — 60. *Gnaphalium norvegicum* Gunn., Norsknoppa. — 61. *Gnaphalium supinum* L., Lillnoppa. — 62. *Petasites frigida* L., Kärrskräp. — 63. *Saussurea alpina* (L.), Fjällskärda. — 64. *Mulgedium alpinum* (L.), Fjälltolta. — 65. *Galium trifidum* L., Spädmåra. — 66. *Rubus arcticus* L., Åkerbär. — 67. *Rubus castoreus* Lrvt, Bäfverbär. — 68. *Stellaria borealis* Bigel, Fjällarf. — 69. *Stellaria crassifolia* Ehre., Tjockarf. —

70. *Saxifraga stellaris* L., Stjernbräcka. — 71. *Saxifraga aizoides* L., Hjulbräcka. — 72. *Saxifraga Hirculus* L., Källbräcka. — 73. *Bartschia alpina* L., Svarthö. — 74. *Cornus suecica* L., Hönskornell.

Band XVI. — 75. *Eriophorum russeolum* Fr., Råfdun. — 76. *Eriophorum Scheuchzeri* Hoppe, Klotdun. — 77. *Eriophorum callithrix* Cham., Grådun. — 78. *Eriophorum gracile* Koch., Kärrdun. — 79. *Eriophorum alpinum* L., Fjälldun. — 80. *Juncus castaneus* J. E. Sm., Bruntåg. — 81. *Juncus stygius* L., Fly-tåg. — 82. *Juncus alpinus* Vill., Fjälltag. — 83. *Scirpus caespitosus* L., Tufsäf. — 84. *Carex rotundata* (Wg.), Bollstarr. — 85. *C. capillaris* L., Hårstarr. — 86. *C. ustulata* Wg., Kolstarr. — 87. *C. fuliginosa* Schkuhr., Sotstarr. — 88. *C. limosa* L., Dystarr. — 89. *C. irrigua* (Wg.), Sumpstarr. — 90. *C. rariflora* (Wg.). — 91. *C. livida* (Wg.). — 92. *C. globularis* L., Klotstarr. — 93. *C. Buxbaumi* Wg. — 94. *C. atrata* L., Svartstarr. — 95. *C. alpina* L., Alpstarr. — 96. *C. filiformis* L., Trådstarr. — 97. *C. teretiusecula* L., Trindstarr. — 98. *C. canescens* L., Gråstarr. — 99. *C. tenuiflora* Wg. — 100. *C. tenella* Schkuhr, Spädstarr. — 101. *C. norvegica* Willd., Norskstarr. — 102. *C. lagopina* Wg., Ripstarr. — 103. *C. chordorrhiza* Ehrh., Strängstarr. — 104. *C. michroglochis* Wg., Borststarr. — 105. *C. pauciflora* Lightf., Taggstarr. — 106. *C. capitata* L., Hufvudstarr. — 107. *Luzula parviflora* (Ehrh.), Praktfryle. — 108. *Luzula spicata* (L.), Axsfryle. — 109. *Molinia coerulea* (L.), Blåsene. — 110. *Epilobium lactiflorum* Hausskn., Hvitmjölke. — 111. *Epilobium anagallidifolium* Lam. — 112. *Myosotis silvatica* Hoffm., Skogsöga. — 113. *Gentiana nivalis* L., Snösöta. — 114. *Azalea procumbens* L., Fjellkrepling. — 115. *Oxycoccus microcarpus* Turcz. — 116. *Oxycoccus palustris* L. var. *citriformis* Wittr., Tranbär.

VII. Torfbildande växter från gotländska myrar.

Vegetationen å de gotländska myrarne har ett från växtligheten å fastlandets kärr och mossar alldeles afvikande skaplyune, hvars hufvuddrag betingas genom det massvisa uppträdandet af ag-arterna, d. v. s. de till släktena *Cladium* och *Schoenus* hörande halfgräsen. Till följd af den stora kalkhalt, som utmärker de i allmänhet med blekebotten försedda träsk, hvori den gotländska torfven afsatts, är dennes förmultning i hög grad framskriden, ja, den har flerstädes öfvergått i en djupsvart, torr pulverformig, den yppersta mylla liknande substans, rik på kalk och af en exceptionelt hög qväfvehalt. Gotlands myrar äro också de yppersta torfbildningar, vi ega i vårt land, och öns milda klimat möjliggör på desamma odlandet af raps, hvete, korn, köksväxter o. d.

Den gotländska myrfloras underordnade beståndsdelar hafva mindre betydelse för praktiken än för vetenskapen: af de sällsynta växter, som förskaffat Gotland namnet af »botanisternas Eldorado» förekomma ej så få å myrarnne eller i träsknen.

Band XVII. — 1. *Amblystegium glaucum* (Lam.). — 2. *Amblystegium falcatum* (Brid.). — 3—5. *Ambl. filicinum* (L.). — 6. *Philonotis calcarea* (Br. eur.). — 7. *Amblystegium cordifolium* (Hedw.). — 8. *Ambl. scorpioides* (L.). — 9. *Ambl. stellatum* (Schreb.). — 10. *Cladium Mariscus* L., Ag. — 11. *Schoenus nigricans* L., Knappag. — 12. *Schoenus ferrugineus* L., Axag. — 13. *Carex filiformis* L., Trådstarr. — 14. *Phragmites communis* L., Vass. — 15. *Tofieldia calyculata* L., Strandlilja. — 16. *Juncus obtusiflorus* (Ehrh.), Trubbtåg. — 17. *Ranunculus ophioglossifolius* Vill. — 18. *Sium angustifolium* L., Småsträtta. — 19. *Mentha aquatica* L., Vattenmynta. — 20. *Potamogeton colorata* Hornem., Broknete. — 21. *Orchis palustris* Lam., Kärryxne. — 22. *Epipactis palustris* (L.), Kärrzymbel. — 23. *Habenaria odoratissima* (L.), Doftyxne. — 24. *Herminium Monorchis* (L.), Honungsyxne. — 25. *Anacamptis pyramidalis* (L.), Pyramidyxne. — 26. *Liparis Loeselii* (L.), Gulyxne. — 27. *Malaxis paludosa* L., Myggyxne. — 28. *Ophrys Myodes* (L.), Flugyxne. — 29. *Sesleria coerulea* (L.), Blåelfving. — 30. *Polystichum Thelypteris* (L.), Kambräken.

VIII. Torfbildande växter från mossar i sydligaste Sverige.

Å mossarne i sydligaste delen i vårt land träffas ej sällan, särdeles då kalkhalten är anmärkningsvärdt hög, såsom underordnade beståndsdelar representanter för en flora af helt annat skaplygne än den i dessa trakter vanliga. Många af dessa arter äro märkliga på grund af sin geografiska utbredning: åtskilligas egentliga hembygd är nemligen att söka i långt sydligare bygder; andra hafva tvärtom en öfvervägande nordisk karaktär. Till de förra höra cypergräset, kärrtöreln, kärr- och vattenbon; till de senare myrbräckan, svarthöet och borstsäfven. Vi hafva ansett, att några företrädare af denna märkliga grupp ej böra saknas i den samling, som är afsedd att visa beskaffenheten och arten af Sveriges torfbildande flora.

Band VII. — 1. *Euphorbia palustris* L., Kärrtörel. — 2. *Bidens platycephala* Örst. — 3. *Cyperus fuscus* L., Cypergräs. — 4. *Scirpus silvaticus* L., Skogssäf. — 5. *Scirpus setaceus* L., Borstsäf. — 6. *Allium ursinum* L., Ramslök. — 7. *Malaxis monophyllos* L. — 8. *Malaxis paludosa* (L.), Myggyxne. — 9. *Liparis Loeselii* (L.).

— 10. *Habenaria conopsea* (L.), Brudyxne. — 11. *Habenaria odoratissima* (L.), Doftyxne. — 12. *Ophrys Myodes* (L.), Flugyxne. — 13. *Herminium Monorchis* (L.), Honungsyxne. — 14. *Orchis sambucina* (L.), Fläderyxne. — 15. *Cineraria palustris* (L.), Kärrnocka. — 16. *Senecio paludosus* L., Kärr-bo. — 17. *Senecio aquaticus* L., Vattenbo. — 18. *Cirsium rivulare* (Jacqu.), Bäckistel. — 19. *Cirsium rivulare* × *Cirs. palustre*. — 20. *Helosciadium inundatum* (L.), Våtfloka. — 21. *Sium angustifolium* L., Småsträtta. — 22. *Alisma ranunculoides* L., Flocksvaltning. — 23. *Oenanthe fistulosa* L., Pipstäckra. — 24. *Cardamine silvatica* L., Skogsbräsma. — 25. *Cardamine parviflora* L., Strandbräsma. — 26. *Ranunculus Philonotis* L., Kärr-ranunkel. — 27. *Nasturtium officinale* L., Källkrasse. — 28. *Epilobium hirsutum* L., Luddmjölke. — 29. *Epilobium roseum* Schreb., Rosenmjölke. — 30. *Rumex maritimus* L., Hafssyra.

Band XVIII. — 31. *Petasites alba* L., Hvitskråp. — 32. *Teucrium Scordium* L., Löksuga. — 33. *Gentiana uliginosa* Wild., Kärrsöta. — 34. *Veronica aquatica* Beroh. Vattenspira. — 35. *Bartschia alpina* L., Svarthö. — 36. *Sceptrum Carolinum* L., Kungspira. — 37. *Geranium palustre* L., Kärrnäfva. — 38. *Hypericum humifusum* L., Jordblöda. — 39. *Viola stagnina* Kit., Strandviol. — 40. *Viola uliginosa* Bess., Sumpviol. — 41. *Elatine hexandra* (La Pierre), Lonkesarf. — 42. *Saxifraga Hirculus* L., Myrbräcka. — 43. *Lathyrus palustris* L., Kärrviol. — 44. *Trifolium spadiceum* L., Brunklöfver. — 45. *Rumex palustris* L. Kärrsyra. — 46. *Salix hastata* L., Spjutvide. — 47. *Salix rosmarinifolia* L., Rosmarinvide. — 48. *Salix myrtilloides* L., Odonvide. — 49. *Salix Lapponum* L., Lappvide. — 50. *Betula alpestris* Fr., Fjällbjörk. — 51. *Betula nana* L., Dvergbjörk. — 52. *Selaginella selaginoides* (L.), Dverglummer.

IX. Bottentorfbildare.

Under detta namn hafva vi sammanfört de växter, hvilka gifvit upphof till mossarnes djupast liggande lager, som ofta kunna vara mycket mäktiga, men som dock mera sällan gå så i ytan, att de direkt hafva någon större betydelse för odlingen och kultivering. Den af dessa arter uppkomna torfven är i allmänhet grof och svårmultnad, särskildt är detta fallet med de lager, hvilka uppkomma af vass och säf.

N:o 1 Sjönöten (*Trapa natans*) är nu så godt som utdöd i vårt land, der den fordom synes haft en vida större spridning, emedan dess frukter här och der träffats i mossarnes djupare lager. Fynd af dylika nötter böra offentliggöras, då de äro af stor vigt för kannedomen om vår växtlighets forna och nutida historia.

Band XIX. — 1. *Trapa natans* L., Sjönöt. — 2. *Sparganium speirocephalum* Neum, Igelknopp. — 3. *Sparganium natans* (L.). — 4. *Sparganium simplex* Huds. var. *longissima* Fr. — 5. *Sparganium affine* Schnitzl. — 6. *Potamogeton graminea* L., Gräsnete. — 7. *Potamogeton crisper* L., Krusnete. — 8. *Potamogeton praelonga* Wulf., Långnete. — 9. *Myriophyllum verticillatum* L., Kretskamma. — 10. *Myriophyllum spicatum* L., Axkamma. — 11. *Isoetes lacustris* L., Braxengräs. — 12. *Ceratophyllum demersum* L., Hornblada. — 13. *Nuphar luteum* L., Gul neckros. — 14. *Nymphaea alba* L.; Hvit neckros. — 15. *Nymphaea alba* L. var. *rosea* C. Hn., Röd neckros. — 16. *Nuphar pumilum* (Timm.), Liten gul neckros. — 17. *Polygonum amphibium* L., Pilknäa. — 18. *Batrachium heterophyllum* L., Vattenmöja. — 19. *Hippuris vulgaris* L., Ledkrans. — 20. *Hottonia palustris* L., Blinka. — 21. *Lemna minor* L., Andmat. — 22. *Utricularia vulgaris* L., Blåsört. — 23. *Utricularia intermedia* Hayne. — 24. *Utricularia minor* L. — 25. *Helodea canadensis* Mich., Vattenpest. — 26. *Cicuta virosa* L., Sprängört. — 27. *Phragmites communis* (Trin.), Wass. — 28. *Scirpus palustris* L., Säf. — 29. *Typha latifolia* L., Kasekolf. — 30. *Equisetum limosum* (L.), Sjöfräken.

X. Torfbildande lefvermossor.

Ett icke ringa antal lefvermossor ingår i mossarnes, framför allt i högmossarnes flora, om än deras torfbildande förmåga ej har någon vidare praktisk betydelse. Vi sammanföra här de viktigaste, utan att göra någon skilnad på, huruvida de förekomma på hög- eller lågmossar; ej heller har något afseende fästats vid deras olika geografiska utbredning inom landet.

Band XX. — 1. *Ptilidium ciliare* (L.). — 2. *Mylia anomala* (Hook.). — 3. *Bazzania trilobata* (L.). — 4. *Martinellia undulata* (L.). — 5. *Marsilia epiphylla* (L.). — 6. *Odontoschisma denudatum* (Nees.). — 7. *Liochlena lanceolata* Weiss. — 8. *Blepharostoma trichophyllum* (L.). — 9. *Riccardia palmata* (Hedw.). — 10. *Riccardia latifrons* Lindb. — 11. *Jungermania ventricosa* Dicks. — 12. *Jungermania porphyroleuca* Nees. — 13. *Jungermania inflata* Huds. — 14. *Jungermania inflata* Huds. f. *atra* Nees. — 15. *Cepholozia media* Lindb. — 16. *Cepholozia catenulata* Hüben. — 17. *Marsilia Neesii* (Limpr.). — 18. *Marchantia polymorpha* L. f. *fontana* Nees. — 19. *Cheilosecyphus polyanthos* (L.). — 20. *Lophocolea bidentata* (L.). — 21. *Saccogyna graveolens* Schrad. — 22. *Nardia emarginata* (Ehrh.). — 23. *Riccardia pinguis* (L.). — 24. *Jungermania minuta* Crantz. — 25. *Trichocolea Tomentella* (Ehrh.). — 26. *Riccardia mul-*

tifida (L.). — 27. *Martinellia uliginosa* (Sw.). — 28. *Martinellia irrigua* (Nees). — 29. *Cephalozia fluitans* (Nees). — 30. *Jungermania polita* Nees. — 31. *Jungermania Floerkeana* W. M. — 32. *Jungermania Rutheana* Limpr. — 33. *Jungermania grandiretis* Lindb. — 34. *Myliia Taylori* (Hook.) — 35. *Jungermania Kunzei* Hüben. — 36. *Martinellia curta* (Mart.). — 37. *Pallavicinia Flotowiana* (Nees). — 38. *Jungermania bicuspidata*. L.

XI. Alger och lafvar.

Våra mossars och torfbildningars algflora är ännu blott ofullständigt bekant. De här upptagna arterna äro således att betrakta endast såsom profrepresentanter af sötvattensalgernas växtklass, hvars egenskaper i de allra flesta fall måste studeras med mikroskopets tillhjälp. Trots sin litenhet kunna de likväl understundom utföra storartade arbeten: vi syfta härmed särskildt på de skenbart så obetydliga diatomacéerna, hvilka kunna gifva upphof till meterdjupa lager. Diatomacéer träffas ofta i torf, och mossarnes botten utgöres ej sällan af mer eller mindre ren diatomacéjord, som i vårt land någon gång blifvit använd såsom nödbrödsämne.

De få lafvarne tillhöra nästan uteslutande högmossarnes flora.

1. *Anabæna Flos aquæ* Kg. — 2. *Anabæna variabilis* Ag. — 3. *Sphæroplea annulina* (Roth). — 4. *Closterium setaceum* Ehrb. — 5. *Closterium parvulum* Näg. — 6. *Closterium Dianæ* Ehrb. — 7. *Penium minutum* Cl. — 8. *Pinium Ulvicula* Bréb. — 9. *Batrachospermum moniliforme* Roth. — 10. *Oedogonium giganteum* Kg. — 11. *Clodophora fracta* Kg. — 12. *Ulothrix stagnorum* Kg. — 13. *Euastrum humerosum* Kg. — 14. *Euastrum rostratum* Ehrb. — 15. *Arthrodesmus Incus* Hass. — 16. *Spirogyra majuscula* Kg. — 17. *Spirogyra setiformis* Reg. — 18. *Desmidiium Swartzii* Ag. — 19. *Cylindrospora majus* Kg. — 20. *Glæocystis vesiculosa* Näg. — 21. *Chatophora Cornu Damæ* Ag. — 22. *Staurastrum pilosum* (Näg.). — 23. *Hyalotheca mucosa* Bréb. — 24. *Hyalotheca dissiliens* Bréb. — 25. *Tetmemorus granulatus* Ralfs. — 26. *Cosmarium minutum* De G. — 27. *Cosmarium quinarium* Lund. — 28. *Pandorina Morum* Bonge. — 29. *Tetraspora bullosa* Ag. — 30. *Scenedesmus acutus* Näg. — 31. *Bambusina moniliformis* Bréb. — 32. *Staurastrum dejectum* Bréb. — 33. *Chatophora elegans* Ag. — 34. *Schizoclamys gelatinosa*. — 35. *Oedogonium cryptoporum* Wittr. — 36. *Oedogonium mammiferum*. — 37. *Chara fragilis* Desv. — 38. *Chara fragilis* Desv. f. *brachyphylla*. — 39. *Chara fragilis* Desv. f. *longifolia*. — 40. *Chara hispida*. — 41. *Chara foetida* A. Br. f. *subinermis*.

— 42. *Chara foetida* A. Br. f. *longibracteata*. — 43. *Chara contraria* Al. Br. — 44. *Chara stelligera* Bauer. — 45. *Chara tomentosa* L. — 46. *Nitella gracilis* Ag. — 47. *Cetraria islandica* L. — 48. *Cetraria islandica* L. f. *platyna*. — 49. *Cetraria aculeata* Schreb. — 50. *Cetraria nivalis* L. — 51. *Cladina rhangiferina* (L.). — 52. *Cladina alpestris* (Fr.) — 53. *Cladonia pyridata* L. — 54. *Cladonia uncialis* L. — 55. *Cl. amaurocraea* Frk. — 56. *Cladonia fimbriata* Ach. — 57. *Cladonia carneola* Fr. — 58. *Cl. digitata* L. — 59. *Cl. cyanipes* Smft. — 60. *Cl. turgida* Ehrh. — 61. *Cl. cenotea* Ach. — 62. *Cl. deformis* L. — 63. *Cl. decorticata* Flk. — 64. *Cl. cariosa* (Ach.). — 65. *Cl. Botrytes* Hag. — 66. *Cl. Flærkeana* Fr. — 67. *Cl. macilenta* Bhrh. — 68. *Stereocaulon tomentosum* (Fr.). — 69. *Stereocaulon coralloides* (Fr.). — 70. *Pannaria brunnea* Hoffm. — 71. *Peltigera aphthosa* L. — 72. *Nephroma arcticum* L. — 73. *Imadophila æruginosa* (L.).

B. Mossprofiler samt typer af olika torfsorter.

I allmänhet hysa väl de flesta den förmodan, att våra mossars byggnad och torfvens sammansättning ej äro underkastade särdeles stora variationer. Det har emellertid visat sig vara förhållandet, att på grund af olika uppkomstsätt mossarne och med dem torfven hafva helt skilda växter att tacka för sin uppkomst, och dessa torfbildare meddela, hvar efter sin art, sin slutprodukt, mossjorden, mycket olika egenskaper så i kemiskt som i fysiskt afseende.

Sällan uppträda emellertid lagren så rena, att något skikt kan sägas vara uteslutande bildadt af ett enda växtslag. Allt efter de i de respektive bäddarne dominerande växtlemningarne uppkalla vi dock torfven efter dem och skilja sålunda mellan starrtorf, vit- och brunmosstorf, Phragmites-, Scirpus-, Paludella-, Eriophorum-, furu-, ek-, gran- torf etc. etc. Af några bland dessa slag meddela vi här några profiler. Äfven af mossarnes olika byggnad i våra olika provinser lemnas afbildningar i genomskärningar, hvilka tänkas tagna från alfven mot ytan.

a) Mossprofiler.

Taf. 1.

Flahult, Småland. — a) Fin sand. b) Phragmitestorf med asplenningar. c) Torf med lemningar af ek, hassel, lind och sälg. d) Torf med barrträdslemningar. e) Starrtorf.

Flahult, Småland. — a) Fin sand. b) Phragmitestorf med asplenningar. c) Brunmosstorf med fräken. d) Brunmosstorf. e) Starrtorf.

Östtomten, Vestergötland. -- a) Sand. b) Snäckgyttja.
c) Brunmosstorf. d) Phragmitestorf. e) Starrtorf.

Östtomten, Vestergötland. — a) Sand. b) Phragmitestorf.
c) Starrtorf. d) Stubblager. e) Hvitmosstorf.

Nynäs, Nerike. — a) Lera. b) Phragmitestorf med frön o. s. v. c) Torf med lemningar af löfträd. d) Torf med lemningar af björk. e) Starrtorf. f) Grästorf.

Nynäs, Nerike. — a) Lera. b) Phragmitestorf. c) Brunmosstorf. d) Starrtorf. e) Grästorf. f) Björknäfver. g) Hvitmosstorf.

Kahlsta, Nerike. — a) Eriophorumtorf. b) Eriophorumtorf med Phragmites. c) Lager af björknäfver. d) Eriophorum alpinum-torf.

Kahlsta, Nerike. — a) Lera. b) Phragmitestorf med asplenningar. c) Phragmitestorf. d) Starrtorf med fräken o. s. v. e) Grästorf.

Vargsäter, Östergötland. — a) Lera. b) Phragmitestorf med brunmossor. c) Brunmosstorf. d) Grästorf.

Vargsäter, Östergötland. — a) Phragmitestorf med asplenningar. b) Phragmitestorf med brunmossor. c) Brunmosstorf. d) Starrtorf.

Pilemyr, Gotland. — a) Gammal strandvall. b) Fin sand med skikt af tång. c) Snäckgyttja. d) Agtorf.

Martebo myr, Gotland. — a) Brunmosstorf. b) Agtorf.

Taf. 2.

Vårgårda, Vestergötland. — a) Lera. b) Fräken. c) Phragmitestorf med fräken. d) Phragmitestorf. e) Eriophorumtorf med Sphagnum. f) Stubblager. g) Hvitmosstorf med skogsris. h) Stubblager. i) Eriophorumtorf. k) Hvitmosstorf.

Vårgårda, Vestergötland. — a) Lera med fräken. b) Phragmitestorf. c) Hvitmossa med Eriophorum. d) Stubblager. e) Hvitmossa med Eriophorum och björknäfver. f, g och h) Vexlande bäddar af Eriophorum och hvitmossa. i) Eriophorumtorf med skogsris. k) Hvitmosstorf.

Trestena, Vestergötland. — a) Sand. b) Phragmitestorf. c) Starrtorf. d) Stubblager. e) Hvitmosstorf. f) Hvitmosstorf med skogsris.

Rysebo vildmossa, Småland. — a) Sand. b) Phragmitestorf. c) Hvitmosstorf.

Flahult, Småland. — a) Hvitmosstorf med skogsris.

Taf. 3.

Tuna, Småland. — a) Rullstensgrus. b) Fräken. c) Phragmitestorf med fräken. d) Björknäfver. e) Grästorf.

Tuna, Småland. — a) Fin grå sand. b) Phragmitestorf med fräken. c) Brunmosstorf med ris. d) Stubblager. e) Starrtorf.

Boxholm, Östergötland. — a) Grus. b) Phragmitestorf med fräken. c) Starrtorf.

Boxholm, Östergötland. — a) Grus. b) Starrtorf med Phragmites. c) Skogsbråte. d) Starrtorf.

Åkelösa myr, Gotland. — a) Snäckgyttja. b) Brunmosstorf. c) Phragmitestorf. d) Agtorf. e) Starrtorf.

Åkelösa myr, Gotland. — a) Sand. b) Snäckgyttja. c) Phragmitestorf. d) Agtorf.

Tafl. 4.

Tobo, Upland. — a) Lera. b) Gyttja med fräken. c) Starrtorf med blad och frön. d) Starrtorf med brunmossor.

Tobo, Upland. — a) Hvarfvig lera. b) Blålera. c) Starrtorf med ris och stubbar.

Ryningsnäs, Småland. — a) Sandig lera. b) Gyttja nedåt sandig, uppåt med diatomacéer. c) Starrtorf.

Ryningsnäs, Småland. — a) Sandig lera med diatomacéer. b) Phragmitestorf. c) Starrtorf. d) Sandig lera *utan* växtlemningar. e) Sandig lera *med* växtlemningar. f) Sandig starrtorf. g) Starrtorf.

Ryningsnäs, Småland. — a) Sandig lera med diatomacéer. b) Dy med fräken. c) Phragmites med sparsamma fräken. d) Fräken-
torf. e) Starrtorf med fräken. f) Fräken.

Kvikkjokk, Norrbottens län. — a) Blågrå lera något sandig. b) Gyttja med växtlemningar. c) Brunmosstorf. d) Starrtorf.

Änn, Jemtland. — a) Snäckgyttja. b) Körtel af brunmosstorf. c) Snäckgyttja med växtlemningar. d) Phragmites med fräken. e) Brunmosstorf med blad och frön. f) Starrtorf.

Mattmar, Jemtland. — a) Rullstensgrus. — b) Starrtorf med fräken. c) Starrtorf med skogslemningar.

Lafsjö, Vesterbottens län. — a) Myrmalm. b) Jernockra. c) Starrtorf. d) Jernockra. e) Starrtorf. f) Jernockra. g) Starrtorf.

Varuträsk, Vesterbottens län. — a) Lera. b) Phragmitestorf. c) Hvitmosstorf. d) Starrtorf.

Tåsjö, Ångermanland. — a) Grusad alunskiffer. b) Starrtorf med brunmossor. c) Starrtorf.

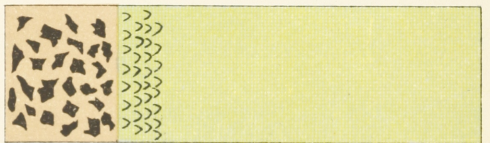
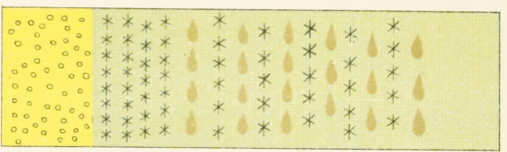
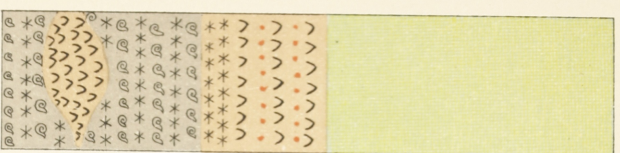
Rogsta, Helsingland. — a) Lera. b) Brunmosstorf. c) Starrtorf med brunmossor. d) Starrtorf.

Tafl. 5.

By, Dalarne. — a) Lera. b) Gyttja. c) Phragmitestorf. d) Starrtorf med skogsbråte. e) Starrtorf.

THE
JOHN GERARD
LIBRARY

PROFILER AF SVENSKA MOSSAR.

- Lera.
- Sandig lera.
- Blålera.
- Svartfärg lera.
- Gru.
- Snäckkyttja.
- Elmskiffergryn.
- Jernockra.
- Myrmanlv.

ÅNN.

MATTMAR.

LAFSJÖ
DOROTEA

VARUTRÄSK.
SKELLEFTA.

TÅSJÖ.

ROGSTA.

JEMTLAND.

VESTERBOTTEN.

ÅNGERMANL.

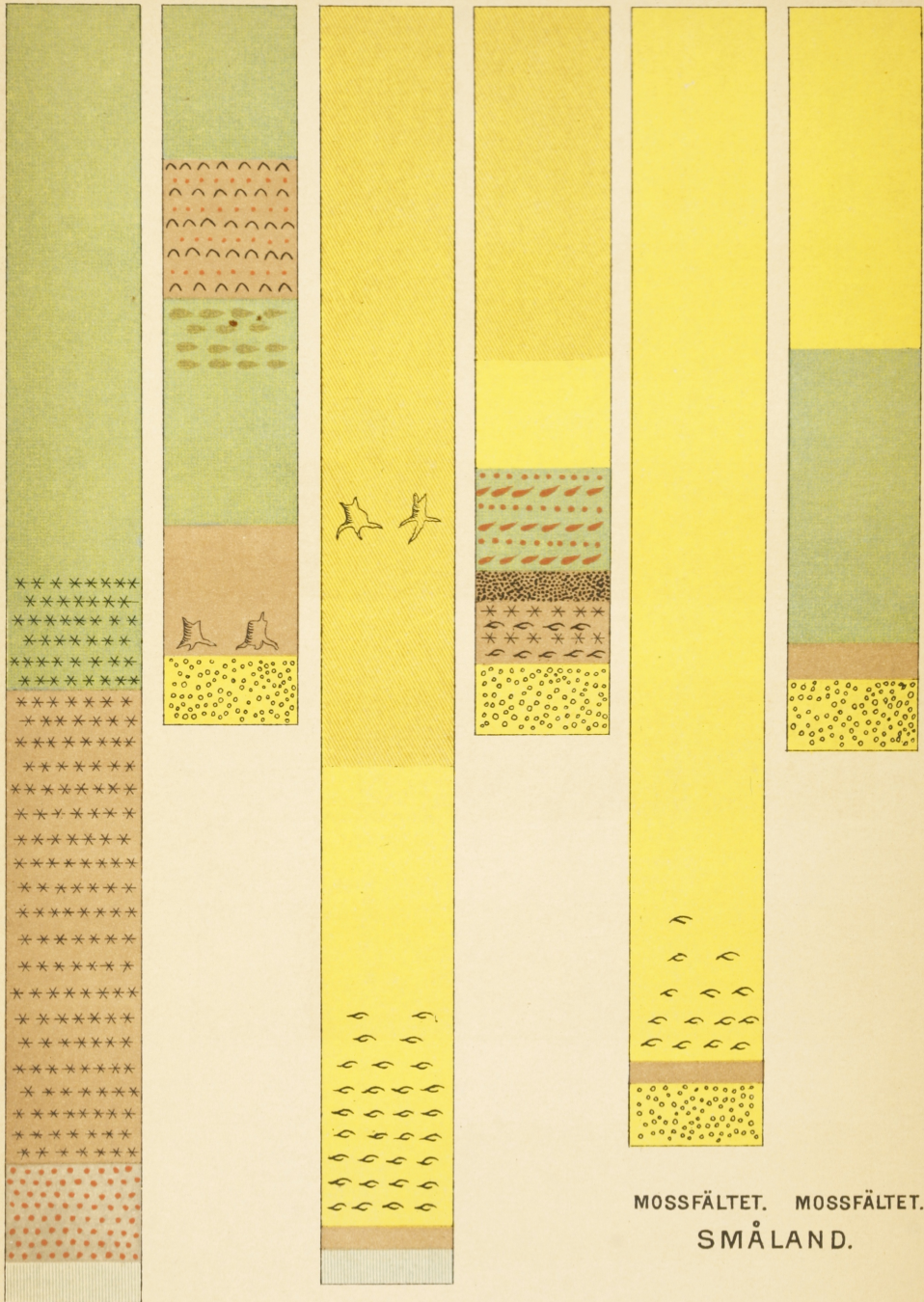
HELSINGLAND.

THE
JOHN GREENE
LIBRARY

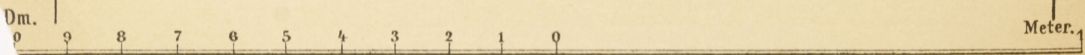
THE
JOHN GREENE
LIBRARY

PROFILER AF SVENSKA MOSSAR.

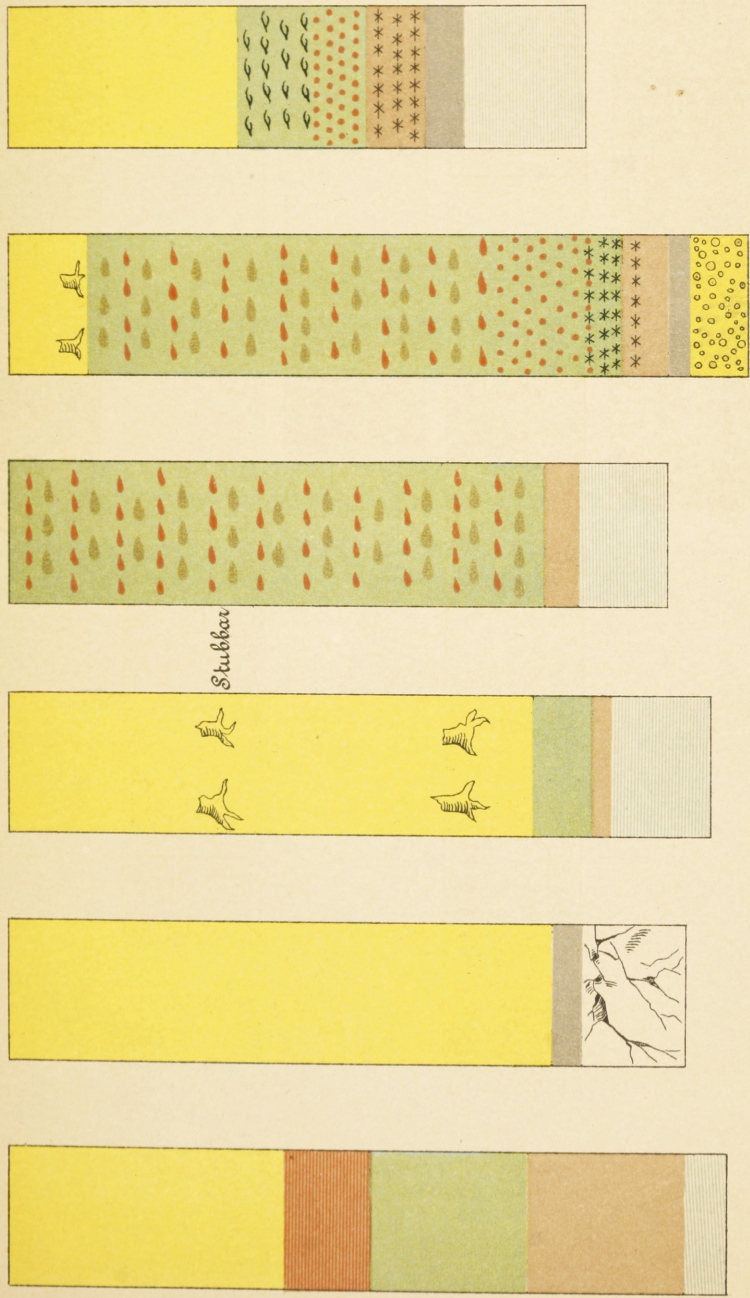
MOSSFÄLTET. MOSSFÄLTET.
SMÅLAND.

IDAHOLM. IDAHOLM. GYSINGE. GYSINGE.
UPLAND. GESTRIKLAND.

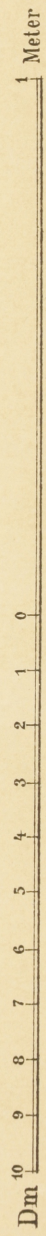

PROFILER AF SVENSKA MOSSAR.

- Sphagnumtorf med Eriophorum
- Startorf
- Sphagnumtorf
- Phragmitestorf
- Eriophorumtorf.
- Lera.
- Syttja.
- Sand.
- Käll.
- Kottar.
- Blad.
- Frön.
- Lemningar af Equisetum.
- Grenar.

FLO MOSSE. DEJRAMOSSEN. BILLINGEN. VESTERGÖTLAND. HÄSTEFJORDSFLOER. IDALA. LÖFSTAHLM. NYED. WERM LAND.

THE
JOHN GREER
LIBRARY

Arvidsjaur, Norrbottens län. — a) Sand. b) Starrtorf. c) Tufsäftorf. d) Grästorf.

Jokkmokk, Norrbottens län. — a) Grus med block. b) Sand. c) Starrtorf med fräken och frön.

Vilhelmina, Vesterbotten. — a) Sand. b) Starrtorf. c) Hvitmosstorf.

Mossfältet, Småland. — a) Sand. b) Phragmitestorf. c) Starrtorf.

Hanebo, Helsingland. — a) Lera. b) Gyttja. c) Fräken-
torf. d) Starrtorf med fräken. e) Starrtorf.

Bergsjö, Helsingland. — a) Lera. b) Gyttja med frön. c) Starrtorf med fräken. d) Hvitmosstorf. e) Starrtorf.

Ofvanåker, Helsingland. — a) Lera. b) Fräkentorf. c) Starrtorf. d) Hvitmosstorf.

Östavall, Medelpad (Backmyr). — a) Grus. b) Stubbar. c) Starrtorf med stubbar och märken af trenne större skogseldar.

Ramsele, Medelpad. — a) Sand. b) Brunmosstorf. c) Starrtorf.

Jörn, Vesterbotten. — a) Grus med block. b) Starr. c) Klotstarrtorf. d) Hvitmosstorf med ris.

Taff. 6.

Idaholm, Upland. — a) Lera. b) Gyttja med frön. c) Phragmitestorf med fräken. d) Starrtorf med fräken. e) Starrtorf.

Idaholm, Upland. — a) Sand. b) Stubbar. c) Phragmitestorf. d) Starrtorf. e) Skogstorf med gran. f) Brunmosstorf. g) Starrtorf.

Gysinge, Gestrkland. — a) Lera. b) Phragmitestorf. c) Hvitmosstorf med ris och stubbar.

Gysinge, Gestrkland. — a) Grus. b) Phragmitestorf med fräken etc. c) Fräkentorf med frön och blad. d) Starr med frön och blad. e) Hvitmosstorf. f) Hvitmosstorf med Eriophorum.

Mossfältet, Småland. — a) Sand. b) Phragmitestorf. c) Hvitmosstorf med ris och stubbar.

Mossfältet, Småland. — a) Sand. b) Phragmitestorf. c) Starrtorf. d) Hvitmosstorf.

Flomosse, Vestergötland. — a) Lera. b) Phragmitestorf. c) Starrtorf. d) Eriophorumtorf. e) Hvitmosstorf.

Dejramossen, Vestergötland. (Billingen) — a) Häll. b) Gyttja. c) Hvitmosstorf.

Hästefjordsfloer, Dalsland. — a) Lera. b) Phragmitestorf. c) Starrtorf. d) Hvitmosstorf med stubblager.

Idala, Dalsland. — a) Lera. b) Phragmitestorf. c) Starrtorf med lemningar af barr- och löfträd.

Löfstaholm, Vermland. — a) Sand. b) Gyttja. c) Phragmitestorf med fräken. d) Starrtorf med fräken och frön. e) Skogstorf med gran, fur, ek och hassel. f) Stubblager. g) Hvitmosstorf.

Nyed, Vermland. — a) Lera. b) Gyttja. c) Phragmitestorf med fräken. d) Starrtorf med frön och ris. e) Hvitmosstorf.

Taf. 7.

Tolarp, Småland. — a) Snäckgyttja. b) Brunmosstorf. c) Starrtorf med brunmossa. d) Starrtorf.

Malmbäck, Småland. — a) Nedåt blockfyld lera med träbråte. b) Starrtorf.

Bratteborg, Småland. — a) Grus. b) Stubbar. c) Phragmitestorf. d) Starrtorf nedåt med fräken.

Eckersholm, Småland. — a) Grus. b) Gyttja. c) Phragmitestorf uppåt med fräken. d) Starrtorf nedåt med kottar och träbråte.

Ljunga, Småland. — a) Sand. b) Starrtorf.

Wrigstad, Småland. — a) Grus med block. b) Stubbar och stammar af ek. c) Gyttja. d) Starrtorf. e) Skogstorf.

b) Typer af olika torf- och alfslag.

Taf. 1. — a) Lera. b) Snäckgyttja. c) Torf med fräken (*Equisetum*). d) Torf med vass (*Phragmites*). e) Torf med dvergbjörk (*Betula nana*). f) Torf med björk (*Betula alba*). g) Skogstorf med furu (*Pinus silvestris*). h) Skogstorf med gran (*Pinus Abies*).

Taf. 2. — a) Grus. b) Sand. c) Torf med säf (*Scirpus lacustris*). d) Torf med sjönöt (*Trapa natans*). e) Torf med brunmossa (*Amblystegium stramineum*). f) Torf med vide (*Salix spp.*). g) Torf med ek och lind (*Quercus & Tilia*). h) Torf med starr (*Carex*).

Taf. 3. — a) Sand. b) Diatomacéjord. c) Torf med hvitmossa (*Sphagnum cuspidatum*). d) Torf med hvitmossa (*Sph. palustre*). e) Torf med hvitmossa (*Sph. fuscum*). f) Torf med rosling (*Andromeda*). g) Torf med tranbär (*Oxycoccus*). h) Torf med tufdun (*Eriophorum*).

Taf. 4. — a) Hvarfvig lera. b) Kalktuff. c) Torf med brunmossa (*Amblystegium cordifolium*). d) Torf med brunmossa (*Ambl. scorpioides*). e) Torf med brunmossa (*Ambl. exannulatum*). f) Torf med brunmossa (*Ambl. fluitans*). g) Torf med brunmossa (*Paludella squarrosa*). h) Torf med hvitmossa (*Sphagnum Austini*).

Taf. 5. — a) Myrmalm. b) Jernockra. c) Ockerblandad dy med frön etc. d) Torf med kafveldun (*Thypha*). e) Torf med kalmus (*Acorus*). f) Torf med hassel (*Corylus*). g) Torf med tröske (*Rhamnus*). h) Starrtorf.

Svenska Mosskulturföreningens jordanalyser.

At Carl von Feilitzen.

Sedan professor Liebig hade påvisat växternas behof af vissa näringsämnen, antogs för gifvet, att man genom analysering af jorden skulle kunna bestämma, huruvida alla eller endast vissa af dessa ämnen funnos i tillräcklig mängd eller behöfde tillföras genom gödsling. Snart råkade dock jordanalysen i misskredit till följd af de många feltag, som begingos, då analysiffrorna lades till grund för uppgörandet af gödslingsförslag. Det funnos nemligen flera förhållanden, hvilka icke hade uppmärksamrats. Vissa ämnen, som utlösts af starka syror, voro icke i så löslig form, att de kunde upptagas af växtrötterna; den ena kulturväxten behöfde lösligare näringsämnen än den andra, som hade större förmåga att upptaga dem ur svårösligare föreningar; uti den ena jordmånen fans mera kalk eller organiska ämnen, hvarigenom den kemiska omsättningen af mineralbeståndsdelar blef kraftigare än i andra o. s. v. Dessutom inverkar jordens fysikaliska beskaffenhet, de fasta åkerjordarternas halt af finjord, mossjordarternas volymvigt ganska väsentligt på behofvet af gödselämnen.

Allteftersom dessa förhållanden blefvo uppmärksamade, började också flera agrikulturkemister att söka utarbета metoder, hvarigenom jordanalyserna kunde säkrare leda till målet.

För att så skulle blifva fallet, måste man dock ställa jordanalyserna i samband med praktiska, noggrant utförda kultur försök på den analyserade jorden, för att slutligen komma till full klarhet hvilka analysmetoder, man borde använda till olika jordmåner.

Ofvan omnämndes, att jordanalysen till en tid råkade i misskredit; de senare årens erfarenheter hafva dock fört den så mycket framåt, att en mängd agrikulturkemister tillskrifva densamma en stor betydelse.

Professor Liebscher skriver, sedan han i förbigående omnämnt, att några forskare söka utarbета nya analysmetoder: »vi kunna dock icke försumma att redan nu påpeka, att den vanliga extraktion af jorden med kokande saltsyra, så som vi hafva användt den-

samma, gifver mycket större klarhet öfver jordens egenskaper än man vanligen antager. Ja, vi kunna för alla af oss genom gödslingsförsök pröfvade jordarter direkt genom analysen bestämma deras gödslingsbehof för mineraliska gödselämnen, om vi använda följande synpunkter såsom en nyckel för tydningen af analysresultaten.» Han anför derefter hvilka dessa synpunkter äro.

Professor Petermann i Gembloux meddelar på grund af jordanalysen talrika råd till jordbrukarne hvilka gödselämnen och jordförbättringsmedel de böra använda.

Herrar Risler och Columb-Pradel anse sig på grund af jordanalyser kunna draga bestämda slutsatser rörande jordens gödning. På detta sätt skulle kunna anföras flera af senare tidens agrikulturkemister, som tillskrifva jordanalysen en stor betydelse. Genom att utföra gödslingsförsök på den analyserade jorden vinnes erfarenhet, huru olika analysmetoder böra tydas, och således kunna vidt skilda metoder gifva ledning, huru en jordmån bör gödglas, blott analytikern har vunnit sådan erfarenhet.

Frågan föres emellertid oupphörligt framåt, och särskildt sysselsätta sig flera forskare med att utarbete metoder, hvarigenom den för växterna assimilerbara delen af fosforsyra och kali, skall kunna lätt bestämmas, så att genom analysresultatet hvar och en må vara i stånd bedöma, om jorden behöfver särskild fosforsyre- eller kaligödning.

Professor Petermann anser sig i ammoniakalisk ammoniumcitrat hafva funnit ett lösningsmedel, hvarigenom den assimilerbara delen af fosforsyran kan bestämmas. Professor Maercker använder dertill 2-procentig citronsyra, och Bernard Dyer 1-procentig citronsyra. Den sistnämnde anser sig, efter att hafva utfört en stor mängd analyser i samband med kulturförsök, hafva funnit, att om den i 1-procentig citronsyra lösliga fosforsyran understiger 0,01 proc, behöfver jorden särskild fosforsyregödning; understiger den i samma syra lösliga kalihalten 0,005 proc. behöfves särskild kaligödning. Naturligtvis måste metoden ytterligare pröfvas för olika jordmåner,

Af ofvanstående kan inses, att mycket fortfarande måste utforskas, innan jordanalysen kan gifva ett bestämdt och tydligt svar på alla frågor rörande det behof af gödsel och jordförbättringsmedel, som en jordmån har behof utaf, men också att många arbeta på frågans lösning och att den rätta vägen är beträdd för att komma till önskvärdt resultat.

Vi vilja nu speciellt sysselsätta oss med mossjordsanalysernas ståndpunkt. Den sedan gammalt använda analysmetoden var att föraska mossjorden och med kokande saltsyra under tillsättning af något sal-

petersyra utlösa deri befintliga ämnen, hvilka sedan bestämmas på vanligt sätt. Denna metod användes vid mossförsöksstationen i Bremen och har blifvit använd för alla, t. o. m. 1890 här verkställda analyser.

På grund af undersökningar, utförda af herrar Nilson och Eggertz, utarbetade dessa en annan analysmetod, vid hvilken mossjorden utan föraskning extraheras med 4-procentig saltsyra. Nämnade herrar hade nemligen funnit, att bestämningen af fosforsyra uti det föraskade profvet icke kunde lemna anvisning, huru mycket mossjorden innehöll, emedan en del deraf förekom såsom fosfor i organisk förening, hvilken först genom oxidation vid föraskningen öfvergick i fosforsyra. Den instruktion för de kemiska stationerna, som utgafs 1889, innehöll bestämmelser, huru analysen skulle utföras efter denna metod. Den underkastades pröfning vid mossförsöksstationen i Bremen, och der fann d:r Wicklund, att om halten af kalk samt jernoxid och lerjord var stor, utlöstes icke all den färdigbildade fosforsyran af den mängd 4-procentig saltsyra, som i instruktionen bestämdes. Till följd häraf föreslog d:r Wicklund att använda 12-procentig saltsyra till extraktionen. Äfven denna starkare syra utlöser nemligen endast den i mossjorden färdigbildade fosforsyran.

På grund af de gödslingsförsök, som blifvit utförda vid mossförsöksstationen i Bremen i samband med analyser å mossjorden, fann äfven d:r Wicklund, att den genom extraktion med 4-procentig saltsyra funna fosforsyremängden icke bestämdt angaf, om mossjorden behöfde gödslas med fosforsyra eller ej. Under sådana förhållanden ansåg jag icke skäl att frångå föraskningsmetoden, utan fortsatte till och med 1890 dermed, men företog emellanåt extraktion af oföraskad mossjord i och för jemförelse. Det visade sig då, att t. ex. ifall profvet innehöll svafvelsyrad jernoxidul och fri svafvelsyra, utföll halten deraf för låg, när föraskningsmetoden användes, emedan en del svafvelsyra blifvit utdrifven vid glödnigen. Så t. ex. erhöles följande resultat:

I ett prof vid föraskningsanalys	1,67	proc.	svafvelsyra
Samma prof extraheradt, oföraskadt	2,15	»	»
Ett annat prof vid föraskningsanalys	0,54	»	»
Samma prof vid extraktion utan föraskning	1,34	»	»

Vid andra mossjordsprof, der svafvel förekom i org. substans, erhöles högre svafvelsyrehalt, när analysen utfördes enligt föraskningsmetoden, än efter extraktionsmetoden. Så t. ex. erhöles följande resultat: Ett prof analyseradt enligt föraskningsmetoden ... 1,31 proc. svafvelsyra

Samma prof enligt extraktionsmetoden.....	0,11	»	»
Ett annat prof enligt föraskningsmetoden	1,46	»	»
Samma prof enligt extraktionsmetoden	0,16	»	»

I ena fallet erhöles således för låg svafvelsyrehalt, hvarigenom en jord, som möjligen var växtskadlig, skulle kunnat bedömas såsom fri från skadliga ämnen; i andra fallet kunde deremot en jord, som var fri från växtskadliga ämnen, bedömas såsom växtskadlig, allt till följd af analysmetoden. Äfven kalkbestämningen kunde icke utföras med tillräcklig noggrannhet vid föraskningsmetoden. Oftast var skillnaden ringa 0,1 å 0,2 proc., men kunde stiga till öfver 1 proc.

Alldeles tydligt är också, att äfven om man i många fall icke kan draga bestämd slutledning rörande fosforsyreholdningen genom den vid extraktionsmetoden erhållna fosforsyreprocenten. är det dock riktigare använda denna metod, ty endast derigenom erhåller man kännedom om halten af den fosforsyra, som finnes färdigbildad i jorden vid den tid, analysen utfördes.

På grund häraf hafva vi från 1891 års början utfört analyserna å mossjordsproffen enligt extraktionsmetoden, men med användande af 12-procentig saltsyra. Det kan dock under vissa förhållanden vara önskligt, att fosforsyrehalten äfven bestämmes enligt föraskningsmetoden, emedan man derigenom kan erhålla kännedom om den mängd fosforsyra, som under mossjordens fortsatta brukning och sönderdelning kan bildas. Så t. ex. må anföras följande resultat: En mossjord innehöll enligt extraktionsmetoden 100 kg. färdigbildad fosforsyra per hektar till 20 cm. djup: samma mossjordsprof enligt föraskningsmetoden 180 kg.

En annan mossjord innehöll enligt extraktionsmetoden 180 kg. färdigbildad fosforsyra per hektar till 20 cm. djup; samma mossjord analyserad enligt föraskningsmetoden 640 kg. fosforsyra.

Naturligt är att den senare skulle under årens lopp lemna mera fosforsyrenäring åt växterna än den förra.

Herrar Nilson och Eggertz' inlägg i frågan är således af högsta betydelse, fastän föraskning fortfarande kan vara skäl företaga i och för något visst ändamål, såsom här är antydt, och om man äfven på analysmetodens nuvarande ståndpunkt icke kan medelst saltsyreextraktion bestämma den assimilerbara halten af fosforsyra och kali, kommer man dock säkerligen endast genom extraktion af den oförskade mossjorden till detta resultat, fastän undersökningar fortfarande måste göras för att utröna, med hvilken syra extraktion skall utföras.

Professor Fleischer har påpekat ett annat viktigt förhållande, nemligen att man måste bestämma mossjordens volymvikt för att kunna beräkna, huru stor mängd näringsämnen förekommer i det lager, hvarest från växterna hemta sin hufvudsakligaste näring. Naturligt är, att då olika mossjordarter kunna hafva högst olika volymvikt, kunna t. ex. 2:ne mossjordarter innehålla alldeles samma procenthalt af ett ämne och ändock vigtsmängden af detta ämne vara mycket större i samma volym af de olika mossjordarterne. Det lager, från hvilket växterna hemta denna näring, har antagits vanligen icke öfverstiga 20 centimeters djup. Om man således bestämmer, huru mycket växtnäringsämnen finnas per hektar till 20 centimeters djup, erhålles en mycket säkrare och tydligare inblick i mossjordens beskaffenhet, än om man endast bestämmer procenthalten.

Äfven härpå må anföras några exempel, hemtade från våra undersökningar.

Ett prof innehöll i procent 0,04 kali, 0,11 fosforsyra

Ett annat » » 0,04 » 0,08 »

Det första innehöll per hektar till 20 cm. djup 380 kg. kali och 920 kg. fosforsyra; det andra 100 kg. kali och 200 kg. fosforsyra. Ett prof innehöll 3,16 proc. kväfve, ett annat endast 2,34 proc. Det förra innehöll per hektar till 20 cm. djup 8,620 kg. kväfve, det senare 8,520 kg. Således i det närmaste lika mycket, fastän skillnaden i procent var

ganska stor. 2:ne prof innehöllo båda 0,77 proc. qväfve, men i den ena mossjorden fans per hektar till 20 cm. djup 6,340 kg. qväfve, i det andra 900 kg.

Slutligen må påpekas den betydelse som den mikroskopiska undersökningen af mossjorden har i och för bedömandet af dess värde såsom odlingsmark. Genom denna undersökning erhåller man kännedom om mossjordens förmultningsgrad, hvilken spelar en ganska viktig roll. En oförmultnad mossjord bildad af t. ex. starrarter kan innehålla lika mängd qväfve, som om samma jord vore mera förmultnad, men blandad med hvitmosstorf. Man vet dock, att genom jordens brukning, kalkning och gödsling så småningom kan af den förra erhållas en ganska qväfverik och god jord, då deremot af hvitmosstorfven bildas en lätt och jemförelsevis qväfvefattig mylla. Här var blott ett exempel; flera kunde anföras, som visa, att man genom att känna, af hvilka växter en mossjord blifvit bildad, kan hafva god ledning för dess bedömande. Vi hafva derfor på senare åren gjort både kemiska och mikroskopiska undersökningar af mossjorden.

Oaktadt man på mossjordsanalysens nuvarande ståndpunkt icke kan med bestämdhet afgöra dess gödslingsbehof, får man en ganska åskådlig bild af jordens beskaffenhet genom dess kemiska och mikroskopiska undersökning samt bestämmande af volymvigten, och kan på grund häraf draga värdefulla slutsatser rörande dess behandling.

Om den behöfver kalkas eller ej, gödslas med qväfvehaltiga göd-selämnerna eller har tillräcklig qväfvehalt; om det är skäl att använda naturlig gödsel eller endast artificiella göd-selämnerna; om den skulle vä-sentligt förbättras genom sand- eller lerköring; om den innehåller växt-skadliga ämnen, och en oodlad mossjords odlingsvärde, på alla dessa frågor lemna undersökningarna svar.

Äfven i afseende på fosforsyre- och kaligödslingen får man under många förhållanden en god ledning såsom af uppsatsen rörande kulturför-söken kan synas. Mossjordsanalysens värde kan häraf inses, lika-som att det för vårt lands mosskultur eger en stor betydelse, att Svenska Mosskulturföreningen låter verkställa en mängd sådana undersökningar

Till 1891 års utställning i Göteborg utgafs en katalog, hvilken så-som bilaga åtföljde Julihäftet af 1891 års tidskrift; uti densamma upp-togos de till och med 1890 utförda mossjordsanalyserna, hvarför här endast anföras de från och med 1891 utförda. De kemiska undersök-ningarne hafva utförts af herrar G. Wadner, Alb. Rudling, J. Rhodin samt fröken E. Nordenskjöld. De mikroskopiska af herr Rob. Tolf.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen	Jemnoxid o. Lerjord	Kalk.	Kall.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Oljosa och ej best. ämnen.	Oväfve.	Pr har	
									Org. ämnen.	Jemnoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Jönköpings län.										
Hunnersta	87,15	—	1,27	—	0,05	0,07	11,46	2,95	196,760	—
Flahult	88,85	2,74	0,08	0,06	0,07	0,03	8,17	2,89	246,220	7,580
Rödjenäs	85,68	—	0,84	0,04	0,07	0,13	13,24	2,87	245,480	—
D:o	86,19	—	1,56	—	0,17	0,13	11,95	2,68	343,660	—
D:o	86,14	2,22	3,62	—	0,11	0,11	7,80	2,58	327,320	8,440
Hinsekind	85,15	2,68	1,30	0,05	0,08	0,08	10,66	2,58	269,640	8,500
Ljunga mosse	69,58	5,93	0,30	0,03	0,07	0,11	23,98	2,57	278,860	23,780
Lundholmen	93,32	2,34	0,33	—	0,08	0,06	3,82	2,56	242,960	6,100
Bråna	81,16	—	1,16	0,04	0,12	0,11	17,41	2,55	346,460	—
Kullebo	83,35	—	0,50	—	0,09	0,07	15,99	2,50	199,560	—
Lundholmen	90,91	2,10	0,32	—	—	0,08	6,59	2,49	270,300	6,240
Höreda	63,37	2,67	0,52	0,03	0,07	0,10	31,24	2,43	310,520	12,680
Hulta	85,81	1,69	0,67	0,06	0,05	spår	11,72	2,43	264,900	5,220
Lundholmen	95,08	0,92	0,42	—	0,05	0,03	3,50	2,29	285,040	2,760

mossjordarter.

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övafve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
2,820	—	100	160	25,520	6,580	Vacker torf med rikliga lemningar af starr, Equiseta och Hypna. Sphagnum obetydligt. Diatomacéer talrika.
220	160	180	100	22,640	8,020	En mindre väl multnad torf, men med ymniga växtdelar af skiftande slag: starr, företrädesvis gröfre arter; vidare sparsamt Phragmites, fräken, Hypnacéer, björk, o. d. Sphagnum ej obetydligt. Diatomacéer ganska få.
2,420	100	200	360	37,940	8,240	
6,220	—	660	520	47,640	10,660	Temligen väl multnad torf med rikliga lemningar af starr, Equisetum samt björk. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomacéer få.
13,760	—	400	400	29,660	9,820	En djupsvart, mycket väl humifierad torf med sparsamma bestämbara växtdelar af företrädesvis starr. Sphagnum- och Diatomacéfri.
4,100	140	260	260	33,760	8,160	
1,200	140	260	440	96,080	10,300	Starkt sandblandad torf med få bestämbara växtlemningar, uteslutande af starr.
980	—	200	140	9,940	6,660	En föga förmultnad Eriophorumtorf, med inblandad Sphagnum, tranbärsrefvor, björk. Diatomacéer talrika och mycket vackra.
4,920	140	520	480	74,320	10,900	En ganska väl multnad torf med temligen ymniga lemningar af starr (ymnigast), fräken, björk och Hypna. Sphagnum temligen sparsamt. Diatomacéer ymniga.
1,200	—	220	160	38,300	5,980	Ett temligen väl förmultnad, fastän af rottrådar genomdraget prof, mycket rikt på lemningar af starr, fräken, ängsull, björk, fur, Hypna, Paludella samt ymnig hvitmossa. Diatomacéer ovanligt rikliga.
940	—	—	220	18,960	7,420	Mindre förmultnad torf med Eriophorum, Sphagnum, Polytrichum, Myrtilus, Vaccinium, björk och något starr. Hufvudmassan Eriophorum. Diatomacéer talrika.
2,480	140	340	480	—	11,580	Från en lägmossa, rik på Hypna. Sphagnumfritt.
2,060	180	140	—	36,180	7,500	Dyblandad torf, genomdragen af växtrötter. Växtlemningarne utgjordes af starr, fräken och björk.
1,260	—	160	100	10,460	6,880	Seg, af Eriophorumrester bestående torf, i någon mån Sphagnumblandad samt innängd med björkpinnar. Diatomacéer fåtaliga.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kall.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Oljosa och ej best. ämnen.	Qvifve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord
									Kg.	Kg.
Grimstorp	70,51	9,46	0,28	0,05	0,14	0,06	19,50	2,29	383,820	51,420
Bankeryd	71,25	0,91	1,74	0,03	0,06	0,05	25,96	2,27	274,800	3,480
Lundholmen	75,57	1,18	0,49	—	0,06	0,06	22,64	2,26	362,440	5,640
Riddersberg	60,85	3,75	2,83	0,07	0,11	0,13	32,26	2,23	392,780	24,180
Rödjenäs	94,95	1,04	1,39	—	0,08	0,07	2,47	2,23	268,160	2,940
Malkomsö	67,84	3,93	0,73	0,03	0,07	0,08	27,32	2,19	264,880	15,340
Åkershult	74,47	2,88	2,05	—	0,12	0,10	20,38	2,11		
Hunnersta	60,06	2,11	0,75	0,03	0,06	0,11	36,88	2,11	253,840	8,920
Rocksjön	83,93	0,94	1,29	0,06	0,03	0,09	13,66	2,04	238,640	2,680
Traheryd	79,81	—	0,87	—	0,64	0,06	18,62	1,99	376,000	—
Rödjenäs	88,55	—	4,51	—	0,06	0,10	6,78	1,96	331,120	—
Bråna	91,91	1,26	1,50	—	0,13	0,08	5,12	1,96	311,760	4,260
Sjögelö	49,32	—	0,25	0,07	0,09	0,53	49,72	1,94	222,480	—
Oppreda	91,35	0,64	3,66	0,05	0,06	0,12	4,12	1,90	172,700	1,200
Hinsckind	86,65	2,38	0,44	0,08	0,07	0,07	10,31	1,90	327,100	9,880
Nässja	89,77	2,38	0,54	0,04	—	—	7,27	1,84	308,640	8,180

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Oljesta och ej best. ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,460	240	740	300	155,520	12,180	Ytterst väl förmultnad, med få bestämbara lemningar af starr, fräken och björk. Sphagnum i ringa mån. Diatomacéer ej sparsamt. Sandblandadt.
6,720	120	200	200	100,120	8,780	Föga multnad starrtorf, uppblandad med Hypna och något Sphagnum.
2,540	—	320	320	108,600	10,880	Väl förmultnad, i ringa mån Spagnumblandad starrtorf med fragmenter af videblad. Diatomacéer fåtaliga.
18,220	380	680	760	208,240	15,180	Ganska förmultnad torf af starr och skogslemningar. Mindre ymnigt ingingo Phragmites och Equisetum. Diatomacéer få. Sandblandadt.
3,940	—	220	200	6,980	6,300	Ganska väl multnad torf med ymniga växtlemningar. Sparsamt förekom starr och fräken, relativt ymnigt björk, Sphagnum, Eriophorum angustifolium och vaginatum. Diatomacéer sparsamt.
2,860	120	260	300	106,720	8,560	Temligen väl förmultnad torf, bildad af gröfre halvgräs med sparsam inblandning af björk. Spagnumfri. Diatomacéer få. Profvet något sandblandadt, med ganska rikliga lemningar af starr, fräken, björk och fur. Sphagnum ej sparsamt.
3,140	140	240	460	155,900	8,920	Dyblandadt prof, temligen rikt på växtlemningar, hufvudsakligen starr. Sparsamma bitar af mossor samt Eriophorum och Scirpus. Syntes Sphagnumfritt. Diatomacéer talrika.
3,680	160	100	240	38,800	5,800	Väl förmultnad torf med delar af starr och fanerogamer. Sphagnumfri.
4,080	—	3,000	280	87,740	9,400	Sparsamt Sphagnumblandad starrtorf, delvis bemängd med sand. Väl förmultnad.
16,840	—	220	360	25,400	7,340	Väl multnad torf, ganska fattig på bestämbara lemningar af fräken, björk samt sparsam starr. Sphagnumfritt. Diatomacéer iakttagos icke.
5,100	—	460	220	17,360	6,640	Något humifierad torf med spår af bränning, ytterst oren och sammansatt af sparsam starr, ymnigare Eriophora, riklig hvitmossa samt björk och Hypna. Diatomacéer inga.
1,120	300	420	2,460	224,370	8,740	
6,920	80	120	220	7,800	3,600	Ren, föga multnad Sphagnumtorf.
380	300	300	300	38,860	7,180	Temligen humifierad torf med rikliga delar af starr, sparsamma fräken och Hypna. Diatomacéer få.
1,840	160	—	—	25,000	6,340	Högmosstorf.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Oljosa och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Mossfältet	61,78	2,77	0,22	0,05	0,09	0,05	35,04	1,84	213,440	9,580
Gullarp	96,02	0,57	1,14	—	—	0,51	1,76	1,71	219,500	1,300
Dannäs	97,92	0,48	0,41	—	0,03	0,03	1,13	1,70	316,800	1,540
Skede.....	52,25	3,81	0,25	0,06	0,08	0,14	43,41	1,65	219,180	15,960
Rocksjön	74,60	1,11	1,25	0,09	0,06	0,09	22,80	1,60	106,220	1,580
Strömsberg	95,31	0,42	0,23	—	0,03	0,01	4,00	1,58	404,000	1,780
Hulta	88,79	2,23	0,45	0,02	0,13	0,05	8,43	1,57	403,580	52,440
Fröset.....	97,06	0,64	0,31	0,05	0,05	0,03	1,86	1,49	306,440	2,020
Nydala	95,78	0,57	0,29	0,05	0,08	0,04	3,19	1,43	274,480	1,620
Nygård	68,72	0,85	0,46	0,04	0,06	0,04	29,83	1,38	305,140	3,800
Östrahult	38,60	2,46	0,65	0,06	0,12	0,05	58,06	1,26	229,460	14,620
Flahult	50,82	43,38	0,02	0,04	0,72	spår	5,02	1,21	319,300	272,520
D:o	98,58	0,39	0,13	0,03	0,02	0,06	0,74	1,14	154,520	600
Sörsjö	28,03	3,27	0,28	0,04	0,19	0,07	68,12	1,09	103,440	12,080
Rödjenäs	74,43	1,18	0,48	0,04	0,06	0,04	23,77	1,09	491,300	7,760
Flahult	39,28	34,47	0,16	0,03	0,17	0,03	25,86	1,07	333,460	292,620
D:o	98,63	0,57	0,10	0,04	0,01	0,14	0,61	1,05	170,000	980
D:o	81,22	1,11	1,98	0,13	0,15	0,10	15,31	0,98	137,560	1,880
D:o	98,60	0,22	0,21	0,07	0,03	0,09	0,78	0,97	128,960	280
Vestaná	55,21	2,06	2,71	0,08	0,07	spår	39,87	0,95	478,920	17,860
Toranäs	98,03	0,21	0,24	—	—	0,09	1,43	0,94	115,340	240
Flahult	98,05	0,16	0,16	0,08	0,05	0,06	1,44	0,94	128,860	200
D:o	98,59	0,30	0,18	0,05	0,02	0,06	0,80	0,91	139,380	420
D:o	87,91	0,73	4,03	0,16	0,24	0,50	6,43	0,74	121,460	1,000
Ed	48,85	1,66	0,72	0,06	0,09	0,04	48,58	0,73		

mossjordarter. (Forts).

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg. s ₀ .	Kg. s ₀ .	Kg. s ₀ .	Kg. s ₀ .	Kg. s ₀ .	Kg. s ₀ .	
740	180	300	180	121,020	6,360	
2,600	—	—	1,160	4,020	3,900	
1,320	—	100	100	—	5,500	Mindre väl förmultnad. Från en med Sphagna något beväxt lågmosse.
1,060	220	320	600	182,120	6,940	Mycket sandblandad, gråaktig, delvis pulverformig jord bildad af starr samt temligen talrika Hypnacéer. Björk och fräken mycket sparsamt. Sphagnum sparsamt. Diatomacéer ovanligt ymniga.
1,780	120	80	120	32,580	2,240	Oförmultnad torf, rik på lemningar af starr, sparsam vitmossa och Amblystegier samt fräken.
980	—	120	40	—	6,700	Rikt på delar af fur och björk. Sphagnumblandadt.
10,400	580	880	580	433,160	14,220	Sphagnumfri, med lemningar af starr, fräken, Hypnacéer, vattenklöfver, björk, fur m. m.
980	160	160	100	—	4,720	Högmossbildning, föga förmultnad.
800	120	220	100	9,180	4,100	Ganska ringa förmultnad torf af Sphagna, Eriophorum vaginatum, björk, fur och skogsräs. Diatomacéer få.
2,020	200	240	200	132,480	6,140	Ganska sandblandadt prof.
3,880	380	700	320	345,100	7,500	Jordartadt prof med lemningar af starr, fräken och Hypnacéer, insektsdelar, fjäll och kotor af fisk. Sphagnumfritt.
—	260	4,520	—	—	7,620	Vivianitförande.
200	120	40	80	1,160	1,780	
1,040	160	700	260	251,320	4,020	Ett pulverformigt prof, rikt på bergartsdelar och utan bestämbara växtlemningar. Diatomacéer få.
3,160	300	380	300	156,840	6,040	Sandblandad torf, utan bestämbara växtlemningar.
1,380	280	1,380	280	219,460	9,060	
180	60	20	60	1,080	1,820	
3,360	220	260	180	25,940	1,660	
280	80	20	120	1,020	1,120	
23,520	640	560	—	345,860	8,240	Väl förmultnad, starkt sandblandad torfjord af djupsvart färg med få starrfragment samt några celler af björk. Sphagnumfritt.
280	—	—	100	1,680	1,100	Grof, oförmultnad Sphagnumtorf. ♂
200	100	60	80	1,900	1,240	
260	60	40	80	1,200	1,280	
5,560	220	340	680	8,880	1,020	Väl förmultnad och starkt sandblandad vitmossa med Eriophorum.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jemoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	(lösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jemoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Ljunga mader	19,97	2,28	0,17	0,02	0,06	0,04	77,46	0,70	223,460	25,540
Jönköping	22,19	1,63	0,27	0,02	0,13	0,03	75,73	0,70	201,680	—
Kåfveryd	35,45	1,29	0,66	0,09	0,14	0,07	62,30	0,50	225,720	8,200
Flahult	13,59	1,12	0,41	0,04	0,06	0,04	84,74	0,17	67,160	5,560
D:o	11,87	0,83	0,27	0,04	0,06	0,02	86,91	0,14	69,600	4,860
D:o	17,32	0,84	0,19	0,04	0,05	0,04	81,52	0,13	78,760	3,820
D:o	10,47	0,79	0,56	0,04	0,06	0,06	88,02	0,13	57,580	4,320
D:o	14,81	0,94	0,53	0,04	0,06	0,03	83,59	0,12	72,040	7,400
Kronobergs län.										
Norraby	85,90	2,47	0,44	—	0,03	0,10	11,06	2,75	228,600	6,580
Skye	73,89	2,25	0,42	0,06	0,12	0,08	23,18	2,75	322,560	9,840
Norraby	89,44	2,26	0,48	—	0,03	0,04	7,73	2,68	220,100	5,600
Ossjö Møllegård	89,04	5,91	0,10	—	0,12	0,09	4,74	2,57	281,440	680
Tranhult	93,12	1,28	0,46	—	0,06	0,08	5,00	2,52		
Sickinge	78,95	3,38	0,27	0,06	0,12	0,04	17,18	2,44	338,560	14,500
Norraby	70,46	1,87	0,54	—	0,05	0,05	27,03	2,36	229,820	6,100
Säfsjöström	92,99	1,71	0,54	—	—	0,08	4,68	2,33	394,600	7,260
Tranhult	88,60	6,28	0,25	—	0,10	0,07	4,70	2,29		
Björkerö	92,02	1,38	0,12	0,04	0,04	0,04	6,36	2,17	304,180	4,580
Tjufhult	92,03	1,71	0,45	—	0,15	0,05	5,61	2,13	358,760	6,660
Örrefors	81,19	1,92	0,64	—	0,14	0,10	16,01	2,09	414,360	9,820
Åsen	89,23	—	0,42	—	0,09	0,09	10,17	2,08	292,680	—
Borsna	56,14	4,74	0,64	0,13	0,11	0,09	38,15	2,07	258,120	21,800
Berg	90,76	1,02	0,29	0,03	0,04	0,03	7,83	2,03	390,240	4,380

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.	
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Oljsta och ej best. ämnen.	Öväfve.		
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.		
1,840	220	700	460	866,660	7,860	Lerblandad dy, genomdragen af sparsamma rottrådar. Starkt sandblandad och väl sönderdelad högmossorf.	
8,920	320	660	500	1,381,900	5,520		
4,160	540	880	400	396,680	3,300		
2,040	200	300	200	418,560	820		
1,460	240	360	120	509,580	840		
840	180	240	180	364,460	600		
3,080	220	340	340	486,260	720		
4,140	320	480	240	707,440	980		
1,180	—	80	260	—	7,320		En med Sphagnum något uppblandad starrtorf. Diatomacéer ymniga.
1,820	240	520	340	101,180	12,000		En mycket finfördelad, af svafvelväte stinkande torf, något slamblandad. Växtlemningarne utgjordes af Sphagnum (mest cuspidatum), ängsull med föga starr. Diatomacéer ej få.
1,200	—	80	100	—	6,640	Temligen förmultnad. Starrtorf.	
320	—	360	280	15,000	8,120	Temligen väl multnad torf, rik på lemningar af starr och björk. Sphagnum mycket sparsamt.	
1,160	240	540	200	73,600	10,460	Från Sphagnumbeväxt lågmosse. Synnerligen väl förmultnad. Starrtorf. Diatomacéer ymniga och vackra.	
1,760	—	160	160	—	7,700	Väl förmultnad, bildadt af Phragmites och halfgräs. Hypna sparsamt. Diatomacéer ymniga.	
2,300	—	—	340	—	9,900	Från starrmosse med skogslemningar. Antagligen från en med Sphagnum beväxt lågmosse.	
400	140	140	140	20,940	7,180	Väl förmultnad starrmosse, beväxt med ringa Sphagnum.	
1,760	—	580	200	—	8,300	Väl multnad prof från lågmosse.	
3,260	—	740	500	81,660	10,660	Prof med ymniga växtlemningar, af starr. Sparsamt funnos björk och fråken. Sphagnum sparsamt. Diatomacéer ej få.	
1,360	—	300	300	33,500	6,840	Sandblandad Sphagnumtorf med sparsam Eriophorum.	
2,960	600	500	400	—	9,580	Väl förmultnad prof med lemningar af starr och säf. Något sandblandadt.	
1,220	140	180	140	—	8,760	Väl förmultnad. Från lågmosse.	

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jemoxid o. Lejord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jemoxid och Lejord.
									Kg.	Kg.
Orrefors.....	78,84	1,36	0,29	—	0,18	0,08	19,25	1,98	388,860	6,720
Hjertanäs	59,60	4,25	0,67	0,08	0,06	0,06	35,33	1,92	288,520	20,480
Tranhult	91,89	3,69	0,13	—	0,16	0,04	4,09	1,89		
Tjufhult	65,12	5,73	1,15	—	0,23	0,09	27,68	1,82	303,580	26,720
Skye gård.....	92,72	0,62	0,45	0,06	0,04	0,03	6,08	1,68	381,300	2,560
Halla	95,28	1,02	0,34	0,04	0,06	0,05	3,21	1,45	300,940	9,080
Ljung.....	56,97	3,81	0,54	0,05	0,03	0,05	38,55	1,35	183,760	12,280
Boa mosse.....	98,06	0,44	0,04	0,04	0,04	0,05	1,33	1,32	180,080	800
D:o	98,69	0,21	0,03	0,04	0,01	0,04	0,98	1,18	173,480	380
Diö	98,30	0,39	0,10	0,04	0,02	spår	1,15	1,09	270,080	1,080
Sickinge.....	98,26	0,34	0,14	0,05	0,04	0,02	1,15	1,06	214,060	740
Åsen	37,36	46,61	0,74	0,02	0,07	0,06	15,14	0,99		
Wexiö.....	97,30	0,29	0,11	0,07	0,06	0,05	2,12	0,92	161,020	460
Diö	30,47	1,82	0,22	0,09	0,08	spår	67,52	0,48	310,220	18,540
Vexiö	25,00	1,11	0,14	0,06	0,09	0,01	73,59	0,28	180,460	8,020
Kalmar län.										
Hyllela	76,66	2,87	1,22	0,10	0,14	0,08	18,93	2,95		
Vimmerby.....	87,38	—	1,75	0,04	0,07	0,13	10,63	2,75	238,920	—
D:o	82,89	—	1,68	0,03	0,04	0,08	15,28	2,73	301,860	—

mossjordarter. (Forts).

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Ololja och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,400	—	860	380	95,000	9,780	Något dyblandad, starkt humifierad torf med få bestämbara växtlemningar, bestående till större delen af starrfragment, ett par Equisetumbitar samt björk. Diatomacéer ganska talrika.
3,240	160	260	260	171,140	9,300	Väl multnad starrtorf, fattig på växtlemningar. Från Sphagnumbeväxt lågmosse.
5,360	—	1,080	420	—	8,480	Väl förmultnad. Från lågmosse.
1,840	220	180	140	25,000	6,940	Dyprof fattigt på växtlemningar. Phragmites, Eriophorum och Sphagnum förekommo.
3,920	340	460	220	266,280	4,040	Föga multnad torf, såväl hvitmosse- som starrtorf.
1,740	140	100	140	124,360	4,360	Djupsvart, seg dy, fattig på växtlemningar. Diatomacéer rikligt ävensom fragment af halfgräs. Sjöbotten.
80	80	80	80	2,420	2,420	Högmosse af föga multnad Sphagnum.
60	60	20	60	1,720	2,080	Sphagnumtorf föga multnad.
280	120	60	—	3,100	3,000	Högmosse med Sphagnum och föga förmultnad Eriophorum.
320	100	80	40	2,500	2,320	Torfven bildad af Sphagnum fuscum och Eriophorum. Högmossbildning.
200	100	100	80	1,160	1,780	Ett vackert, väl multnad prof, rikt på dy, men fattigt på växtlemningar. Bland dessa starr, fräken, vattenklöfver, Hypna samt björk. Insektdelar ej få. Sphagnumfritt.
2,260	960	860	—	685,220	4,940	Sphagnum- Eriophorumtorf.
1,040	440	660	80	531,120	2,000	Ringa multnad, sandblandad högmosssetorf.
						Föga sönderdelad hvitmossa, blandad med sand.
						Leraktigt gyttjeprof i tunnskifviga lager, rikt på växtfragment, starr, säf, fräken, björk (sparsamt). I mängd förekommo pollenkor. Insektlemlingar ymniga. Diatomacéer talrika och synnerligen vackra.
4,760	120	180	360	29,060	7,520	Väl multnad torf af starr. Björk temligen rikligt. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomcéer sparsamt
6,100	120	160	280	55,640	9,920	Väl multnad torf, något dy- och slamblandad; rik på lemningar af starr. Sparsamt björk och fräken. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomacéer sparsamt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lejlord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lejlord.
									Kg.	Kg.
Vimmerby	78,99	—	1,71	0,02	0,04	0,08	19,16	2,63	267,220	—
Hyllela	95,75	1,20	0,92	0,03	0,03	0,03	2,04	2,41	233,360	2,920
D:o	93,92	1,28	0,56	0,04	0,05	0,02	4,13	2,40	282,140	3,820
Hornsö	69,31	1,79	0,70	0,03	0,08	spår	28,09	2,38	319,760	8,280
D:o	87,12	1,56	1,35	0,04	0,07	0,03	9,83	2,32	208,440	3,720
D:o	87,57	1,94	1,65	0,05	0,09	0,04	8,66	2,30	639,680	9,720
Öfverum	93,46	1,34	0,89	—	0,07	0,03	4,21	2,25	225,180	3,220
Läggevi	91,75	1,13	1,23	0,21	0,05	0,03	5,60	2,25	221,320	2,740
Rockneby	86,24	2,42	0,70	0,05	0,05	0,02	10,52	2,23	332,200	9,320
Läggevi	88,87	2,60	0,45	—	0,08	0,06	7,94	2,23	228,280	6,660
Odelsjö	77,93	3,12	0,77	0,04	0,08	0,07	17,99	2,19	384,220	15,400
Läggevi	93,91	0,96	0,62	—	0,05	0,05	4,41	2,15	186,920	1,920
Tuna	71,42	1,64	1,00	0,05	0,10	0,10	25,69	2,12		
Ebbegärde	83,46	2,52	0,68	0,04	0,06	0,12	13,22	2,05	417,520	12,560
Hjorthed	93,74	1,17	1,20	0,06	0,08	0,02	3,73	2,01	391,200	4,900

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Posforyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
5,800	80	140	260	64,780	8,900	Väl multnad torf, något dy- och slamblandad, rik på lemningar af starrarter. Björk sparsamt. Sphagnum i ett par mindre körtlar (från annat lager?) Diatomacéer temligen ymniga.
2,240	80	80	80	4,920	5,880	Temligen väl förmultnad torf, fattig på växtlemningar; hufvudsakligen bildad af fäld dy. Växtfragmenter: säf, starr, och björk. Sphagnum i ringa grad. Diatomacéer få.
1,680	100	140	80	12,420	7,220	Temligen väl förmultnad torf, rik på växtlemningar, isynnerhet Phragmites, Carex, och björk. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomacéer få.
3,240	160	360	—	26,720	11,000	Ren starrtorf, mycket väl förmultnad.
3,240	100	160	80	23,480	5,560	Vacker högmossedorf.
8,300	220	460	220	43,460	11,580	Troligen bränd mosse. Växtdelar: gräsblad och björk.
2,140	—	160	60	10,160	5,440	Mindre väl förmultnad torf, af Sphagna (medium och papillosum) samt ymnig Eriophorum vaginatum. Diatomacéer få.
2,960	—	100	80	14,100	5,440	Profvet dels en föga förmultnad Sphagnumtorf; dels en synnerligen väl multnad djupsvart jord, bestående af starrdelar.
2,700	180	180	80	40,520	8,620	Temligen väl förmultnad torf med växtlemningar af Equisetum och starr. I ringa mån Sphagnumblandad. Något bemängd med sand.
1,140	—	200	140	20,440	5,720	Mycket väl multnad torf med ymniga dypartiklar samt hufvudsakligen bildad af starr. Temligen sparsamt förekommo björk och fur. Sphagnumfritt. Diatomacéer få.
3,800	220	380	320	88,680	10,820	Temligen väl multnad torf, rik på växtlemningar af starr. Björk rätt ymnigt; fräken och Hypna mera sparsamt. Sphagnum sparsamt. Diatomacéer få.
1,220	—	80	80	8,800	4,280	Något sandblandad, väl förmultnad torf, rik på växtlemningar. Hufvudmassan starr; rikligt med björk och fräken. Sphagnum sparsamt.
3,380	160	280	120	66,180	10,280	Väl multnad torf, mycket dyblandad, men mindre rik på växtlemningar af Equisetum och starr. Insectepidermer i mängd. I ringa mån Sphagnumblandad. Diatomacéer få.
5,000	240	340	100	15,500	8,400	Ett väl förmultnad prof, ganska rikt på växtlemningar af starr, tåg (Juncus), Eriophorum, vide, Hypna. Sphagna sparsamt. Diatomacéer få.

Analyser å

Härkomst.	Pr har									
	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
	%	%	%	%	%	%	%	%	Kg.	Kg.
Hornsö	93,64	1,20	1,16	0,06	0,10	0,03	3,81	2,01	317,560	4,040
Läggevi	88,20	1,62	2,27	—	0,05	0,05	7,81	1,94	222,080	4,080
Tuna	58,84	5,44	0,44	0,04	0,10	0,09	35,05	1,87	298,000	27,540
Öfverum	95,07	0,96	0,50	0,05	0,06	0,02	3,34	1,84	387,460	3,900
Hornsö	89,14	1,70	0,84	0,04	0,04	0,04	8,20	1,81	493,520	9,400
Läggevi	93,78	1,50	0,59	—	0,02	0,05	4,11	1,74		
Öfverum	39,43	4,81	0,65	0,06	0,20	0,06	54,79	1,67	256,340	33,280
Hjorthed	95,53	0,67	0,72	0,09	0,09	0,02	2,88	1,66	286,560	2,000
Läggevi	91,35	1,00	1,20	—	0,04	0,05	6,36	1,63	177,440	1,940
Totebo	96,93	0,63	0,16	—	—	0,05	2,23	1,51	250,800	1,620
Läggevi	93,29	1,25	1,02	—	0,03	0,02	4,39	1,43	327,200	4,360
Totebo	93,18	1,01	0,66	—	—	0,03	5,12	1,41	471,080	5,100
D:o	97,89	—	0,01	—	—	0,05	2,05	1,15	217,600	—
Visslö.....	17,99	4,77	0,35	—	0,08	2,36	74,15	1,10	119,180	31,580
D:o	28,57	3,92	0,15	—	0,08	0,22	67,06	1,09	207,420	28,460
Hvalstad	95,95	0,64	0,76	0,05	0,04	0,02	2,54	1,03	405,740	2,700
Hyllela	29,92	1,87	0,46	0,06	0,06	0,03	67,60	0,90	228,360	14,260
Hvalstad	93,96	1,07	1,76	0,10	0,18	0,14	2,79	0,90	202,120	2,300

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Oljsta och ej best. ämnen.	Qväve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
3,940	200	340	120	12,900	6,840	Förmultnad torf, bildad af starr, Equisetum och björk.
5,700	—	120	120	19,200	4,900	Sphagnumblandad starrtorf. Diatomacéer mycket sparsamt.
2,220	220	500	440	177,500	9,480	Ett sandblandadt prof med ymniga växtlemningar, af hvilka de flesta dock härrörde från större gräsväxter (cerealier), kärkknippen — spiralkärl — af någon dikotyledon; sparsam starr och Eriophorum — ett par fragment af hvarje, men ingen Sphagnum.
2,020	180	240	100	13,620	7,520	Synnerligen väl förmultnad torf, rik på växtlemningar, men till stor del bestående af fäldt slam. Bland växtfragmenten märkas: Equisetum, Carex, Hypna (rikligt) och björk. Sphagnumfritt. Diatomacéer få.
4,660	240	240	240	45,320	10,000	En temligen väl förmultnad på växtlemningar, rik torf, bildad af starr med inblandning af björk. Sphagnum ej sparsamt. Diatomacéer ej få.
4,200	360	1,320	360	356,160	10,900	Starkt dyblandad torf med temligen sparsamma bestämbara växtlemningar af starr och björk. Sphagnum ytterst sparsamt. Pulverformigt jordprof, utan bestämbara högre växtlemningar. Diatomacéer mycket talrika. Blandadt med sand.
2,140	280	280	60	8,560	4,980	Mindre väl förmultnad. Växtlemningar af björk, fur (båda ymniga), Eriophorum sparsamt och Sphagnum ymnigt i flera arter. Diatomacéer fåtaliga.
2,320	—	80	100	12,000	3,180	Från starkt Sphagnumbeväxt lågmosse med Eriophorum angustifolium och starr.
460	—	—	120	—	3,920	Högmossbildning.
3,580	—	120	80	15,180	5,140	Högmossbildning.
3,340	—	—	160	—	7,120	Starkt förmultnad prof, rikt på skogslemningar.
20	—	—	120	—	2,560	Sphagnum och Eriophorum med ljung. Högmossbildning.
2,340	—	540	15,600	493,120	7,340	
1,100	—	540	1,580	486,920	7,940	
3,220	220	160	80	—	4,380	Från en med Sphagnum starkt beväxt starrmosse. Väl förmultnad.
3,480	440	440	180	515,400	6,840	Väl förmultnad torf med ytterst få bestämbara växtlemningar af starr. Hvarken Sphagnum eller Diatomacéer kunde iakttagas.
3,780	220	380	300	—	1,940	Från föga förmultnad högmosse.

Analyser å

Härkomst.	Pr har									
	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Oljola och ej best. ämnen.	Qväfve.	Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
	%	%	%	%	%	%	%	%	Kg.	Kg.
Hornsö	23,70	5,76	0,13	0,06	0,18	0,06	70,11	0,86	188,620	45,820
Qvistrum	27,93	24,33	0,62	0,02	0,02	—	47,08	0,67		
D:o	27,93	47,52	0,21	0,04	0,10	0,08	24,12	0,67	284,460	483,880
Forsaström	14,12	1,66	0,11	0,06	0,07	0,01	83,97	0,28		
Malmöhus län.										
Vomb Södregård.....	79,48	4,54	2,60	—	0,06	0,71	12,61	2,81	248,180	14,180
D:o D:o	80,24	1,85	4,11	—	0,06	0,24	13,50	2,80	238,880	5,500
Kongaö	71,79	2,37	0,69	0,05	0,08	0,08	24,94	2,47	350,380	11,560
Saxtorps gård.....	54,82	2,93	1,93	0,05	0,07	0,11	40,09	2,07	330,520	15,480
Kongaö	57,64	3,05	1,36	0,03	0,09	spår	37,83	1,99	321,680	17,000
Tågarp	88,59	1,66	1,72	0,03	0,03	0,03	7,94	1,55	376,540	7,040
D:o	95,07	0,37	1,73	0,03	0,02	0,04	2,74	1,40	208,700	820
Kristianstads län.										
Vidtsköfle	81,32	5,56	4,96	0,06	0,10	0,15	7,85	3,38	320,120	21,880
D:o	68,34	3,56	4,69	0,04	0,09	0,15	23,13	2,69	337,500	17,580

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavel-syra.	Olöslä och ej best. ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,020	520	1,460	520	537,640	6,840	Pulverformig jord utan bestämbara växt- ämnen.
2,180	340	1,020	800	245,660	6,880	Jordartadt prof, starkt brunfärgadt af jern- ockra. Mycket fattigt på växtlemningar, såsom några starrfragmenter, ett par blad af en Hypnumart och några starkt anfrätta Sphagnumdelar. Sandblandadt. Seg, ringa förmultnad torf, bestående af Erio- phorum vaginatum och Sphagnum fuscum. Starkt sandblandadt.
8,100	—	180	2,200	39,020	8,780	En väl förmultnad Sphagnumfri starrtorf.
12,240	—	160	720	40,180	8,320	En temligen väl multnad torf, genomdragen af rötter. Hufvudmassan bildad af starr med mycket sparsamma Hypna. Sphag- numfri.
3,340	220	380	380	121,760	12,060	Torf bestående dels af väl multnad starr, dels af föga förmultnad Phragmites. Absolut Sphagnumfri.
11,420	320	400	660	241,760	12,480	Något sandblandad torf med svaga spår af bränning, växtlemningar rikliga, men myc- ket sönderdelade. Hufvudmassan starr; sparsammare björk. Sphagnum- och diato- macéfri.
7,620	180	500	—	211,100	11,120	Sparsamt Sphagnumblandad starrtorf, delvis bemängd med sand. Väl förmultnad.
7,280	140	140	140	33,720	6,600	Väl multnad torf med spår af svag bränning rik på växtlemningar, hvilkas hufvudmassa bestod af starr. Sparsammare björk. Hvit- mossa sparsam, men ymnigare än i näst- följande. Diatomacéfri.
3,800	80	40	100	5,980	3,080	Väl förmultnad torf med ymniga växtlemnin- gar, hufvudsakligen starr; sparsammare funnos björk, mossor — Hypna och Astro- phylla. Hvitmossa mycket sparsamt (från ytvegetation?) Diatomacéfri.
19,520	220	400	580	30,920	13,300	En mycket starkt förmultnad torf, kort och skarp för känseln, med mycket svårigen- känliga växtlemningar af starr.
23,160	180	460	760	114,180	13,260	Sandblandad starrtorf.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övrigt.	Pr har.	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Karsholm	80,59	—	7,96	0,06	0,05	0,13	11,21	2,47	203,300	—
Tunbyholm	56,61	3,73	2,86	0,05	0,08	0,06	36,61	1,90	256,300	16,840
Vanås.....	78,65	5,08	0,77	0,02	0,07	0,16	15,25	1,58	368,440	23,780
D:o	43,41	3,65	0,24	0,05	0,14	0,09	52,42	1,51	316,000	26,540
Killeboda	96,24	1,26	0,30	—	0,02	0,04	2,14	1,47	273,560	3,560
D:o	97,03	0,39	0,36	—	—	0,06	2,16	1,43	183,180	720
Vanås.....	35,68	5,38	0,31	0,08	0,13	0,14	58,28	1,43	226,160	34,000
Killeboda	96,50	0,95	0,37	—	0,03	0,03	2,12	1,32	314,900	3,100
D:o	97,04	0,35	0,33	—	—	0,07	2,21	1,19	150,680	540
Hanaskog	12,76	—	1,59	0,02	0,04	0,03	85,56	0,32	202,720	—
Hallands län.										
Ubbhult.....	89,70	1,74	0,72	0,04	0,04	0,09	7,64	2,92	231,340	4,500
Göingegården	90,33	1,05	0,18	0,02	0,04	0,04	8,34	1,92	334,540	3,880
D:o	97,13	0,71	0,02	—	0,04	0,06	2,04	1,46	194,160	1,420
Blekinge län.										
Nettraby	82,36	3,78	1,22	0,04	0,17	0,09	12,34	2,40	253,800	14,940

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olöslia och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
20,080	140	120	320	28,300	6,220	Mindre väl multnad torf med ymniga växt- delar af starr och Amblystegier. Fri från Sphagnum och diatomacéer.
12,920	200	340	240	165,800	8,620	Jordformigt prof, jämförelsevis fattigt på växt- lemningar af halfgräs samt Equisetum. Frag- ment af starrarter. Sphagnumfritt. Något sandblandadt.
3,600	120	360	760	71,380	7,440	Från 20—40 cm:s djup. Rikt på samman- bakade klumpar af Diatomacéer. Sandblan- dadt. Sphagnumfritt.
1,740	400	1,020	640	381,560	10,980	Från ytan till 20 cm:s djup. Fattigt på växt- lemningar. Sand och Diatomacéer ymnigt.
860	—	60	120	6,100	4,160	Ett temligen Sphagnumblandadt prof med starr och sparsamma Hypna.
680	—	—	100	4,080	2,700	Oförmultnad, fibrös Sphagnumtorf med ym- nig Eriophorum.
1,940	500	780	860	369,620	9,040	Växtfattigt prof, rikt på sand och Diatoma- céer.
1,200	—	100	100	6,920	4,320	Ett på vackra och väl bibehållna växtlem- ningar synnerligen rikt prof. Riklig starr, björk, fur, fräken, sparsam Hypnum och Thyidium, epidermer af dikotyledoner samt insektdelar. Sphagnum ej sparsamt.
520	—	—	100	3,440	1,860	Temligen oförmultnad Sphagnumtorf.
2,460	180	1,140	280	691,600	6,460	Starkt sand- och lerblandad torf med få be- stämbara växtlemningar.
1,860	80	80	240	19,800	7,540	Väl förmultnad, dyblandad starrtorf, utan an- märkningsvärda inblandningar.
640	80	160	160	30,860	7,100	Starkt humiferad, i ringa mån sandblandad, mycket svårbestämd torf af relativt ymnig Eriophorum vaginatum, björk samt rikliga hvitmossor.
40	—	60	120	4,100	2,920	Seg, föga multnad torf af Eriophorum vagi- natum med mycket ymnig Sphagnum och sparsamma Amblystegier.
4,820	140	660	380	48,840	9,500	Något slamblandad torf med relativt spar- samma växtlemningar af starr. Sphagnum och Diatomacéer sparsamt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qvifve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Hemsjö	93,94	0,87	0,91	—	0,08	0,09	4,11	2,23	219,240	2,040
Nettraby	82,60	3,34	0,46	0,04	0,07	0,04	13,45	2,01	456,920	18,480
Tranemåla	93,09	0,87	0,71	—	0,09	0,06	5,18	1,80	173,120	1,600
Johanneshus.....	52,22	3,11	0,86	0,03	0,09	0,06	43,61	1,66	362,960	21,620
Hemsjö	79,05	—	0,87	0,03	0,08	0,06	19,91	1,55	396,920	—
Johanneshus.....	59,07	4,74	0,30	0,07	0,14	0,03	35,65	1,50	322,360	25,820
Bubbetorp.....	40,54	3,24	0,38	0,06	0,10	0,06	55,62	1,48	383,900	30,700
Marielund	78,35	3,30	1,74	0,02	0,04	0,13	16,42	1,40		
Tranemåla.....	41,32	2,07	0,22	0,04	0,02	0,05	56,28	0,94	420,840	21,060
Bubbetorp.....	36,14	2,95	0,25	0,04	0,11	0,06	60,45	0,71	312,840	25,540
Östergötlands län.										
Blommedal	83,33	3,78	2,97	—	0,11	0,11	9,70	2,95	375,300	17,000
Karlsby	88,13	2,27	0,79	0,06	0,10	0,07	8,58	2,94	201,780	5,180
Strålnäs	88,06	—	4,34	0,05	0,10	0,10	7,35	2,85	305,600	—
Bjärka-Säby	71,74	2,74	2,90	0,06	0,10	0,09	22,37	2,77		
Röby	87,02	2,76	4,42	0,04	0,10	0,10	5,56	2,72	283,780	8,600
D:o	82,02	2,69	2,71	0,05	0,06	0,11	12,36	2,71	207,860	6,820

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öfverfl.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
2,120	—	180	220	9,600	5,200	Föga förmultnad torf af Sphagnum- och Eriophorum med ringa inblandning af starr och skogslemningar.
2,520	240	360	240	74,300	11,120	Djupsvart dy, sammanbakad i klumpar, fattig på växtlemningar. Sphagnumfritt.
1,340	—	160	100	9,620	3,340	Föga multnad, seg och sammanhängande Sphagnumtorf med ymnig Eriophorum.
6,000	380	600	460	302,960	11,560	Starkt förmultnad, pulverformigt med få och starkt förvandlade växtdelar, hufvudsakligen Phragmites, starr och mossor samt björkbladsfragment. Sphagnumfritt. Diatomacéer fåtaliga. Ganska sandblandadt.
4,340	160	380	280	100,020	7,780	I ringa mån sandblandad torf, väl multnad och med starkt sönderdelade växtlemningar af starr och björk; ymniga voro äfven delar af dikotyla växter.
1,600	380	760	120	194,600	8,200	Pulverformigt jordprof.
3,640	600	900	600	526,100	14,040	Starkt grus- och sandblandad torf. Rikt på växtlemningar och Diatomacéer, de förra mycket finfördelade. Ymnigast ingingo pollenkorn af fur samt delar af björk, Scirpus och Phragmites. Mycket sparsamma Sphagnumblad.
2,280	440	220	540	571,980	9,580	Starkt sandblandadt prof. Antagligen starrtorf.
2,120	380	920	560	523,140	6,180	Starkt sandblandad torf, utan bestämbara växtlemningar. Diatomacéer temligen talrika.
13,360	—	520	520	43,660	13,320	Väl multnad Sphagnumblandad starrtorf.
1,820	120	220	140	19,660	6,720	Temligen väl multnad torf, genomdragen af segare kärlnippen. Hufvudmassan starr; ymnig björk och fur. Sphagnum rikligt. Diatomacéer inga.
15,040	160	360	360	25,520	9,880	Väl multnad torf med ymniga växtlemningar, nästan uteslutande starr med ringa inblandningar af björk och fräken. Sphagnum och Diatomacéfri.
14,400	120	300	300	18,580	8,860	Sandblandad, starkt multnad starrtorf rik på växtlemningar. Något Sphagnum och Diatomacéer.
6,880	120	140	260	31,340	6,880	Starkt humifierad torf med ymniga lemningar af starr. Hvitmossa mycket sparsamt. En mindre väl förmultnad torf med rikliga växtlemningar af starr. Fri från Sphagna och diatomacéer.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Olivehult	79,88	—	2,05	0,05	0,09	0,10	17,83	2,71	280,620	—
Degerön	83,95	—	0,61	—	0,07	0,11	15,26	2,69	170,400	—
Strålnäs	85,35	—	2,57	0,05	0,07	0,14	11,82	2,68	324,160	—
Blommedal	88,73	1,59	4,41	0,04	0,09	0,52	4,62	2,68	322,580	5,760
Lodby	79,50	2,59	1,21	0,02	0,06	0,10	16,52	2,67	324,300	10,580
Blommedal	90,08	0,22	1,55	—	0,07	0,07	8,01	2,66	195,940	480
Lidenäs	72,83	15,61	0,11	0,08	0,25	0,38	10,74	2,66	336,120	80,380
Bona	93,79	2,80	0,37	—	0,04	0,04	2,96	2,58	226,340	6,700
Klinga gård	62,95	2,59	0,91	0,04	0,03	0,06	33,42	2,53	186,660	7,660
Bona	88,59	1,34	0,13	—	0,04	0,04	9,86	2,51	208,280	3,120
Karlsby	70,72	4,10	0,61	0,03	0,05	0,10	24,39	2,47	215,540	12,480
Strålnäs	91,81	1,05	2,16	0,05	0,04	0,06	4,83	2,47	157,440	1,800

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övafve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
7,180	160	320	380	62,620	9,500	En väl multnad torf med ymniga lemningar af starr, fräken, dikotyleder, sparsamt björk. Sphagnumfri. Diatomacéer mycket sparsamt.
1,220	—	140	220	30,980	5,440	Dåligt multnad torf af starr med inblandning af Hypna, fräken, vattenklöfver, björk m. m. Sphagnum och Diatomacéer sparsamt.
9,760	180	260	520	44,940	10,180	En mycket väl multnad torf med starkt humiferade växtlemningar af starr; sparsammare funnos björk, fräken och vattenklöfver. Sphagnumfri. Diatomacéeri.
16,020	120	340	1,860	16,820	9,760	Sphagnumblandad starrtorf, väl multnad.
4,940	80	220	400	67,380	10,900	Starkt slamblandad torf, genomdragen af mindre förmultnade starrdelar samt fåtaliga hvitmossblad.
3,360	—	140	140	17,440	5,780	Ganska väl multnad Sphagnumtorf, i någon mån uppblandad med starr och Amblystegier. Något sandig.
520	400	1,300	1,960	55,500	13,740	Jordformigt prof.
880	—	80	80	7,220	6,220	Temligen väl förmultnad torf, rik på växtlemningar: Phragmites, Carices, Equisetum, Comarum m. fl. Sphagnum ytterst sparsamt. Diatomacéer få.
2,700	120	100	160	99,100	7,500	Väl multnad torf, med starr såsom hufvudbeståndsdel, i ringa mån slamblandad; mycket ymniga Hypnacéer samt sparsammare fräken. Sphagnumfri. Diatomacéer få.
280	—	80	80	23,220	5,920	Mindre väl förmultnad torf, rik på växtlemningar; till största delen bildad af Phragmites med ringa inblandning af Carex och Equisetum, björk samt asp. Sphagnumfritt. Diatomacéer talrika.
1,860	100	140	300	74,360	7,540	Torf tydligen ur tvänne olika lager; det ena i hög grad slamfylldt, pulverformigt, gråbrunt samt genomdraget med bladdelar af halfgräs. Det andra fibröst, dåligt multnad, svartbrunt, bildadt af Sphagna med ymnig Eriophorum.
3,700	80	60	100	8,300	4,220	Seg, mindre väl förmultnad torf, rik på växtlemningar af starr med sparsamma Hypna samt fragment af björkbark och blad. Hvitmossa ymnigt. Diatomacéer sparsamt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									%	%
Göstad.....	85,76	2,06	4,97	0,04	0,05	0,09	7,03	2,44	—	—
Axefallsboda.....	84,88	2,02	2,68	—	0,08	0,09	10,25	2,43	290,580	6,920
Bonnorp.....	85,66	2,49	2,65	0,06	0,11	0,50	8,53	2,41	306,140	8,900
Röby gård.....	85,53	2,23	2,12	0,07	0,10	0,14	9,81	2,34	199,980	5,220
Göstad.....	91,30	1,21	3,56	0,04	0,02	0,05	3,82	2,32	237,840	3,140
Degerön.....	90,26	—	0,88	—	0,05	0,09	8,72	2,26	186,880	—
Byrum.....	72,77	—	1,21	0,05	0,04	0,06	25,87	2,21	218,560	—
Elgmyra.....	69,38	4,13	0,51	0,03	0,12	0,06	25,77	2,20	415,440	24,840
Lönsås.....	82,07	—	1,03	0,05	0,06	0,06	16,73	2,17	345,020	—
Olofstorp.....	89,58	1,72	1,18	—	0,08	0,09	7,35	2,16	173,520	3,340
Tuna.....	94,02	0,54	1,67	—	—	0,03	3,74	2,14	410,320	2,360
Torp.....	72,91	4,08	0,88	0,03	0,10	0,10	21,90	2,13	348,860	18,440
Loddbý.....	90,45	2,04	1,83	—	0,02	0,07	5,59	2,13	206,500	4,660
Lönsås.....	95,43	1,52	1,18	—	0,02	0,06	1,79	2,11	—	—
Rensta.....	74,22	2,77	2,71	—	0,11	0,10	20,09	2,09	219,600	8,180
Braxsta.....	76,75	—	2,04	—	0,06	—	21,15	2,07	171,820	—
Göstad.....	65,03	4,39	2,91	0,05	0,06	0,07	27,49	2,05	425,640	28,720
Borensberg.....	81,49	1,07	4,29	—	0,07	0,07	13,01	2,04	291,640	3,840
Olivehult.....	80,66	1,30	4,73	0,04	0,06	0,08	13,13	1,98	280,820	4,500
Klinga gård.....	68,45	2,54	0,93	0,05	0,02	0,07	27,94	1,98	161,880	6,000
Rensta.....	81,02	1,67	5,39	—	0,08	0,08	11,76	1,95	499,300	10,240

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olöslä o. ej best. ämnen.	Övävve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
—	—	—	—	—	—	En mycket väl förmultnad, djupsvart torf, bildad af starr med ymnig inblandning af björk och fur. Fräken sparsamt. Sphagnum mycket sparsamt.
9,160	—	280	320	35,060	8,320	I ringa mån Sphagnumblandad starrtorf.
9,460	200	400	1,800	30,460	8,600	Starrtorf från våt formation, något Sphagnumblandad. Af svart färg och väl förmultnad.
4,940	160	220	320	22,960	5,460	En mindre väl förmultnad, af starr och ymniga Hypna bildad torf.
9,260	100	60	120	9,980	6,040	Mycket väl förmultnad torf, fattig på bestämbara växtlemningar.
1,800	—	100	180	18,080	4,680	Svårbestämd torf. Hufvudmassan af Sphagna. Förmultningen klen. Diatomacéer temligen ymniga.
3,640	140	140	160	77,800	6,640	Föga multnad, delvis slamblandad Sphagnumtorf med sparsam starr och ymnig Eriophorum.
3,060	180	720	360	—	13,200	Väl förmultnadt. Sphagnumfritt. Diatomacéer ymniga.
4,340	180	240	240	70,400	9,140	Slam, fattigt på bestämbara lemningar. Diatomacéer ganska ymniga.
2,280	—	160	180	14,240	4,200	Föga multnad Sphagnumtorf, blandad med sparsamma lemningar af Paludella och Amblystegium stramineum.
7,280	—	—	140	—	9,360	Från en med temligen ymniga Hypnacéer och något Sphagnum beväxt mosse.
4,200	160	500	500	105,820	10,220	Väl förmultnad starrtorf af gråsvart färg.
4,280	—	60	200	16,760	6,380	Föga multnad, temligen ren Sphagnum-torf.
8,020	—	340	300	59,460	6,140	Temligen väl multnad torf, mycket rik på växtlemningar af starr, sparsam fräken, mycket sparsamma Hypna med rikliga skogslemningar. Sphagnum ganska rikligt. Diatomacéer få.
4,560	—	120	—	47,340	4,640	Väl multnad högosstorf. Sparsam Eriophorum. Sparsamma Hypna.
19,080	300	380	460	179,980	13,420	Mycket väl multnad, pulverformig torf, med inblandade bitar af dödränd kalk. Ytterst få bestämbara växtlemningar.
15,340	—	240	240	46,600	7,300	Ett mycket svårbestämt, något sandblandadt prof.
16,440	120	200	280	45,760	6,860	I ringa mån sandblandadt prof, med öfvervägande starrlemningar. Sphagnum sparsamt.
2,180	100	60	160	66,120	4,680	Temligen väl multnad, i mycket ringa grad slamblandad, af starr och Equisetumrötter genomdragen torf.
33,240	—	520	520	72,460	12,000	Något sandig, mycket dyblandad starrtorf.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Leijord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Leijord.
									Kg.	Kg.
Renstad	72,26	2,82	3,45	0,06	—	0,18	21,23	1,92	351,120	13,700
Vargsäter	46,82	5,12	2,71	0,12	0,10	0,08	45,55	1,87	429,560	47,520
Karlsby	93,53	1,44	1,45	—	0,08	0,04	3,46	1,86	303,500	4,660
Göstad	88,88	1,77	0,94	0,04	0,04	0,05	8,28	1,80	360,260	7,160
Elgmyra	51,58	3,18	0,43	0,06	0,06	0,06	44,63	1,78	353,440	18,450
Bonnorp	96,30	0,62	1,05	—	—	0,51	1,52	1,78	188,360	1,220
Olofstorp	66,63	—	0,22	0,06	0,17	0,07	32,85	1,77	265,680	—
Stora Yxhult	92,36	2,70	1,42	—	0,03	0,06	3,43	1,76	259,180	7,580
Bonnorp	90,76	1,98	1,88	—	—	0,48	4,90	1,74	168,540	3,680
Karlsby	95,72	0,85	0,66	—	0,10	0,05	2,62	1,56	174,180	1,540
Klinga gård.....	47,06	6,41	1,00	0,05	0,14	0,09	45,25	1,56	360,480	49,060
Bona	49,54	2,11	1,05	0,11	0,07	0,05	47,07	1,53	326,580	13,900
Loddbý	96,95	0,38	0,35	—	0,07	0,07	2,18	1,50	214,040	840
Såntorp	45,41	—	0,56	0,10	0,07	0,09	53,77	1,46	401,860	—
Elgmyra.....	39,12	4,09	0,50	0,07	0,10	0,03	56,09	1,41	216,100	22,580
Räfsjö	92,15	0,72	1,93	0,03	0,04	0,04	5,09	1,27	316,760	2,480
Elgmyra	65,89	3,38	0,61	0,11	0,10	0,03	29,88	1,25	534,220	27,380
Räfsjö	85,52	1,27	2,78	0,03	0,06	0,05	10,29	1,22	389,480	5,780
Lönsås	96,04	0,61	0,43	—	0,03	0,04	2,85	1,14	196,620	1,240
Klinga gård	32,50	5,94	0,71	0,23	0,05	0,06	60,51	1,03	157,020	28,720
Elgmyra	44,76	4,88	1,56	0,17	0,08	spår	48,55	0,91	354,380	38,620
Bona	98,42	0,29	0,22	—	spår	0,04	1,03	0,73	137,040	420

mossjordarter (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olöslä och ej bestämnen.	Qvälv.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
16,760	280	—	880	—	9,240	Föga förmultnad. Sandblandadt. Från en med Hypna något beväxt lågmosse.
25,080	1,120	920	720	722,300	17,300	Något sandbl. Sphagnumtorf, i hvilken sparsam starr, fräken, björk och ymnigare fur ingick.
4,700	—	260	100	11,260	6,040	Starkt förmultnad, brunsvart, något dyg torf, med mycket omvandlade och svårbestämbara växtlemningar. Bland dessa Phragmitesdelar och starr.
3,780	140	140	180	33,680	7,300	Väl förmultnad, pulverformigt. Diatomacéer ymniga. Sandblandadt.
2,460	350	350	350	—	10,140	Dyblandad, multnad hvitmossetorf med Eriophorum.
2,060	—	—	1,000	2,960	3,480	Pulverartadt prof, med starkt humifierade och mycket svårbestämbara växtdelar.
880	220	660	260	131,000	11,880	Pulverformig torf med så starka spår af bränning, att hela preparatet vimlade af kolsplittror. Växtlemningarna obestämbara.
3,980	—	100	160	9,600	4,920	Seg, i ringa mån Sphagnumblandad starrtorf.
3,480	—	—	900	9,100	3,240	Oförmultnad Eriophorumtorf med ymnig Sph. fuscum.
1,200	—	180	80	4,780	2,840	Starkt sandblandadt. Växtlemningarne få och obestämbara. Diatomacéer ej få.
7,640	340	1,060	700	353,360	12,000	Sandblandadt.
6,940	720	420	280	310,500	10,120	Svårbestämd torf.
760	—	140	140	4,840	3,320	Obestämbart, starkt sandblandadt prof.
4,940	880	580	780	475,880	13,000	Profvet alldeles uppfyllt af mikroskopiska bergartsdelar.
2,760	380	560	160	—	7,840	Växtlemningarne utgjordes af starr (sparsamt), Eriophorum (ymnigt), Sphagnum (ganska sparsamt), mossor och fräken (ytterst sparsamt), skogslemningar (ganska ymnigt).
6,640	120	160	160	17,040	4,360	Utan bestämbara organiska lemningar.
4,940	900	800	240	—	10,140	Torfven i hög grad amorf, så att någon fullt säker uppfattning af dess bildning knappast är möjlig.
12,640	160	260	200	46,900	5,580	Föga multnad prof med spår af bränning, i hufvudsak bildadt af Sphagna med ymnig inblandning af Eriophora samt sparsam Amblystegium.
880	—	40	60	5,860	2,340	Starkt sandblandad torf med sparsamma växtlemningar, starr och fräken samt björk. Diatomacéer temligen ymniga.
3,420	1,120	260	300	292,280	5,000	Väl förmultnad, pulverformigt, synnerligen lerblandadt.
12,340	1,340	640	—	—	7,240	Ringa förmultnad Sphagnumtorf.
300	—	—	40	1,420	1,020	

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Elfsborgs län.										
Flerred	88,51	—	1,31	—	0,08	0,08	10,02	3,27	276,600	—
Skogarp	84,21	3,58	0,78	0,06	0,07	0,11	11,19	3,22	321,920	13,740
Säby gård.....	92,48	1,62	0,20	—	0,05	0,09	5,56	2,86	276,860	3,640
D.o.	94,82	1,39	0,16	—	0,07	—	4,56	2,79	287,240	4,180
Idala	72,74	—	4,52	0,07	0,10	0,14	22,43	2,74	274,800	—
Säby gård.....	89,23	1,42	0,07	—	0,05	0,09	9,14	2,72	274,160	4,360
Ebbarp	88,65	0,99	2,57	—	0,03	—	7,76	2,71	209,820	2,320
Gallås.....	86,83	—	0,63	—	0,10	0,09	12,35	2,66	234,360	—
Hallanda	91,27	1,59	1,87	0,02	0,04	0,11	5,10	2,64	201,760	3,500
Skeppsholmen	65,52	2,61	1,72	0,03	0,13	0,09	29,90	2,59	264,620	10,520
Nygård	84,39	—	1,97	—	0,09	0,09	13,46	2,57	323,580	—
Stora Vrem	90,74	1,02	0,47	—	0,06	0,09	7,62	2,52	271,680	3,040
Annedal.....	79,29	3,95	0,34	0,04	0,06	0,08	16,24	2,46	264,560	13,180

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övåfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
4,080	—	260	260	31,300	10,220	Ett vackert, väl multnad prof, rikt på dy, men fattigt på växtlemningar. Bland dessa utgjorde starr hufvudmassan; sparsammare funnos fräken, vattenklöfver, Hypna samt björk. Insektdelar ej få. Sphagnumfritt. Diatomacéer ymniga.
3,000	240	260	420	—	12,300	Väl förmultnad, af fast konsistens. Från en med yppig vegetation beklädd mosse. Diatomacéer vackra, men ej talrika.
580	—	140	260	17,860	8,560	En ovanligt vacker starrtorf, bildad af grofva arter. Nästan Sphagnumfri.
480	—	200	—	10,800	8,460	Väl multnad starrtorf. Hypnumblandad. Björk och insektlemlingar.
17,080	260	380	500	84,720	10,340	Ganska väl multnad torf, rik på växtlemningar af starr, sparsam Equisetum, mycket sparsamma Hypnumblad samt ymniga skogslemningar, såväl af björk som barrträd. Sphagnumfritt. Diatomacéer saknades.
200	—	140	260	29,500	8,360	Väl multnad, vacker starrtorf, i ringa mån uppblandad med Hypna och Phragmites. Nästan Sphagnumfri.
6,080	—	60	—	18,380	6,420	Ett temligen multnad prof af hårdt bränd torf. Mikroskoppreparaten vimlade af kol splittror, och äfven växtlemningarne visade spår af eldens inverkan. Hufvudmassan starr; Sphanum temligen ymnig. Diatomacéer ganska ymniga.
1,680	—	280	240	33,360	7,180	En väl multnad torf, rik på lemningar af starr och björk samt sparsam Equisetum. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomacéer sparsamma.
4,000	60	80	240	11,080	5,820	Temligen multnad torf med rätt starka spår af bränning, bildad af gröfre starrarter samt sparsamma Amblystegia. Sphagnum mycket sparsamt.
6,920	140	540	360	120,760	10,480	Något sandblandad, väl multnad torf med ymniga växtlemningar s. s. starr, björk vattenklöfver, Hypna (sparsamt) Sphagnum ymnigt, Diatomacéer få.
4,020	—	180	180	51,600	9,860	Väl multnad starrtorf med lemningar af talrika fanerogamer och sparsamma mossor.
1,420	—	160	260	22,820	7,540	
1,100	140	180	260	54,200	8,200	Med Hypnacéer beväxt starrmosse. Sphagnum och Diatomacéer få. Något sandblandad.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Lerjord
									Kg.	Kg.
Nygård	76,39	—	0,84	0,03	0,09	0,09	22,56	2,40	261,880	—
Säm	83,88	1,49	1,04	0,10	0,03	0,23	12,63	2,38	145,940	2,600
Hellered	94,57	1,39	0,03	—	0,07	0,07	3,87	2,36	262,780	3,860
Hallanda	95,84	0,96	1,41	0,03	0,02	0,07	1,07	2,15	152,740	1,520
Hellered	93,24	2,40	0,26	—	0,09	0,07	3,94	2,07	345,240	8,900
Vårgårda	70,71	0,78	1,17	0,03	0,03	0,08	27,20	2,04	293,040	3,220
Foglavik	94,91	1,52	0,99	0,04	0,01	0,07	2,46	2,03		
Ebbarp	96,10	0,46	1,55	—	0,02	—	1,87	2,02	136,500	640
Högs gård	69,71	4,07	0,56	0,07	0,19	0,10	25,30	2,00	310,640	18,160
Säm	85,17	1,29	1,66	0,05	0,03	0,12	11,68	1,94	131,380	2,000
St. Vrem	90,25	0,91	0,47	—	0,18	0,36	7,83	1,89	271,380	2,720
Foglavik	89,76	2,46	2,50	0,02	0,02	0,21	5,03	1,86		
Lagmansholm 2	47,07	—	0,17	0,03	0,05	0,06	52,62	1,72	236,180	—
St. Vrem	95,48	0,60	0,05	—	0,06	0,06	3,75	1,68	252,080	1,600
Hellered	97,87	0,65	0,13	—	0,03	0,04	1,28	1,44	257,240	1,700
Lagmansholm	92,74	0,38	0,28	—	0,07	0,08	6,45	1,35	158,200	640
Vårgårda	75,69	1,65	0,49	0,08	0,02	0,08	21,99	1,30	274,040	5,940

mossjordarter. (Forts).

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övafve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
2,880	120	300	300	77,340	8,220	Väl multnad torf, rik på växtlemningar, huvudsakligen starr och björk. Sphagnum sparsamt. Diatomacéer talrika.
2,860	180	60	400	21,960	4,140	Seg och föga förmultnad torf, dock i allmänhet något finträdigare, rik på växtlemningar samt bildad af starr med inblandning af Hypnum scorpioides och Eriophorum angustifolium. Sphagnumfri.
100	—	180	180	8,720	6,540	Temligen oförmultnad torf, bildad af hopfilterötter och halfgräs.
2,240	60	40	100	2,640	3,420	Mindre väl förmultnad torf, af gröfre starrarter samt Hypnumlemningar. Sphagnum och diatomacéer saknades.
960	—	340	240	14,600	7,680	Sphagnumblandad starrtorf väl multnad.
4,820	140	140	320	103,380	8,460	Sphagnumfri lägossetorf, väl förmultnad och rik på sand. Mycket olikartad torf: dels seg och oförmultnad af Eriophorum vaginatum och (sparsamt) Sphagnum; dels fin, väl humifierad och dyblandad med sparsam starr, Eriophorum och björk. Diatomacéer få.
2,200	—	40	—	2,660	2,860	Mycket grof, ojemnt förmultnad torf af Eriophorum angustifolium samt sparsam starr. Björk temligen ymnigt. Hvitmossa ymnigt.
2,480	300	840	440	112,780	8,920	Väl förmultnad torf, bildad af starr, Hypna, Eriophorum, Sphagnum och fur. Äfven Diatomacéer funnos.
2,560	60	60	180	18,000	3,000	Seg, ringa multnad torf med ymniga växtlemningar af starr och Hypna. Hypnumarten utgjordes af H. scorpioides. Sphagnumfri.
1,400	—	540	1,080	23,560	5,680	Mindre väl förmultnad torf med ymnig Eriophorum vaginatum samt björk. Sphagnum temligen ymnigt.
800	160	260	320	264,060	8,640	Något sandblandad, ganska väl förmultnad torf af starr. Sparsamt förekom Equisetum, ymnigare björk. Diatomacéer få.
120	—	140	140	9,920	4,440	Temligen väl multnad Eriophorum-Sphagnumtorf med inblandning af dy och starr.
320	—	80	80	3,340	3,800	
480	—	120	140	11,000	2,300	Högossetorf.
1,780	280	80	280	79,640	4,720	Profvet något lerblandadt, ojemt förmultnad, rikt på växtlemningar af Equisetum; vidare funnos hvitmossa (rikligt), starr, ängsull samt sparsamma mossor. Diatomacéer få.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavel- syra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övrigt.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Hukmossen	82,76	0,61	0,05	0,03	0,04	0,02	16,49	1,20	345,400	2,560
Grobholm	98,35	0,28	0,24	—	0,02	—	1,11	1,15	190,860	540
D:o	98,72	0,08	0,15	—	0,02	—	1,03	1,15	174,760	140
D:o	98,49	0,25	0,33	—	0,02	—	0,91	1,08	186,740	480
Broddarp	96,89	0,71	1,02	—	0,03	0,06	1,29	1,07	208,460	1,520
Skeppsholmen	25,59	4,57	0,23	0,04	0,13	0,07	69,32	1,06	306,320	54,700
Broddarp	97,22	0,55	0,84	—	0,02	0,07	1,30	0,95	220,600	1,240
Grobholm	98,91	0,08	0,17	—	0,02	—	0,82	0,94	149,600	120
D:o	98,95	0,05	0,19	—	0,02	—	0,79	0,79	120,980	60
D:o	98,78	0,16	0,20	—	—	0,02	0,84	0,78	141,560	220
D:o	99,04	0,07	0,15	—	0,02	—	0,72	0,77	115,740	80
Hukmaden	32,94	1,16	0,08	0,04	0,05	0,05	65,68	0,77	333,160	11,680
Lilleskog	98,93	0,21	0,23	0,05	0,02	0,04	0,52	0,58	97,140	200
Norra Skoga.....	6,42	0,51	0,04	0,02	0,03	0,01	92,97	0,11	110,180	8,680
Bohus Län.										
Gunnebo	70,95	2,12	0,85	0,03	0,03	0,05	25,97	2,22		
Skaraborgs Län.										
Berga	83,54	3,87	3,50	0,04	0,06	0,16	8,83	3,59	319,440	14,780
D:o	85,50	1,24	4,70	0,06	0,07	0,20	8,23	3,46	362,900	5,260
Vartofta	82,82	6,72	2,65	0,04	0,07	0,09	7,61	3,40	232,340	18,380
Östtomten	88,45	3,18	2,43	—	0,07	0,13	5,74	3,39	459,580	16,520
Sjögerås	89,37	—	2,63	—	0,08	—	7,92	3,31	269,420	—

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övåfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
220	140	180	80	68,760	5,020	Starkt sandblandad torf af starrlemningar, mycket sparsamt uppblandade med hvitmossa.
460	—	40	—	2,160	2,220	Hufvudmassan af Sphagnum fuscum, väl förmultnad, men genomdragen af föga sönderdelade Eriophorumfibrer.
260	—	40	—	1,840	2,040	Föga förmultnad högmossatorf, med ringa inblandning af Eriophorum.
620	—	40	—	1,700	2,060	Mörk, temligen väl förmultnad högmossatorf, med rätt ymnig inblandning af Eriophorum.
2,200	—	80	120	2,760	2,300	Föga multnad Sphagnumtorf.
3,340	500	1,520	840	—	12,680	Från väl sandblandad Sphagnumfri lågmosse.
1,900	—	40	160	2,940	2,160	Föga multnad Eriophorumtorf, i ringa mån Sphagnumblandad.
260	—	40	—	1,240	1,420	Föga förmultnad högmossatorf med ringa inblandning af Eriophorum.
220	—	20	—	960	960	Föga förmultnad högmossatorf med ringa inblandning af Eriophorum.
340	—	—	40	—	1,120	Föga förmultnad Sphagnumtorf med mycket Eriophorum.
160	—	20	—	800	900	Föga förmultnad högmossatorf.
840	420	520	520	664,340	7,780	Starkt sandblandad torf, utan bestämbara växtlemningar.
220	40	20	40	520	560	
700	340	520	180	1,595,420	1,900	Starkt sandblandad torf (dy?) med få, obestämbara växtlemningar.
						Sand- och lerblandad torf med få bestämbara växtlemningar. Diatomacéer få.
13,360	140	220	620	33,840	13,720	Väl förmultnad starrtorf, rik på växtlemningar, men genomdragen af osönderdelade växtrådar.
19,920	240	300	860	34,940	14,700	Lika med föregående.
7,220	100	200	220	22,360	9,300	Starrtorf.
12,620	—	360	680	—	17,620	Öfre lagret till 20 cm:s djup. Väl multnad, rikt på starr, Phragmites och mossor. Sphagnumfritt.
7,940	—	240	—	23,860	10,000	Ganska väl multnad torf, rik på lemningar af starr med ej sparsamma fragment af Eriophorum angustifolium. Lemningar af björk samt andra dikotylor ungefär lika. Sphagnum- och Diatomacéfritt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Ofösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Sandhem	90,50	—	1,61	—	—	—	7,89	3,16	247,080	—
D:o	85,65	3,64	2,20	—	0,06	0,14	8,31	3,13	230,740	9,860
D:o	81,17	—	1,98	—	0,08	0,13	16,64	2,94	251,780	—
Dala	90,38	—	1,87	—	0,09	0,19	7,47	2,93	259,120	—
Sandhem	87,28	1,94	1,70	—	0,04	0,14	8,90	2,92	200,300	4,460
D:o	88,38	—	3,25	—	0,06	0,10	8,21	2,88	283,500	—
Berga	76,62	3,99	4,00	0,05	0,09	0,18	15,07	2,87	323,020	16,780
Sandhem	90,21	1,58	0,40	—	0,06	0,08	7,67	2,86	243,860	4,260
Dintestorp	92,31	3,00	1,52	—	0,08	0,05	3,04	2,79	271,960	8,840
Berga	89,30	0,17	3,54	—	0,06	0,16	6,77	2,74	266,400	520
Stråkens egendom	88,09	1,56	4,67	0,06	0,10	0,08	5,44	2,70	337,000	5,940
D o	83,90	—	2,93	0,03	0,06	0,09	12,99	2,69	318,120	—
Sandhem	82,46	—	1,69	0,03	0,06	0,18	15,58	2,63	258,880	—
Sjögerås	68,80	0,52	2,90	0,03	0,03	0,17	27,55	2,61	127,640	960

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Olöslä och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
4,400	—	—	—	21,520	8,620	Mindre väl multnad torf, temligen rik på växtlemningar: starr samt ymniga björk- och furfragment. Sphagnum sparsamt. Fri från Diatomacéer.
5,920	—	160	380	22,340	8,440	Temligen väl multnad torf, rik på växtlemningar af starr, sparsammare funnos Hypna, fräken och björk. Sphagnum ytterst sparsamt. Diatomacéfritt.
6,170	—	260	400	51,600	9,120	Starrtorf mindre ren, med sparsamma sandkorn.
5,340	—	260	540	21,440	8,420	Väl multnad torf med ymniga växtlemningar Hufvudmassan starr och Hypna. Sphagnum- och Diatomacéfri.
3,900	—	80	320	20,440	6,700	En mindre väl multnad torf, nästan uteslutande bildad af starr med temligen ymnig björk. Sphagnumfri. Diatomacéfri.
10,420	—	180	340	26,340	9,220	Väl multnad torf med rikliga växtlemningar, hvaribland starr utgjorde hufvudmassan. Sparsamt fräken, ymnigare björk och Sphagnum ytterst sparsamt. Diatomacéer mycket få.
16,840	200	380	780	65,540	12,100	Lågmosse, väl förmultnad och särdeles rik på växtlemningar Hypna ymnigt. Sphagnum- och Diatomacéfri.
1,080	—	140	200	20,760	7,740	Temligen oförmultnad torf, rik på växtlemningar, sparsam starr, temligen ymnig björk och fur; ytterst sparsamma Hypna. Ymniga Sphagna.
4,460	—	220	140	—	8,240	Profvat mindre förmultnad. Från en med Hypnum scorpioides duktigt beväxt lågmosse.
10,560	—	180	480	20,200	8,180	Seg, mindre förmultnad torf, bildad af hopfildade rottrådar efter gräs. Sphagnum- och Diatomacéfri.
17,880	220	380	300	20,780	10,320	Svart, väl förmultnad starrtorf, rikligt blandad med dypartiklar och Sphagnum. Inga Diatomacéer.
11,120	80	220	320	49,340	10,220	Väl multnad torf, bildad af starr, fräken och fanerogamer. Sphagnum- och Diatomacéfri
5,280	80	180	560	48,940	8,240	Väl multnad torf, rik på dy. Sphagnumfritt. Diatomacéer få. Starrtorf (i ringa mån sand- eller möjligen lerblandad).
5,380	40	40	300	51,160	4,840	

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Oljor och ej best. ämnen.	Övrigt.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Sjögerås	88,05	7,21	1,45	—	0,05	—	3,24	2,56	179,400	14,680
Berga	81,73	3,75	1,46	0,03	0,10	0,15	12,78	2,53	439,580	20,160
Sandhem	79,25	—	1,57	0,06	0,05	0,14	18,93	2,49	340,080	—
Dintestorp	73,72	15,65	1,66	—	0,13	0,04	8,80	2,45	303,320	64,380
Sjögerås	93,33	1,59	1,41	—	0,03	—	3,64	2,44	184,220	3,120
Dala	92,84	—	1,30	—	0,04	—	5,82	2,43	209,020	—
Perstorp	76,50	16,61	0,42	0,03	0,16	0,11	6,17	2,37	230,900	50,120
Gölhult	92,20	1,19	1,34	—	—	0,08	5,19	2,35	201,740	2,460
Sandhem	71,29	2,58	0,60	0,04	0,08	0,08	25,33	2,32	327,760	11,840
Sjögerås	92,20	—	0,79	—	0,02	—	6,99	2,23	145,940	—

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övrigt.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
2,960	—	100	—	6,600	5,200	Väl multnad torf, med spår af bränning. Växtlemningarne talrika. Amblystegium revolvens synnerligen ymnig. (Såsom en egendomlighet må nämnas förekomsten af en hon-blomma med ännu slutna arkegonier af en Hypnacé). Björk i flera blad och barkfragment; äfven funnos ej så få epidermidelar af större dikotyla arter. Sphagnum- och Diatomacéerfritt.
7,860	180	560	800	68,520	13,600	En starkt multnad starrtorf af djupsvart färg och något sandblandad. Sphagnumfri. Diatomacéer sparsamt.
4,220	160	120	560	51,200	6,740	En väl multnad, nästan uteslutande af starr bildad torf. Sphagnumfri. Diatomacéer rätt ymniga.
6,820	—	520	160	—	10,100	Starkt förmultnad. Svårbestämbart i följd af bränning.
2,780	—	40	—	7,200	4,820	En mindre förmultnad torf, rik på växtlemningar, till större delen af starr samt Eriophorum angustifolium. Brunmossor ingingo ej så sparsamt.
2,920	—	80	—	13,120	5,480	Väl multnad torf, med ymniga växtdelar. Hufvudmassan starr. Rikliga Hypna; fräken sparsamt. Diatomacéer få. Sphagnum mycket sparsamt.
1,260	100	480	320	15,860	7,160	Ganska väl multnad torf, synnerligen rik på växtlemningar: starr med ganska ymniga Hypna, dessutom fräken och björk. Hvitmossa temligen rikligt. Diatomacéer få.
2,760	—	—	160	10,660	4,840	Illa multnad torf, bestående af starr och hvitmossa.
2,760	200	340	340	116,520	10,700	Väl multnad torf, temligen rik på växtlemningar, af starr med inblandning af björk och fur. Ett par insektepidermer. I mycket ringa mån Sphagnumblandadt.
1,240	—	40	—	11,060	3,540	En mindre väl multnad torf, utomordentligt rik på växtlemningar. Dessa utgjordes till öfvervägande mängd af flera starrarter, hvaribland Carex limosa, samt synnerligen talrika delar af kärr-Hypna af grupperna Drepanoclades och Scorpidium, som Amblystegium cordifolium, Richardsoni, fluitans och revolvens, deremot var Ambl. scorpioides sparsam. I enstaka blad iakttagos Paludella samt en Astrophyllum. Sphagnum- och diatomacéfri.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kal.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Tibro	95,36	0,88	0,59	0,07	0,06	0,03	3,06	2,14	192,320	2,700
Sandhem	76,85	7,55	2,54	0,04	0,06	0,07	12,89	1,87	310,560	30,500
Kråk	63,96	1,63	1,20	—	0,04	spår	33,17	1,74	284,920	7,280
Sandhem	50,29	8,86	1,80	0,04	0,21	0,08	38,72	1,72	304,180	53,600
Berga	96,25	0,35	0,62	—	0,06	0,03	2,69	1,48	264,700	960
Kaflås.....	98,29	0,14	0,21	—	0,07	0,04	1,25	1,42	177,420	260
Margretholm	97,48	0,48	0,25	—	spår	0,02	1,76	1,38	258,480	1,260
Dintestorp	95,85	0,77	0,56	—	—	0,04	2,78	1,30	210,760	1,680
Sandhem	24,68	5,39	0,39	0,03	0,12	0,07	69,32	0,82	267,620	58,700
Sjögerås.....	30,33	52,80	1,10	0,03	0,02	0,09	15,63	0,77	251,220	437,320
Stråkens egendom.....	14,89	—	0,15	0,16	0,02	0,02	84,85	0,45	254,000	—
Wermlands län.										
Deje	91,43	1,80	0,97	—	0,05	0,04	5,71	2,09	224,600	4,420
Gammelkroppa	62,10	7,59	1,28	—	—	0,07	28,96	1,75	332,900	40,680
Nordmarken.....	97,46	0,34	0,03	—	0,02	0,02	2,13	1,54	184,400	640
Gammelkroppa.....	51,78	7,64	2,30	—	—	0,08	38,20	1,53	301,780	44,460
Gammelkroppa.....	39,63	6,78	1,59	0,05	0,15	0,07	51,73	1,17	314,180	53,820
Nordmarken.....	25,25	—	0,48	0,02	0,09	0,03	74,13	0,76	271,220	—

mossjordarter (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavel-syra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
3,220	220	160	80	—	4,380	Temligen ringa förmultnad torf, rik på växtlemningar, Phragmites, Carex, Hypna och i ringa mån Sphagnum. Hufvudmassan starr, Sphagnum sparsamt Diatomacéer få.
10,260	180	220	260	52,100	7,560	Starkt multnad torf, hufvudsakligen bildad af starr med ymnig inblandning af björk. Sphagnum- och Diatomacéfri.
5,360	—	200	—	—	7,780	Väl multnad, något sandblandad torf, genomdragen af rotträdar af Equisetum. Växtlemningar af flera arter, dock starkt påverkade af sanden.
10,860	260	1,280	460	234,240	10,380	En ganska starkt sandblandad torf, med mycket sönderdelade och svårbestämbara lemningar, Diatomacéer få.
1,700	—	160	60	7,420	4,060	Temligen väl multnad starrtorf med inblandning af Eriophorum, Sphagnum, Phragmites, Scirpus m. m.
380	—	120	80	—	2,560	Högmossbildning.
680	—	—	60	—	3,680	Från en med Sphagnum starkt beväxt och med skogslemningar blandad mosse.
1,220	—	—	80	—	2,860	Högmossbildning.
800	340	1,260	800	1,155,560	8,900	Starkt sandblandad torf med obestämbara växtlemningar.
9,100	280	180	760	129,300	6,340	Åkerjord utan bestämbara växtdelar.
2,560	2,740	360	360	1,456,500	6,960	Ler- och sandblandad jord utan bestämbara växtlemningar.
2,380	—	100	100	1,400	5,160	Starkt humifierad torf med få bestämbara växtlemningar af starr, fräken och björk.
6,860	—	—	380	—	9,400	Väl förmultnad, rikt på starrlemningar, sumpmossor, Sphagna och Diatomacéer.
60	—	20	20	3,980	2,920	Sphagnumtorf starkt uppblandad med Eriophorum.
13,380	—	—	460	—	8,960	Från Sphagnumbeväxt lågmosse. Rikt på Diatomacéer, å hvilka jernföreningar voro utfälda.
12,620	400	1,200	560	—	9,320	Väl förmultnad; fullt med kol och sand. Diatomacéer i stor mängd.
5,140	220	1,000	340	796,000	8,160	Starkt sandblandad torf, som efter slamning visade sig vara bildad af Sphagna.

Analyser å

H ä r k o m s t.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra	Olösta och ej best. ämnen.	Qvifve.	P r h a r	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Örebro län.										
Wärnsta	90,27	2,02	3,54	—	0,06	0,11	4,00	3,09	276,080	6,160
Nynäs	94,20	0,56	1,99	—	0,07	—	3,18	3,04	192,560	1,140
Wärnsta.....	93,69	1,48	2,36	—	0,02	0,14	2,31	3,00	207,640	3,280
Skyllbergs bruk	94,15	2,63	0,98	—	0,06	0,09	2,09	2,83	205,040	5,720
Trystorp.....	93,06	2,28	1,08	0,04	0,09	0,08	3,37	2,73	272,360	6,680
Trystorp.....	92,30	2,57	1,19	0,05	0,09	0,09	3,71	2,72	274,080	7,620
Trystorp.....	92,84	1,59	1,13	0,07	0,11	0,17	4,19	2,69	288,180	4,940
Skogaholm	85,44	1,65	1,42	0,08	0,05	0,07	11,34	2,58	195,860	3,780
Österbohr	89,67	1,92	0,32	0,07	0,07	spår	7,95	2,55	315,660	5,460
Österbohr	90,88	1,71	0,70	0,05	0,07	spår	6,59	2,52	307,960	5,700
Sörby	82,62	2,82	3,47	0,05	0,08	0,19	10,77	2,50	292,660	9,980
Bysta.....	90,39	1,39	1,85	—	0,04	0,14	6,19	2,41	135,600	2,080
Österbohr	79,97	3,17	0,97	0,07	0,17	spår	15,65	2,40	360,140	14,260

mossjordarter (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra	Olöslä och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
10,820	—	180	320	12,280	9,460	Temligen multnad torf (med svaga spår af bränning) rik på växtdelar till öfvervägande mängd härrörande af starr. Delar af Amblystegia synnerligen ymnigt. Björk sparsamt. Sphagnumfri.
4,060	—	140	—	6,520	6,220	I ytan: oförmultnad Sphagnum. I djupare lager: seg, något Sphagnumblandad Eriophorumtorf.
5,220	—	60	300	5,120	6,660	Temligen multnad torf med rikliga växtlemningar, till största delen bestående af starr. Björk mycket ymnigt. Sphagnum (och Hypnum) ytterst sparsamt.
2,120	—	120	200	4,580	6,180	Temligen multnad torf, rik på växtlemningar, särdeles af mossor, såsom Amblystegium stramineum, cordifolium och fluitans. I öfrigt af starr samt sparsam björk. Sphagnum sparsamt.
3,160	100	260	240	9,860	8,000	Starrmosse, rik på växtlemningar. Sphagnum- och Diatomacéfri.
3,520	140	260	260	11,020	8,100	Hypnumblandad starrmosse, rik på växtlemningar och väl förmultnad.
3,500	200	340	200	13,020	8,360	Väl multnad torf, bildad af starr, fräken, fanerogamer. Sphagnum- och Diatomacéfri.
3,240	80	100	160	26,000	5,920	En starkt dyblandad torf med relativt sparsamma växtlemningar, såsom starr, fräken, Eriophora, Hypna, björk m. m. Sphagna ganska ymnigt.
1,140	240	240	—	27,940	8,980	En väl förmultnad, växtfattig jord, uppblandad med dypartiklar af flockigt utseende samt genomdragen af gröfre rottrådar af ängsull m. m. Sphagnum talrik i jämförelse med öfriga lemningar. Diatomacéer fåtaliga.
2,360	160	240	—	18,180	8,460	En mindre väl förmultnad torf, rik på växtlemningar till större delen starr med inblandad Equisetum. Sparsamt björk och fur. Sphagnum sparsamt.
12,280	160	280	660	38,180	8,860	En »kort», starkt humifierad torf, fattig på bestämbara växtlemningar.
—	—	60	200	9,300	3,620	En mindre väl multnad torf af Hypnacéer och starrfragment, bitar af videblad m. m. Hvitmossa mycket ymnig.
4,340	320	780	—	70,480	10,840	Ojemnt förmultnad torf, rik på växtlemningar af en gröfre starrart. Equisetum temligen ymnig samt björk sparsamt. Diatomacéer få.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lejford.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	Pr har	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Lejford.
									Kg.	Kg.
Österbohr	85,59	2,53	0,52	0,07	0,06	spår	11,23	2,39	249,540	7,380
Trystorp	91,06	1,62	0,85	0,04	0,05	0,06	6,32	2,34	289,300	5,160
Sunds gård.....	78,89	2,46	0,47	—	0,07	0,04	18,07	2,31	212,140	6,360
Bysta	72,43	—	6,60	0,05	0,14	0,19	20,59	2,30	376,360	—
Wärnsta	91,93	0,89	3,09	—	0,04	0,06	3,99	2,24	256,200	2,480
Trystorp	94,33	1,25	0,99	0,06	0,11	0,10	3,16	2,20	204,600	2,700
Trystorp.....	73,74	4,04	1,06	0,05	0,12	0,06	20,93	2,19	385,020	21,080
Österbohr	63,91	4,33	0,46	0,06	0,20	spår	31,04	2,15	351,060	23,780
Skyllbergs Bruk	59,51	2,80	2,95	0,02	0,11	0,07	34,54	2,12	283,660	13,360
Sörby	64,98	3,12	2,19	0,06	0,03	0,24	29,38	2,10	249,560	12,000
Trystorp	94,89	1,00	0,55	0,04	0,08	0,04	3,40	2,07	286,860	3,000
Trystorp	87,21	3,90	1,19	0,05	0,20	0,07	7,38	1,95	341,560	15,280
Wärnsta.....	92,91	—	3,49	—	0,01	0,06	3,53	1,94	—	—
Sörby	49,42	4,22	1,38	0,10	0,08	0,10	44,70	1,89	272,920	23,280

mossjordarter (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kall.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övrigtve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,520	200	160	—	32,720	6,980	En föga förmultnad, af sammanfiltade starr-rötter bestående torf. Derjemte funnos <i>Hypnum scopioides</i> och <i>giganteum</i> , <i>Equisetum</i> och <i>Sphagna</i> .
2,680	100	140	180	20,120	7,440	Starkt förmultnad, sandblandad starrtorf. Något <i>Sphagnum</i> .
1,260	—	180	80	46,520	6,200	Något seg, temligen oförmultnad torf, bestående till stor del af <i>Phragmites</i> med ringa inblandning af björk. <i>Sphagnum (papillosum)</i> förefans i ringa mängd. <i>Diatomacéer</i> fåtaliga.
34,280	240	700	1,000	107,020	11,980	Sand- och dyblandad torf med obestämbara växtlemningar.
8,600	—	100	160	11,140	6,240	Mindre väl multnad torf, rik på växtlemningar af starr, fräken och synnerligen ymniga björk- och furufragmenter. <i>Sphagnum</i> temligen sparsamt.
2,160	120	240	220	6,840	4,760	En mindre väl förmultnad torf med ymniga växtlemningar af starr. Sparsamt förekommo bitar af <i>Phragmites</i> och <i>Equisetum</i> . <i>Sphagnum</i> ymnigt.
5,540	240	640	300	109,260	11,440	Starkt förmultnad, något sandblandad starrmossa, i ringa grad beväxt med <i>Sphagnum</i> .
2,540	320	1,080	—	170,500	11,820	Starkt förmultnad torf med få bestämbara växtlemningar af starr, björk, <i>Sphagnum</i> och insektdelar.
14,040	100	540	320	142,660	10,100	Starkt humifierad, något starrblandad torf med ganska ymniga, fastän svårigenkänliga växtlemningar af starr med ymnig inblandning af björk. <i>Equisetum</i> sparsamt. <i>Sphagnum</i> iaktogs ej.
8,400	220	120	940	112,820	8,060	Pulverformig och sandblandad, mycket väl förmultnad torf, bildad af starr och fräken med synnerligt ymniga delar af björk. <i>Sphagnum</i> -fri. <i>Diatomacéer</i> få.
1,660	140	240	140	10,260	6,240	Väl multnad prof, rikt på växtlemningar. Ymnigast syntes björk förekomma. Starr dernäst. <i>Dicotyla</i> växter sparsamt. <i>Hvitmossa</i> ymnigt.
4,660	180	800	260	28,900	7,640	Temligen förmultnad torf från ett <i>Sphagnum</i> -bemängdt kärr
—	—	—	—	—	—	Föga multnad torf af <i>Sphagnum</i> med ymnig <i>Eriophorum</i> samt sparsamt starr och björk.
7,600	540	420	540	246,900	10,460	Jordformig, fullständigt förmultnad och något slamblandad torf, bildad af starr med inblandning af fräken, björk och vattenklöfver. I ringa mängd anträffades delar af <i>Eriophorum</i> vagin. <i>Sphagnum</i> -fri. <i>Diatomacéer</i> få.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o Lerjord.	Kalk.	Kall.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qvifve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Skyllbergs bruk	60,40	2,35	3,20	0,02	0,09	0,06	33,88	1,87	303,280	11,080
Sörby.....	72,10	16,79	0,09	0,06	0,07	0,08	10,81	1,79	247,540	57,640
Bysta	89,67	—	4,05	—	0,07	0,04	6,17	1,44	246,320	—
Såntorp	41,96	1,99	1,10	0,05	0,10	0,03	54,77	1,36	305,260	14,460
Skyllbergs bruk	28,48	1,58	0,47	0,04	0,09	0,03	69,31	0,42		
Sörby.....	27,45	1,13	0,15	0,03	0,06	0,03	71,15	0,40		
Södermanlands län.										
Thorsberga	93,14	1,93	2,08	—	0,05	0,07	2,73	3,20	219,940	4,560
St. Sundby	90,87	1,90	1,13	0,04	0,06	0,05	6,45	3,06	305,460	6,420
Näsby gård	95,96	0,67	0,78	—	0,03	0,05	2,51	2,88	288,660	2,000
Årby	85,29	2,18	4,98	0,05	0,10	0,09	7,31	2,80	299,600	7,640
Ribbingelund	87,41	2,22	4,56	0,07	0,08	0,04	5,62	2,77	321,160	8,140
Barksäter	90,36	1,89	1,26	—	0,08	0,05	6,36	2,71	260,920	5,460

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
15,080	100	420	260	140,680	8,800	Något sandblandad, bättre förmultnad torf, med ymniga växtlemningar, de flesta af starr. Björk sparsamt. Sphagnum mycket sparsamt.
300	180	220	260	37,200	6,160	Temligen förmultnad, något slamblandad, af vätesvafva starkt luktande torf, hufvudsakligen bildad af Sphagnum, ganska ymnig Eriophorum, sparsam starr och sparsamma mossor. Diatomacéer iakttagos ej
11,020	—	180	100	16,820	3,920	Ganska oförmultnad, Eriophorumblandad Sphagnumtorf.
6,800	400	720	240	398,340	9,940	Ytterst förmultnad, starkt sandblandad jord. Växtfragment få och obestämbara. Diatomacéer ej så få. Starkt sandblandadt prof, som efter slamning visade sig innehålla delvis föga förmultnade starrlemningar. Starkt sandblandad torf, hvilken visade sig rik på växtlemningar af starr och Sphagnum. Vidare funnos inblandade fräken, smalbladigt ängsull, vanligt ängsull, björk, flera mossor såsom Meesea, Bryum, men mycket sparsamma Hypna. Diatomacéfri.
4,900	—	120	160	6,440	7,560	Ganska väl multnad torf, rik på växtlemningar. Hufvudmassan starr; temligen ymnig björk. Sphagnum sparsamt.
3,840	120	200	160	21,800	10,340	Seg, mindre väl förmultnad torf, rik på växtlemningar. Hufvudmassan gröfre starrarter och Scirpus lucustris. Sphagnumfritt. Diatomacéer vackra men ej synnerligen talrika.
2,340	—	80	140	—	8,700	Seg, af halvgräsdelar hopfildad torf.
17,480	160	360	320	25,720	9,840	Mycket väl förmultnad torf, rik på växtlemningar af starr med ymniga Hypna (Amblyst. cordifolium). Hvitmossa mycket sparsam. Diatomacéer inga.
16,760	260	300	120	20,640	10,200	Profvet ytterst väl förmultnad, rikt på växtfragment. Hufvudmassan starr. Inblandning af fur. Sphagnumfritt. Diatomacéer få.
3,660	—	240	140	18,340	7,820	Mindre väl multnad torf med ymniga växtlemningar, hufvudsakligen af starr. Fräken sparsamt, björk ännu sparsammare. Sphagnum sparsamt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Lunda gård	86,04	—	1,37	0,04	0,11	0,09	12,35	2,67	309,200	—
Stora Sundby	85,00	2,52	1,21	0,04	0,07	0,04	11,12	2,65	225,240	6,680
Vannala gård	84,97	1,49	1,40	—	0,06	0,11	11,97	2,60	192,900	3,380
Eka.....	70,64	—	1,49	0,09	0,09	—	27,69	2,56	296,300	—
Lunda gård	72,51	—	1,14	0,05	0,08	0,13	26,09	2,47	334,980	—
Ribbingelund.....	89,73	2,00	1,93	0,08	0,04	0,02	6,20	2,39	231,240	5,140
Bexheda	79,73	1,41	0,15	0,05	0,07	0,05	18,54	2,37	429,900	7,620
Årby gård.....	93,32	1,71	2,44	—	0,01	0,07	2,45	2,35	191,960	3,520
Prostökna	69,46	—	2,79	0,07	0,06	0,05	27,57	2,13	357,900	—
Årby	94,19	1,01	2,29	—	0,03	0,10	2,35	2,09	136,620	1,500

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övafve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
4,920	120	400	320	44,400	9,580	Väl multnad torf, mindre rik på bestämbara växtlemningar, bland hvilka starr utgjorde hufvudmassan. Björk- och furulemningar ymnigt, fräken och vattenklöfver sparsamt. Sphagnum (och Eriophorum) sparsamt. Diatomacéer ej få.
3,200	100	180	100	29,480	7,020	Ojemnt förmultnad torf, mycket uppblandad med dy och temligen rik på växtlemningar: Sphagna, Eriophorum och starr (sparsamt). Diatomacéer talrika.
3,180	—	120	260	27,160	5,900	Mindre väl förmultnad torf med rikliga växtlemningar, bestående af starr, björk, Eriophorum samt temligen ymniga Hypnacéer (Amblystegium straminium). Sphagnum mycket ymnigt. Diatomacéer ej få.
6,260	380	380	—	116,120	10,760	Ett väl multnadt prof, rikt på växtlemningar af flera arter. Hufvudmassan starr; sparsammare fräken, Hypna, vattenklöfver, björk, insektpidermer o. s. v. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomacéer få.
5,280	220	360	560	120,580	11,440	Ytterst väl förmultnad, uppblandad med slam och mera sparsam lera, sand och kol. Pulverformig. Fattig på växtlemningar af björk, pollen (i mängd) samt flera hvitmossarter, fastän i sparsamma exemplar. Diatomacéer ymniga.
4,980	220	120	60	15,940	6,160	Temligen förmultnad, rik på växtlemningar. Hufvudmassan starr. Inblandade förekommo: Equisetum, Menyanthes, Phragmites och björk. Sphagnum i ringa mån. Diatomacéer ej fåtaliga.
780	240	360	240	100,020	12,780	Väl förmultnad torf, rik på växtlemningar, hufvudsakligen bestående af starr. Diatomacéer och insektdelar ej sparsamt. Sphagnum sparsamt.
5,000	—	20	140	5,040	4,820	Starkt humifierad — efter torkning mycket obestämbar — med rikliga växtlemningar: gröfre starrarter, fräken, Hypna, ymnig björk samt gran. Sphagnum sparsamt. Diatomacéfri.
15,660	340	280	220	140,800	10,980	Till följd af den starka förmultningen svårbestämbar.
3,320	—	40	140	3,420	3,040	Mindre väl multnad torf, uteslutande bildad af starr och Hypna. Sphagnum- och Diatomacéfri.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jemoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olsta och ej best. ämnen.	Qvifve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jemoxid och Lerjord
									Kg.	Kg.
Thorsberga	63,86	3,65	2,76	0,10	0,10	0,06	29,47	2,06	287,600	16,420
D:o	57,31	1,94	1,87	0,02	0,09	0,04	38,73	1,86	299,300	10,100
Forsa bruk	89,39	1,40	1,67	—	0,13	0,14	7,27	1,85	107,540	1,680
Skenäs	84,17	2,34	3,07	0,05	0,03	0,17	10,17	1,81	332,120	9,240
Köhlsta	52,32	5,45	1,10	0,13	0,09	—	40,91	1,77	252,500	26,280
Claestorp	90,49	1,32	2,68	0,06	0,06	0,07	5,32	1,66	397,880	5,780
Forssa bruk	62,46	4,06	1,41	0,10	0,07	0,13	31,77	1,64	347,700	22,580
Säfstå gård	96,00	0,53	1,02	—	0,07	0,06	2,32	1,59	238,080	1,320
Forssa bruk	93,77	0,92	0,91	—	0,13	0,06	4,21	1,57	207,080	2,040
Ekensholm	44,76	5,82	1,16	0,07	0,10	0,07	48,02	1,56		
Lindholmen	36,92	5,34	0,94	—	0,05	0,05	56,70	1,41	276,320	39,960
Rossvik	96,37	0,55	1,07	—	—	0,02	1,99	1,40	342,240	1,960
Prostökna	96,03	0,40	1,29	—	0,05	0,04	2,19	1,18	185,520	760
Schiringe	93,19	1,14	0,65	—	0,11	0,03	4,88	1,07	222,320	2,720
Eka	25,58	—	1,15	0,13	0,06	—	73,08	0,93	299,520	—
Bladsjön	—	0,54	1,45	—	—	4,45	—	—		

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra	Oljsta och ej best. ämnen.	Qväve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
12,440	460	420	260	132,760	9,280	Starkt humifierad torf med spår af bränning; bestämbara växtdelar få och bestående af starr, fur och björk. Hypna sparsamt. Sphagnum sparsamt.
9,740	120	440	180	202,320	9,740	Väl multnad, i ringa mån sandblandad torf med spår af af bränning, fattig på bestämbara växtlemningar.
2,000	—	160	160	8,760	2,220	Sphagnumtorf med sparsamma lemningar af starr och ängsull.
12,100	180	100	640	40,180	7,160	En väl multnad torf, rik på dy samt växtde- lar. Starr förekom mera sparsamt, Eriophorum angustifolium ymnigare. Dessutom fräken och björk. Sphagnum sparsamt.
5,280	600	440	—	183,500	8,520	En temligen väl multnad torf med ymniga växtlemningar af starr. Sparsamt fräken och Hypna, rikligare björk. Sphagnum cuspidatum och intermedium rikligt. Diatomacéer temligen ymniga.
11,780	260	260	300	25,000	7,320	Typisk startorf, väl förmultnad, innehållande fragment af flera våhjärtbladiga växter.
7,860	560	400	740	176,820	9,120	Starkt humifierad torf med nästan fullständigt sönderdelade växtlemningar af starr. Sphagnum- och Diatomacéfritt.
2,520	—	160	140	5,760	3,940	Starkt humifierad högmossartad Sphagnum-Eriophorumtorf.
2,000	—	280	120	9,320	3,480	Väl multnad torf med ymniga växtlemningar; en mindre del starr; ymnig björk och fur; rikligast hvitmossa.
7,020	—	380	380	—	10,600	Obestämbar. Jordartadt, sandblandadt prof, rikt på Diatomacéer. Växtlemningar få.
3,780	—	—	80	7,080	5,000	Väl multnad, Sphagnumblandad startorf.
2,480	—	80	60	4,260	2,280	Sphagnumtorf med ringa inblandning af Eriophorum.
1,540	—	260	60	11,680	2,540	Föga multnad torf, bildad uteslutande af Sphagnum (företrädesvis Sph. medium) med sparsamma halvgräs.
13,580	1,500	620	—	855,940	10,940	Ett gråbrunt, pulverformigt, sandblandadt prof utan bestämbara växtlemningar. Gyttjeblandad, af vätesvafva starkt luktande torf, temligen förmultnad och ganska rik på växtlemningar. Dessa utgjordes af starr, fräken, mossor (rätt ymnigt), björk m. m. Sphagnumfri. Diatomacéer sparsamt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kal.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Stockholms län.										
Lindö	74,99	7,88	0,67	0,13	0,15	5,82	10,36	2,58		
Hargs bruk	89,41	0,84	4,23	0,07	0,10	0,11	5,24	2,46	246,420	2,300
Berga	89,43	1,70	1,73	0,06	0,04	spår	7,04	2,34	252,300	4,780
Vansta	62,98	3,74	1,44	0,06	0,05	0,08	31,65	2,28	334,020	19,820
Elfsjö	61,97	4,00	1,56	0,22	0,05	0,14	32,06	2,25	242,300	15,700
Näsby gård	78,22	8,36	—	0,05	0,09	2,97	10,31	2,20	252,880	27,000
Lockslaholm.....	81,78	1,67	1,84	—	0,06	0,04	14,61	1,91	236,700	4,820
Vansta	34,05	5,71	0,65	0,26	0,06	0,45	58,82	1,86	103,280	17,320
Näsby gård	41,02	4,00	1,10	0,08	0,09	0,03	53,68	1,58	122,180	11,920
Lockslaholm.....	45,49	4,62	2,95	0,20	0,08	0,04	46,62	1,43	197,220	20,020
Lindö	26,29	8,17	1,30	—	0,14	0,28	63,82	1,09		
Upsala län.										
Järlåsa	89,39	1,71	0,93	—	0,06	0,08	7,83	3,00	212,260	4,040
Fornby	89,40	1,57	5,33	—	0,04	0,08	3,58	2,99	304,820	5,360
Tobo bruk.....	89,34	2,54	4,01	—	0,14	0,12	3,85	2,96	208,640	5,920
Vattholma.....	91,09	0,27	4,27	—	0,06	0,05	4,26	2,89	271,340	820
Tobo bruk.....	89,72	1,54	3,48	0,04	0,05	0,08	5,09	2,86	227,840	3,920
Sahlsta	91,69	0,57	4,12	—	0,07	0,05	3,56	2,80	283,720	1,780

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övåfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
11,980	200	260	300	14,140	6,780	Från lågmosse.
4,880	160	100	—	23,880	6,600	Från en föga multnad jord, mycket rik på växtlemningar af björk, fräken, vattenklöfver, starr, bredbladig ängsull, en lefvermossa samt ungefär 20 proc. hvitmossa.
7,600	300	240	420	167,920	12,080	Mindre väl multnad starrtorf, starkt Sphagnumblandad.
6,120	860	200	540	—	8,860	Från Sphagnumbeväxt lågmosse.
—	140	300	9,600	33,360	7,100	Föga multnad torf, uteslutande bildad af gröre starrarter.
5,320	—	160	100	4,340	5,570	Starkt Sphagnumblandad starrtorf från våt formation.
1,960	780	160	1,380	162,400	5,640	Grågrön gyttja, fattig på växtlemningar; dessa utgjordes af vass, fräken, starr, björk, barr m. m. Insektdelar. Diatomacéer ymnigt.
3,280	240	260	100	167,860	4,700	Gyttja, mycket fattigt på växtlemningar, men utomordentligt rik på Diatomacéer af en mängd släkten och arter. Pollen af fur mycket ymnigt.
12,780	920	340	140	202,080	6,220	Dyblandad Sphagnumtorf från våt formation.
2,200	—	140	180	18,260	7,120	Temligen väl förmultnad torf, föga rik på växtlemningar, deremot rikare på slam. Hufvudmassan starr; sparsammare björk, vattenklöfver och Amblystegia. Sphagnum sparsamt. Diatomacéer få.
18,180	—	120	280	12,180	10,180	Starkt humifierad torf, med få bestämbara lemningar hufvudsakligast starr. Syntes Sphagnumfri.
9,360	—	320	280	9,000	6,900	Starkt humifierad torf, hvars hufvudmassa utgjordes af starrlemningar samt mycket rikliga Hypnumdelar. Equisetum och björk mera sparsamt.
12,700	—	180	140	12,680	8,640	Lågmossetorf med inblandade barr- och löfträdlemningar. Sphagnumfri. Diatomacéer ymnigt.
8,820	80	120	200	12,980	7,240	
12,720	—	220	140	10,440	8,660	

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Fanna mosse	90,94	0,48	4,31	0,02	0,04	0,03	4,18	2,77	299,700	1,580
Vendelsby	90,39	0,88	4,96	—	0,07	0,04	3,66	2,76	296,240	3,040
Jällsta	77,62	—	3,52	0,05	0,08	0,08	18,65	2,68	309,440	—
Järlåsa	70,30	4,18	0,88	0,04	0,07	0,07	24,46	2,37	341,680	20,300
Tobo	89,50	0,26	4,95	0,06	0,07	0,06	5,10	2,23	261,300	740
Jällsta	77,07	—	6,80	0,05	0,11	0,06	15,91	2,12	405,780	—
Sahlsta	94,35	0,37	2,12	—	0,03	0,03	3,10	1,84	323,300	1,260
Vestmanlands län.										
Sickelsjö	86,38	1,89	0,78	0,08	0,18	0,10	10,59	3,05	288,060	6,280
Värhulta	87,87	2,68	1,81	0,07	0,10	0,10	7,37	3,00	287,380	8,740
Hofberga	74,48	3,58	1,45	0,16	0,11	0,06	20,16	2,85	392,120	18,840
Sickelsjö	79,68	2,64	1,01	0,08	0,19	0,11	16,29	2,73	317,500	10,520
D:o	77,43	3,53	0,98	0,10	0,10	0,10	17,76	2,64	385,720	17,600

mossjordarter. (Forts).

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
14,200	80	120	80	13,860	9,140	Väl förmultnad torf mycket rik på växtlemningar. Hufvudmassan starr, hvars rotfibrer voro synnerligen talrika. Inblandade förekommo Phragmites (sparsamt), Menyanthes och björk. Äfven några fragment af Hypnum påträffades. Sphagnumfritt. Diatomacéer få.
17,160	—	240	140	—	9,080	Temligen förmultnad. Starrdelar och Hypnumblad.
14,040	180	320	320	74,320	10,660	Väl multnad starttorf med inblandning af Hypnum, Phragmites och Diatomacéer.
4,260	160	320	320	118,980	11,520	Från en med ymniga mossor beväxt starrmosse. Dyig starttorf med inblandade skogslemningar.
14,400	160	200	160	14,940	6,480	
33,640	220	540	280	78,860	10,520	
7,260	—	80	80	10,620	6,340	
2,580	260	600	340	26,340	10,180	Mycket väl multnad torf, hufvudsakligen bildad af starr med ymnig björk och sparsam Equisetum. Diatomacéer temligen rikliga Sphagnum mycket sparsamt.
5,880	220	300	300	24,180	9,820	Sphagnumblandad starttorf, väl multnad och rik på växtlemningar, äfven af tvåhjärtbladiga växter. Hypnacéer och Diatomacéer sparsamt.
7,660	820	580	300	107,740	15,160	Torfven bildad af flockig dy med starrdelar och mossor. Ej fritt från sand.
4,040	320	760	440	64,920	10,880	Starkt förmultnad torf af starr; sparsam Equisetum, ymnigare björk. Insektepidermer temligen talrika. Spår af bränning. Diatomacéer få. Sphagnum mycket sparsamt.
4,860	500	500	500	88,400	13,120	Ett mycket väl multnad, i ringa mån sandblandadt prof med spår af bränning. Växtdelarne voro talrika, fastän i allmänhet ytterst fragmentariska. Hufvudmassan starr med ymnig inblandning af björk och sparsam Equisetum. Pollen i stor mängd. Insektepidermer ej få. Sphagnum- och Diatomacéfritt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	(Välfve.	Pr har	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Sickelsjö	89,45	1,60	0,66	0,06	0,40	0,09	7,74	2,61	360,340	6,420
D:o	79,07	3,19	0,69	0,07	0,30	0,11	16,57	2,60	313,580	12,660
D:o	90,37	1,94	0,69	0,42	0,10	0,72	5,76	2,54	239,900	5,140
Grällsta	89,76	2,48	1,79	0,04	0,05	0,07	5,81	2,49	203,640	5,620
Sickelsjö	66,24	3,71	0,71	0,06	0,16	0,08	29,04	2,38	365,120	20,420
D:o	88,64	1,71	1,00	0,05	0,12	0,06	8,42	2,34	360,800	6,980
D:o	79,55	3,81	1,02	0,19	0,05	0,25	15,13	2,31	293,200	14,040
Mälby.....	87,22	3,27	1,04	0,04	0,07	0,09	8,27	2,31	187,680	7,040
Värhulta	94,52	0,74	1,36	—	0,06	0,05	3,27	2,31	275,940	2,140
Sickelsjö	70,28	4,30	0,89	0,09	0,22	0,16	24,06	2,27	401,420	24,540

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övafve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
2,660	220	1,620	360	31,180	10,520	Ganska väl multnad torf med spår af stark bränning samt bildad af starr med inblandning af björk och Eriophorum. Insektpidermer ymniga. Diatomacéer få. Sphagnum mycket sparsamt.
2,720	280	1,180	460	65,600	8,300	Ganska väl multnad torf med svaga spår af bränning, rik på växtdelar såsom starr, fräken, vattenklöfver m. m. Diatomacéer ganska få. Sphagnum ymnig.
1,820	1,100	280	1,900	15,300	6,660	Temligen väl multnad torf med rikliga växtlemningar. Ymnig starr och björk. Sparsam fräken. Diatomacéer få. Sphagnum temligen riklig.
4,060	80	100	160	13,160	5,640	Rik på växtlemningar, starr (äfvén frön). Equisetum, björk, Hypna och Sphagna. Diatomacéer få.
3,880	300	840	420	160,160	13,140	Ett mycket väl multnad sandblandadt prof. Växtdelarne talrika. Hufvudmassan starr med inblandning af björk och sparsam Equisetum. Diatomacéer få.
4,060	180	500	220	34,280	9,520	Mycket väl multnad torf med spår af bränning. Temligen rik på växtdelar, hufvudmassan starr; björk ej just så sparsamt. Humifieringen ganska långt framskriden. Insektemningar rätt ymnigt. Sphagnum- och Diatomacéfri.
3,780	680	160	940	55,800	8,520	Mindre väl förmultnad torf, rik på växtlemningar, hufvudsakligen starr, vattenklöfver, fräken, björk samt sparsamma blad af Thyidium Blandowii. Sphagnum- och Diatomacéfri.
2,220	80	160	180	17,780	4,960	En lös, mindre förmultnad torf, hvars hufvudmassa utgjordes af Sphagnum. Mycket sparsamt förekommo bitar af Hypna samt starr och Eriophorum.
4,020	—	160	140	9,520	6,740	Mindre väl förmultnad, dyg högmossetorf, genomdragen af Eriophorumdelar. Ganska fattig på växtlemningar.
5,100	520	1,220	900	137,460	12,980	Starkt humifierad torf med mycket omvandlade växtlemningar. Pollenkorn af fur ymnigt. Diatomacéer mycket rikligt.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Sickelsjö	74,80	3,07	0,86	0,16	0,17	0,10	20,84	2,24	337,060	13,840
D:o	65,08	4,39	0,69	0,10	0,17	0,08	29,49	2,16	338,600	22,860
D:o	90,12	2,40	1,39	0,10	0,06	0,15	5,78	2,16	203,580	5,420
D:o	91,36	1,30	1,81	0,11	0,25	0,09	5,08	2,02	193,000	2,740
Grällsta	95,02	0,63	1,63	0,03	0,03	0,05	2,61	1,99	161,880	1,060
Sickelsjö.....	90,50	1,09	1,60	0,10	0,16	0,12	6,43	1,93	160,900	1,940
D:o	94,63	0,75	0,82	0,16	0,16	0,11	3,37	1,83	305,120	2,400
D:o	96,58	0,60	0,25	0,06	0,09	0,07	2,35	1,66	202,920	1,260
D:o	41,41	4,47	0,36	0,14	0,12	0,08	53,42	1,57	341,180	36,840
Seglingsberg	97,35	0,62	0,24	—	0,04	0,01	1,74	1,47	205,240	1,300
Hjelmaren	40,33	—	0,85	0,08	0,06	0,05	58,63	1,46	313,380	—

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
3,860	680	740	440	93,960	10,080	Mycket väl multnad torf med svaga spår af bränning; i ringa mån sandblandad samt bildad af starr med sparsam Equisetum. Diatomacéer få. Sphagnum sparsamt.
3,600	520	860	400	153,400	11,260	Mycket väl multnad torf med spår af stark bränning samt genomdragen med gröfre rötter från vegetationen. Bildad af starr med ymnig inblandning af björk. Sand sparsamt. Diatomacéer mycket få. Sphagnum sparsamt.
3,140	240	140	340	13,040	4,880	Starkt Sphagnumblandad, föga förmultnad torf.
3,820	240	520	200	10,720	4,280	Föga multnad torf, bildad af Sphagna med ringa inblandning af starr och Eriophorum angustifolium.
2,760	60	60	80	4,440	3,400	Seg, föga multnad torf, mycket rik på växtlemningar af starr, tåg (Juncus), Eriophorum angustifol., vide, Hypna af 3 arter, Hypnum scorpioides, stramineum och fluitans, Sphagna sparsamt. Diatomacéer få.
2,840	180	280	220	11,420	3,440	Mindre väl förmultnad Sphagnumtorf med Eriophorum och sparsam starr samt Amblystegium stramineum.
2,640	500	500	360	10,920	5,900	Temligen väl förmultnad torf, rik på växtlemningar, bland hvilka funnos starr, fräken samt enstaka fragment af säf och näckros. Björklemningar temligen ymniga. Sphagnum rätt rikligt.
520	120	180	140	4,940	3,500	Mindre väl förmultnad Sphagnumtorf med Eriophorum och sparsam starr samt Amblystegium stramineum.
2,940	1,160	980	620	440,200	12,940	Sandblandad, gulgrå dy med mycket sparsamma, bestämbara växtlemningar. Bland dessa iakttagos några starrfragment, delar af fur och björk, ett par epidermisbitar af dikotyledoner samt pollenkorn af fur i mängd. Diatomacéer temligen ymniga.
520	—	80	20	3,660	3,100	Ojemnt förmultnad torf, helt och hållet bildad af Sphagna och Eriophorum. Representerade voro Sphagnum medium, fuscum, cuspidatum och contortum. Diatomacéer temligen talrika.
6,620	600	420	340	455,720	11,360	Väl förmultnad starrtorf med inblandning af Phragmites, Sphagnum, Diatomacéer och lerpartiklar.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavel-syra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qvätte.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Sickelsjö	72,64	3,34	0,69	0,18	0,06	0,13	22,96	1,37	343,680	15,820
D:o	21,36	7,12	0,37	0,34	0,08	0,40	70,33	0,84	142,040	47,240
Gotlands län.										
Skäggs.....	80,46	1,71	7,76	0,04	0,05	0,11	9,87	3,54	576,000	12,220
Stånga myr.....	84,54	0,85	6,67	0,03	0,06	0,14	7,71	3,50	265,300	2,680
Etelhem	83,88	0,84	6,80	—	0,06	0,14	8,28	3,44	325,380	3,260
Lina myr	63,00	—	4,01	—	—	0,15	32,84	3,41	190,100	—
Elinghem	86,56	0,88	6,78	—	—	0,16	5,62	3,40	303,500	3,080
Skäggs.....	87,77	0,75	5,10	0,03	0,05	0,09	6,21	3,38	296,500	2,500
Gammeln	82,91	1,57	7,70	0,02	0,04	0,13	7,63	3,34	297,880	5,640
Wadståde myr.....	84,48	—	5,70	—	—	0,23	9,59	3,34	233,200	—
Wallmyr	81,70	1,19	6,24	0,05	0,06	0,17	10,59	3,21	302,060	4,400
Skäggs	83,38	1,40	8,64	0,03	0,04	0,17	6,34	3,16	500,040	8,380
Elinghem	74,61	1,83	10,87	—	—	0,16	12,53	3,14	352,180	8,620
Martebomyr.....	82,68	1,29	8,38	0,07	0,05	0,16	7,37	3,13	480,720	7,500
Walls myr Atlingbo.....	88,20	0,66	5,40	0,03	0,04	0,17	5,50	3,12	194,720	1,440
Akebäcksmyr.....	80,41	2,57	6,11	0,03	0,03	0,14	10,71	3,09	361,880	11,560
Hemse	75,10	—	4,07	—	—	0,16	20,67	3,03	240,800	—

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Olösla och ej best. ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
3,240	840	260	620	108,680	6,480	Starkt lerblandad torf, med fragmentariska och temligen svårbestämbara växtlemningar. Ymnigast bland dessa förekom björk, sparsammare starr. Ett fåtal diatomacéer; ingen Sphagnum.
2,460	2,260	500	2,680	466,320	4,960	Gulgrå, lerblandad dy med ymniga qvarts- och hornblendekorn, fattig på bestämbara växtlemningar af Equisetum, gröfre starrarter och björk. Diatomacéer ymniga.
55,540	320	400	800	70,580	25,320	Rikt på delar af halfgräs och Hypna. Sphagnum- och diatomacéfritt.
20,940	100	180	420	24,180	10,980	Ytterst starkt humifierad torf, bildad af gröfre halfgräs med sparsamma Hypna.
26,380	—	240	540	—	13,360	Af halfgräs och Hypna bildad torf.
12,100	—	—	460	99,080	10,300	Väl multnad torf, bildad af halfgräs och något Hypna.
23,780	—	—	560	19,700	11,940	Hypnumtorf med få starrlemningar, genomdragen af oförmultnade rötter.
17,140	120	160	300	20,860	11,280	Mycket väl förmultnad torf, rik på växtlemningar företrädesvis af gröfre halfgräs och Hypna, hvilka senare utgjorde åtminstone 20 proc. af torfmassan. Diatomacéer inga.
27,640	80	120	440	27,440	12,020	Mycket starkt humifierad torf, bildad af gröfre halfgräs med mycket sparsamma Hypna.
15,740	—	—	640	26,460	9,240	En väl förmultnad, något sandblandad halfgrästorf med talrika Hymnumlemningar.
23,040	160	220	620	38,400	11,880	Väl förmultnad torf, rik på växtlemningar. Dessa utgjordes af Schoenus- och starrarter samt ej obetydligt med gröfre Hypna. Sphagnum- och Diatomacéfritt.
51,820	140	200	980	38,160	18,960	Halfgrästorf väl förmultnad.
51,300	—	—	720	59,200	14,840	Väl multnad Gotlands-torfjord.
48,720	400	260	940	42,840	18,220	Starrtorf.
11,920	80	80	380	12,140	6,900	Temligen multnad något hård torf, rik på växtlemningar af en mängd gröfre halfgräs samt ymniga Hypna. Videbark förekom ej sparsamt. Sphagnum- och diatomacéfri.
27,500	100	100	600	48,040	13,920	Mycket väl förmultnad prof, särdeles rikt på lemningar af starr och mossor. Tofsar af Schoenus ej sparsamt. Sphagnum- och diatomacéfritt.
13,060	—	—	520	66,260	9,720	Illä förmultnad halfgrästorf, utan inblandning Hypna.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									%	%
Tänglingsmyr.....	79,95	1,85	5,07	0,03	0,06	0,12	12,92	3,03	215,820	4,980
Hästnäs myr.....	70,18	2,46	3,75	0,04	0,06	0,16	23,35	2,89	459,860	16,120
Martebo myr.....	74,19	2,23	7,74	0,02	0,06	0,14	15,62	2,76	478,080	14,380
Etelhem	68,92	1,94	6,00	0,04	0,06	0,12	22,92	2,68	221,460	6,220
Elinghem.....	92,73	0,51	2,97	—	—	0,11	3,68	2,59	288,600	160
Martebo myr	84,13	0,64	0,41	—	0,01	0,08	6,73	2,49	384,960	2,920
Holms myr.....	51,88	—	3,29	—	—	0,15	44,68	2,34	287,660	—
Lina myr.....	51,95	—	2,78	—	—	0,13	45,14	2,24	202,800	—
Mäster myr.....	39,97	2,00	22,21	—	—	0,15	35,67	1,81	257,560	—
D:o	34,41	2,09	30,93	—	—	0,16	32,41	1,59	235,100	14,240
Wänge myr	25,98	2,30	1,85	—	0,06	0,05	69,76	1,10	267,360	23,660
Ihre myr.....	20,19	0,48	42,45	—	0,06	—	36,82	0,99	264,000	6,200
Mäster myr.....	18,99	—	8,55	0,04	0,05	0,06	72,31	0,48	117,700	—
Kopparbergs län.										
Blomstribles mosse	95,13	—	spår	—	0,04	0,04	4,79	3,66	—	—
Skalugns myr.....	93,95	—	0,35	—	0,07	0,05	5,58	3,15	237,600	—
Wansbro	93,66	3,22	0,33	0,04	0,07	0,05	2,63	3,06	436,540	14,980
Orsa	81,32	—	spår	0,04	0,06	0,06	18,52	3,05	204,040	—
D:o	96,62	—	0,10	—	0,04	0,04	3,20	3,00	—	—

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olusta och ej best. ämnen.	Qväve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
13,680	80	140	320	34,880	8,180	Brungrå, dels starkt humifierad, delvis mindre förmultnad torf, nästan uteslutande bildad af gröfre halmgräs med mycket sparsamma Hypn. a. Sphagnum- och diatomacéfri.
24,560	280	360	1,000	153,080	18,940	Mycket väl multnad, delvis starkt humifierad torf, hufvudsakligen bildad af gröfre halmgräs med sparsamma Hypna. Sphagnum- och diatomacéfri.
49,840	140	380	920	99,920	17,800	Väl multnad torf af halmgräs och Hypna.
19,260	100	180	360	73,660	8,600	Seg, mindre väl multnad torf, ovanligt ringa multnad för att vara ett Gotlandsprof, rik på växtlemningar, bestående af Schoenus, starr och fräken. Rik på insektdelar. Sphagnum- och Diatomacéfri.
9,220	—	—	320	11,480	8,060	Ringa multnad agtorf, genomdragen med rötter af ag, starr och fräken.
38,440	—	60	380	29,700	11,400	Rik på växtlemningar, halmgräs och mossor.
18,220	—	—	800	247,780	13,280	Växtfattig halmgrästorf, genomdragen af vegetationens rötter.
10,840	—	—	500	176,240	8,760	Seg halgrästorf med inblandade lerpartiklar.
143,840	—	—	980	229,060	11,660	Starkt blekeblandad jord utan bestämbara växtlemningar.
211,320	—	—	1,100	221,380	10,860	Gråaktig, blekeblandad jord utan bestämbara växtlemningar.
19,040	—	620	520	—	11,360	Mycket sandblandadt. Sphagnumfritt.
5 55,040	—	820	—	459,800	12,980	Myrjord med mycket snäckgytja.
52,980	260	320	380	448,120	2,980	Blekejord genomdragen med föga förmultnade växtdelar.
—	—	—	—	—	—	
880	—	160	100	14,120	7,980	Temligen multnad torf med ymniga växtlemningar, företrädesvis af starr. Riklig björk samt massor af furupollen. Sphagnum- och Diatomacéfri.
1,520	160	320	200	12,360	14,240	Temligen seg torf genomdragen af Eriophorumtågor med sparsam inblandning af starr samt ganska ymnig Amblystegium stramineum. Sphagnum temligen sparsamt.
—	120	140	140	46,480	7,640	Mindre väl multnad torf, rik på växtlemningar, nästan uteslutande starr med sparsam inblandning af smalbladigt ängsull. Björk sparsam. Sphagnum och Diatomacéfri.
—	—	—	—	—	—	Seg och föga förmultnad, i ringa mån slamblandad torf, uteslutande bildad af starr (gröfre arter).

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lejford.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olستا och ej best. ämnen.	Övriga.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lejford.
									Kg.	Kg.
Furudal	63,82	1,21	0,22	0,02	0,03	0,10	34,60	2,96	171,200	3,260
Orsa	95,63	—	0,37	—	0,04	0,03	3,93	2,85	—	—
Furudal	88,13	2,35	0,58	0,02	0,02	0,07	8,83	2,63	180,000	5,080
Fornby	85,93	—	6,30	0,06	0,06	0,07	7,58	2,62	371,100	—
Orsa	85,13	—	5,66	—	0,07	0,12	8,97	2,51	301,540	—
Bredgrind	83,06	2,38	2,05	0,07	0,09	0,06	12,29	2,49	301,060	8,600
Furudal	75,32	—	0,24	0,03	0,10	0,15	24,16	2,45	215,320	—
Orsa	95,93	—	0,17	—	0,04	0,04	3,82	2,20	204,400	—
Furudal	76,39	1,25	0,27	0,02	0,03	0,07	21,97	2,12	162,680	2,660
Vansbro	36,99	2,22	0,26	0,03	0,07	0,03	60,40	1,14	318,480	19,080
Orsa	24,89	44,49	—	0,03	0,31	0,05	30,23	0,53	—	—
Gestrikland.										
Forsbacka	70,17	3,40	1,00	0,07	0,07	0,08	25,21	2,49	185,460	8,980

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Olösta och ej host-ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
600	60	80	260	92,760	7,800	En pulverformig jord, till cirka 30 proc. bestående af diatomacéer. Inblandade funnos hvitmossor, starr, björk, fur — ymnigt pollen-korn — Eriophorum samt synnerligen rikliga delar af insekter.
1,240	40	40	140	15,060	5,680	Mindre väl multnad, något slamblandad torf, bildad af starr. Pollen af fur.
27,180 20,040	260 —	260 240	300 400	32,720 31,760	11,320 8,880	Mindre väl multnad torf, rik på växtlemningar, hvilkas hufvudmassa utgjordes af starr. Inblandade förekommo vattenklöfver, fräken samt sparsam fur och björk. Diatomacéer få. Sphagnum saknades.
7,420	260	340	220	44,560	9,040	Fullständigt humifierad och något sandblandad torf med ytterst få bestämbara växtlemningar af starr.
680	100	280	420	69,060	7,000	Väl förmultnad prof, rikt på växtlemningar. Hufvudmassan starr, Equisetum, Menyanthes, Hypna (ej spars.) och Sphagna. Insektdelar ej fåtaliga.
360	—	100	100	8,100	4,700	Bränd, något sandblandad torf, temligen väl förmultnad och rik på växtlemningar. Hufvudmassan utgjordes af Sphagna. Starr förekom mera sparsamt; smalbladigt ängsull ymnigare. Björk och fur ganska rikligt. Diatomacéer ymniga.
560	40	80	140	46,780	4,520	Högmosstorf bildad af Sphagnum medinm (ymnig) och Eriophorum vaginatum (ymnig); sparsam Amblystegium stramineum o. s. v.
2,260	260	540	260	519,960	9,860	Mindre väl multnad prof, rikt på växtlemningar, hvilkas hufvudmassa utgjordes af starr. Lemningar af barr- och löfträd saknades nästan alldeles. Sphagnum sparsamt. Diatomacéer ovanligt rikligt.
2,640	180	180	200	66,640	6,580	Starkt sandblandad torf med spår af bränning. Sanden stofffin. Växtlemningarna svårbestämbara.
						Väl multnad torf, uteslutande bildad af starrarter. Sphagnum- och Diatomacéfri.
						Gråaktig, med slam uppblandad torf, temligen rik på växtlemningar, bland hvilka starr bildade hufvudmassan. Inblandade funnos fräken, björk samt ej obetydligt med hvitmossa. Diatomacéer ej få.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Leijord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Leijord.
									Kg.	Kg.
Hedesunda	85,42	1,77	5,69	0,05	0,06	0,10	6,91	2,79	321,500	6,660
Österfernebo.....	89,85	2,43	3,02	0,03	0,04	0,07	4,56	2,76	252,740	6,840
Sunnerstaholm.....	77,99	4,33	0,35	0,06	0,08	0,05	17,14	2,62	305,160	16,940
Los	88,15	2,08	0,56	0,02	0,06	0,08	9,05	2,62	170,000	4,000
Kilafors	88,18	2,87	0,83	—	0,06	0,06	8,00	2,57	202,300	6,560
Hudiksvall.....	95,85	1,19	1,68	0,03	0,06	0,03	1,66	2,56	158,420	1,980
Los	75,97	2,53	0,34	0,03	0,05	0,10	20,98	2,54	163,440	5,420
Gammelstilla 2	88,45	1,69	1,77	0,04	0,10	0,06	7,89	2,49	261,020	4,980
D:o 1	88,82	2,19	2,39	0,04	0,13	0,08	6,35	2,34	323,460	8,000
Gustafsberg	90,61	1,47	1,90	0,03	0,04	0,05	5,90	2,34	202,780	3,280
Holmo	87,65	1,91	0,50	0,04	0,07	0,03	9,80	2,29	296,760	6,460
D:o	62,85	2,71	0,37	0,05	0,05	0,06	33,91	2,28	178,820	7,700

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övafve.	
Kg. st.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
21,400	180	220	400	25,980	10,500	En pulverformig, mycket svårbestämd torf, rik på starkt humifierade växtdelar. Sphagnum iakttogos ej.
8,480	100	100	200	12,840	7,780	En mycket starkt förmultnad, djupsvart torf med starkt förvandlade växtdelar. Dessa bestodo af starr, fräken, skogslemningar samt temligen sparsamma Hypna. Obetydligt Sphagnumhaltigt.
1,380	220	300	180	67,140	10,240	En pulverformig, mycket väl multnad torf med ymniga växtlemningar särskildt starr; sparsam fräken och skogslemningar. Pollenkorn i mängd. Sphagnumfri. Diatomacéer mycket sparsamt.
1,080	40	120	160	17,440	5,060	Temligen multnad torf, rik på växtlemningar uteslutande af starr.
1,840	—	140	140	18,400	5,900	Temligen multnad torf med rikliga växtlemningar, hvilkas hufvudmassa utgjordes af starr och hvitmossa.
2,780	60	100	60	2,740	4,260	Något seg torf, hvars hufvudmassa utgjordes af starremningar samt ganska rikliga Hypna, hvilkas förmultning var vida längre framskriden. Sphagna och Diatomacéer saknades.
720	80	100	220	45,140	5,460	Temligen multnad, rik på växtlemningar. Hufvudmassan starr med ymnig Eriophorum angustifolium, pollen m. m. Diatomacéer talrika. Sphagnumfri.
5,220	120	300	160	23,260	7,360	En icke fullt förmultnad torf, rik på växtlemningar och nästan uteslutande bildad af starr med sparsamt inblandade fräken. Sphagnum ytterst sparsamt (Sph. contortum). Diatomacéer få.
8,700	120	460	280	23,160	8,520	En väl multnad torf, ganska rik på växtlemningar, hufvudsakligen starr. Lerblandadt.
4,240	80	80	100	12,920	5,240	Mindre förmultnad prof från en med Sphagnum beväxt starrmyr.
1,680	140	220	120	33,180	7,740	Väl multnad torf, rik på växtlemningar, hufvudsakligen starr. Inblandade förekommo fräken och björk. Sphagnum mycket sparsamt.
1,040	120	120	160	96,560	6,500	Gulgrå starkt slamblandad torf med relativt sparsamma växtlemningar, bland hvilka märktes starr, träken, Hypnum och hvitmossor, massor af pollenkorn. Diatomacéer mycket ymniga.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kall.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övåfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Holmo	89,70	2,21	0,90	0,03	0,05	0,05	7,06	2,23	206,000	5,060
Hudiksvall.....	78,59	2,09	4,84	0,04	0,03	0,05	14,36	2,19	250,780	6,640
Ljusdal	83,42	1,01	1,51	0,03	0,05	0,05	13,93	2,17	237,920	2,880
Kilafors	92,59	1,93	0,81	—	0,06	0,10	4,51	2,03	116,180	2,420
Fäne	61,54	3,79	2,47	0,04	0,09	0,08	31,99	2,02	286,900	17,660
Holmo	71,50	4,20	0,59	0,04	0,07	0,04	23,56	1,98	251,740	14,780
Voxna	96,17	0,24	1,76	—	0,03	0,06	1,74	1,74	134,980	340
Holmo Vångslätten ...	80,23	1,70	0,07	—	0,04	0,04	17,32	1,72	425,440	8,980
Forsbacka	54,92	3,94	5,02	0,13	0,09	0,07	35,83	1,52	373,080	26,780
Oslättfors bruk	91,92	0,84	—	0,05	0,08	0,39	6,72	1,52	294,180	2,700
Gysinge stormyr	98,22	0,31	0,46	0,05	0,05	0,41	0,50	1,21	262,040	820
Forsbacka	94,07	0,41	2,60	—	0,03	0,03	2,86	1,18	156,260	680
Högs gård.....	21,02	3,92	0,22	0,03	0,10	0,05	77,66	0,80	253,960	47,040
Vesternorrlands län.										
Hageby	80,79	3,31	1,73	0,05	0,05	0,11	13,96	2,66	197,320	8,100

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
2,080	80	100	100	16,220	5,120	Sphagnumtorf med temligen ymnig Eriophorum samt skogslemningar.
15,440	120	80	160	45,880	6,980	Väl multnad torf, mycket rik på växtlemningar, nästan uteslutande bestående af starr. Sparsamma bladfragment af björk. Sphagnum- och Diatomacéfri.
4,300	100	120	120	39,760	6,340	Temligen väl multnad torf, rik på växtlemningar, hufvudsakligen starr med sparsamma Hypna. Sphagnum obetydligt. Sparsamma sandkorn.
1,020	—	80	120	5,660	2,540	Föga multnad Sphagnumtorf med sparsam inblandad Amblystegium stramineum.
11,540	200	400	360	149,160	9,400	Utan bestämbara organiska lemningar.
2,060	160	240	160	82,960	6,980	Mycket väl multnad, djupsvalt torf, rik på växtlemningar och öfvervägande bildad af starr. Sphagnum mycket sparsamt.
2,460	—	40	80	2,440	2,440	Mindre väl multnad torf, synnerligen rik på växtlemningar. Bland dessa påträffades Hypnum sarmentosum, stramineum och cordifolium, Paludella, Astrophyllum cinclidioides; dessutom förekommo starr, björk och sälg. Ganska Sphagnumblandad.
3,560	—	220	220	91,820	9,100	Väl multnad torf med spår af bränning, något slamblandad och temligen humifierad, relativt fattig på växtlemningar af starr med temligen ymnig fur och björk. Sphagnumfrit. Diatomaceer få.
34,080	880	580	440	243,380	10,300	Starkt sandblandad jord, hvars växtdelar voro fullständigt förstörda.
—	140	260	1,240	—	4,880	Mindre väl multnad starrtorf med ymnig Eriophorum.
1,220	120	120	1,100	1,360	3,220	Sphagnumtorf, väl multnad.
4,320	—	60	60	4,740	1,960	Högmosstorf med ringa inblandning af Eriophorum.
2,640	380	1,140	620	99,500	9,840	Jordartadt prof, af lerig konsistens, fattigt på växtlemningar och Diatomacéer. Sphagnumfritt.
4,220	120	120	260	34,140	6,500	Seg, mindre väl multnad torf, hufvudsakligen bildad af starrlemningar med relativt ymniga Amblystegier. Diatomacéer ej fåtaliga

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lejford.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Oljosa och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lejford.
									Kg.	Kg.
Hallsmyren	93,80	2,72	0,28	—	0,07	0,09	3,04	2,38	253,460	7,360
Stenhammar	92,56	2,09	0,29	0,03	0,07	0,05	4,91	2,07	219,240	4,960
Johannesberg	80,07	1,68	7,05	0,03	0,07	0,06	11,04	1,33	67,480	9,960
Myran	10,92	1,61	0,21	0,14	0,11	0,02	86,99	0,21		
Jämtlands län.										
Gisselås	87,18	0,77	5,16	—	0,04	0,14	6,71	3,24	192,500	1,700
Kyrkås	93,61	0,76	2,65	—	0,03	0,12	2,83	3,23	199,720	1,620
Enafors	76,78	1,70	2,69	0,04	0,04	0,06	18,69	3,17	301,860	6,660
Ånn	87,30	1,75	4,78	—	—	0,34	5,83	2,91	219,800	4,400
Grenåskälen	95,07	0,73	1,51	—	0,02	0,05	2,62	2,84	209,700	1,600
Gissleås	90,27	—	2,13	—	0,05	0,07	7,48	2,83	246,200	—
Pilgrimsta	73,39	1,52	6,26	0,05	0,12	0,08	18,58	2,62	306,620	6,340
Ytterhogdal	87,20	—	0,89	0,04	0,03	0,08	11,76	2,60	325,200	17,640
Brunflo	71,75	3,89	5,16	0,04	0,07	0,18	18,91	2,56		
Grenåskälen	93,15	0,63	3,04	—	0,01	0,04	3,13	2,43	220,220	1,480

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalfvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
740	—	200	220	8,260	6,440	Väl multnad torf med ymniga växtlemningar, de flesta bestående af Sphagna, tillhörande hufvudsakligen Sph. subsecundum och cuspidatum. Starr ingick till ungefär 15 å 20 proc. Equisetum sparsamt. Hypna ännu sparsammare.
700	60	180	120	11,620	4,900	Seg torf med spår af bränning. Hufvudmassan bestående af Eriophorum samt mycket sparsamma starrlemningar. Sphagna och Diatomacéer ymnigt.
1,280	840	640	120	537,860	1,280	Oförmultnad Sphagnumtorf (Sph. fuscum) sandblandad och med spår af bränning.
11,380	—	80	320	14,620	7,160	Seg, dyblandad och förmultnad starrtorf. Sphagnum- och Diatomacéfri.
5,640	—	80	260	6,000	6,880	Profvet temligen förmultnad, mycket rikt på växtdelar, bland hvilka lemningar af gröfre starrarter utgjorde hufvudmassan. Ymnigt ingingo Hypnacéer, företrädesvis Amblystegium scorpioides, Richardsoni och revolvens; sparsamt Paludella och Cinclidium. Sphagnum mycket sparsamt.
10,520	140	140	220	73,500	12,460	Skifvig, temligen oförmultnad starrtorf med Hypna och bergartsdelar. Sphagnum- och Diatomacéfri.
12,020	—	—	840	14,700	7,320	Hypnumblandad starrtorf, väl förmultnad och rik på växtlemningar. Ymniga gipskristaller inblandade. Förvillande lik Gotlands myrjord.
3,320	—	40	100	5,800	6,280	Högmossetorf, temligen förmultnad; stor inblandning af Eriophorum.
5,800	—	120	200	20,420	7,720	Väl multnad starrtorf, med inblandning af björk och Hypna. Sphagnumfri.
26,160	200	340	480	77,660	10,940	I grundmassan mycket väl förmultnad torf, genomdragen af en mängd rottrådar samt rik på lemningar af starr, fräken, vattenklöfver, mossor i synnerhet Hypna o. s. v. Ett par Sphagnumblad iakttogos.
23,380	160	320	800	85,640	11,600	Hypnumblandad starrtorf, väl multnad, med inblandade mineralpartiklar. Sphagnum- och Diatomacéfri.
7,200	—	28	80	7,400	5,740	Ganska väl multnad starrtorf med ymniga mossor.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o Lerjord.	Kalk.	Kall.	Fosforsyra.	Svavel-syra.	Olösta och ej best ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Storlien	93,42	1,83	0,79	—	—	0,08	3,88	2,34	179,980	3,520
Ånn	85,02	—	3,18	0,03	0,02	8,72	3,03	2,34	314,460	—
Visjö	94,09	0,90	0,31	—	0,03	0,03	4,66	2,07	232,680	2,220
Gisselås III	86,54	—	2,83	0,03	0,03	0,89	9,68	1,95	192,180	—
Fridhem	23,58	0,58	0,04	0,03	0,02	0,02	75,73	0,72	206,540	5,060
Jemtlands fjellmejeri	12,26	—	0,20	0,03	0,08	spår	87,43	0,60	149,860	—
Vesterbottens län.										
Norsjö	96,45	0,65	0,15	0,07	0,05	0,01	2,62	2,67	272,329	1,820
Storlögda	86,59	—	0,14	0,02	0,03	0,69	12,53	2,30		
D:o	87,46	—	0,05	0,02	0,05	1,02	11,40	2,29		
Tarsnäs	77,94	1,06	1,13	0,03	0,03	0,11	19,70	2,29	210,000	2,840
Lycksele myr	82,39	0,72	0,91	0,07	0,03	0,10	15,78	2,20		
Tomtebo	84,44	3,31	1,14	—	0,10	0,04	10,97	2,13	346,380	13,540
Essmark	94,05	1,15	1,11	0,06	0,07	0,06	3,50	1,99	300,700	3,680

mossjordarter. (Forts).

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olöslä och ej best. ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,520	—	—	160	7,480	4,500	Torfven seg och temligen oförmultnad. Den för fjällen typiska starrtorfven. Sphagnumfri.
11,800	120	80	32,360	8,560	8,700	En för känslan »kort», mycket väl multnad torf, nästan uteslutande bildad af Hypnacéer samt andra mossor. Sparsamt ingingo starr, smalbladigt ängsull samt fräken. Rik på gipskristaller.
760	—	80	80	18,500	5,140	Sphagnum-Eriophorumtorf med inblandning af Hypnum och något sand. Profvet föga multnad.
6,300	80	80	1,980	21,440	4,340	Väl multnad och starkt Sphagnumblandad starrtorf.
360	280	180	180	663,320	6,340	Föga multnad fjellstarrtorf med inblandning af bergartsdelar.
2,540	380	1,020	—	1,068,440	7,360	Sand af glimmer, hornblende, kvarts, blandad med växtrester.
400	200	140	40	7,400	7,540	Starrtorf. En djupsvalt, synnerligen förmultnad torf, uppblandad med dy och ganska rik på växtlemningar, bland hvilka starr voro öfvervägande. Hypna sparsamt. Sphagna mycket sparsamt. En ganska väl multnad torf, rik på växtlemningar, synnerligast starr. Dessutom förekommo sparsamt fräken och Hypna samt viden och björk. Sphagnumfri. Diatomacéer rätt ymniga.
2,240	60	60	280	53,120	6,160	Föga förmultnad, seg, af starrötter och blad delar hopfildad torf, så god som uteslutande bildad af starr. Eriophorum angustifolium sparsamt. Hypnacéer mycket sparsamt. Sphagnum- och Diatomacéfritt. Föga multnad prof, fullständigt bildadt af Hypna. Af sådana förekommo Hypnum scorpioides, H. trifarium, H. cuspidatum.
4,680	—	400	160	—	8,740	Från en något Spagnumbeväxt lågmosse. Ganska förmultnad.
3,560	180	220	180	11,200	6,380	Temligen väl multnad torf, ganska rik på växtlemningar, hufvudsakligen starr med ymnig inblandning af fur och björk samt sparsamma mossor. Sphagnumfri. Diatomacéer rätt talrika.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Borgsjö	97,10	0,65	0,62	0,03	0,02	0,06	1,52	1,75	259,740	1,740
Degermyren	98,29	0,17	0,19	—	0,02	0,05	1,28	1,53		
D:o	97,73	0,21	0,77	—	0,01	0,05	1,23	1,23		
Tomtebo	25,62	1,38	0,18	—	0,06	0,01	72,75	0,44		
Norrbottnens län.										
Kirtik	94,56	1,39	0,24	—	0,02	0,05	3,74	3,79	262,880	3,840
Jockmock	92,88	1,41	0,20	0,05	0,06	0,04	5,36	3,51	312,160	4,720
Tärendö	94,16	1,96	0,42	0,06	0,08	0,02	3,30	3,09	279,280	5,800
Röduppodlingen ..	81,30	3,54	0,22	0,02	0,08	0,05	14,79	3,02		
Kirtik	96,77	1,09	0,74	0,03	spår	0,04	1,33	2,61	255,800	3,080
D:o	97,46	1,05	0,51	0,06	spår	0,01	0,91	2,56	244,100	2,600
D:o	97,60	1,17	0,41	0,05	spår	spår	0,74	2,55	211,700	2,540
Neder-Kalix	85,22	4,39	0,27	0,04	0,06	0,40	9,62	2,50	317,360	16,340
Öfver-Kalix	96,41	1,41	0,65	0,01	0,03	0,10	1,36	2,16		

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olöslä och ej best. ämnen.	Övafve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,660	80	60	140	4,060	4,400	En lös, dygig torf, hufvudsakligen bildad af Sphagna, Eriophorum med ringa inblandning af starr. En mindre väl multnad Sphagnumtorf af ljus färg. En väl multnad Sphagnumtorf af mörk färg. Föga förmultnad, starkt sandblandad hvitmossa.
660	—	60	120	10,440	10,520	En seg, något dyblandad starrtorf. Sphagnumfri.
680	160	200	120	18,040	11,800	En ganska väl förmultnad torf, rik på växtdeklar öfvervägande starr. Equisetum och furulemningar. Syntes alldeles Sphagnumfritt. Diatomacéer få.
1,260	180	260	80	9,760	9,180	Profvet antagligen från 2 lager eller från skilda ställen på samma mosse. Största delen nästan ren starrtorf med ytterst ringa hvitmossinblandning. Mindre delen af ren, föga förmultnad Sphagnum. Diatomacéfritt. En gråaktig, temligen väl multnad torf, bildad af starr och fräken med ymniga hjörklemmningar. Diatomacéer sparsamt. Sphagnumfri.
1,960	80	—	80	3,480	6,900	Delvis väl förmultnad torf, rik på växtlemningar: starr, Hypna, (någorlunda ymnigt), Equisetum, Menyanthes, björk. Hufvudmassan starr. Insektepidermer ej sparsamt. Sphagnumfri.
1,260	120	—	20	2,300	6,400	Typisk starrtorf från våt formation. Sphagnumfri.
960	100	—	—	1,620	5,540	Delvis förmultnad, rik på växtlemningar: Equisetum, starr, rätt ymnigt med mossor. Ej obetydligt med insektdelar. Sphagnumfri. Diatomacéer få.
980	180	220	1,460	35,840	9,300	Ganska väl förmultnad prof af mjuk konsistens, rikt på växtlemningar af starr; frön af Carex vesicaria anträffades. Ej så få blad af gröfre kärrhypna iakttagos. Något Sphagnumblandadt. Diatomacéer få, men vackra. Hård, men temligen väl multnad torf, bildad af starr med ringa inblandning af Eriophorum och fräken. Sphagnumfri.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen. %	Jernoxid o. Lerjord %	Kalk. %	Kali. %	Fosforsyra. %	Svavelsyra. %	Olösta och ej best. ämnen. %	Qväfve. %	Pr har	
									Organiska ämnen. Kg.	Jernoxid och Lerjord. Kg.
									Spannajakka	96,37
Kirtik	97,12	1,13	0,39	0,04	0,02	0,01	1,29	2,10	278,900	3,240
Boden	86,58	6,10	0,18	0,05	0,12	4,12	2,85	1,93	190,340	13,400
Torneå elfs mader	39,04	5,09	0,22	0,10	0,07	0,07	55,41	1,37		
Neder-Kalix	10,45	5,00	0,10	0,08	0,06	1,34	82,97	0,44		

Följande analyser äro

Jönköpings län.										
Flahult	98,09	0,38	0,24	0,10	0,03	0,07	1,09	1,04	133,440	500
Kronobergs län.										
Benestad	59,59	2,95	0,23	0,03	0,09	0,04	37,07	1,71	326,400	16,140
Kalmar län.										
Emtöholm	89,77	2,78	1,56	0,04	0,05	0,12	5,68	2,92	180,580	5,580
Hornsö	89,98	1,58	0,26	0,04	0,06	0,04	8,04	2,42	202,120	3,540

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalfvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,120	100	60	20	3,640	6,040	Dyblandad torf med temligen väl multnade växtlemningar. Utom delar af starr, ängsull och fräken, träffades frön af Comarum samt qvistar af vide och dvergbjörk. Ganska rik på Sphagnum Starrtorf.
400	100	240	9,040	6,300	4,240	Föga multnad torf med ymniga växtlemningar, såsom Phragmites, Scirpus lacustris, Equisetum, Eriophorum angustifolium samt Sphagna (medium, nemoreum, contortum och cuspidatum.) Sparsammare inblandade funnos Juniperus communis, Pinus silvestris, Betula sp. Polytrichum samt Amblystegium fluitans och stramineum. Sphagnacéerna voro ofta vackert gulbrunt färgade af jernoxidhydrat. Profvet i torrt tillstånd öfverdraget med en krusta, som sedd i mikroskop, befanns bildad af gipskristaller. Från »sältmyr».
						Seg, föga multnad torf, bildad af starr med ymniga, fast mikroskopiska bergartsdelar. Diatomacéer ymniga.
						Från Sphagnumbeväxt starrmosse. Sandblandadt.

utförda år 1895.

320	140	32	100	1,500	1,400	Högmosstorf af Sph. medium, fuscum och cuspidatum samt Eriophorum.
1,260	180	480	240	202,980	9,360	Sandblandad torf med temligen ymniga växtlemningar af starr. Syntes fri från Sphagna och Diatomacéer.
3,140	60	100	220	11,440	5,880	Fin och väl multnad torf med vackra och ymniga växtlemningar, hvilkas hufvudmassa utgordes af starr och Amblystegia. Sparsammare ingick starr och Equisetum. Fri från Sphagnum och diatomacéer.
580	80	120	80	18,120	5,440	Temligen väl multnad torfjord med ymniga växtlemningar dels starr, dels hvitmossa, den senare riklig. Diatomacéer ymniga.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Högsby gård.....	94,31	1,17	0,90	—	0,04	0,05	3,53	2,23	186,780	2,280
D:o	67,78	2,40	0,58	0,04	0,06	0,08	29,11	2,15	144,180	5,100
Emtöholm.....	94,10	1,34	1,47	—	0,05	0,05	2,99	2,13		
Storebro.....	79,17	1,86	0,95	0,03	0,09	0,07	17,83	1,96		
Qvillegårde.....	88,81	1,35	0,79	0,04	0,07	0,02	8,92	1,78	368,280	5,620
Emtöholm.....	96,54	0,74	1,18	—	0,03	0,05	1,46	1,72	212,800	1,620
Högsby gård.....	95,72	—	0,57	—	—	—	3,71	1,68	136,440	—
Hornsö	46,10	2,47	0,32	0,02	0,09	0,06	50,94	1,54	247,400	13,260
D:o	29,96	3,37	0,07	0,03	0,13	0,08	66,36	1,05	177,060	19,900
Malmöhus län.										
Bjerkbolund	95,41	1,24	0,25	0,04	0,04	0,11	2,91	1,84		
Kristianstads län.										
Vidtsköfle	81,83	—	4,79	0,03	0,07	0,09	13,19	3,14	245,240	—
D:o	82,36	—	5,61	0,04	0,03	0,09	11,87	3,02	202,360	—
Jägerslund.....	85,47	0,67	5,35	0,03	0,03	0,05	8,40	1,78	321,420	2,500

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Oljsta och ej best. ämnen.	Öfverfl.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,760	—	60	80	6,920	4,380	Stoffin, klabbig torf af djupsvalt färg. Hufvudmassan utgjordes af furupollen samt lösryckta cellcomplex af fur, björk, starr, Hypna och Sphagna. Diatomacéer sparsamt. Svaga spår af bränning.
1,220	100	120	160	61,980	4,580	
3,300	140	280	100	36,980	7,380	Torf med starka spår af bränning. Hufvudmassan af växtlemningarne utgjordes af starr med sparsam Eriophorum. Sphagnum och Diatomacéer sparsamt.
2,600	—	80	100	3,220	3,760	Starkt humifierad torf med sparsamma skogslemningar.
820	—	—	—	5,360	2,420	Starkt humifierad torf med spår af bränning; växtdelarne mycket angripna. Bland iakttagna sådana voro björklemningar ymnigast, derefter i ordningen kom starr. Sphagnum och Eriophorum sparsamt. Diatomacéer sparsamt.
1,680	120	460	280	273,420	8,260	
380	200	760	440	392,140	6,220	Pulverformig jord bestående af slam, med ymniga diatomacéer. Växtdelar ytterst sparsamma.
						En af gröfre rotträdar genomdragen, något dyblandad torf af pulverformig struktur med svaga spår af bränning. Växtlemningarnes hufvudmassa utgjordes af starr, fräken och björk samt ymnig furupollen. Insektdelar temligen rikliga. Diatomacéer mycket få. Sphagnum ytterst sparsamt.
14,340	60	220	280	39,540	9,420	Ganska starkt humifierad torf, med svaga spår af bränning; rik på växtdelar, fastän få bestämbara sådana. Dessa utgjordes af starr med mycket ymnig björk. Syntes fri från Sphagnum och Diatomacéer.
13,760	80	60	200	29,200	7,420	
20,100	80	80	180	31,680	6,680	Ganska oförmultnad torf, bildad af starrötter. Sphagnum- och diatomacéfri.

Analyser å

Härkomst.	Pr har									
	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Leijord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Oljста och ej best. ämnen.	Qvälle.	Organiska ämnen.	Jernoxid och Leijord.
	%	%	%	%	%	%	%	%	Kg.	Kg.
Blekinge län.										
Valsjöhejan, Kölja by ...	66,01	1,79	0,68	0,06	0,07	0,10	31,29	2,37	139,140	3,760
Hokadal, Sjömossen	74,07	1,95	0,76	0,04	0,12	0,05	23,01	2,34	343,560	9,040
Allaboda, Näfvagöl	89,51	2,09	0,66	—	0,12	0,04	7,58	2,32	379,220	8,860
Kopprarp, Trensุม	85,63	1,37	0,62	0,05	0,10	0,04	12,19	2,25	464,500	7,420
Allaboda, Näfvagöl	95,80	1,04	0,41	0,06	0,09	0,04	2,56	2,07	249,720	260
Spetsamåla, Holmsjö	72,14	1,56	0,95	0,04	0,10	0,04	25,17	2,03	357,400	7,720
Kopprarp	64,54	3,15	0,57	0,05	0,10	0,06	31,53	1,88	347,920	16,980
Sandbäck, Trane mosse...	86,13	1,64	1,09	0,03	0,07	0,04	11,00	1,83	317,100	6,020
Eriksboda, Holmsjö	93,68	1,90	0,58	0,03	0,07	0,04	3,70	1,83	346,840	7,040
D:o	95,27	1,24	0,37	0,03	0,08	0,03	2,98	1,79	274,560	3,560
Karlshamn	48,93	1,63	0,61	0,03	0,13	0,05	48,62	1,71	377,520	12,580
Kopprarp	88,20	2,19	2,14	0,04	0,03	0,05	7,35	1,71	229,080	5,700
Hokadal, Vångmossen	75,83	1,18	1,72	0,04	0,07	0,03	21,13	1,59	374,760	5,840
Sandbäck, Trane mosse...	95,55	1,21	0,36	0,03	0,05	0,03	2,77	1,57	406,740	5,160
Spetsamåla, Holmsjö	97,16	0,70	0,65	0,03	0,07	0,03	1,36	1,52	264,180	1,900
Karlshamn	33,45	3,56	0,16	0,10	0,10	0,74	61,89	1,51		

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övrigt.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,420	120	140	180	65,980	5,000	
3,500	200	560	200	106,760	10,840	
2,800	—	480	140	32,140	9,820	Stofffin torf bildad af starr och björk samt ymnig furupollen.
3,340	240	540	180	66,200	12,220	Väl multnad torf, hufvudsakligen bildad af starr med sparsamma skogslemningar. Sphagnumfri.
1,080	180	240	80	6,680	5,400	Temligen väl multnad torf med ymniga växtlemningar och svaga spår af bränning. Hufvudmassan starr med sparsamma skogslemningar. Sphagnum sparsamt.
4,700	160	560	160	124,660	10,080	Mycket väl förmultnad torf med rikliga lemningar af starr, björk och fur (ymnig pollen). Sphagnum- och Diatomacéfri.
3,040	240	540	300	170,000	10,160	Stofffin, något sandblandad torf med få bestämbara växtlemningar, hufvudsakligen af starr och björk. Sphagnum- och Diatomacéfri.
4,020	120	240	120	40,540	6,720	Temligen väl multnad torf, rik på växtlemningar, de flesta härrörande från starr. Sparsammare ingingo delar af björk och fur. Sphagnum och Diatomacéfri.
2,160	120	240	120	13,680	6,800	Väl multnad torf med spår af bränning. Hufvudmassan starr med sparsamma fräken. Björk temligen rikligt. Hvitmossa sparsamt.
1,060	100	220	100	8,620	5,560	Mindre väl förmultnad torf med ymniga växtlemningar af gröfre starrarter och fräken, fur och björk m. m. Sphagnumfri.
4,720	260	1,020	340	375,080	13,160	Stofffin sandblandad torf utan bestämbara växtlemningar.
5,540	80	80	120	19,160	4,440	Ganska väl multnad torf med rikliga lemningar af starr, fräken och björk. Fri från Sphagna och Diatomacéer.
8,500	160	320	160	104,440	7,840	
1,520	140	180	140	11,800	6,680	Mycket väl multnad torf med ymniga växtlemningar af starr, fräken och björk. Fri från Sphagna och Diatomacéer.
1,760	60	180	60	3,720	4,140	Väl multnad torf, uteslutande bildad af starr. Profvet bestod af slam, lera och stofffin sand med mycket sparsamma växtdelar, de flesta härrörande från mossor. Diatomacéer anmärkningsvärdt få.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Oljosa och ej best. ämnen.	(Välfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Tving	44,48	2,64	0,63	0,03	0,07	0,06	52,09	1,49		
Tving, Guntorps mad.....	40,78	2,83	0,08	0,04	0,15	0,11	56,01	1,43	265,180	18,380
Marielund	68,91	2,46	0,37	0,02	0,07	0,03	28,14	1,39	420,160	15,000
Tving, Odlingen Traket ...	28,29	3,23	0,05	0,03	0,13	0,08	68,19	1,07	187,160	21,400
Marieberg	47,49	1,42	0,29	0,03	0,07	0,02	50,68	1,07	311,640	9,300
Björkeryd, Vestergård.....	66,82	1,95	0,56	0,07	0,08	0,02	30,50	1,05	468,220	13,640
Marieberg	31,93	1,72	0,15	0,04	0,07	0,03	66,06	0,99	317,080	17,080
Kölja by, Trensåm.....	30,21	4,18	0,74	0,11	0,12	0,03	64,61	0,91	219,600	30,340
Tving Odlingen, Traket ...	39,34	2,58	0,46	0,02	0,08	0,03	57,49	0,75		
Tving	23,40	—	0,05	0,03	0,09	0,07	76,36	0,58		
Östergötlands län.										
Röby gård.....	80,41	—	3,89	0,06	0,07	0,06	15,51	2,89	375,020	—
Skaraborgs län.										
Sjögerås.....	90,03	0,60	3,82	0,05	0,09	0,24	5,17	2,85	178,020	1,180
D:o	94,42	0,34	2,44	0,02	0,03	0,24	2,51	2,44	146,820	520
Forsvik	94,05	1,41	0,71	—	0,09	0,04	3,70	1,84	267,620	4,000
D:o	53,57	0,65	0,21	0,04	0,04	0,02	45,47	0,58	275,120	3,300

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
500	280	1,000	700	364,160	9,300	Sandblandadt prof med temligen ymniga växtlemningar, mest härrörande från starr, björk och fur. Fri från Sphagnum. Obestämbart, i hög grad sandblandadt prof.
2,280	140	400	200	171,520	8,500	Något sandblandad torf med få bestämbara växtlemningar, bestående af starr och björk. Sphagnumfri.
360	220	840	500	451,000	7,060	Stofffin sand och slam med sparsamma lemningar af säf, starr och fräken samt mycket ymniga Diatomacéer.
1,880	200	420	140	332,560	7,000	Starkt sandblandad, obestämbart torf.
3,940	460	540	160	213,680	7,340	Sandblandad torf med temligen ymniga lemningar af starr, fräken, fur och björk samt rikliga Diatomacéer.
1,460	420	720	320	655,840	9,800	Starkt sandblandad, obestämbart torf,
5,360	780	860	240	469,780	6,600	Starkt sandblandad torf med sparsamma lemningar af starr, Hypnacéer och hvitmossa samt mycket ymniga Diatomacéer.
						Stofffin sand och slam med sparsamma organiska lemningar.
18,160	280	340	280	73,320	13,480	Väl multnad torf, rik på växtlemningar, företrädesvis af starr med ymnig furupollen. Sphagnum sparsamt. Diatomacéer mycket sparsamt.
7,540	100	180	460	10,260	5,640	Föga multnad torf, bildad af starr med ganska ymniga Amblystegier. Fri från Sphagnum och Diatomacéer.
3,800	40	40	380	3,900	3,800	Torf, hård och mindre multnad, bildad af starr och ymniga Amblystegier. Träfragment sparsamt. Diatomacéer och Sphagna saknades.
2,020	—	260	100	10,560	5,240	
1,060	220	220	100	233,560	2,980	

Analyser å

H ä r k o m s t.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	P r h a r	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									%	%
Wermlands län.										
Kårud.....	46,29	3,09	0,39	0,11	0,08	0,04	50,21	1,44	163,460	10,920
Örebro län.										
Långängarne, Mariedam...	88,72	4,52	1,48	0,05	0,09	0,10	5,02	2,42	257,480	13,180
Södermanlands län.										
Barksäter	60,24	—	1,09	0,10	0,11	0,11	38,35	2,36	258,900	—
D:o	63,42	—	1,27	0,05	0,26	0,06	34,94	1,72	334,120	—
Stockholms län.										
Jersjö	83,69	2,65	5,56	0,04	0,06	0,08	7,92	2,87	315,440	9,980
Älta gård	79,95	2,98	1,52	0,04	0,04	0,08	15,39	2,71	193,340	7,200
Jersjö	90,64	1,07	3,66	0,05	0,03	0,11	4,44	2,53	168,380	2,000
Upsala län.										
Österby Bruk.....	74,43	2,25	5,95	0,06	0,11	0,08	17,12	2,92	371,520	11,260
Bohl, Dannemora.....	81,25	3,10	4,57	0,08	0,10	0,24	10,66	2,92	353,500	13,460
Golfvasta, Örs mossen.....	86,18	2,34	6,00	0,10	0,10	0,11	5,17	2,90	302,300	8,100
Golfvasta, Svartmyren....	83,54	2,79	6,27	0,08	0,09	0,09	7,14	2,79	363,980	12,140

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1,380	380	260	160	176,520	5,080	Profvets hufvudmassa utgjordes af slam, uppblandadt med växtlemningar, hvaribland Sphagnumdelar utgjorde flertalet. Föröfrigt iakttogos björk, starr, fräken samt temligen talrika fragment af Amblystegier. Diatomacéer talrika.
4,300	140	260	300	14,540	7,020	Pulverformigt slam med sparsamma växtlemningar af starr, säf och hvitmossa. Diatomacéer få.
4,660	420	480	480	168,840	10,140	Pulverformig, gråbrun, slamblandad torf med endast fragmentariska lemningar af starr, Eriophorum vaginatum, björk, Amblystegier och ymnig furupollen. Diatomacéer temligen ymniga.
6,660	240	1,360	300	184,140	9,080	
20,920	140	220	320	29,880	10,800	Mycket väl multnad och ganska humifierad torf med få bestämbara växtlemningar, utslutande af starr. Sphagnumfri.
3,680	80	80	180	37,260	6,560	Starkt humifierad torf med få bestämbara växtlemningar, bland hvilka anmärktes starr, Equisetum, björk, Amblystegier och hvitmossor, alla i få fragment.
6,780	80	40	200	8,260	4,700	Föga multnad högmosstorf med öfvervägande Sphagnum.
29,700	300	520	400	85,440	14,600	Fullständigt humifierad torf utan bestämbara växtlemningar.
19,860	360	460	1,060	46,360	12,700	
21,020	340	340	380	18,220	10,180	Starkt humifierad torf med mycket sparsamma bestämbara växtlemningar, utslutande af starr. Syntes Sphagnum- och diatomacéfri.
26,320	360	400	400	31,080	12,140	Pulverformig, starkt humifierad torf med sparsamma bestämbara växtdelar af starr och björk. Hvitmossfri.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvetsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	Pr har	
									Org. ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									%	%
Aspnäs.....	92,90	0,66	3,37	0,05	0,12	0,08	2,82	2,74	222,380	1,560
Österby Bruk	70,85	2,86	5,19	0,07	0,10	0,10	20,83	2,54	424,440	17,000
Aspnäs	94,77	—	2,85	—	—	—	2,38	2,51	147,860	—
Långalma, Dannemora....	62,74	2,86	3,01	0,08	0,11	0,19	31,01	2,47	354,280	16,160
Österby Bruk	60,19	4,83	2,37	0,12	0,09	0,08	32,32	2,13	289,600	23,240
D:o D:o	70,39	1,82	5,97	0,05	0,07	0,07	21,63	2,07	366,660	9,500
D:o D:o	69,65	7,80	4,28	0,14	0,09	0,06	17,98	1,77	317,680	35,540
D:o D:o	92,73	0,55	2,07	0,13	0,06	0,05	4,41	1,63	270,880	1,600
Gotlands län.										
Södra Lunds myr	87,32	0,47	5,61	0,03	0,04	0,14	6,39	3,35	170,080	920
Gefleborgs län.										
Holmsveden	89,31	2,70	1,81	0,02	0,03	0,05	6,08	3,04	269,640	8,160

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svafvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Öväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
8,060	120	280	200	6,760	6,560	Delvis starkt humierad torf med ganska förvandlade växtdelar, hvarifrån dock de sparsamma mosslemningarne efter vanligheten gjorde ett undantag. I öfrigt syntes slam utgöra hufvudmassan; sparsamt ingingo björk- och videbladfragment.
30,940	400	600	600	122,300	15,140	Sandblandad torf med få bestämbara växtlemningar; de flesta härrörande från starr. Syntes Sphagnumfri. Diatomacéer ej få.
4,440	—	—	—	3,720	3,920	Seg, föga multnad torf, till öfvervägande del bestående af starrlemningar — äfven af gröfre arter — samt delar af mossor såsom Amblystegium spp., Astrophyllum m. fl. Sphagnum- och diatomacéfri.
17,000	440	640	1,080	175,040	13,940	
11,400	580	420	360	155,540	10,240	Starkt lerblandad torf med sparsamma bestämbara växtlemningar, bestående nästan utslutande af starr och björk.
31,120	240	340	340	112,680	10,780	Fullständigt humifierad torf, utan några bestämbara växtlemningar. Enstaka sandkorn förekommo.
19,520	620	420	260	82,060	8,080	I ringa mån sandblandad torf med rikliga, fastän delvis starkt humifierade och fragmentariska växtlemningar, bland hvilka starr var förherrsande. Ganska ymnigt ingingo Hypna, sparsamma fräken och björk. Äfven högre dikotyla växter syntes hafva bidragit vid torfbildningen Sphagnum- och diatomacéfri.
6,040	360	160	140	12,940	4,740	Mindre väl multnad torf rik på växtlemningar, hvilkas hufvudmassa bestod af starr. Mer eller mindre ymnigt inblandade förekommo björk, fräken, Hypna samt rikligt furupollen. Hvitmossa ytterst sparsamt. Diatomacéfri.
10,920	40	60	280	12,460	6,540	Ganska starkt humifierad torf med sparsamma bestämbara växtlemningar af halfgräs och Amblystegier. Fri från Sphagnum och diatomacéer.
5,460	60	60	140	18,380	9,160	Starkt humifierad torf, hvars enda bestämbara växtdelar voro några kärlnippen af Eriophorum.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Mackmyra	91,38	1,36	3,80	—	0,03	0,07	3,36	2,73	218,260	3,260
D:o	92,58	0,89	3,19	0,04	0,04	0,05	3,21	2,37	228,220	2,180
Hillevik	92,34	0,85	2,30	0,07	0,06	0,12	4,26	2,27	160,780	1,480
Mackmyra Bruk	91,77	0,83	3,83	0,02	0,02	0,05	3,48	2,17	225,040	2,020
Kilafors	70,19	4,62	0,19	0,05	0,09	0,07	24,79	2,15	363,540	23,940
Holmsveden	63,95	3,08	1,23	0,05	0,06	0,04	31,59	2,13	297,180	14,300
Woxna	94,71	0,67	0,75	0,06	0,03	0,04	3,74	1,25	122,940	860
Jemtlands Län.										
Stafre	91,34	0,67	3,45	—	0,01	0,10	4,43	2,89	184,980	1,360
D:o	91,72	0,69	3,70	0,02	0,02	0,08	3,77	2,85	194,000	1,440
D:o	92,04	0,75	3,48	—	0,02	0,09	3,62	2,84	180,400	1,460
D:o	91,67	0,66	3,73	—	0,02	0,08	3,84	2,76	196,240	1,420
D:o	92,19	0,63	6,36	0,02	0,01	0,12	0,67	2,75	187,380	1,280
D:o	92,14	0,70	3,87	0,02	0,01	0,08	3,18	2,73	184,200	1,400

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övrigt.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
9,080	—	60	160	8,020	6,520	En mycket starkt humifierad torf utan andra bestämbara växtdelar än några halfgräsfragmenter och ymniga furulemningar. Sphagna och Diatomacéer iakttagos ej.
7,860	80	80	120	7,960	5,820	Mindre väl multnad torf, rik på växlemningar, hufvudsakligen Sphagnum med sparsamma delar af starr, ängsull och Amblystegium fluitans. Diatomacéfri.
4,000	120	100	200	7,420	3,960	
9,380	60	60	120	8,540	5,320	Starkt humifieradt och sandblandadt, obestämbar prof. Sphagnumtorf i ringa måå blandad med starr och Eriophorum.
1,020	280	460	400	128,260	11,160	
5,720	220	280	160	146,880	9,900	
1,000	80	20	40	4,880	1,620	
7,000	—	20	200	8,740	5,860	Väl multnad, i ringa mån slamblandad torf, rik på växtlemningar, hvilka hufvudmassa bestod af starr. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomacéfri.
7,820	40	40	180	7,940	6,020	Ganska väl multnad prof med ymniga växtlemningar. Hufvudmassan starr med temligen sparsamma bladfragment, Amblystegier och Meesea. Sphagnum rikligt. Diatomacéfri.
6,820	—	40	180	7,080	5,560	Väl multnad torf, mycket rik på växtlemningar, till öfvervägande mängd bestående af Amblystegia. Sphagnum mycket sparsamt. Diatomacéfri.
7,980	—	40	180	8,200	5,920	Något sandblandad torf, väl förmultnad, med temligen ymniga växtlemningar, hvilka till en öfvervägande del bestodo af starr. Ytterst sparsamma fragment af Amblystegier och Meesea samt bitar af blad. Sphagnum relativt ymnigt. Diatomacéfri.
12,920	40	20	240	1,360	5,600	Mycket väl multnad torf med ymniga växtlemningar bildad af starr med sparsam Meesea och Amblystegium. Sphagnum temligen rikligt. Diatomacéfri.
7,740	40	20	160	6,340	5,440	Mycket väl multnad torf med ymniga växtlemningar till största delen bestående af starr med ytterst sparsamma Amblystegia. Sphagnum ymnigt. Diatomacéfri.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kall.	Fosforsyra.	Svaveltsyra.	Oljula och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord
									Kg.	Kg.
Stafre.....	93,59	0,58	2,87	0,03	0,03	0,08	2,82	2,72	162,940	1,000
D:o	91,04	0,80	3,15	0,03	0,02	0,08	4,88	2,70	190,160	1,660
D:o	91,30	0,72	3,47	0,03	0,02	0,08	4,38	2,67	202,580	1,600
D:o	91,54	0,04	3,66	0,02	0,02	0,08	4,64	2,63	191,000	80
Fjellnäs	36,16	—	1,07	0,05	0,07	0,05	62,60	1,03	163,000	—
Vesterbottens län.										
Tarsnäs	77,08	1,35	1,28	0,05	0,05	0,14	20,05	2,23	166,320	2,900
Norrbottens län.										
Vassara jaure.....	—	—	0,38	—	—	—	—	3,27		
Vittangi	79,38	—	0,85	—	—	0,05	19,72	3,15		
Tunturivuoma	91,76	—	0,40	—	0,06	—	7,78	3,07		

mossjordarter. (Forts).

till 20 centimeters djup.						Anmärkningar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Övrigt.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
4,980	60	60	140	2,920	4,740	Väl multnad torf med rikliga växtlemningar, hvilkas öfvervägande massa utgjordes af Amblystegier af flera arter — ymnigast Ambl. revolvens — samt sparsammare starrdelar. Inblandade förekommo Meesea och Cinclidium. Såväl Sphagnum som Diatomacéer saknades fullständigt.
6,500	80	40	160	10,200	5,660	Torf i långt framskriden förmultning med ymniga växtlemningar. Hufvudmassan starr; rikliga Amblystegier samt sparsamt Equisetum tillika med flera bladfragment. Sphagnum sparsamt. Diatomacéfri.
7,700	80	40	180	9,700	5,920	Förmultningen något mindre framskriden. Växtlemningarne utgjordes af hvitmossor (Sphagnum medium, fuscum och cuspidatum) med ymnig inblandning af Amblystegier samt sparsammare starrdelar. Diatomacéfri.
7,640	40	40	160	9,680	5,500	Väl multnad torf, rik på växtlemningar, hufvudsaken bestående af starr med sparsamma Amblystegier. Hvitmossa temligen ymnigt. Diatomacéfri.
4,800	240	280	240	282,220	4,660	Oförmultnad, temligen sandblandad torf rik på växtlemningar, till öfvervägande mängd af starr. Sparsamma björk- och Amblystegiumdelar. Sphagna ytterst sparsamt. Diatomacéfri.
2,760	100	100	300	43,300	4,800	Mindre väl multnad torf med rikliga lemningar af starr, Equisetum, björk och Amblystegier. Sphagnum (papillosum) sparsamt. Diatomacéer talrika.
						Slam med sparsamma växtlemningar och Diatomacéer. Dåligt multnad torf, uteslutande bildad af starr.

Analyser å

Härkomst.	Organiska ämnen.	Jernoxid o. Lerjord.	Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svavelsyra.	Ölsta och ej best. ämnen.	Qväfve.	Pr har	
									Organiska ämnen.	Jernoxid och Lerjord.
									Kg.	Kg.
Harrivuoma, Gellivare.....	85,87	—	5,07	—	—	—	9,06	2,72		
Gårdsmyrans, Sandträsk...	95,99	—	0,08	—	0,05	—	3,88	2,66		
Kyljätkke, Nattavara ...	91,87	—	3,68	—	—	—	4,45	2,64		
Gårdsmyrans, Sandträsk...	96,53	—	0,63	—	—	—	2,84	2,32		
Randijaure	95,16	—	2,24	—	—	—	2,60	1,91		
Lompolovuoma	83,09	—	2,75	—	—	—	14,16	1,56		
Jokkmokk	92,12	—	2,71	—	0,04	—	5,13	1,54		
Murjek, Lautovuoma.....	94,33	—	2,23	—	—	—	3,44	1,32		

mossjordarter. (Forts.)

till 20 centimeters djup.						Anmärkingar.
Kalk.	Kali.	Fosforsyra.	Svalvelsyra.	Olösta och ej best. ämnen.	Qväfve.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
						<p>Mindre väl multnad torf, uteslutande bildad af starr.</p> <p>Väl multnad torf bildad af starr med ringa inblandning af Sphagna.</p> <p>Dåligt multnad torf, bildad af starr med sparsamma Amblystegier.</p> <p>Temligen väl multnad startorf med ymniga Amblystegier.</p> <p>Väl multnad torf, bildad af starr med sparsamma hvitmossor.</p> <p>Mindre väl multnad torf, uteslutande bildad af starr.</p>

III. Fynd i mossar och deras underlag.

Af Rob. Tolf.

a) Subfossila växtlemningar.

Äfven åt naturvetenskaperna, specielt åt botaniken och geologien, hafva våra torfmossar lemnat svar på många viktiga frågor. Så t. ex. först och främst om torfbildningens orsaker och förlopp; om forntida fördelning af land och vatten; om antagna vexlingar i klimat- och nederbördsförhållanden m. m. Det är dock i synnerhet den svenska vegetationens invandringshistoria, som företrädesvis genom de upplysningar våra mossar och deras underlag skänkt, blifvit utredd ej blott i sina hufvuddrag utan äfven i många deltaljer. Det framgår sålunda af de fynd, som der blifvit gjorda, att vårt land omedelbart efter den stora nedisningen höljts af en arktisk flora eller en sådan, som i våra dagar täcker de isfria delarne af Skandinavien högre fjäll. I sydliga Skånes leror har man påträffat fullt bestämbara lemningar af polarvidet, ört- och nätvidet, dvergbjörken m. fl. högnordiska arter; på Gotland har man funnit subfossila blad af fjällsippan (*Dryas octopetala*), en af de mest karakteristiska af den arktiska växtlighetens alster. Lemningar af denna växt hafva för öfrigt anträffats flerstädes i vårt lands södra delar i leror, sand och kalktuff.

Allt efter som klimatet förbättrades, drog sig denna arktiska vegetation så småningom längre och längre norrut, och våra skogsträd började invandra. Först asp, björk och fur; derefter ek, lind, ask, lönn och hassel med deras hvar efter sin art egendomliga florer. Granen kom jemförelsevis sent, och boken fick sist medborgarrätt bland Sveriges vilda skogsträd.

Men ej endast den ordning, hvori vår växtlighet invandrat, äfven de vägar, den dervid följt, hafva, tack vare dessa fynd, med säkerhet kunnat fastställas. Så hafva, för att nämna ett par exempel, eken, asken, lindan och lönnen kommit till oss söderifrån; granen deremot från våra östra grannland, Finland och Ryssland.

Äfven hafva dessa fynd ådagalagt, att åtskilliga växter fordomtima haft en långt större utbredning åt norr än hvad fallet är i våra dagar. Så är förhållandet med bland andra almen, eken, hasseln, slokstarren (*Carex Pseudocyperus*), men framför allt med sjönöten (*Trapa natans*), hvilken nu förekommer och det dertill mycket sparsamt blott i sjön Immeln i Skåne, men hvars egendomliga frukter hittats ända upp i Nerike samt i vårt grannland Finland ännu nordligare, således bevis för att den i klimatiskt hänseende nu ej längre finner förutsättningarna för sin trefnad uppfyllda så väl som förr.

Vid utgräfningsar af mossar och sjöar hafva därför landtmännen många tillfällen att visa vetenskapen stora tjänster genom att tillvarata och till någon torfgeolog insända prof af lager, innehållande växtlemningar af egendomligare slag. Det är i synnerhet den närmast grunden liggande gyttjan, som plägar vara synnerligen rik på blad och frön.

1. *Fraxinus excelsior* L. Frukt. Sm. Flahult. — 2. *Menyanthes trifoliata* L. Frön. Sm. Flahult. — 3. *Rhamnus Frangula* L. Frön. Sm. Flahult. — 4. *Angelica silvestris* L. Frukt. Sm. Flahult. — 5. *Peucedanum palustre* Moench. Frukt. Sm. Flahult. — 6. *Cicuta virosa* L. Frukt. Sm. Flahult. — 7. *Acer platanoides* L. Frukt. Sm. Flahult. — 8. *Caltha palustris* L. Frön. Sm. Flahult. — 9. *Berberis vulgaris* L (?). Frön. Sm. Flahult. — 10. *Tilia europæa* L. a) Blad. b) Blomskärmar. c) Frukter. Sm. Flahult. — 11. *Comarum palustre* L. Frukter. Sm. Flahult. — 12. *Dryas octopetala* L. Blad. Jemtland. Brunflo. — 13. *Azalea procumbens* L. Westerboten, Bjurholm. — 14. *Myrtillus nigra* L. Blad. Sm. Strömsberg. — 15. *Myrtillus uliginosa* (L.). Blad. Sm. Ryssebo. — 16. *Oxycoccus palustris* Pers. Blad. Sm. Barnarp. — 17. *Vaccinium Vitis idæa* L. Blad. Sm. Strömsberg. — 18. *Arctostaphylos Uva ursi* (L.). Sm. Strömsberg. — 19. *Ledum palustre* L. Blad. Sm. Strömsberg. — 20. *Quercus Robur* L. Ållon och fruktskålar. Sm. Flahult och Bratteborg. — 21. *Corylus Avellana* L. Nötter. Sm. Flahult. — 22. *Populus tremula* L. Hängefjäll. Sm. Flahult. — 23. *Salix Lapponum* L. Jemtland. Österåsen. — 24. *Salix capræa* Blad. Nerike, Nynäs. — 25. *Salix cinerea* L. Blad. Sm. Ingatorp. — 26. *Salix aurita* L. Blad. Sm. Flahult. — 27. *Salix repens* L. Blad. Sm. Flahult. — 28. *Salix myrtilloides* L. Blad. Jemtland. Österåsen. — 29. *Salix nigricans* L. Blad. Sm. Flahult. — 30. *Betula verrucosa* Ehrh. Blad. Småland. Flahult. — 31. *Betula odorata* Bechst. a) Blad. b) Frukter och kottefjäll. Sm. Flahult. — 32. *Betula nana* L. Blad. Sm. Ingatorp. — 33. *Betula nana* × *odorata*. Blad. Lappland. Åsele. — 34. *Alnus glutinosa* (L.). Kottar. Sm. Strömsberg. — 35. *Alnus incana* (L.). Bladfragment. Jemtland. Lit. — 36. *Myrica Gale* L. Blad. Sm. Nydala. — 37. *Pinus silvestris* L. a) Kottar. b) Barr. Sm. Flahult. — 38. *Abies excelsa* Poir. a) Kottar. Sm. Flahult. b) Barr. Sm. Flahult. c) Barr. Jemtland. Mattmar. d) Barr. Lappland. Åsele. — 39. *Juniperus communis* L. Barr. Nerike. Nynäs. — 40. *Nuphar luteum* L. Frön. Upland. Aspås. — 41. *Nymphaea alba* L. Frön. Upland. Aspås. — 42. *Calla palustris* L. Frön. Sm. Flahult. — 43. *Potamogeton* sp. Frukter. Småland. Bratteborg. — 44. *Cladium Mariscus* L. a) Frukter. Gotland. Åkelösa myr. b) Rotstock. Gotl. Martebo myr. — 45. *Scirpus lacustris* L. Frukter. Sm. Bratteborg. — 46. *Carex vesicaria* L. Nötgömmen. Sm. Flahult. — 47. *Carex ampullacea* L. Nerike.

Nynäs. — 49. *Carex Pseudocyperus* L. Frukter. Sm. Flahult. — 50. *Iris Pseud-Acorus* L. Upland. Aspнас. — 51. *Najas marina* L. Frukter. Gotland. — 52. *Polystichum Thelypteris* L. Stambladsdel. Sm. Flahult. — 53. *Polystichum Filix mas* L. Stambladsdel. Sm. Flahult. — 54. *Asplenium Filix femina* L. Stambladsdel. Östergötland. Wargsäter. — 55. *Equisetum fluviatile* L. Westergötland. Wårgårda. — 56. *Hypnum arcticum*. Jemtland. Österåsen. — 57. *Amblystegium giganteum*. Sm. Tolarp. — 58. *Amblystegium cordifolium*. Sm. Flahult. — *Amblystegium stramineum*. Sm. Flahult. — 60. *Amblystegium cuspidatum*. Jemtland. Ånn. — *Amblystegium sarmentosum*. Jemtland. Österåsen. — 62. *Amblystegium fluitans*. Sm. Flahult. — 63. *Amblystegium revolvens*. Jemtland. Ånn. — 64. *Hylocomium splendens*. Sm. Flahult. — 65. *Hylocomium umbratum*. Sm. Flahult. — 66. *Hylocomium parietinum*. Lappland. Åsele. — 67. *Antitrichia curtipendula*. Sm. Flahult. — 68. *Paludella squarrosa*. Jemtland. Österåsen. — 69. *Meesea triquetra*. a) Östergötland. Wargsäter. b) Jemtland. Österåsen. — 70. *Polytrichum strictum*. Sm. Ingatorp. — 71. *Sphagnum Austini*. Sull. Bohus län. Qvistrum. — 72. *Kiselgur* (Diatomacéjord). Lappland. 73—80. *Mollusker* från Gotländska myrar.

b) Kalktuffer.

1. Tuff med furubarr. Jemtland. Häggenäs. — 2. Tuff med vide och hassel. Östergötland. Berg. — 3. Tuff med mossor (*Meesea triquetra*) och *Phragmites*. Östergötland. Berg. 4. Tuff med Dryasblad. Jemtland. Yxskafskälen. 5. Tuffer från Benestad. Skåne.

c) Torfmineral.

1. Dopplerit.
2. Retinit.
3. Vivianit.
4. Vattenkis.
5. Gips i torfjord.

d) Diverse föremål funna i mossar.

1. Flintknif från Haddås nära Ingatorp, Småland.
2. Elghorn från Tolarp vid Jönköping, Småland.
3. Skelettdelar från Göingegården, Halland.
4. Plasmidiophora Alnea Woron. Från klibbal.
5. » » Från gråal.

IV. Mossjordsprof.

Af Carl von Feilitzen.

Då det kan vara af intresse att se beskaffenheten af olika mossjordarter från skilda trakter i landet, äro i denna afdelning genomskärningar af några mossar utställda. De äro tagna från ytan till 1 meters djup.

- N:o 1. Från odlad högmosse vid Svenska Mosskulturföreningens experimentalfält å Flahult, Jönköpings län.
 N:o 2. Från oodlad högmosse vid d:o d:o.
 N:o 3. Från oodlad högmosse, den så kallade Dumme mosse i närheten af Jönköping.
 N:o 4. Vivianitförande mossjord vid Flahult (ej experimentalfältet), Jönköpings län.
 N:o 5. Lågmosse med alf af hvarfvig mergel från Tobo, Upsala län.
 N:o 6. Lågmosse med leralf från Qvismaredalens sjösänkningar å Sörby, Örebro län.
 N:o 7. Lågmosse vid Trystorp, Örebro län.
 N:o 8. » med alf af snäckgytja från Östtomten, Skaraborgs län.
 N:o 9. » från Boxholm i Östergötland.
 N:o 10. » » Martebo, Gotlands län.
 N:o 11. » » Rone » »
 N:o 12. » med alf af snäckgytja (s. k. blekemyr) från Åkelösa, Gotlands län.
 N:o 13. » från Södra Lund (agmyr), Gotlands län.
 N:o 14. » » Tengling (starrmyr), Gotlands län.
 N:o 15. » » Ryningsnäs, Kalmar län.

Redan utseendet af de utställda mossjordsprofven visar skiljaktigheter, och af de förut anförda analyserna finner man mossjorden både till sin kemiska sammansättning och fysikaliska beskaffenhet vara så olika, att det är omöjligt uppställa något visst schema, efter hvilket alla mossar böra skötas.

V. Sveriges mossjordsarealer.

Af Carl von Feilitzen.

Huru mycket odlade och oodlade mossar finnes det inom Sverige, är en fråga, som man ofta hör framställas. Denna fråga är omöjlig att besvara, emedan vi deröfver icke ega statistiska beräkningar. För att dock gifva en föreställning om Sveriges rikedom på mossmarker har Föreningen låtit på Generalstabens kartor med grön färg utmärka desamma. På dessa kartor äro dock endast de vid uppmätningen oodlade mossarne särskildt betecknade.

För några län ega vi dock bestämda uppgifter på mossjordsarealerna. Så t. ex. har kulturingeniör Müller uträknat arealen af de odlade mossarna inom Jönköpings och Kronobergs län och erhållit:

För Jönköpings län	146,401 hektar.
» Kronobergs »	125,695 »
Landtbruksingeniör H. Steinmetz uppgifver, att arealerna af de sankta markerna inom Elfsborgs läns södra del är	52,944 »
Landtbruksingeniör C. A. Sylvan uppgifver att myrarna på Gotland utgöra cirka.....	30,000 »
Enligt Topografiska kårens statistiska uppgifter finnas inom Kristianstads län	45,648 »
» Malmöhus »	12,197 »

Dessa beräkningar äro endast från en liten del af vårt land, och ändock äro vi uppe i den ganska respektabla summan af 412,885 hekt.

Granskas de utställda kartorna, så finna vi, huru inom vissa trakter mossarna upptaga ofantligt stora arealer. Från sakkunnigt håll har jag hört uppgifvas, att våra vattenskadade, af djjord och mosstorf bestående marker troligen intaga en areal af 10 högst 15,000,000 tunnland, således cirka 5 till 7,500,000 hektar; men någon säker siffra kan icke uppgifvas.

Inom vissa provinser, såsom t. ex. Jönköpings, Kronobergs och Elfsborgs län finnas betydliga arealer af till odling odugliga högmossar, men en stor del af Sveriges sankmarker äro godartade lågmossar, lämpliga för odling, vanligen qväfverika och i vissa trakter äfven ganska kalkrika.

Utställningsföremål.

Generalstabens kartor, å hvilka mossarna äro betecknade med grön färg.

VI. Mossarnes industriela användning.

Af Carl von Feilitzen.

a. Torfströfabrikation.

Inom vårt land finnas stora arealer af s. k. högmossar. Deras hufvudmassa består af Sphagnum, mer eller mindre Eriophorumblandad, och på grund af hvitmossans stora förmåga att absorbera fuktighet kan af högmossstorfven beredas ett godt ströämne. Inom vissa delar af landet har den dertill blifvit använd sedan långa tider tillbaka, men först på senare åren hafva fabriker uppstått, som deraf tillverka torfströ och torfmull. Hvitmossan uppskäres i tegelstensformiga stycken, hvilka efter lufttorkning sönderrifvas i s. k. torfströrifvare; det finare pulvret från-siktas, och sedan pressas det gröfre (ströet) för sig och det finare (mullen) för sig i balar samt sändes i handeln under namn af torfströ och torfmull. Pressningen i balar sker för att underlätta transporten. Torfströet användes hufvudsakligen till ströämne för kreaturen, hvilka derigenom erhålla en elastisk och varm bädd, som väl uppsuper den våta spillningen. Dagligen utföres på gödselstaden den del af ströbädden, som blifvit våt, och ersättes af torrt torfströ. I ladugårdar, der torfströ användes och skötseln är omsorgsfull, har man alltid en frisk luft, och den erhållna gödseln är värdefull, både emedan all flytande spillning väl tillvaratages och emedan qväfveförlusten blifver mycket mindre än vid användande af ensamt halmströ. Torfmullen begagnas hufvudsakligen vid Städernas renhållning för att blandas med latrinen och göra densamma luktlös och lättare att utan obehag transportera samt hindra dess sönderdelning. Den erhållna torfmullspudretten är en värdefull gödsel.

På sista tiden har man börjat tillsätta svafvelsyra till torfmullen, emedan så behandlad mull är ett utmärkt desinfektionsmedel, som dödar i latrinen möjligen befintliga sjukdomsalstrande baciller.

Då den vattenabsorberande förmågan är den förnämsta orsaken till hvitmossans stora användning såsom strömaterial, och denna förmåga både är beroende på huru fri hvitmossan är från andra inblandningar, af hvilken sphagnumart torfven är bildad samt af dennes förmultningsgrad, är naturligt, att det först och främst beror på råmaterielets beskaffenhet, om fabrikatet är bättre eller sämre.

Dessutom är det tydligt, att torfströet eller torfmullen bör vara väl luftttorkad, ty ju mera vatten det innehåller, desto mindre kan det ytterligare upptaga, och dessutom bildar endast det torra ströet en varm och helsosam bädd åt kreaturen.

Inom vårt land finnas ganska många torfströfabriker, och för att erhålla en någorlunda fullständig kännedom om deras tillverkning, skref jag till samtliga i Handelskalendern upptagna fabriker med förfrågan, om de ville till Svenska Mosskulturföreningen sända några balar torfströ och torfmull för att analyseras äfvensom om balarna sedan finge förvisas vid Föreningens utställning samt de gjorda undersökningarne offentliggöras i denna katalog.

Från somliga erhöles intet svar; andra hade upphört med tillverkningen, men flera fabriker gifvo beredvilligt sitt bifall till den gjorda framställningen.

Dessa äro här nedan upptagna jemte lemnade uppgifter och undersökningsresultat. Då några medelat, att de å lager endast hade få balar, hvilkas vattenhalt möjligen var för hög, men att de ändock sände af desamma, har jag ansett otillbörligt upptaga de vattenhalter, som generalprofven innehöllo, men vill dock omnämna, att från de flesta erhöles ett ovanligt torrt fabrikat. Beräkningen af balarnas kubikinnehåll och deras vägning har gjorts så noggrant som möjligt, men naturligt är, att vigten på alla balar icke kan vara alldeles lika från samma fabrik, äfven om de voro lika lufttorkade.

Resultatet öfver de gjorda undersökningarne jemte meddelade uppgifter rörande tillverkning, pris m. m. meddelas härmed.

Torfströfabrikernas namn.	Grundlades år	Årliga tillverkningen.		Balar-nas	Parti-pris pr 100 Kg.	Kemisk undersökning		Mikroskopisk undersökning.
		Kg.	Balar.			Upptog i vattenfritt prof gångr sin egen vigt vatten	Med en beräknad vattenhalt af 20 % upptog gångr sin egen vigt vatten.	
Leksand, Slättberg	1894	—	3,200	48	0,41	1,25	—	70 % Sphagnum fuscum och medium. 30 » Eriophorumfibrer, Calluna, Betula. Oförmultnad och starkt fibrös.
Mull	—	—	1,800	70	0,40	1,35	—	Omkring 90—92 % Sphagnum fuscum och medium (den senare sparsamt), återstoden Eriophorumfibrer. Föga multnad.
Vik, Borås, Kråkered	1895	—	1,800	68	0,36	—	1,50	70 % Sphagnum fuscum och medium. 30 » Oförmultnade Eriophorumfibrer. Sparsam inblandning af Ambli. stramineum. Dåligt multnad.
Mull	—	400,000	—	84	0,37	—	1,70	Hufvudmassan : Sph fuscum och medium. Inblandning: Eriophorum. Större hvitmossprocent än i ströet.
Åkerby, Tenhult	1891	—	—	—	—	—	1,25	85 % Sphagnum fuscum. 15 % Eriophorumfibrer. Mindre väl multnad.
Trollefod, Skönarbo	1890	—	3,600	—	—	—	—	
		—	1894	—	—	—	—	
		—	5,210	—	—	—	—	
		—	1895	—	—	—	—	
		—	4,235	—	—	—	—	
Strö	—	—	—	51	0,45	0,90	—	90 % Sphagnum fuscum. 10 % Eriophorumfibrer. Förmultning dålig.
Mull	—	—	—	62	0,45	1,00	—	95 % Sphagnum fuscum. 5 % Eriophorum. Mindre väl multnad.

Torfströfabrikernas namn.	Grundlades år	Årliga tillverkningen.	Balar-nas		Parti-pris pr Bal	Kemisk undersökning.		Mikroskopisk undersökning.
			Vigt kilogram.	Kubikinnehållet meter.		Upptog i vattenfritt prof gånger sin egen vigt vatten.	Aska %	
Rönneholm, Stehag.....	1888	Kg.	—	—	100	Med en beräknad vattenhalt af 20 % upptog gånger sin egen vigt vatten.	—	C:a 60—70 % sega Eriophorumiägor. Resten Sphagnum medium, papillosum och fuscum. Fibrös och oförmultnad. Torf mörk, sammansatt af hvitmossa, temligen litet sönderdelad, ulmifikationsprodukter torde utgöra c:a 25 %. Hvitmossorna af flera arter såsom Sphagnum medium, papillosum, fuscum, cuspidatum — de båda förstnämnda och den sista ymnigast.
						5,000,000	—	
Troxhult, Holmsjö.....	1885	Kg.	—	—	100	Upptog i vattenfritt prof gånger sin egen vigt vatten.	—	C:a 70—75 % Sphagnum fuscum. Återstoden Eriophorum. Oförmultnad och fibrös. Färg mörk. Inblandade funnos bilar af halförmultnad starrtorf. Hufvudmassan: Sphagnum fuscum. C:a 20 % Eriophorum. Temligen multnad af humin- och ulminännen mörkfärgad torf.
						—	—	
Källunda, Kärda.....	—	Kg.	—	—	100	Med en beräknad vattenhalt af 20 % upptog gånger sin egen vigt vatten.	—	C:a 60 % Eriophorumfibrev. 30 % Sphagnum medium med sparsam Sphagnum fuscum. Oförmultnad. Hufvudmassan: Eriophorum. Medelmättig inblandning af Sphagnum fuscum och medium. Oförmultnad.
						1,200,000	—	

Torfströfabrikernas namn.	Grundlades år	Årliga tillverknigen.	Balar-nas		Parti-pris pr	Kemisk under-sökning.		Mikroskopisk undersökning.
			Vigt kilogram.	Kubikinnehållet meter.		Upptog i vattenfritt prof-gänger sin egen vigt vatten.	Med en beräknad vatten-halt af 20 % upptog gån-ger sin egen vigt vatten.	
Hörda, Moheda.....	1892	Kg.	78	0,41	100 Kg.	10,0	8,0	C:a 65 % Eriophorumfibrer. Cirka 35 % Sphagnum fuscum. Förmultningen klen.
Fridened, Fridened.....	1891	45,897 367,091 650,030	61	0,43	—	13,4	10,7	C:a 90 % ren Sphagnum fuscum. C:a 10 % Eriophorumfibrer. Förmultning klen.
Furuslätt, Fridened.....	1891	300,000	46	0,42	—	15,5	12,4	Ren Sphagnum fuscumtorf med icke afse-värd inblandning. Förmultningen klen.
Kanarp, Forserum.....	—	—	—	—	—	8,4	6,7	C:a 50 % Eriophorumfibrer; återstoden Sph. fuscum. Oförmultnad.

Jerte, Jerte.....	1889	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
år 1890	—	1,700,000	16,712	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1891	—	1,500,000	21,677	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1892	—	2,307,500	33,452	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1893	—	2,312,400	35,124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1894	—	1,901,315	29,251	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strö	—	—	—	61	0,62	0,90	—	18	14,3	1,02	90 % Sphagnum medium, palustre, fuscum. 10 » Eriophorumfibret. Sparsam inblandning af Andromeda, Oxycoccus. Förmultning dålig.	—	—	—	—	—	—	—	—
Mull	—	—	—	82,2	0,58	1,00	—	16,8	13,5	0,89	Hufvudmassan: (ca 90 %) Sph. medium, fuscum. Inblandning: (ca 10 %) Eriophorum, Andromeda, Oxycoccus, Calluna.	—	—	—	—	—	—	—	—

Såsom af ofvanstående tabeller synes, lemna de svenska fabrikerne ett i allmänhet synnerligen godt strö. Fastän priset på torfströ till följd af konkurrensen är så lågt, att fabrikerne vanligen gå med ringa förtjänst, ja några hafva slutat tillverkningen, emedan den icke burit sig, blifver det dock ganska dyrbart för landmannen att inköpa större partier sådant ströämne, hvarför de, som på egna marker hafva hvitmossa, sjelfva kunna till billigt pris bereda sitt behof af torfströ.

Utställningsföremål i denna grupp äro prof å torfströ och torfnull från i ofvanstående tabeller uppgifna fabriker.

b. Hvitmossans öfriga användning.

Hvitmossa har äfven blifvit använd för andra ändamål dels på grund af sin stora förmåga att upptaga fuktighet, dels till följd af sin ringa värmeledningsförmåga.

Kirurgiska förbandsartiklar från Apotekaren B. Beckstroem i Neustrelitz samt värmeskyddare för ångpannor m. m. från firman Oertgen & Schulte i Duisburg voro utställda af Föreningen vid Landtbruksmötet i Göteborg; vi hafva dock ansett att, de äfven nu böra utställas för att de besökande skola få en fullständig inblick i hvitmosstorfvens mångsidiga användningssätt. Från sundhetsdynefabriken Stigen hafva vi äfven erhållit prover på tillverkningar, men för närvarande är denna del af fabrikationen derstädes nedlagd.

Utställningsföremål.

Förbandsmossa, mosskuddar, mosspapp m. m. från Apotekare B. Beckstroem i Neustrelitz.

Mossdynor, mossulor m. m. från fabriken Stigen.

Värmeskyddstäckte, fasonerade hvitmosstorfstycken, torfstenar m. m. från Oertgen & Schulte i Duisburg.

c. Eriophorumtorfs användning.

I vissa högmossor förekommer rikligt med Eriophorumrester. Dessa hafva blifvit använda för tillverkning af torfull, garn och väfnader. Vid Löjtnant H. Ekelunds torfkolspulverfabrik i Elmhult erhålles såsom biprodukt Eriophorumfibrer, hvilka tillvaratagas och försäljas.

Då det utlåtande, som afgifvits af t. f. Professorn vid K. Tekniska Högskolan herr G. Sellergren öfver af honom företagna undersökningar å sådana torffibrer samt af deraf tillverkade garn och väfnader är af intresse för bedömandet af denna industri, intages den här in extenso.

Svensk torffiber och väfnader deraf.

Af *G. Sellergren*

t. f. Professor vid K. Tekniska Högskolan, Stockholm.

Torffiber har redan länge varit använd för framställning af väfnader. Sålunda har man i Holland, England och Irland af detta textilämne tillverkat alla slags gröfre väfnader, såsom mattor, filter m. m., och äfven till finare väfnader för beklädnadsändamål har det visat sig användbart. I följd af särskilda, antiseptiska egenskaper har man på flere ställen, exempelvis i Frankrike och Ryssland deraf framställt väfnader för kirurgiska ändamål. Äfven hos oss har detta fibermaterial på senare tider låtit åtskilligt tala om sig, särskildt i samband med den Ekelundska torfkols-

industrien, vid hvilken dessa fibrer erhållas såsom biprodukt. Då hvarje tillgodogörande af ett inhemskt textilämne bör vara betydelsefullt för vår industri, och då så vidt förf. har sig bekant, i vårt land ej några försök i denna riktning förut blifvit gjorda, har jag företagit en undersökning för utrönande af såväl fibrernas och det af dem framställda garnets som ock väfnadens styrka och öfriga egenskaper. Resultaten af dessa pröfningar framläggas här nedan i korthet.

Fiberns beskaffenhet och egenskaper.

Torffiber, d. v. s. rotfibrerna af åtskilliga Eriophorumarter, erhålles såsom biprodukt vid framställning af torfkolpulver, och hafva de prof jag undersökt benäget erhållits från Ekelundska fabriken i Elmhult. Efter torfvens lufttorkning och sönderkrossning, siktas densamma, då fibrerna stanna i sikten och torfpulvret går igenom. Fibrerna få derefter genomgå en rensningsprocess i tvenne rensar, försedda med roterande slagor, hvarunder de piskas fria från vidhäftande torfpartiklar. I detta tillstånd äro de färdiga att antingen direkt användas till garn eller sammanpressas i balar för export, hvilken senare uppgifves vara lönande, då fibermassan i England betalas med 90 kr. pr. ton. Torffibrerna kunna blekas till ganska stor hvithet, men användas äfven i oblekt tillstånd till väfnader. I medeltal lär en ton fiber erhållas pr 25 ton färdigt kolpulver.

Den oblekta fibern har en gulbrun färg, som i vissa fall, då ett helt knippe ligger tillsammans, erhåller en viss glans. De finare, yngre fibrerna synas under mikroskopet genomskinliga, visande parallela strimmor och till utseendet liknande hampfiber. Storleken är mycket vexlande, längden i medeltal 20—30 mm., dock uppgående, ända till 60 mm., i allmänhet sålunda af ullhårets längd. Tvärsnittet vexlar äfven betydligt, så att de finare, genomskinliga, yngre fibrernas diameter är 0,044—0,055 mm., hvaremot de äldre, mörkare och gröfre fibrernas diameter är i medeltal 0,13—0,14 mm. Fiberns styrka (i lufttorkadt tillstånd) befanns vid åtskilliga försök hafva följande värden:

Fiberns styrka i gr.	Fiberns diam. i mm.	Fiberns styrka i kgr. pr mm. ²
135	0,13	10,1
20	0,05	10,2
14	0,04	11,2
10	0,04	8,0

Medelvärdet blir sålunda 9,9 *kg. pr mm.*² För jemförelsens skull må nämnas, att råsilket styrka uppgår till 50 *kg.*, linfibers 36, bomullsfibers 34, ullhårets 11 och träfibers 8, allt räknadt i *kg. pr mm.*²

Garnets beskaffenhet.

Vid framställning af garn utur fiber måste i allmänhet tillses, att fibrerna ej afslitas genom de spinningen förberedande processerna. Det vill dock synas, som om torffibers längd något minskats genom denna behandling, hvilken hufvudsakligen afser ett särande och paralleliserande af fibrerna, enär dess längd i det spunna garnet i allmänhet är kortare än ofvan blifvit nämnt, medellängden vexlade mellan 10—15 mm. Detta gäller dock ej allt det garn och alla de väfnader som undersöktes. De i England framställda väfnaderna (se nedan) visa ett synnerligen jemnt garn med långa, oskadade och väl renade fibrer, hvilket resultat naturligtvis erhållits genom användning af specialmaskiner för spinningen. De svenska profven voro alla spunna vid Sahlströmska fabriken i Jönköping, hvarest de för ullspinning använda

maskinerna fått tjenstgöra, hvilket ej varit fullt lämpligt för fibern, såsom lätt af fackmannen torde inses.

Ett garns styrka beror dels på de enskilda fibrernas styrka och dels på friktionen dem emellan, hvilken senares storlek åter beror på fiberns längd och på snodden, d. v. s. antal snoddhvarf pr längdenhet. Kortare fiber ger alltså svagare garn med samma groflek och snodd. Vid profning af garns styrka finner man dock, att afslitning nästan aldrig inträder i följd af fibrernas afslitning, utan i följd af en inträdande gnidning dem emellan.

Det af mig undersökta garnet var spunnet af omkring 40 % torrfiber och 60 % ull (shoddy). Det var af jmförelsevis jemn beskaffenhet, fibrerna bibehållande sin naturliga färg. Styrkan uppgick i medeltal till 0,3 kg., i det att det ej till väfnad förut använda garnets styrka kunde uppgå till ett maximum af 0,37 kg. hvar emot det ur väfnaden uppräflade garnet visade sig något svagare såsom var att vänta. Vissa undergångna mekaniska processer, särskildt valkningen, måste nödvändigt något försvaga detsamma. Detta garns groflek låg emellan N:o 6 och N:o 7 (metrisk systemet), d. v. s. det hade en längd af 6—7 m. pr gram. För anställande af jmförelse undersöktes såväl rent ullgarn som garn af blandad ull och fiber (garnen tagna ur samma väfnad) hvarvid fibergarnets styrka uppgick till 0,25 kg. med en snodd af 3 mm. pr hvarf och en groflek af 6—7 m. pr gram, under det ullgarnets styrka blott blef 0,19 kg. med en snodd af 5 mm. pr hvarf och en groflek af 6—4 m. pr gram. Anledningen, hvarför det af blandad fiber och ull spunna garnet, trots den större finleken, visade större styrka än ullgarnet, får väl sökas deruti att vid afslitningen i intet fall fibrernas egen hållfasthetsgräns uppnåddes, utan en glidning dem emellan långt förut inträdde, hvilken glidning inträffade vid en mindre påkänning hos ullgarnet, beroende på dess svagare snodd.

Väfnadens beskaffenhet.

Denna är naturligen af större vikt, då torrfibern hufvudsakligen blott i form af väfnad användes såsom färdig produkt. Fyra olika väfnader undersöktes.

Prof A: Blått klädesartadt d. v. s. valkadt tyg; varp af ofärgadt, fint bomullsgarn, inslag af gröfre garn af omkring 40 % torrfibrer och 60 % ullhår. Vigt 405 gr. pr. m², med 17 inslagstrådar pr cm.

Prof B: Gråmeleradt; varp af ofärgadt, fint bomullsgarn, inslag äfven likt föregående, men något gröfre spunnet. Vigt 451 gr. pr m², med 22 inslagstrådar pr cm.

Prof C: Grårandigt (diagonal); varp likt de båda föregående; inslag med hvarannan tråd af ren ull, hvarannan af blandad ull och torrfiber. Vigt 525 gr. pr m², med 22 inslagstrådar pr cm.

Prof D: Brunt (diagonal); varp af brunt bomullsgarn, inslag af groft garn, spunnet nästan uteslutande af torrfiber med blott 4 à 5 % ullhår. Vigt 235 gr. pr m², med 11 inslagstrådar pr cm.

Profven A, B och C voro väfda vid Sahlströmska fabriken i Jönköping och visade ett ganska vackert, fast groft utseende; profvet D var väfdt i England och var, hvad utseende beträffar, full likstäldt med finare bomulls- eller ylleväfnader samt visade stor mjukhet.

Vid profningen af styrkan användes *Wendlers* sträckmaskin, med profremсор af 15 mm. i bredd.

Härvid erhöles följande medelvärden.

Prof A.	5,1	kg.	pr	cm.	bredd.
» B.	8,54	»	»	»	»
» C.	9,6	»	»	»	»
» D.	4,6	»	»	»	»

Förlängningen till afslitning erhöi ett medelvärde af 45—50 %.

För kontrollering af dessa värden och för anställande af jämförelse mellan styrkan hos de nämnda väfnaderna och den hos likartade helylleväfnader, företogs profningar med en annan apparat (*Kraft & Söhne*, Wien), använd för profning af väfnader för arméns och flottans behof samt befintlig vid flottans materialförråd å Skeppsholmen, I denna apparat har profremsan en längd af 180 mm. och en bredd af 161 mm. Resultaten, som nära öfverensstämma med de ofvan nämnda, blefvo följande:

<i>Prof</i>	Remsans hållfasthet i kg.	Hållfasthet i kg. pr cm. bredd.	Förlängning vid afslitning.
A.	84	5,2	34 %
B.	145	9,0	50 %
C.	159	9,8	55 %

Vid profning af vanligt blått kommisskläde för arméns behof uti samma maskin visade detta en styrka af 164 kg. eller omkr. 10,2 pr cm. Profvet D. jämfördes med en helylleväfnad af ungefär samma väfnadsart och groflek, hvarvid denna senare visade en styrka af 6,32 kg. pr cm.

I samband härmed torde få omnämnas, att t. ex. kommissklädet skall vid leveranser kunna blifva antaget, äro, att en remsa 161 cm i bredd skall motstå minst 125 kg. belastning (7,7 kg. pr cm.) och hafva minst 42 % sträckbarhet. Derjemte bör klädet hålla minst 860 gram i vikt pr meter af längden, med en totalbredd af 1,37—1,43 meter, d. v. s. en vikt af 628—602 gram pr m².

Af de anförda resultaten synes framgå, att torffibern väl lämpar sig såsom fyllnadsämne till såväl gröfre som finare väfnader. Med användning af lämpliga maskiner för bearbningsprocesserna bör dock garnets och väfnadens styrka i väsentlig grad kunna ökas. Den kanhända viktigaste egenskapen hos en väfnad, afsedd för beklädnad, nemligen dess motståndsförmåga mot nötning, har dock författaren ej varit i tillfälle att i detta fall utröna, hufvudsaligen på grund af bristen på lämplig apparat för detta ändamål. För praktiska behof torde dock ofvanstående, för väfnader mest användbara hållfasthetsprofningar vara tillfyllestgörande.

Utställningsföremål.

En tafla med Eriophorumtorf. Torffibrer, garn och väfnader, godhetsfullt skänkta till Föreningen af Löjtnant H. Ekelund äfvensom från andra anskaffade föremål hörande till denna grupp.

d. Bränntorfsfabrikationen.

Jernkontorets torfingeniör herr Th. Palmberg, som eger en noggrann kännedom om bränntorffabrikationen, har godhetsfullt lemnat följande uppgifter.

“Om bränntorf.

Såsom bekant är, förekommer bränntorf nästan öfverallt inom vårt land, och äro tillgångarne deraf efter senare undersökningar så rikliga, att de för århundraden, ja årtusenden, kunna förse vårt land med bränsle icke blott för husbehof utan äfven för alla industriella ändamål, der bränsle är af nöden.

Sedan lång tid tillbaka har också bränntorf användts såsom bränsle i bostäder, synnerligast efter kusterna i landets sydliga provinser, der skog ej finnes, men under de senare 20 à 30 åren har uppmärksamheten allt mer och mer blifvit fästad på tillgodogörandet af de rikliga bränntorfstillgångarne för andra ändamål. Så användes numera bränntorf i stor myckenhet vid de flesta jernverk i generatorer för förädling af jern och stål, vid trämassefabriker för torkning af massan, vid brännerier, sockerbruk, tegelbruk, glasbruk, för eldning af ångmaskiner o. s. v.; synnerligast inuti landet vid verk och inrättningar, som hafva egna torfmossar.

För att få utrönt bränntorfvens bränslevärde i förhållande till andra brännmaterialier, ha under de senare åren ganska vidtomfattande eldningsförsök blifvit utförda. Dessa försök hafva utvisat i medeltal att: 1,8 ton kranad eller maskintorf eller 2 ton skärtorf är i bränslevärde lika med 1 ton stenkol eller 2,5 ton barrved. Utförda teoretiska bestämningar hafva kommit till precis samma resultat, hvad beträffar torf och stenkol. Dessa försök hafva äfven utvisat, att för konsument, som sjelf är torftillverkare, och för hvilken torfmossen ligger väl till, bränntorf här i landet är det billigaste bränslet.

Den råa torfdyn bearbetas på mångahanda sätt, dels medelst s. k. presstorfsmaskiner, dels medelst rörtorfsmaskiner, som direkt forma torfven i tegel eller rörform, dels medelst s. k. kranmalningsmaskiner bestående af större eller mindre liggande eller stående kranar, hvaren den råa torfmassan väl kranas och bearbetas tillsammans med vatten samt sedan ute på torkfältet lätt formas i tegelform i s. k. galler eller formar. Dessa kranmalningsmaskiner äro de, som numera allmännast begagnas vid större torftillverkningar och hvilka hafva visat sig åstadkomma den billigaste torfven. Äfven beredes torf medelst den s. k. tramptorfs- eller klapptorfs-metoden, der den råa torfdyn upplöses i trähoar och trampas af folk eller hästar eller piskas med påkar och bearbetas tillsammans med vatten, hvarpå den upplägges samt slutligen yta 8 à 12 tum tjockt och derefter skäres i rektangelform och sedan uppstaplas för att torka. Denna metod har på senare tiden allt mer och mer upphört, då det visat sig, att torfven blifvit ofullständigt bearbetad och arbetet härmed är förenadt med svårigheter.

Den bränntorf, som i landets sydliga och skogfattiga provinser användes såsom bränsle i bostäder, utgöres i allmänhet af s. k. stick- eller skärtorf, d. v. s. torfven uppskäres i rektangelform med derför särskildt gjorda spadar och upplägges på mossens yta för att torka. Då torfven på denna metod icke alls blir bearbetad, är den i allmänhet af lös och porös beskaffenhet, helst som härvid användes torf af mindre förmultnadt slag, då den mogna och väl förmultnade torfven, om

den kan skäras, efter torkningen sönderfaller, då den icke bearbetas. Den bränntorf, som användes för industriela ändamål, är i allmänhet på ett eller annat sätt kranad och bearbetad för att efter torkningen blifva hård och fast och vid användningen gifva en starkare hetta.

Torkningen af torfven sker ute på fältet i fria luften, dels på sjelfva mossen, hvars yta därför blifvit afplanerad och afdikad, dels upplägges torfven på därför gjorda hässjor för att torka.»

Utställningsföremål.

Bränntorf (rörtorf) från Gröndalens torffabrik i Östergötland. Fabriken eges af Litografiska aktiebolaget i Norrköping. Årliga tillverkningen är 1,250,000 kg. och tillverkningspriset 34 öre per 43 kg.

Bränntorf från Wårgårda i Elfsborgs län. Den årliga tillverkningen är i medeltal 20,000 torfstycken, som efter torkning väga cirka 35,5 kg. pr hektoliter. Tillverkningen pågår årligen under 3 månader, och bränntorfven användes till största delen för tegelbruket.

Bränntorf från Hallarum i Blekinge. Årliga tillverkningen är 10 å 12,000 hl. Tillverkningspriset 17,5 öre och salupriset incl. frakt 35 öre per hl.

Bränntorf från Löberöd i Skåne.

- » » Marieberg per Kil i Vermland.
- » » Floda i Vestergötland.
- » » Elmhult i Kronobergs län.

Möjligen erhållas ytteligare några profver efter katalogens tryckning.

e Bränntorfvens torrdestillation.

Försök hafva under långliga tider pågått att förkola torf dels med, dels utan tillvaratagandet af biprodukterna. Fabrikationen har vanligen nedlagts efter några år på grund af de missgynnande ekonomiska resultaten, tills återigen ett nytt patent uttagits, som efter förbättrade metoder skulle bedriva tillverkningen. För närvarande är en torfdestillationsfabrik i gång i Oldenburg, som drifves af Internationale Gesellschaft für Torfverwerthung. Deras tillverkningsmetod är patenterad, och bolaget har godhetsfullt skänkt till Svenska Mosskulturforeningen åtskilliga profver jemte prospekt.

Utställningsföremål.

Följande profver å torf och dess destillationsprodukter hafva erhållits från Internationale Gesellschaft für Torfverwerthung.

1:o). Prof på torfven, som användes vid destillation. 2:o). 2 stycken torfkol. 3:o). 1 stycke impregneradt torfkol. 4:o). 1 flaska torftjärä. 5:o). 1 flaska torfgasolja. 6:o). 1 flaska rå paraffin. 7:o). 1 flaska kreosotolja. 8:o). 1 flaska Goudron. 9:o). 1 flaska torftjäre-vatten. 11:o). 1 flaska svafvelsyrad ammoniak. 11:o). 1 flaska ättik-syrad kalk.

VII. Mossarnas användning såsom odlingsmark.

a. Mossarnes afdikning.

Af *H. Maynét*.

Den omfattande verksamhet, som under en längre följd af år utvecklats inom landet i och för torrläggning af dess vidsträckta kärr- och mossmarker, har tvenne för vårt jordbruks utveckling viktiga uppgifter till ändamål, nemligen dels att bereda nya och tjenliga odlingstillfällen och dels att skydda de redan kultiverade fälten från de frostsador, som leda sitt ursprung från de sankta mossmarkerna och utbreda sig på omkringliggande nejd.

De förstnämnda företagen, afseende kärr- och mossmarkernas tillgodogörande för odlingen, förekomma företrädesvis inom landets södra och mellersta delar, hvarest klimatet är mera gynnsamt för sädesodlingen, och mossarna i allmänhet innehålla en mera förmultnad och för odlingen tjenlig jordmån, då deremot mossarnas afdikning för frostländighetens minskning hufvudsakligast bedrifves inom de norra länen och de delar af mellersta Sveriges högland, hvarest de frostförande hvitmossarna in-taga en större utbredning.

Vid båda företagen, så väl de som afse mossarnas afdikning för odling som för frostländighetens minskning, erfordras, för att torrläggningen skall motsvara det dermed afsedda ändamålet, att arbetet utföres grundligt, det vill säga, att åt hufvudkanaler och diken gifvas så stort djup, att grundvattnet inom afdikningsområdet kan sänkas minst 1.5 meters djup under jordytan.

Vid odlingsföretagen, der en varm och drifvande jordmån, passande för kulturväxternas hastiga utveckling, derjemte bör beredas, tillkomna, utom de större afloppskanalerna, afskärings- och laggdiken äfvensom täckta diken, hvilka deremot icke anses behöfliga å sådana mossmarker, som torrläggas uteslutande för frostländighetens minskning, utan bör afdikningen af dessa inskränkas till de hufvudkanaler och diken, som äro behöfliga för grundvattnets sänkning samt att hindra tillstötande vattensamlingar att utbreda sig på mossfältets yta.

Detta förhållande torde vara så mycket mera beaktansvärdt, som med afdikningen af de frostförande mossarna blifver förenadt ett mångårigt och ganska kostsamt underhåll af kanaler och diken, utan att någon annan inkomst från de torrlagda mossarna kan vinnas, än den som genom minskad frostländighet beredes den närliggande bygden.

För befrämjande af dessa för jordbrukets utveckling och landets framtida uppodling vigtiga dikningsföretag, utgå årligen ej obetydliga understöd af statsmedel, dels i form af lån och dels såsom anslag utan återbetalningsskyldighet.

År 1883 bildades den så kallade odlingslånefonden med ändamål att genom lån understödja odling af sankta trakter, och bestämdes årliga beloppet till högst en million kronor.

Vilkoren för låns utlemnande från denna fond äro bestämda genom Kongl. kungörelserna den 28 September 1883, den 27 April 1888 och den 29 Juli 1895. De väsentligaste af dessa äro följande:

För hvarje odlingsföretag skall fullständig, af utredning angående jordens naturliga beskaffenhet och större eller mindre lämplighet för odling åtföljd, plan till arbetets utförande jemte beräkning öfver de med så väl vattenafledningen och dikningen som odlingen förenade kostnader vara af sakkunnig person uppgjord och underställas Kongl. Maj:ts pröfning.

Vederbörande, som erhåller lån från fonden, är underkastad alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga.

Lånet kan af Kongl. Maj:t bestämmas till hela det belopp, hvartill enligt den fastställda arbetsplanen kostnaden för vattenafledningen och afdikningen beräknas komma att uppgå; skolande låntagaren genom kontant tillskott, materialier, arbete eller annat bidrag bestrida hvad till hela odlingsföretagets fullbordande kan erfordras utöfver det lemnade lånebidraget.

Å den af Kongl. Maj:t bestämda lånesumman erlägges de första fem åren från första lyftningsdagen icke någon ränta eller kapitalafbetalning, men å de under tiden lyftade belopp beräknas fyra procent årlig ränta, hvilken vid de fem årens slut lägges till den beviljade lånesumman. Å det sålunda uppkommande beloppet erlägges, från och med sjetten året till dess lånet blifvit slutfördt, en annuitet af åtta procent, deraf såsom ränta räknas fyra procent å det oguldna kapitalbeloppet.

Genom Kongl. Kungörelsen den 29 Juli 1895 har vidare förordnats, att lån från odlingslånefonden må kunna beviljas, förutom till de

förutnämnda företagen, jemväl till utförande af sådana vattenafledningsföretag, hvilka afse förbättring, på annat sätt än genom så kallad täckdikning, af förut odlad åker eller äng eller vinnande af ny äng, dock hvad dessa företag beträffar endast under förutsättning att jordförbättringens värde minst motsvarar låneunderstödet dubbla belopp.

Af de på dessa vilkor anslagne lånemedlen hafva, sedan fonden bildades, följande försträckningar blifvit anvisade:

Under 1884 för	4 företag omfattande	1,313,15 hektar.	Kr.	115,400
» 1885 » 22	» »	5,983,47	» »	967,500
» 1886 » 35	» »	8,082,43	» »	1,000,000
» 1887 » 43	» »	7,647,09	» »	1,000,000
» 1888 » 37	» »	4,713,83	» »	761,900
» 1889 » 34	» »	4,837,49	» »	636,500
» 1890 » 19	» »	4,926,17	» »	362,760
» 1891 » 24	» »	3,957,87	» »	679,900
» 1891 » 29	» »	6,672,98	» »	713,300
« 1893 » 40	» »	6,435,53	» »	920,670
» 1894 » 25	» »	3,946,50	» »	457,300
» 1895 » 30	» »	4,643,15	» »	409,240
Summa 346 företag omfattande		63,159,66 hektar.	Kr.	8,024,470

Till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgivande nejd, anslogs årligen 100,000 kr. under åren 1884 till och med 1888; under åren 1889 till och med 1891 utgjorde årliga anslagsbeloppen 50,000 kr., men höjdes åter 1892 till 100,000 kr. till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd; under åren 1893 till och med 1895 hafva för enahanda ändamål 100,000 kr. årligen anslagits, men ytterligare ökats under innevarande år till 150,000 kronor och för år 1897 till 200,000 kronor.

Vilkoren, för att komma i åtnjutande af dessa anslag, finnas angifna i Kongl. skrifvelsen den 6 Maj 1881 och äro i hufvudsakliga delar följande:

Till hvarje företag måste plan till arbetets utförande jemte beräkning öfver dermed förenade kostnader vara uppgjord och hafva vunnit Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse; och skall vederbörande, som erhållit statsunderstöd till arbetets utförande, vara underkastad alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga.

Innan statsbidrag beviljas, bör, efter offentlig utfärdad kungörelse,

vederbörande menighet hafva afgifvit yttrande om företagens lämplighet och nytta.

Anslag utan återbetalningsskyldighet må af Kongl. Maj:t bestämmas till högst en tredjedel, allt af den beräknade kostnaden enligt den fastställda arbetsplanen, skolandet vederbörande, hvilka antagas komma att af det genom statsbidrag understödda företaget hafva nytta, genom kontant tillskott, materialier, arbete eller annat bidrag bestrida återstående två tredjedelar af kostnaden för företagens fullbordande.

Utaf de sålunda anslagna medlen till frostförminskningens företag hafva sedan år 1884 följande belopp blifvit utanordnade till 147 olika företag:

Under 1884 till	7 företag,	omfattande	5,779,61	hektar.	Kr.	100,000
» 1885 »	19 »	»	3,883,60	»	»	76,440
» 1886 »	17 »	»	3,032,62	»	»	70,190
» 1887 »	22 »	»	2,457,18	»	»	45,205
» 1888 »	20 »	»	4,063,98	»	»	94,980
» 1889 »	15 »	»	1,680,91	»	»	45,150
» 1890 »	17 »	»	1,803,52	»	»	50,000
» 1891 »	20 »	»	1,908,92	»	»	50,000
» 1892 »	30 »	»	4,178,35	»	»	79,730
» 1893 »	26 »	»	4,472,38	»	»	100,000
» 1894 »	22 »	»	4,626,37	»	»	100,000
» 1895 »	39 »	»	3,777,99	»	»	100,000

Summa 247 företag, omfattande 41,655,45 hektar. Kr. 911,695

Planer och kostnadsberäkningar till de ofvan anförda, med statsmedel understödda, odlings- och afdikningsföretagen hafva, med endast ett eller annat undantag, upprättats af statens landbruksingenjörer, hvilka efter flerårig vunnit praktisk erfarenhet numera besitta den grundliga kännedom ej blott i de ofta mycket invecklade vattenafledningsärendenas formella handläggning, utan äfven i odlings- och afdikningsföretagens utredning i agronomiskt och tekniskt hänseende, hvilken är af nöden för företagens bedömande, hvarpå äfven det stora antalet af, under deras ledning utförda arbeten lemna ett godt vittnesbörd.

För närvarande äro 21 landbruksingenjörer anställda i statens tjänst med hvar sitt tjänstgöringsdistrikt samt 6 landbruksstipendiärer, hvilka hafva att biträda landets jordbrukare vid undersökningar samt med att uppgöra planer till och leda utförande af företag, som afse afdikning, sjösänkning, invallning, ängsvattning, odling och åkeranläggning samt jordens indelning till omloppsbruk och anordnande för viss växtföljd med mera dylikt, äfvensom att i öfrigt tillhandagå med råd och upplysningar rörande jordbruket.

Den som önskar biträde af landbruksingeniör för något af de här ofvan afsedda företag, har att till Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande ingifva reqvission, innehållande uppgift å ändamålet med och stället för förrättningen, samt det antal dagar, reqvirenten anser för förrättningen erfordras; börande, om förrättningen påfordrar sådan syn, som omförmäles i 27 § af lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 Juni 1879, sökande i sin anmälan noggrant uppgifva företagets omfattning och beskaffenhet, de hemman, vattenverk och andra lägenheter, som saken förmenas angå samt egarnes namn och hemvist.

Den, som påkallat förrättning, är pliktig att dervid tillhandahålla landbruksingeniören och medföljande landbruksstipendiat bostad och upppassning jemte värme och lyse under den tid af året, då sådant erfordras, äfvensom, der sådant är af nöden, tjenliga fortskaffningsmedel för färder mellan bostaden och ställe, der biträdet tages i anspråk.

För biträde, som landbruksingeniör lemnar, eger han af reqvirenten uppbära arvode med 4 kr. 50 öre för hvarje dag, som i sin helhet eller till någon del åtgår till förrättningen. För sådana synförrättningar som ofvan sägs, eger landbruksingeniör, enligt Kongl. kungörelsen den 30 April 1880, uppbära arfvode lika som för landtmäteriförrättningar är stadgad.

För extra förrättning, d. v. s. sådan, som ej upptagits i reseplanen för året, åligger det reqvirenten, att godtgöra landbruksingeniören och hans biträde resekostnads- och dagtraktamentsersättning i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts nådiga resereglemente af den 11 Februari 1881.

Utställningsföremål.

Afdikningsplaner för några större mossodlingar.

b. Mossarnes odling.

Af *Carl von Feilitzen*.

I en utställningskatalog är tydligtvis ej meningen att lemna detaljerade beskrifningar öfver hvarje afdelning, utan endast några korta antydningar. Särskildt rörande mossarnas odling kan denna ske på så många olika sätt, beroende på mossarnas beskaffenhet och de lokala förhållanden, att vi här kunna fatta oss mycket kort.

Flera af våra lågmossar äro jemna starrängar, som kunna odlas medelst plöjning. Vanligen är den gamla grässvären så seg, att man särskildt får köra en rist framför plogen. Då ytlagret består af en hop-

filtad massa af sega växtrötter, men derunder varande lager är bättre förmultnadt, kan äfven odlingen ske medelst dubbel spadvändning. Dervid nedlägges ytlagret med grässidan nedåt och deröfver uppkastas af underliggande förmultnade jordlager; man erhåller derigenom redan de första åren en väl förmultnad matjord.

Andra mossar odlas medelst djuphackning, hvarvid stubbar och trädlemningar uppbrytas. Vissa mossar kunna innehålla flera lager af stubbar, så att man efter några år, då mossen satt sig, återigen påträffar sådana, som måste uppbrytas.

Om mossarna äro djupa, sker odlingen äfven medelst flåhackning och bränning och huru odlingen än företages, brukar ris och grenar, ljungtufvor m. m. uppbrännas.

Vid Föreningens experimentalfält på Flahult hafva användts flera olika odlingsmetoder. Den metod, som mest användts för högmossars odling, har varit, att mossen endast planerats och dikesvallarna utförts jemnt öfver tegarna, hvarefter vanligen sandkörts. Derpå följande vår, sedan kälén gått ur några tum, har harfvats skarpt med klösharf eller krokpinneharf, hvarigenom icke så litet torf ryckts lös och blandats med sanden. Efter kalkning och gödsling har mossen besåts. Vid derpå följande höstplöjning blandas ytterligare hvitmosstorf med sanden. Så småningen fördjupas matjorden genom höstplöjningar och kälharfningar.

Om mossarna icke bära dragarne, kan man använda hästar försedda med särskildt konstruerade skor.

Utställningsföremål.

Diverse handredskap, som användas vid mossodling; olika sorters hästskor m. m.

c. Jordförbättringsmedel.

Af Carl von Feilitzen.

Inom vårt land finnas ganska stora arealer af synnerligen godartade mossar, hvilka efter torrläggning och odling kunna gifva de rikaste skördar med ensamt fosforsyra och kali-gödsling. Till dessa kunna vi räkna t. ex. myrarna på Gotland, en mängd lågmossar inom Östergötland, Skaraborgs län och Uppland. Vi hafva dock äfven stora mossjords arealer, hvilka till följd af sin fysikaliska beskaffenhet, sin kemiska sammansättning eller sitt läge äro i behof af jordförbättringsmedel. Såsom det viktigaste af dessa måste först och främst kalken betraktas.

Då mossarna äro kalkfattiga, kan man aldrig påräkna att å desamma erhålla de bästa skördar, hvarken till kvantitet eller kvalitet, och särskildt fordra ärtväxterna och klöfvern en temligen kalkrik jord. På kalkfattiga mossar komma därför de artificiella gödselämnena icke till sin fulla verkan, hvilket naturligtvis medför förlust, och äfven salpeterbildningen försiggår långsammare, hvarför på sådana mossar växterna kunna lida af qväfvebrist, äfven om mossjordens qväfvehalt är temligen god.

På dåligt förmultnade mossar omsättes genom kalkning och god brukning de torfviga växtlemningarna ganska hastigt till en mullrik matjord, hvilkens absorptionsförmåga ökats.

I hvilken form man bör tillföra kalken, är hufvudsakligen beroende på priset. Endast när kalkningen äfven afser att befordra förmultningen, har den kaustiska kalken ett bestämdt företräde. Sand- eller lermangel verkar fördelaktigt icke endast genom sin kalkhalt utan äfven genom sin sand- eller lerhalt.

På flera ställen inom vårt land förekomma lager af snäckgytja eller bleke. Denna är ofta mycket rik på kolsyrad kalk.

Malen kalksten har på senare åren börjat att tillverkas på flera ställen och försäljes under namn af »Düngeralk». När den är kalkrik samt fint pulveriserad, passar den förträffligt till kalkning af mossar, likaså affallskalken vid sockerfabriker m. fl. Äfven vissa sorter masugnsslagg kunna på grund af sin kalkhalt med fördel användas till kalkning af mossar.

Vid all användning af kolsyrad kalk, måste man endast ihågkomma, att äfven om denna vore kemiskt ren, förekommer deruti endast 56 % Calciumoxid, då deremot i god osläckt kalk Calciumoxidhalten visserligen kan variera, men oftast är öfver 70 %.

Mossarna kunna icke endast lida af kalkbrist, utan man kan äfven behöfva förbättra desamma genom sand- eller lerkörning. Mossjorden kan vara lätt, så att den fryser upp, hvarigenom växtrötterna skadas; den kan vara lös, så att den icke bär dragare och lastvagnar; kulturväxterna lida ofta af frost på den rena mossjorden; kälén sitter längre i om vårarne, hvarigenom växtligheten försenas m. fl. olägenheter. Dessa öfvervinnas eller minskas genom sand- eller lerkörning, och på samma gång tillföres derigenom jorden växtnäringssämnen isynnerhet kali, hvarigenom gödslingen kan minskas.

Genom dessa jordförbättringsmedel ökas äfven mossjordens absorptionsförmåga. Om afståndet till sand- eller lertaget är stort, kan transportkostnaden minskas genom användande af flyttbara jernvägar, hvilka numera äfven kunna få hyras af den, som anser inköp af sådana vara för dyrbara.

Sand- eller lerkörning medför, enligt hvad här är nämndt, så många fördelar, att sådan jordförbättring snart betalar sig genom rikare och säkrare skördar.

Utställningsföremål.

Från flera kalkbruk hafva erhållits prof å kalk. Dessa anföras härmed jemte några andra prof å olika kalkhaltiga jordförbättringsmedel med å desamma utförda analyser. Analyserna afse naturligtvis endast de inlemnade profven, hvilka icke voro generalprof och således kunna ej de angifna kalkhalterna anses såsom ett medeltal af den kalk, som de respektive kalkbruken leverera. De anföras endast för att visa, huru kalkhalten kan variera, och att det således icke är likgiltigt för jordbrukaren, hurudan kalk han inköper.

Ifö kalk- och kaolinaktiebolag, Bromölla.

	1. Kalksten.	2. Släckt kalk.
Kalk	51,74 %.	62,84 %.
Årliga tillverkning af bränd kalk c:a 1,000 ton = 10,000 hl. i osläckt form.		
Pris för osläckt kalk 1,60, för släckt 80 å 90 öre per hektoliter fritt Bromölla i parti.		

Strömshög per Hidinge.

	3. Osläckt Orstenskalk.	4. Osläckt hallstenskalk.
Kalk	73,94 %.	67,14 %.
Årliga tillverkning 8,000 hl.		
Pris för osläckt kalk 35 å 45 öre per hl. å platsen.		

Nya Marmorbruks-Aktiebolaget, Norrköping.

	5. Osläckt kalk.	6. Släckt kalk (s. k. sekunda).
Kalk	74,02 %.	54,66 %.
Årliga tillverkning c:a 120,000 hl. bränd osläckt kalk.		
Pris vid bruket osläckt 1,50, släckt 45 å 50 öre per hl.		

Bjellum pr Axvall.

	7. Släckt Orstenskalk.	8. Släckt hallstenskalk.
Kalk	64,77 %.	60,05 %.
Årliga tillverkningen c:a 5 å 6,000 tunnor.		

Pris för bränd kalk under vintern 60 öre, sommaren 70 öre per tunna; Orstenskalken 10 öre högre.

Falköpings Kalkbruks-bolag, Falköping, Ranten.

	9. Osläckt kalk.	10. Osläckt Orstenskalk.
Kalk	72,73 %	70,37 %.
Årliga tillverkning 89,630 hl. osläckt kalk.		
Pris 45 öre per hl. för osläckt kalk.		

Harge Aktiebolag, Hammar, Askersund.

	11. Släckt kalk (hvit kalk).	12. Släckt kalk (gul kalk).
Kalk	59,93 %.	58,33 %.
Årliga tillverkningen 2- å 4,000 hl. hvit kalk.		
Pris 60 öre för släckt och 1,25 för osläckt hvit kalk per hl.		
» 70 » » » » 2,00 » » gul » » »		

Kalk bruket Trångsviken.

	13. Osläckt kalk.	14. Släckt kalk.
Kalk	80,89 %.	62,09 %.
Årliga tillverkningen 400—600 ton.		
Pris för osläckt kalk 1,30 per hl. fritt banvagn.		
Användes hufvudsakligen för murning.		

Sköfde Industri-Aktiebolag, Kåpplunda.

	15. Osläckt kalk (mörkare).	16. Osläckt kalk (ljusare).
Kalk	75,49 %.	73,93 %.
Årliga tillverkningen 40,000—50,000 hl.		
Pris å hel vagnslast (100 hl.) 50 öre per hl.		

Knifvinge kalkbruk, Berg.

	17. Osläckt kalk.	18. Osläckt kalk.
Kalk	81,21 %.	67,29 %.
Årliga tillverkningen 15 å 16,000 hl.		
Pris vid Berg 1,00 kr. per hl.		
	19. Kalkstensmjöl (malen kalksten).	
Kalk	46,01 %.	
Pris per 100 kg. 75 öre.		

Förenade Kalkbrännerierna i Malmö.

20. Osläckt kalk.

Kalk 85,81 %.

Årliga tillverkningen c:a 12,000 hl.

Pris å osläckt 1,90, släckt n:o 1 80 öre, n:o 2 50 öre per hl.

Aktiebolaget Bårstad Kalkstensbrott, Borghamn.

21. Släckt kalk.

Kalk 54,56 %.

Årliga tillverkningen 15,000 hl.

Pris för osläckt 45 öre, släckt 1,00 per hl.

Kaflås Kalkstensbrott, Kaflås.

22. Osläckt Orstenskalk.

Kalk 82,57 %.

23. Osläckt kalk..

71,43 %.

Storugns kalkbruk, Visby.

24. Släckt kalk.

Kalk 67,53 %.

Årliga tillverkningen 25,000 hl.

Pris per hl. 38 öre.

Helsingborgs kalkbruk, Helsingborg.

25. Släckt kalk (s. k. mjölkalk).

Kalk 67,89 %.

Pris 70 öre per hl. fritt banvagn Helsingborg.

Ölands Nya Cement-Aktiebolag, Degerhamn.

26. Släckt kalk.

Kalk 57,84 %.

Årliga tillverkningen omkring 40,000 hl. osläckt kalk.

Pris 66 öre för osläckt, 33 öre för släckt per hl. fritt ombord Degerhamn.

Yxhult Stenhuggeri-Aktiebolag, Kumla.

27. Osläckt kalk.
 Kalk 74,25 %.
 Årliga tillverkningen c:a 80,000 hl.
 Pris 63 öre per hl. Kumla station.

Hellekis Aktiebolag, Kinnekulle.

28. Osläckt kalk.
 Kalk 72,32 %.
 Årliga tillverkningen:
 Vid Hellekis 100,000 hl.
 » Blomberg 50,000 »
 Pris för osläckt 58 öre, släckt 26 öre pr hl. fritt ombord Hönsäter
 eller Blombergs hammar.

Trolmen, Medelplana.

29. Osläckt kalk.
 Kalk 75,72 %.
 Årliga tillverkningen c:a 20,000 hl.
 Pris för osläckt 54 öre, släckt 26 öre per hl. fritt ombord vid
 Trolmen.

Stolan, Timmersdala.

30. Osläckt kalk.
 Kalk 75,37 %.
 Årliga tillverkning c:a 10- å 12,000 tunnor.

Kalkbränneriet, Tommarp.

31. Osläckt kalk.
 Kalk 67,77 %.
 Pris för osläckt 2,00, släckt 1,50 å 1,00 per hl.
 Användes hufvudsakligen till murning.

Tygelsjö Kalkbränneri, Tygelsjö.

32. Släckt kalk (s. k. mjölkalk).
 Kalk 55,90 %.

Årliga tillverkningen c:a 1,000 hl.
Pris 50—60 öre per hl. vid bruket.

Karta och Oaxens Kalkbruk, Bläse, Gotland.

	33. Osläckt kalk.	34. Släckt kalk.
Kalk	94,04 %.	66,73 %.

Årliga tillverkningen 50,000 à 60,000 hl. släckt kalk.
Pris för släckt 38 öre, osläckt 95 öre per hl.; obränd kalksten 2,50 per ton.

Ulunda, Axvall.

	35. Osläckt Orstenskalk.	36. Osläckt hallstenskalk.
Kalk	67,33 %.	62,76 %.

Årliga tillverkningen c:a 15,000 hl.
Pris för Orstenskalk under vintern 35 öre, under sommaren 40 öre per hl. För vanlig kalkstenskalk under vintern 33 öre, under sommaren 37 per hl.

Råbäcks Kalkstensbrott, Råbäck.

	37. Osläckt Orstenskalk.	38. Osläckt hallstenskalk.
Kalk	73,40 %.	69,08 %.

Årliga tillverkningen c:a 85,000 hl.
Pris 58 och 21 öre pr 100 kg.

Tands Nya Kalkbruk, Brunflo.

	39. Osläckt kalk.
Kalk	77,60 %.

Pris för osläckt kalk 1,30, släckt 90 öre per hl. vid Brunflo station.

Aktiebolaget Visby Cementfabrik.

	40. Düngerkalk (malen kalksten).
Kalk	54,88 %.

Årliga tillverkning 1,500 à 2,000 tons.

Kalkgödningsfabriken, Bjernum.

	41. Kalkgödning.
Kalk	52,80 %.
Fosforsyra	0,46 %.
Årliga tillverkningen 1,800,000 kg.	
Pris 85 öre per 100 kg.	

Hanaskog, Qviinge.

	42. Gödningskalk.	43. Kalkmjöl.
Kalk	58,48 %.	49,20 %.
Pris å gödningskalk 85 å 65 öre per hl.; å kalkmjöl 35 öre per 100 kg. fritt banvagn Qviinge, om hel vagnslast 8,000 kg. tages.		

Maltesholm, Lyngsjö.

	44. Gödningskalk N:o 1.	45. Gödningskalk N:o 2.
Kalk	53,76 %.	44,08 %.
Årliga tillverkningen af N:o 1 c:a 1,000,000 kg.; af N:o 2 cirka 500,000 kg.		
Pris för N:o 1 60 öre, N:o 2 20 öre per 100 kg.		

Rökinge, Berg.

	46. Malen kalksten.
Kalk	47,36 %.

Alnarps Landtbruks-Institut, Åkarp.

	47. Mergel.
Kalk	11,37 %.
Kali	0,11 %.
Fosforsyra	0,08 %.

Tobo bruk, Tobo.

	48. Hvarfvig mergel.
Kalk	16,99 %.
Kali	0,56 »
Fosforsyra	0,11 »

Herr A. Assarson, Teckomatorp, Arlöf.

49. Torkad slamkalk.

Kalk	41,78 %.
Fosforsyra	1,33 »
Qväfve	0,34 »

Pris 85 öre per 100 kg. banfritt Arlöf.

Gotland.

50. Bleke.

Kalk	26,55 %.
------	----------

Södraholm, Jönköpings län.

51. Snäckgytja.

Kalk	23,19 %.
Kali	0,10 »
Fosforsyra	0,05 »
Qväfve	0,19 »

Diverse prof å sand och leror.

2:ne kärl båda fyllda med samma sorts hvitmossa. I den ena har kalkats med 50 hl. osläckt kalk per hektar för att visa, huru kalkningen bidrager till förmultningen.

Prof på flyttbara jernvägar.

d. Gödselämnena för mossar.

Af Carl von Feilitzen.

Våra bättre mossar äro så rika på qväfve, att någon qväfvegödsling är obehöflig; endast undantagsvis innehålla de så mycket fosforsyra, att under många år fosforsyregödsling kan undvikas; ännu sällsyntare är, att de äro kalirika. Såsom regel kan således antagas, att mossarne, behöfva gödslas med fosforsyra och kali för att gifva goda skördar. En del mossjordarter, särskildt de, som till större eller mindre del äro bildade af hvitmossa, behöfva äfven qväfvegödsling.

Med huru mycket man bör gödsla, beror på mossjordens beskaffenhet och hvilken kulturväxt man använder.

De för mossarna mest passande fosforsyrehaltiga gödselämnena äro

superfosfat och thomasslagg. Vid inköp af thomasslagg måste särskildt garanti begäras på dess citratlöslighet, emedan jemförande kulturförsök hafva visat, att äfven på mossjord thomasslaggens verkan blifver större med stigande citratlöslighet. Äfven inom vårt land utbjudes numera thomasslagg, som garanteras hålla 80 % citratlöslig fosforsyra. Kali tillföres i form af något stassfurtersalt vanligen 12 % kainit, 15 % gödselsalt, 37 % kaligödning eller 47 % klorkalium.

Den vanligaste qväfvegödslingen på mossar sker med chilisalpeter.

Mossarna gödslas äfven med kreatursspillning, då de äro qväfvefattigare eller oförmultnade; särskildt för högmosseodlingar passar den naturliga gödseln. På qväfverikare mossjord erhålles derigenom liggisäd med lätt kärna, och vid all användning af kreatursspillning till mossjord utsätter man sig för att erhålla mycket ogräs, hvarför den använda gödseln bör vara väl brunnen.

Utställningsföremål.

Prof på diverse artificiella gödselämnen, godhetsfullt skänkta till Föreningen af Stockholms superfosfatfabriks filial bolaget Ceres i Göteborg.

e. Skördeprodukter från mossar.

Af Carl von Feilitzen.

Man hörer ofta klagan öfver, att säden från mossodlingar blifvit lätt, att halmen ogerna ätes af kreaturen och att höet är näringsfattigt och derfor af ringa värde. Så blifver också förhållandet, om mossodlingarna skötas illa och kulturväxterna icke erhålla sitt fulla behof af näringsämnen. Skötas de deremot väl och gödslas rikligt, så erhålles en vigtig säd och ett näringsrikt foder.

Hvilka kulturväxter man bör välja, beror på mossjordens beskaffenhet, den använda kulturmetoden samt på de klimatiska förhållandena. På goda, qväfverika och väl förmultnade mossjordarter kunna erhållas utmärkta skördar af hafre, rotfrukter, gräs, klöfver och vicker.

Om läget icke är frostländt, kunna äfven erhållas rika skördar af höstråg och korn; men rågen blifver på den osandade mossjorden något mörkt, och kornet passar icke till bryggerikorn, emedan det blifver för proteinrikt.

Potatis blifver vattnig, men kan gifva till quantiteten rika skördar. Ärter växa för mycket på halmen, och i allmänhet kan man hvarken af vicker eller ärter påräkna någon rikare kärnskörd.

På högmosseodlingar passa bäst baljväxter och klöfverarter samt potatis, hvilken senare blifver tunnskalig och bättre till smaken än på lågmossarna. Af tidigt mognande ärtsorter, och vicker kan man på högmosseodlingar erhålla ganska vackra kärnskördar, om väderleken icke är allt för regning.

På sandtäcka mossar är man i allmänhet mindre beroende på valet af kulturväxt; till och med hvete, som annars på mossjord erhåller en mörk, om råg påminnande färg, blifver på den sandtäcka mossjorden ljus och vackert.

Att de klimatiska förhållandena i hög grad inverka på val af kulturväxter är naturligt, och för våra nordligaste provinser passa myrarna bäst till foderbärande gräsmarker.

Utställningsföremål.

Diverse sädesslag skördade å mossjord vid Föreningens experimentalfält på Flahult i Jönköpings län, vid Ryningsnäs i Kalmar län, Stensjöholm i Kronobergs län, Östtomten i Skaraborgs län, Gysinge och Aspnäs i Gefleborgs län.

För att visa, huru halmen utvecklats, äro äfven kärfvar af otröskade sädesslag utställda.

Nedanstående undersökningar å de utställda profven äro utförda af Jönköpings läns frökontrollant Direktör Rob. Tolf.

N:o.	Härkomst och namn.	Vigt af		Renhet.	Grobarhet.	Rent grodt frö.
		1,000 rena oskad. frön.	1 hektoliter af varan.			
		gr.	kg.			
Från Experimentalfältet vid Flahult.						
1.	Hvithafre, Heines	41,8	56,2	99,9	97,8	97,7
2.	» Greyerz' Probsteier	44,4	56,8	99,9	98,0	97,0
3.	» Ligowo-	46,0	57,6	99,9	98,3	98,2
4.	» Lüneburger Kley-	40,8	55,4	99,9	98,5	98,4
5.	» Svensk	33,4	54,0	99,9	98,0	97,0
6.	» Canada	33,0	54,0	99,8	97,0	96,8
7.	» Vestgöta	31,5	53,0	99,9	97,8	97,7
8.	» Grenaa	44,7	56,0	99,9	97,8	97,7
9.	» Flahults Probsteier	40,6	53,2	99,9	98,5	98,4
10.	» Svalöfs Borstlösa	41,5	55,8	99,9	98,0	97,0

N:o.	Härkomst och namn.	Vigt af		Renhet.	Grobarhet.	Rent grodt frö.
		1 000 rena	1 hektoliter			
		oskad. frön.	af varan.			
gr.	kg.	%	%	%		
11.	Hvithafre, Öhafre.....	42,8	55,2	99,9	98,0	97,0
12.	» Dansk Hedeafre	36,8	48,8	99,4	98,3	97,7
13.	Svarthafre, Nubisk plym-	39,7	52,2	99,9	98,3	98,2
14.	» Tysk Moss-	34,5	50,4	99,8	99,8	99,6
15.	» Sydfinsk	34,2	48,4	99,9	97,3	97,2
16.	» Nordfinsk	34,9	54,0	99,9	98,7	98,6
17.	» Torneå-	33,8	49,6	99,9	97,2	97,1
18.	» Tartarisk plym-	40,5	53,8	99,9	94,5	94,4
19.	Korn, Moss-	59,6	69,6	99,9	99,3	99,2
20.	» Plymage-	47,3	66,0	99,9	98,8	99,7
21.	» Hagendals Stam-	42,4	66,8	99,8	97,2	97,0
22.	» Gold Thorpe	44,8	63,6	99,9	96,8	96,7
23.	» Norrlands	31,4	56,8	99,9	98,2	98,1
24.	» Stjern-.....	39,4	59,2	99,9	98,7	98,6
25.	» Himalaja	30,4	75,4	99,9	98,2	98,1
26.	» Vinter-.....	43,6	62,8	99,9	99,5	99,4
27.	Hvete, Kolben vår-	35,3	77,0	99,9	98,0	97,0
28.	» Chrestensens höst-	36,5	75,2	99,9	93,2	93,1
29.	Råg, Tysk Moss-	23,3	72,2	98,8	90,8	90,6
30.	Ärter, Grå foder-	143,5	80,4	99,0	98,5	97,5
31.	» Bruna foder-	126,8	79,6	99,9	99,5	99,4
32.	» Peluschk-	109,3	80,2	99,9	99,5	99,4
33.	» Tidiga Maj-	160,1	80,8	99,9	97,0	96,0
34.	» Små Thüringar.....	117,8	80,2	99,9	96,0	95,0
35.	» Chrestensens	157,1	78,0	99,9	95,5	95,4
36.	» Bråd-	160,4	82,4	99,9	98,0	97,0
37.	» Carterers Crops-	178,6	80,0	99,9	80,5	80,4
38.	» Östgöta-	125,3	80,4	99,9	92,0	91,0
39.	» Viktoria-	289,4	80,4	99,8	87,0	86,8
40.	» Gröna	167,1	81,2	99,9	97,0	96,0
41.	» Jemtlands	111,3	82,4	99,0	100,0	99,0
42.	» Tidiga Sand-	91,7	81,2	99,9	98,5	98,4
43.	Vicker, Hvitfrög	62,6	82,8	99,9	99,5	99,4
Från Ryningsnäs.						
44.	Hvithafre, Probsteier	33,8	48,4	96,8	96,7	95,4
45.	»	39,1	54,0	98,9	99,0	97,9
46.	Korn, Plymage	54,8	66,0	99,8	92,7	92,5

N:o	Härkomst och namn.	Vigt af		Renhet.	Grobarhet.	Rent grodt frö.
		1,000 renna oskad. frön.	1 hektoliter af varan.			
		gr.	kg.			
47.	Råg.....	35,1	76,0	99,3	100,0	99,3
48.	Blandsäd, { Hafre.....	34,9	—	57,1	100,0	—
		Korn.....	52,2	—	42,6	100,0
Från Stensjöholm, Ryssby.						
49.	Ärter, Kapuciner.....	260,7	76,0	98,0	89,5	87,7
50.	» Gula.....	117,1	76,8	98,7	94,5	93,3
51.	» Peluschk.....	133,0	77,6	99,8	91,0	89,9
52.	» Pommerska grå.....	148,8	78,8	98,7	95,5	94,3
53.	Vicker, Foder.....	66,5	82,8	99,0	97,5	96,5
54.	» Ludd.....	31,0	80,2	99,8	90,0	89,8
55.	Raps.....	4,8	66,4	98,2	99,8	98,0
56.	Rübs.....	2,9	67,6	98,0	99,3	97,3
Från Östtomten, Axvall.						
57.	Hvithafre.....	49,3	50,4	99,8	97,5	97,3
Från Gysinge.						
58.	Hvithafre, Probsteier.....	48,7	51,6	99,2	94,5	93,7
59.	Svarthafre, Tysk Moss.....	34,7	48,4	97,9	93,2	91,2
60.	» Tartarisk plym.....	44,7	48,8	97,5	99,5	97,0
61.	Korn, Imperial.....	59,7	67,6	99,8	98,0	97,8
Från Aspнас, Tierp.						
62.	Hvithafre, Probsteier.....	39,1	53,6	97,3	93,0	90,5
63.	Korn, Svenskt Plymage.....	51,3	66,6	99,5	93,2	92,7
64.	Råg, Moss.....	27,1	69,6	95,3	93,8	89,4

Mosskulturens botaniska och zoologiska afdelning.

Af Rob. Tolf.

Att här orda om den betydelse botaniken och zoologien ega för jordbruket torde vara öfverflödigt: om än sakta, vinner likväl med hvarje år den öfvertygelsen allt större utbredning bland våra landtmän och ej minst bland våra mossodlare, att den hjälp, dessa båda vetenskaper vid många tillfällen äro i stånd att lemna dem, är långt ifrån föraktansvärd. Ej endast vid uppdragandet af nya, rikt gifvande eller hårdigare eller i andra afseenden värdefulla varieteter af sädes- eller foderväxter, vid val af passande gräs och örter för vallodlingar, vid analysering af frön o. s. v., utan äfven vid de uppdragna skördarnes bevarande och försvarande mot en mängd, trots deras skenbara obetydlighet och litenhet, svårt härjande fiender inom såväl växt- som djurriket kunna de tvenne nämnde vetenskaperna göra berättigade anspråk på att blifva erkända såsom landtmännens goda bundsförvandter i bemödandet afvinna jorden så rika skördar som möjligt. Att vid Svenska Mosskulturföreningens utställning denna viktiga afdelning ej bör vara orepresenterad, torde sålunda vara själfklart, hvarför här framlägges en samling af de växter och insekter, som på ett eller annat sätt äro af betydelse för mossodlaren, vare sig till skada eller gagn. Samlingen omfattar hufvudarterna af Sveriges baljväxter och gräs samt i särskilda band dem bland dessa, som blifvit pröfvade på mossjord. Vidare framläggas representanter af de för mossodlingarne besvärligaste ogräsen, en större samling parasitsvampar, tvenne kartonger innehållande de värsta skadeinsekterna samt en samling i preparatrör förvarade frön af ekonomiväxter, ogräs och torfbildare.

I. Sveriges Baljväxter.

Band I. — 1. Gråärt (*Pisum arvense* L.). — 2. Klotvial (*Lathyrus sphaericus* L.). — 3. Vingvial (*L. heterophyllus* L.). — 4. Skogsvial (*L. silvestris* L.). — 5. Kärrvial (*L. palustris* L.). — 6. Knölvial (*L. tuberosus* L.). — 7. Ängsvial (*L. pratensis* L.). — 8. Hafsvial (*L. maritimus* L.). — 9. Gökvele (*Orobanchis tuberosus* L.). — 10. Vårvele (*O. vernus* L.). — 11. Svartvele (*O. niger* L.). — 12. Ärtvicker (*Vicia pisiformis* L.). — 13. Buskvicker (*V. dumetorum* L.). — 14. Skogsvicker (*V. silvatica* L.). — 15. Backvicker (*V. cassubica* L.). — 16. Luddvicker (*V. villosa* L.). — 17. Kråkvicker (*V. Cracca* L.). —

17. Fogelvicker (*V. tenuifolia* Roth.). — 18. Fodervicker (*V. sativa* L.). — 19. Sommarvicker (*V. angustifolia* Roth.). — 20. Vårvicker (*V. lathyroides* L.). — 21. Dufvicker (*V. hirsuta* L.). — 22. Sparfvicker (*V. tetrasperma* L.). — 23. Ölands-Kronill (*Coronilla Emerus* L.). — 24. Spink-Serradella (*Ornithopus perpusillus* L.). — 25. Serradella (*O. sativus* Brot.). — 26. Esparcett (*Onobrychis sativa* Lam.). — 27. Sötvedel (*Astragalus glycyphyllus* L.). — 28. Velevedel (*A. oroboides* Horn.). 29. Fjällvedel (*A. alpinus* L.). — 30. Danskvedel (*A. danicus* Retz.). — 31. Sandvedel (*A. arenarius* L.). — 32. Fjällvicka (*Phaca frigida* L.). — 33. Smällvicka (*Ph. penduliflora* Lam.). — 34. Lappspröta (*Oxytropis lapponica* Gaud.). — 35. Brokspröta (*O. sordida* Bunge). — 36. Fältspröta (*O. campestris* D. C.). — 37. Luddspröta (*O. pilosa* L.). — 38. Strandflygel (*Tetragonolobus siliquosus* L.).

Band. II. — 39. Storgigel (*Lotus uliginosa* Schkuhr). — 40. Käringgigel (*L. corniculata* L.). — 41. Strandgigel (*L. tenuifolia* Reich.). — 42. Blåsmäre (*Medicago sativa* L.). — 43. Kosmäre (*M. falcata* L.). 44. Mellansmäre (*M. media* Pers.). — 45. Humlesmäre (*M. lupulina* L.). — 46. Sandsmäre (*M. minima* Bart.). — 47. Gulmelot (*Melilotus officinalis* Desr.). — 48. Hvitmelot (*M. alba* L.). — 49. Åkermelot (*M. arvensis* L.). — 50. Tandmelot (*M. dentata* Pers.). — 51. Brunklöfver (*Trifolium spadicum* L.). — 52. Gullklöfver (*Tr. agrarium* L.). 53. Jordklöfver (*Tr. procumbens* L.). — 54. Dverglöfver (*Tr. micranthum*). — 55. Trådklöfver (*Tr. filiforme* L.). — 56. Blåsklöfver (*Tr. fragiferum* L.). — 57. Hvitklöfver (*Tr. repens* L.). — 58. Alsikeklöfver (*Tr. hybridum* L.). — 59. Bergklöfver (*Tr. montanum* L.). — 60. Strimklöfver (*Tr. striatum* L.). — 61. Harklöfver (*Tr. arvense* L.). — 62. Rödklöfver (*Tr. pratense* L.). — 63. Skogsklöfver (*Tr. medium* L.). — 64. Blodklöfver (*Tr. incarnatum* L.). — 66. Fjällklöfver (*Tr. alpestre* L.). — 67. Hareris (*Sarothamnus scoparius* Koch). — 68. Ärttörne (*Ulex europæus* L.). — 69. Taggginst (*Genista germanica* L.). — 70. Hedginst (*G. anglica* L.). — 71. Färgginst (*G. tinctoria* L.). — 72. Ljungginst (*G. pilosa* L.). — 73. Bactjörne (*Ononis campestris* L.). — 74. Stinktjörne (*O. hircina* L.). — 75. Puktjörne (*O. arvensis* L.). 76. Sandväpling (*Anthyllis Vulneraria* L.). — 77. Röd sandväpling (*A. Vulneraria* L. var. *coccinea*).

II. Sveriges Gräs.

Band I. 1. Strandqvicka (*Agropyrum junceum* L.). — 2. Strandqvicka (*A. junceum* × *repens* f. *subjunceum*). — 3. Strandqvicka

(*A. junceum* × *repens* f. *medium*). — 4. Åkerqvicka (*A. repens* L.). — 5. Fjällqvicka (*A. violaceum* Horn.). — 6. Lundqvicka (*A. caninum* L.). — 7. Strandelm (*Elymus arenarius* L.). — 8. Lundelm (*E. europæus* L.). — 9. Vildkorn (*Hordeum murinum* L.). — 10. Ängskorn (*H. secalinum* L.). — 11. Ormax (*Lepturus filiformis* Trin.). — 12. Därrepe (*Lolium temulentum* L.). — 13. Linrepe (*L. linicola* L.). — 14. Renrepe (*L. perenne* L.). — 15. Borstrepe (*L. multiflorum* Link.). — 16. Backskäfting (*Brachypodium pinnatum* P. B.). — 17. Lundskäfting (*Br. silvaticum* Sch.). — 18. Kamäxing (*Cynosurus cristatus* L.). — 19. Hundäxing (*Dactylis glomerata* L.). — 20. Långsvingel (*Festuca gigantea* Vill.). — 21. Skogssvingel (*F. silvatica* Vill.). — 22. Rörsvingel (*F. arundinacea* Schreb.). — 23. Ängssvingel (*F. pratensis* Huds.). — 24. Rödsvingel (*F. rubra* L.). — 25. Hårdsvingel (*F. duriuscula* L.). — 26. Fårsvingel (*F. ovina* L.). 27. Fårsvingel (*F. ovina* L. var. *vivipara*). — 28. Ekorrsvingel (*F. sciuroides* Roth.). — 29. Foderlost (Bromus *inermis* Leyss.). — 30. Raklost (Br. *erectus* Huds.). — 31. Sträflöst (Br. *asper* Murr.). — 32. Slaklost (Br. *serotinus* Benek.). — 33. Gålllost (Bromus *sterilis* L.). — 34. Taklost (Br. *tectorum* L.). — 35. Råglost (Br. *secalinus* L.). — 36. Renlost (Br. *arvensis* L.). — 37. Brinklost (Br. *commutatus* Schr.). — 38. Klaslost (Br. *racemosus* L.). — 39. Luddlost (Br. *mollis* L.). — 40. Kornlost (Br. *hordeaceus* Gm.).

Band II. — 41. Flyghafre (*Avena fatua* L.). — 42. Purrhafre (*A. strigosa* Schreb.). — 43. Ängshafre (*A. pratensis* L.). — 44. Luddhafre (*A. pubescens* L.). — 45. Fjällhafre (*A. alpestris*). — 46. Knylhafre (*A. elatior* L.). — 47. Gullhafre (*A. flavescens* L.). 48. Hvenhafre (*A. agrostidea* Fr.). — 49. Axhafre (*A. subspicata*). — 50. Tätelsmile (*Aiopsis caryophyllea* L.). — 51. Vårsmile (*A. præcox* L.). — 52. Sandtof (*Corynephorus canescens* P. B.). — 53. Fjälltada (*Aira alpina* L.). — 54. Bottentada (*A. bottnica* Wg.). — 55. Tuftada (*A. cæspitosa* L.). — 56. Krustada (*A. flexuosa* L.). — 57. Kärrtada (*A. uliginosa* Weihe). — 58. Borsttada (*A. setacea*). — 59. Fjälltätel (*Vahlodea atropurpurea* Fr.). — 60. Luddtätel (*Holcus mollis* L.). — 62. Bergslok (*Melica nutans* L.). — 63. Lundslok (*M. uniflora* L.). — 64. Grusslok (*M. ciliata* L.). — 65. Vass (*Phragmites communis* Trin.). — 66. Sandmare (*Psamma arenaria* L.). — 67. Hafsmare (*Ps. baltica* Flügge). — 68. Piprör (*Calamagrostis arundinacea* Roth.). — 69. Pigrör (*C. varia* Lk.). — 70. Fjällrör (*C. chalybæa* Fr.). — 71. Lapprör (*C. lapponica* Wg.). — 72. Gulrör (*C. strigosa*). — 73. Madrör (*C. stricta* Nutt.). — 74. Slankrör (*C. gracilescens* Fr.). — 75. Grenrör (*C. lanceolata* Roth.). — 76. Brunrör (*C. phragmitoides* Htn.).

— 77. Bergrör (*C. epigeios* L.). — 78. Åkerkösa (*Apera Spica venti* L.). — 79. Åkerkösa (*A. Spica venti* var. *purpurca*.)

Band III. — 80. Ängsdarr (*Briza media* L. cum var. *palle-scens*). — 81. Storgröe (*Poa sudetica* Hænke). — 82. Kärrgröe (*P. trivialis* L.). — 83. Ängsgröe (*P. pratensis* L.). — 83. Höstgröe (*P. serotina* Ehrh.). — 84. Lundgröe (*P. nemoralis* L. f. *micrantha*). — 85. Lundgröe (*P. nemoralis* f. *macrantha*). — 86. Knylgröe (*P. bulbosa* L.). — 87. Fjällgröe (*P. alpina* L.). — 88. Fjällgröe (*P. alpina* L. f. *vivipara*). — 89. Jemtlandsgröe (*P. jemtlandica* Almqv.). — 90. Klasgröe (*P. laxa* Hænke). — 91. Axgröe (*P. stricta* Lindeb.). — 92. Glesgröe (*P. cenisia* All.). — 93. Blågröe (*P. caesia* Sm.). — 94. Berggröe (*P. compressa* L.). — 95. Hvitgröe (*P. annua* L.). — 96. Hänggryne (*Arctophila pendulina* Fr.). — 97. Veckgryne (*Glyceria plicata* Fr.). — 98. Mannagryne (*Gl. fluitans* L.). — 99. Jättegryne (*Gl. spectabilis* MK.). — 100. Snårgryne (*Gl. remota* Fr.). — 101. Sumpgryne (*Gl. distans* Wahlenb.). — 102. Strandgryne (*Gl. maritima* M. K.). — 103. Ligg-gryne (*Gl. procumbens*). — 104. Källtäppa (*Catabrosa aquatica* P. B.). — 105. Snötäppa (*C. algida* Fr.). 106. Finntätel (*Colpodium latifolium* Fr.). — 107. Blåsene (*Molinia coerulea* Mnch. f. *robusta*). — 108. Blåsene (*M. coerulea* Mnch. f. *arundinacea*). — 109. Blåsene (*M. coerulea* Mnch f. *gracilis*). — 110. Blåsene (*M. coerulea* Mnch f. *capillaris*). — 111. Blåsene (*M. coerulea* Mnch f. *rigida*). — 112. Blåsene (*M. coerulea* Mnch. f. *interrupta*). — 113. Blåsene (*M. coerulea* Mnch. f. *divaricata*). — 114. Wasskase (*Fluminia arundinacea* Fr.). — 115. Knävia (*Triodia decumbens* P. B.) — 116. Kamtofsing (*Koeleria cristata* Pers.). — 117. Blåtöfsing (*K. glauca* D. C.).

Band IV. — 118. Kryphven (*Agrostis stolonifera* L.). — 119. Strandhven (*A. maritima* Mey.). — 120. Brunhven (*A. vulgaris* L.). — 121. Hundhven (*A. canina* L.). — 122. Fjällhven (*A. borealis* Hn.). — 123. Söthvina (*Cinna pendula* Fr.). — 124. Hässle (*Milium effusum* L.). — 125. Fjädergräs (*Stipa pennata* L.). — 126. Ris (*Leersia oryzoides* Sm.). — 127. Blodhirs (*Digitaria humifusa* Rich.). — 128. Fingerhirs (*Digitaria ciliaris* Koel.). — 129. Grönhirs (*Setaria viridis* P. B.). — 130. Gråhirs (*S. glauca* P. B.). — 131. Blåälfving (*Sesleria coerulea* Ard.). — 132. Ängskafle (*Alopecurus pratensis* L.). — 133. Svartkafle (*A. nigricans* Horn.). — 134. Knäkafle (*A. geniculatus* L.). — 135. Åkerkafle (*A. agrestis* L.). — 136. Timotej (*Phleum pratense* L.). — 137. Fjällkampe (*Phl. alpinum* L.). — 138. Sandkampe (*Phl. arenarium* L.). — 139. Flenkampe (*Phl. Boehmeri* Wib.). — 140. Rörflen (*Phalaris arundinacea* L.). — 141. Bandflen (*Ph. arundinacea* L. var. *picta*). — 142. Kanarieflen (*Ph. canariensis* L.). — 143. Kosack-

gräs (*Beckmannia eruciformis* L.). — 144. Ängsmyska (*Hierochloa borealis* R. & Sch.). — 145. Stormyska (*H. firma*). — 146. Fjällmyska (*H. alpina* Wahlenb.). — 147. Finnmyska (*H. australis* R. & Sch.). — 148. Vårbrodd (*Anthoxanthum odoratum* L.). — 149. Åkerbrodd (*A. Puelii* Lec. & Lamm.). — 150. Stagg (*Nardus stricta* L.).

III. Baljväxter från mossodlingar.

Band I. — 1 Gulärt (*Pisum sativum*). — 2. Ängsvial (*Lathyrus pratensis*). — 3. Kärrvial (*L. palustris*). — 4. Hafs vial (*L. maritimus*). — 5. Hvitvial (*L. sativus*). — 5. Gulvial (*L. luteus*). — 6. Luddvial (*L. hirsutus*). — 7. Stipelvial (*L. Ochrus*). — 8. Praktvial (*L. Clymenum*). — 9. Rosenvial (*L. Tingitanus*). — 10. Ledvial (*L. articulatus*). 11. Hornvial (*L. cornutus*). — 12. Ärtvicker (*Vicia pisiformis*). — 13. Buskvicker (*V. dumetorum*). — 14. Skogsvicker (*V. silvatica*). — 15. Kråkvicker (*V. Cracca*). — 16. Häckvicker (*V. sepium*). — 17. Söt vicker (*V. sativa* var.). — 18. Hvitfrög vicker (*V. sativa* var. *leucosperma*). — 19. Fransk vicker (*V. narbonensis*). — 20. Gulvicker (*V. lutea*). — 21. Sägbladig vicker (*V. serratifolia*). — 22. Rostvicker (*V. ferruginea*). — 23. Praktvele (*Orobus atropurpureus*). — 24. Getklöfver (*Galega officinalis*). — 25. Esparcett (*Onobrychis sativa*). — 26. Ser radella (*Ornithopus sativa*). — 27. Storgigel (*Lotus uliginosa*). — 28. Kärngigel (*L. corniculata*). — 29. Blålucern (*Medicago sativa*). 30. Mellanlucern (*M. media*). — 31. Humlelucern (*M. lupulina*). — 32. Hvitmelot (*Melilotus alba*). — 33. Gulmelot (*M. officinalis*). — 34. Fältmelot (*Melilotus arvensis*). — 35. Rödklöfver (*Trifolium pratense*). — 36. Alsikeklöfver (*Tr. hybridum*). — 37. Hvitklöfver (*Tr. repens*). — 38. Brunklöfver (*Tr. spadiceum*). — 39. Gullklöfver (*Tr. agrarium*). — 40. Blodklöfver (*Tr. incarnatum*).

IV. Fodergräs från mossodlingar.

Band. I. — 1. Engelskt rajgräs (*Lolium perenne*). — 2. Italienskt rajgräs (*L. italicum*). — 3. Kamäxing (*Cynosurus cristatus*). — 4. Hundäxing (*Dactylis glomerata*). — 5. Strandsvingel (*Festuca arundinacea*). — 6. Ängssvingel (*F. elatior*). — 7. Rödsvingel (*F. rubra*). — 8. Hårdsvingel (*F. duriuscula*). — 9. Svingellosta (*Bromus inermis*). 10. Storgröe (*Poa sudetica*). — 11. Kärrgröe (*P. trivialis*). — 12. Ängs gröe (*P. pratensis*). — 13. Lundgröe (*P. nemoralis*). — 14. Fjällgröe

(*P. alpina*). — 15. Mjuktåtel (*Holcus lanatus*). — 16. Jättegröe (*Glyceria spectabilis*). — 17. Knylhafre (*Avena elatior*). — 18. Gullhafre (*A. flaveseens*). — 19. Krustada (*Aira flexuosa*). — 20. Tuftada (*A. caespitosa*). — 21. Kryphven (*Agrostis stolonifera*). — 22. Söthvina (*Cinna pendula*). — 23. Ängskafle (*Alopecurus pratensis*). — 24. Vårbrodd (*Anthoxanthum odoratum*). — 25. Timotej (*Phleum pratense*). — 26. Fjällkampe (*Phl. alpinum*). — 27. Rörflen (*Baldingera arundinacea*). — 28. Ängsmyska (*Hierochloa borealis*). — 29. Vasskase (*Fluminia arundinacea*). — 30 Renlost (*Bromus arvensis*).

V. Ogräs från mossodlingar.

Band I. — 1. Brunskära (*Bidens tripartita*). — 2. Gulskära (*B. cernua*). — 3. Kärrfräne (*Nasturtium palustre*). — 4. Brännknäa (*Polygonum Hydropiper*). — 5. Rödknäa (*P. lapathifolium*). — 6. Paddtåg (*Juncus bufonius*). — 7. Veketåg (*J. effusus*). — 8. Rörvass (*Phragmites communis*). — 9. Mossrot (*Peucedanum palustre*). — 10. Skogssäf (*Scirpus silvaticus*). — 11. Sumpnoppa (*Gnaphalium uliginosum*). — 12. Skogsnoppa (*Gn. silvaticum*). — 13. Kärrsyska (*Stachys palustris*). — 14. Blodrotsmura (*Tormentilla erecta*). — 15. Hömjölke (*Epilobium angustifolium*). — 16. Kärrmjölke (*E. palustre*). — 17. Sprängört (*Cicuta virosa*). — 18. Borstistel (*Cirsium heterophyllum*). — 19. Pilknäa (*Polygonum amphibium*). — 20. Åkermyntha (*Mentha arvensis*). — 21. Småbrunell (*Brunella vulgaris*). — 22. Kärristel (*Cirsium palustre*). — 23. Fältludd (*Filago montana*). — 24. Korsbo (*Senecio vulgaris*). — 25. Skogsbo (*S. silvaticus*). — 26. Brännnäsla (*Urtica dioica*). — 27. Sparfstill (*Sisymbrium Sophia*). — 28. Silfvermura (*Potentilla argentea*). — 29. Ögontröst (*Euphrasia officinalis*). — 30. Rödtoppa (*Odontites rubra*). — 31. Sandnarf (*Arenaria serpyllifolia*). — 32. Penningskärf (*Thlaspi arvense*). — 33. Ängsslöka (*Angelica silvestris*). — 34. Gårdstrampe (*Polygonum aviculare*). — 35. Hampdå (*Galeopsis versicolor*). — 36. Höstfjun (*Leontodon autumnale*). — 37. Hvitpytta (*Achillea Ptarmica*). — 38. Åkerrast (*Lycopsis arvensis*). — 39. Åkerqvicka (*Agropyrum repens*). — 40. Kryphven (*Agrostis stolonifera*).

Band II. — 41. Hästhof (*Tussilago Farfara*). — 42. Lomme (*Capsella Bursa pastoris*). — 43. Åkersenap (*Sinapis arvensis*). — 44. Baldersbrå (*Matricaria inodora*). — 45. Åkerkårel (*Erysimum cheiranthoides*). — 46. Åkerbinda (*Polygonum Convolvulus*). — 47. Grönknafvel (*Scleranthus annuus*). — 48. Vägellä (*Atriplex patula*). — 49.

Hvitmäll (*Chenopodium album*). — 50. Spetsgro (*Plantago lanceolata*). — 51. Läkegro (*Pl. major*). — 52. Rödsyra (*Rumex Acetosella*). — 53. Gårdsskräppa (*R. domesticus*). — 54. Tomtskräppa (*R. obtusifolius*). — 55. Åkerspergel (*Spergula arvensis*). — 56. Jordrök (*Fumaria officinalis*). — 57. Röllika (*Achillea Millefolium*). — 58. Flugminga (*Linnaria vulgaris*). — 59. Åkerfälle (*Crepis tectorum*). — 60. Harkål (*Lampsana communis*). — 61. Blåklint (*Centaurea Cyanus*). — 62. Rödplister (*Lamium purpureum*). — 63. Smällglim (*Silene inflata*). — 64. Blåeld (*Echium vulgare*). — 65. Styfmorsviol (*Viola tricolor var. arvensis*). — 66. Åkeröga (*Myosotis arvensis*). — 67. Åkertistel (*Cirsium arvense*). — 68. Morot (*Daucus Carota*). — 69. Sparfvicker (*Vicia hirsuta*). — 70. Råglost (Bromus secalinus). — 71. Åkerkulla (*Anthemis arvensis*). — 72. Åkerfräken (*Equisetum arvense*). — 73. Mjukplister (*Lamium amplexicaule*). — 74. Rågvalmo (*Papaver dubium*). — 75. Hönsärfve (*Cerastium vulgatum*). — 76. Solöga (*Ranunculus acris*). — 77. Ängslysa (*Melandryum pratense*). — 78. Reformstörel (*Euphorbia Helioscopia*). — 79. Gråbynke (*Artemisia vulgaris*). — 80. Flocknackel (*Hieracium umbellatum*).

VI. Växtfiender.

I. Parasitsvampar.

Band I. — 1. *Puccinia graminis* Pers. f. sp. *Secalis* Er. & Henn. II. (*Secale cereale*). — 2. *P. graminis* Pers. f. sp. *Secalis* E. & H. III. (*Secale cereale*). — 3. *P. graminis* Pers. f. sp. *Secalis* E. & H. III. (*Triticum repens*). — 4. *P. graminis* Pers. III. (*Triticum caninum*). — 5. *P. graminis* Pers. f. sp. *Secalis* E. & H. III. (*Elymus arenarius*). — 6. *P. graminis* Pers. III. (*Elymus sibiricus*). — 7. *P. graminis* Pers. III. (*Triticum desertorum*). — 8. *P. graminis* Pers. f. sp. *Avenæ* E. & H. II. (*Avena sativa*). — 9. *P. graminis* Pers. f. sp. *Avenæ* E. & H. III. (*Avena sativa*). — 10. *P. graminis* Pers. f. sp. *Avenæ* E. & H. II. (*Avena elatior*). — 11. *P. graminis* Pers. f. sp. *Avenæ* E. & H. III. (*Avena elatior*). — 12. *P. graminis* Pers. II. (*Avena pratensis*). — 13. *P. graminis* Pers. f. sp. *Airæ* E. & H. II. (*Aira cæspitosa*). — 14. *P. graminis* Pers. f. sp. *Airæ* E. & H. III. (*Aira cæspitosa*). — 15. *P. graminis* Pers. f. sp. *Agrostis* Eriks. II. (*Agrostis alba*). — 16. *P. graminis* Pers. f. sp. *Agrostis* Eriks. III. (*Agrostis alba*). — 17. *P. graminis* Pers. f. sp. *Poæ* E. & H. II. (*Poa compressa*). — 18. *P. graminis* Pers. f. sp. *Poæ* E. & H. III. (*Poa compressa*). — 11. *P. graminis* Pers. f. sp. *Poæ* E. & H. III.

- (*Poa nemoralis*). — 20. *P. graminis* Pers. III. (*Poa Chaixii*). — 21. *P. graminis* Pers. III. (*Poa sudetica*). — 22. *P. graminis* Pers. II. (*Poa pratensis*). — 23. *P. graminis* Pers. III. (*Poa pratensis*). — 24. *P. graminis* Pers. f. sp. *Tritici* E. & H. II. (*Triticum vulgare*). — 25. *P. graminis* Pers. f. sp. *Tritici* E. & H. III. (*Triticum vulgare*). — 26. *P. graminis* Pers. f. sp. *Tritici* E. & H. II. III. (*Triticum Spelta*). — 27. *P. graminis* Pers. II. III. (*Hordeum vulgare*). — 28. *P. graminis* Pers. III. (*Hordeum jubatum*). — 29. *P. graminis* Pers. III. (*Hordeum Hystrix*). — 30. *P. graminis* Pers. III. (*Alopecurus pratensis*). — 31. *P. graminis* Pers. f. sp. *Avenæ* E. & H. (*Dactylis glomerata*). — 32. *P. Phlei-pratensis* E. & H. III. (*Phleum pratense*). — 33. *P. dispersa* E. & H. f. sp. *Tritici* E. & H. II. (*Triticum vulgare*). — 34. *P. dispersa* E. & H. f. sp. *Secalis* E. & H. II. (*Secale cereale*). — 35. *P. dispersa* E. & H. f. sp. *Agropyri* E. & H. II. III. (*Triticum repens*). — 36. *P. dispersa* E. & H. f. sp. *Bromi* Eriks. II. (*Bromus arvensis*). — 37. *P. dispersa* E. & H. II. (*Bromus brizæformis*). — 38. *P. dispersa* E. & H. II. (*Bromus secalinus*). — 39. *P. dispersa* E. & H. II. (*Bromus arduensis*). — 40. *P. dispersa* E. & H. (*Bromus racemosus*). — 41. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Hordei* E. & H. II. (*Hordeum vulgare*). — 42. *P. glumarum* (Schm.) II. (*Hordeum jubatum*). — 43. *P. glumarum* (Schm.) II. (*Hordeum maritimum*). — 44. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Tritici* E. & H. II. (*Triticum vulgare*). — 45. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Tritici* E. & H. II. (*Triticum vulgare*). — 46. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Tritici* III. (*Triticum vulgare*). — 47. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Tritici* E. & H. III. (*Triticum vulgare*). — 48. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Tritici* E. & H. III. (*Triticum vulgare*). — 49. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Tritici* E. & H. III. (*Triticum vulgare*). — 50. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Agropyri* E. & H. II. III. (*Triticum repens*). — 51. *P. glumarum* (Schm.) f. sp. *Elymi* Eriks. II. (*Elymus arenarius*). — 52. *P. simplex* (Körn.) II. (*Hordeum vulgare*). — 53. *P. simplex* (Körn.) III. (*Hordeum vulgare*). — 54. *P. sessilis* (Schm.) II. (*Phalaris arundinacea*). — 55. *P. coronata* Corda. II. (*Avena sativa*). — 56. *P. coronata* Corda III. (*Avena sativa*). — 57. *P. coronata* Corda III. (*Alopecurus pratensis*). — 58. *P. coronata* Corda f. sp. *Festucæ* Eriks. III. (*Festula elatior*). — 59. *P. coronata* Corda f. sp. *Melicæ* E. & H. II. (*Melica nutans*). — 60. *P. coronata* Corda III. (*Calamagrostis arundinacea*). — 61. *P. Magnusiana* (Körn.) II. (*Phragmites communis*). — 62. *P. perplexans* Plowr. II. III. (*Alopecurus pratensis*). — 63. *P. Arrhenateri* (Kleb.) II. III. (*Avena elatior*). — 64. *P. Poarum* Niels. III. (*Poa compressa*). — 65. *P. Poarum* Niels. III. (*Poa nemoralis*). — 66. *P. Baryi* (B. & Br.) II. (*Brachypodium silvatum*). — 67. *P.*

pygmæa Eriks. II. III. (*Calamagrostis epigeios*). — 68. *P. Milii Eriks. II. III.* (*Milium effusum*).

Band II. — 69. *Puccinia Iridis (D. C.) II. III.* (*Iris japonica*). — 70. *P. Iridis (D. C.) II. III.* (*Iris stylosa*). — 71. *P. Iridis (D. C.) II. III.* (*Iris spuria*). — 72. *P. Iridis (D. C.) II. III.* (*Iris ochroleuca*). — 73. *P. Iridis (D. C.) II. III.* (*Iris dumentis*) — 74. *P. bullata (Pers.) III.* (*Aethusa Cynapium*). — 75. *P. bullata (Pers.) II. III.* (*Myrrhis odorata*). — 76. *P. bullata (Pers.) III.* (*Selinum carvifolia*). — 77. *P. suaveolens (Pers.) II.* (*Cirsium arvense*). — 78. *P. suaveolens (Pers.) III.* (*Cirsium arvense*). — 79. *P. Grossulariæ (Gmel.) III.* (*Ribes nigrum*). — 80. *P. fusca (Relh.) I.* (*Anemone nemorosa*). — 81. *P. fusca (Relh.) III.* (*Anemone nemorosa*). — 82. *P. Asparagi (D. C.) III.* (*Asparagus officinalis*). — 83. *P. Menthæ Pers. II. III.* (*Mentha aquatica*). — 84. *P. Menthæ Pers. II. III.* (*Mentha arvensis*). — 85. *P. Menthæ II. III.* (*Mentha viridis*). — 86. *P. Menthæ II. III.* (*Clinopodium vulgare*). — 87. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea Scabiosa*). — 86. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea Jacea*). — 87. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea nigra*). — 88. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea Dubauxii*). — 89. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea transsilvanica*). — 90. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea calcitrapa*). — 91. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea nigrescens*). — 92. *P. Centaureæ Mart. III.* (*Centaurea cirrhata*). — 93. *P. flosculosorum Alb. & Schwein. III.* (*Serratula tinctoria*). — 94. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Hieracium murorum*). — 95. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Hieracium silvaticum*). — 96. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Leontodon autumnalis*). — 97. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Taraxacum officinale*). — 98. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Cirsium heterophyllum*). — 99. *P. flosculosorum A. & Schw. II.* (*Cirsium acaule*). — 100. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Cirsium arvense*). — 101. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Cardus crispus*). — 102. *P. flosculosorum A. & Schw. II.* (*Cirsium oleraceum*). — 103. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Crepis biennis*). — 104. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Lappa officinalis*). — 105. *P. flosculosorum A. & Schw. III.* (*Lappa tomentosa*). — 106. *P. flosculosorum A. & Schw. I.* (*Cirsium heterophyllum*). — 107. *P. Cirsii lanceoloti (D. C.) III.* (*Cirsium lanceolatum*). — 108. *P. Hieracii (Schum.) I.* (*Hieracium paludosum*). — 109. *P. Hieracii (Schum.) I.* (*Saussurea alpina*). — 110. *P. Lampsanæ (Schultz) III.* (*Lampsana communis*). — 111. *P. Prenanthis (Pers.) I.* (*Mulgedium alpinum*). — 112. *P. Prenanthis (Pers.) I.* (*Lactuca muralis*). — 113. *P. Prenanthis (Pers.) III.* (*Lactuca muralis*). — 114. *P. Tragopogi (Pers.) I.* (*Tragopogon pratensis*). — 115. *P. Tanaceti D. C. III.* (*Artemisia Absinthium*). — 116. *P. Galii (Pers.)*

I. (*Galium verum*). — 117. *P. Adoxæ* D. C. I. (*Adoxa Moschatellina*). — 118. *P. Bupleuri* (D. C.) II. III. (*Bupleurum tenuissimum*). — 119. *P. Pimpinellæ* (Strauss) I. III. (*Pimpinella Saxifraga*). — 120. *P. Pimpinellæ* (Strauss.) III. (*Cerofolium silvestre*). — 121. *P. Pimpinellæ* (Strauss.) I. (*Angelica silvestris*). — 122. *P. Epilobii* (D. C.) I. (*Epilobium montanum*). — 123. *P. Epilobii* (D. C.) III. (*Epilobium montanum*). — 124. *P. Epilobii* (D, C.) III. (*Epilobium hirsutum*). — 125. *P. Epilobii* (D. C.) III. (*Epilobium hirsutum*). — 126. *P. Violæ* (Schum.) I. (*Viola Riviniana*). — 127. *P. Violæ* (Schum.) III. (*Viola Riviniana*). — 128. *P. Calthæ* (Link.) III. (*Caltha palustris*). — 129. *P. Potentillæ* (D. C.) II. (*Potentilla Fragariastrum*). — 130. *P. Virgaureæ* (D. C.) I. (*Solidago Virgaurea*). — 131. *P. Arenariæ* (Schum.) III. (*Stellaria graminea*). — 132. *P. Asarina* (Kze.) III. (*Asarum europæum*). — 133. *P. mirabilissima* Park. III. (*Ilex aquifolium*). — 134. *P. Vernoniæ* S. III. (*Vernonia* sp.). — 135. *Pucciniastrum Epilobii* (D. C.) (*Epilobium angustifolium*).

Band III. — 136. *Puccinia verrucosa* (Schultz.) III. (*Glechoma hederacea*). — 137. *P. Asteris Duby.* III. (*Achillea Ptarmica*). — 138. *P. Asteris Duby.* III. (*Achillea Millefolium*). — 139. *P. Asteris Duby.* III. (*Achillae* sp. cult.). — 140. *P. Circææ* (Pers.) III. (*Circæa alpina*). — 141. *P. Malvacearum* Mont. III. (*Althæa rosea*). — 142. *P. Malvacearum* Mont. III. (*Althæa reseæ*). — 143. *P. Malvacearum* Mont. III. (*Althæa taurinensis*). — 144. *P. Malvacearum* Mont. III. (*Althæa* sp. cult.). — 145. *P. Malvacearum* Mont. III. (*Malva Durieui*). — 146. *P. Malvacearum* Mont. III. (*Malva vulgaris*). — 147. *P. Arenariæ* (Schum.) III. (*Stellaria nemorum*). — 148. *P. Arenariæ* (Schum.) III. (*Stellaria palustris*). — 149. *P. Arenariæ* (Schum.) III. (*Stellaria graminea*). — 150. *P. Arenariæ* (Schum.) III. (*Arenaria trinervia*). — 151. *P. Spergulæ* (D. C.) III. (*Spargula arvensis*). — 152. *P. gigantea* Karst. III. (*Epilobium angustifolium*). — 153. *P. Aegopodii* (Schum.) III. (*Aegopodium Podagraria*). — 154. *P. Saxifragæ* Schlecht. III. (*Saxifraga granulata*). — 155. *P. Morthieri* Körn. III. (*Geranium silvaticum*). — 156. *P. Fergussonii* B. & Br. III. (*Viola palustris*). — 157. *P. alpina* Fock. III. (*Viola biflora*). — 158. *P. Phragmitis* (Schum.) III. (*Phragmites communis*). — 159. *P. Anthoxanthi* Fock. (*Anthoxanthum odoratum*). — 160. *P. oblongata* (Link.) III. (*Luzula pilosa*). — 161. *P. Porri* (Sow.) III. (*Allium Porrum*). — 162. *P. Polygoni A. & Schw.* III. (*Polygonum Convolvulus*). — 163. *P. Polygoni A. & Schw.* III. (*Polygonum amphibium*). — 164. *P. argentata* (Schultz.) III. (*Impatiens Noli tangere*). — 165. *P. Pruni spinosæ* Pers. III. (*Prunus spinosa*). — 166. *Uromyces Solidaginis* Niessl. III. (*Solidago Virgaurea*). — 167. *U. Ficaræ* (Schum.) III. (*Ficaria verna*). — 168

U. Ornithogali (Wallr.) III. (*Gagea lutea*). — 169. *U. Rumicis* (Schum.) III. (*Rumex Hydrolapathum*). — 170. *U. Rumicis* (Schum.) III. (*Rumex maximus*). — 171. *U. Alchemillæ* (Pers.) II. (*Alchemilla vulgaris*). — 172. *U. Alchemillæ* (Pers.) III. (*Alchemilla vulgaris*). — 173. *U. Anthyllidis* (Grev.) II. III. (*Anthyllis Vulneraria*). — 174. *U. Scrophulariæ* (D. C.) III. (*Scrophularia nodosa*). — 175. *U. Aconiti Lycoctoni* (D. C.) III. (*Aconitum Lycoctonum*). — 176. *U. Polygoni* Pers.) II. III. (*Polygonum viviparum*). — 177. *U. Acetosæ* Schröt. I. II. (*Rumex Acetosa*). — 178. *U. Acetosæ* Schröt. II. III. (*Rumex Acetosa*). — 179. *U. Acetosæ* Schröt. II. III. (*Rumex Acetosella*). — 180. *U. Valerianæ* (Schum.) II. III. (*Valeriana officinalis*). — 181. *U. Fabæ* Pers. II. III. (*Vicia Faba*). — 182. *U. Orobi* (Pers.) II. III. (*Vicia sepium*). — 183. *U. Orobi* (Pers.) II. III. (*Vicia Cracca*). — 184. *U. Orobi* (Pers.) II. III. (*Orobus vernus*). — 185. *U. Orobi* (Pers.) II. III. (*Orobus tuberosus*). — 186. *U. Orobi* (Pers.) II. III. (*Orobus tuberosus*). — 187. *U. minor* Schrad. I. (*Trifolium montanum*). — 188. *U. Trifolii* (A. & Schw.) II. III. (*Trifolium repens*). — 189. *U. Dactylidis* Otth. I. (*Ranunculus repens*). — 190. *U. Poæ* Rabh. I. (*Ficaria verna*). — 191. *U. Pisi* (Pers.) II. III. (*Lathyrus silvestris*). — 192. *U. Geraniæ* (D. C.) I. (*Geranium silvaticum*). — 193. *U. Geranii* (D. C.) III. (*Geranium silvaticum*). — 194. *U. Geranii* (D. C.) III. (*Geranium Carolinianum*).

Band IV. — 195. *Melampsora betulina* (Pers.) II. (*Betula odorata*). — 196. *M. betulina* (Pers.) II. (*Betula nana*). — 197. *M. Tremulæ* Tul. II. (*Populus tremula*). — 198. *M. cylindrica* Strauss. II. (*Populus balsamifera*). — 199. *M. cylindrica* Strauss. III. (*Populus balsamifera*). — 200. *M. populina* (Jocq.) II. (*Populus nigra*). — 201. *M. Vitellina* D. C. II. III. (*Salix pentandra*). — 202. *M. farinosa* Pers. II. (*Salix caprea*). — 203. *M. farinosa* Pers. II. (*Salix cinerea*). — 204. *M. farinosa* Pers. II. (*Salix aurita*). — 205. *M. farinosa* Pers. II. III. (*Salix dasyclados*). — 206. *M. mixta* Schlecht. II. (*Salix repens*). — 207. *M. mixta* Schlecht. II. (*Salix viminalis*). — 208. *M. epitea* Schlecht. II. (*Salix purpurea*). — 209. *M. Helioscopiæ* (Pers.) II. III. (*Euphorbia Helioscopia*). — 210. *M. Helioscopiæ* (Pers.) II. III. (*Euphorbia exigua*). — 211. *M. Sorbi* (Oudem.) II. (*Sorbus Aucuparia*). — 212. *M. Hypericorum* (D. C.) II. (*Hypericum perforatum*). — 213. *M. Lini* (Pers.) II. (*Linum catharticum*). — 214. *M. Lini* (Pers.) II. (*Linum usitatissimum*). — 215. *M. Vaccinii* (A. & Schw.) II. (*Myrtillus uliginosa*). — 216. *M. Vaccinii* (A. & Schw.) II. (*Myrtillus nigra*). — 217. *M. Padi* (Kze. & Schw.) II. (*Prunus Padius*). — 218. *Coleosporium Sonchi* (Pers.) II. (*Sonchus palustris*). — 219. *Coleosporium Sonchi* (Pers.) II. (*Tussilago Farfara*). — 220. *C. Sonchi* (Pers.) II.

(*Sonchus asper*). -- 221. *C. Sonchi* (Pers.) II. (*Sonchus arvensis*). -- 222. *C. Campanulæ* (Pers.) II. (*Campanula persicæfolia*). -- 223. *C. Campanulæ* (Pers.) II. (*Campanula rotundifolia*). -- 224. *C. Campanulæ* (Pers.) II. (*Campanula glomerata*). -- 225. *C. Campanulæ* (Pers.) II. (*Campanula rapuncuoides*). -- 226. *C. Euphrasiæ* (Schum.) II. (*Odontites rubra*). -- 127. *C. Euphrasiæ* (Schum.) II. III. (*Odontites litoralis*). -- 228. *C. Euphrasiæ* (Schum.) II. III. (*Euphrasia officinalis*). -- 229. *C. Euphrasiæ* (Schum.) II. III. (*Melampyrum silvaticum*). -- 230. *C. Euphrasiæ* (Schum.) II. III. (*Rhinanthus major*). -- 231. *C. Senecionis* (Pers.) I. (*Pinus silvestris*). -- 232. *C. Senecionis* (Pers.) II. (*Senecio vulgaris*). -- 233. *C. Senecionis* (Pers.) II. (*Senecio silvaticus*). -- 234. *Phragmidium violaceum* (Sch.) III. (*Rubus fruticosus*). -- 235. *Phr. Rubi* (Pers.) III. (*Rubus arcticus*). -- 236. *Phr. Rubi* (Pers.) II. (*Rubus cæsius*). -- 237. *Phragmidium Rubi idæi* (Pers.) I. (*Rubus idæus*). -- 238. *Phr. Rubi idæi* (Pers.) III. (*Rubus idæus*). -- 239. *Phr. Potentillæ* (Pers.) II. III. (*Potentilla argentea*). -- 240. *Phr. subcorticium* (Schrank.) II. III. (*Rosa sp. culta*). -- 241. *Phr. subcorticium* (Schrank.) I. (*Rosa cinnamomea*).

Band V. -- 242. *Chrysomyxa Empetri* (Pers.) (*Empetrum nigrum*). -- 243. *Chr. Ledi* (A. & Schw.) (*Ledum palustre*). -- 244. *Chr. pirolatum* (Körn.) (*Pyrola rotundifolia*). -- 245. *Chr. albida* (Kühn) (*Rubus sp.*). -- 246. *Cæoma Ribis alpini* (Pers.) (*Ribes alpinum*). -- 247. *C. Laricis* (Vestd.) (*Larix decidua*). -- 248. *C. Saxifragarum* (Strauss.) (*Saxifraga granulata*). -- 249. *C. Mercurialis* (Pers.) (*Mercurialis perennis*). -- 250. *Uredo Polypodii* (Pers.) (*Phegopteris Dryopteris*). -- 251. *U. Polypodii* (Pers.) (*Cystopteris fragilis*). -- 252. *U. Pirolæ* (Gmel.) (*Pyrola secunda*). -- 253. *U. Pirolæ* (Gmel.) (*Pyrola minor*). -- 254. *Aecidium Berberidis* (Gmel.). -- 255. *Aec. Rhamni* (Gmel.) (*Rhamnus Frangula*). -- 256. *Aec. Rhamni* (Gmel.) (*Rhamnus Frangula*). -- 257. *Aec. Rhamni* (Gmel.) (*Rhamnus cathartica*). -- 258. *Aec. Aquilegiæ* (Pers.) (*Aquilegia vulgaris*). -- 259. *Aec. Grossulariæ* (Pers.) (*Ribes Grossularia*). -- 260. *Aec. Cirsii* (Pers.) (*Cirsium palustre*). -- 261. *Aec. Parnassiæ* (Schlecht). -- 262. *Aec. Hepaticæ* Berk (*Anemone Hepatica*). -- 263. *Aec. Tussilaginis* (Gmel.) (*Tussilago Farfara*). -- 265. *Aec. Pedicularis* (Lib.) (*Pedicularis palustris*). -- 266. *Aec. penicillatum* (Müll.) (*Cratægus Oxyacantha*). -- 267. *Aec. abietinum* (A. & Schw.) (*Abies excelsa*). -- 268. *Aec. Thalictri alpini* (Grev.) (*Thalictrum alpinum*). -- 269. *Aec. Sommerfeltii* Johans. (*Thalictrum alpinum*). -- 270. *Aec. Barbareæ* (D. C.) (*Barbarea vulgaris*). -- 271. *Aec. Urticæ* Schum. (*Urtica dioica*). -- 272. *Aec. Urticæ* Schum. forma sparsa (*Urtica dioica*). -- 273. *Aec. Periclymeni*

(Schum.) (*Lonicera Periclymenum*). — 274. *Aec. rubellum* (D. C.) (*Rumex maximus*). — 275. *Aec. Convallariæ* (Schum.) (*Majanthemum bifolium*). — 276. *Aec. Convallariæ* (Schum.) (*Convallaria majalis*). — 277. *Aec. asperifolii* (Pers.) (*Anchusa officinalis*). — 278. *Aec. asperifolii* (Pers.) (*Anchusa arvensis*). — 279. *Cronartium asclepiadeum* (Willd.) (*Cynanchum nigrum*). — 280. *Cr. asclepiadeum* (Willd.) (*Cynanchum Vincetoxicum*). — 281. *Cr. flaccidum* (A. & Schw.) (*Pæonia* sp. cult.). — 282. *Cr. Ribicolum* (Diétr.) (*Ribes rubrum*). — 283. *Gymnosporangium Sabinæ* (Dicks.) I. (*Pyrus communis*). — 284. *G. clavariceforme* (Jacq.) I. (*Pyrus Malus*). — 285. *G. juniperinum* (Linné). (*Sorbus Aucuparia*).

Band VI. — 287. *Cystopus candidus* De B. (*Capsella Bursa pastoris*). — 288. *C. cubicus* Strauss. (*Scorzonera humilis*). — 289. *Phytophthora infestans* De B. (*Solanum tuberosum*). — 290. *Peronospora effusa* Grév. (*Chenopodium Bonus Henricus*). — 291. *P. effusa* Grév. (*Atriplex patula*). — 292. *P. effusa* Grév. (*Chenopodium album*). — 293. *P. Viciæ* Berk. (*Orobus tuberosus*). — 294. *P. nivea* Ung. (*Aegopodium Podagraria*). — 295. *P. parasitica* Pers. (*Sisymbrium Sophia*). — 296. *P. parasitica* Pers. (*Thlaspi arvense*). — 297. *P. Trifoliorum* De B. (*Trifolium hybridum*). — 298. *P. Trifoliorum* De B. (*Trifol. medium*). — 299. *P. pusilla* Ung. (*Geranium silvaticum*). — 300. *P. pusilla* Ung. (*Geranium pusillum*). — 301. *P. sordida* Ung. (*Scrophularia nodosa*). — 302. *P. arborescens* Berk. (*Nemophila insignis*). — 303. *P. calotheca* De B. (*Asperula odorata*). 304. — *P. Radii* De B. (*Matricaria inodora*). — 305. *P. Schleideniana* Ung. (*Allium Cepa*). — 306. *Alta* Fuck. (*Plantago major*). — 307. *P. pygmæa*. De B. (*Anemone nemorosa*). — 308. *P. gangliiformis* Berk. (*Cirsium arvense*). — 309. *P. gangliiformis* Berk. (*Senecio vulgaris*). — 310. *P. grisea*. (*Veronica officinalis*). — 311. *Rumicis* De B. (*Rumex Acetosa*). 312. *P. Rumicis* De B. (*Rumex Acetosella*). — 313. *P. affinis* Rossm. (*Fumaria officinalis*). — 314. *P. Ficarix* Tul. (*Ranunculus acris*). — 315. *P. Ficarix* Tul. (*Ranunculus repens*). — 316. *P. Ficarix* Tul. (*Ficaria verna*). — 317. *P. leptosperma* De B. (*Artemisia vulgaris*). — 318. *P. obovata* Bon. (*Spergula arvensis*). — 319. *Bremia Lactuce* Schr. (*Lampsana communis*). — 320. *Phyllactinia suffulta* (Reb.) (*Fraxinus excelsior*). — 321. *Erysiphe communis* Fr. (*Trichera arvensis*). — 322. *E. horridula* Lév. (*Symphytum officinale*). — 323. *E. lamprocarpa* Lev. (*Hieracium* sp.). — 324. *E. lamprocarpa* Lév. (*Lappa tomentosa*). — 325. *E. lamprocarpa* Lév. (*Lappa officinalis*). — 326. *E. lamprocarpa* Lév. (*Plantago major*). — 327. *E. Lamprocarpa* Lév. (*Plantago media*). — 328. *E. communis* Wallr. (*Ranunculus acris*). — 329. *E. communis* Wallr. (*Thalictrum flavum*). — 330. *E. graminis* D. C. (*Phleum pratense*). —

331. *Sphaerotherca Castagnei* Lev. (Humulus Lupulus). — 332. *Sph. Castagnei* Lev. (Alchemilla vulgaris). — 333. *Sph. Castagnei* Lev. (Plantago major). — 334. *Sph. pannosa* (Wallr.) (Rosa sp. cult.). — 335. 336. *Septoria Dulcamaræ* Desm. (Solanum Dulcamara). — 337. *S. Polygoni* Sacc. (Polygonum lapathifolium). — 338. *Podosphæra Kunzei* Lév. (Myrtilus nigra). -- 339. *Synchytrium Anemones* (D. C.) (Anemone nemorosa).

Band VII. — 340. *Taphrina aurea* Fr. (Populus nigra). — 341. *T. turgida* (Sad.) (Betula odorata). — 342. *T. carnea* Johans. (Betula odorata). — 343. *T. carnea* Johans. (Betula alpestris). — 344. *T. nana* Johans. (Betula nana). — 345. *T. nana* Johans. (Betula alpestris). — 346. *Polystigma fulvum* Tul. (Prunus Padus). — 347. *P. rubrum* Tul. (Prunus spinosa). — 348. *Dothidella Ulmi* Fuck. (Ulmus montana). — 349. *Epichloë typhina* Fr. (Dactylis glomerata). — 350. *E. typhina* Fr. (Anthoxanthum odoratum). — 351. *E. typhina* Fr. var. *rachiphila* Eriks. (Poa pratensis). — 352. *Dothidella Pteridis* Fuck. (Pteris aquilina). — 353. *Phyllachora Junci* Fuck. (Juncus effusus). — 354. *Ph. Campanulæ* Fuck. (Campanula Trachelium). — 355. *Rhytisma Acerinum* Fr. (Acer platanoides). — 356. *Rhytisma salicinum* Fr. (Salix caprea). — 357. *Rh. salicinum* Fr. f. *sparsa* (S. caprea). — 358. *Rh. Andromedæ* Fr. (Andromeda polifolia). — 359. *Protomyces macrosporus* Ung. (Aegopodium Podagraria). — 360. *Euryachora thoracella* Sacc. (Sedum Telephium). — 361. *Morthiera Mespili* (Fuck.) (Cotoneaster vulgaris). — 362. *Uncinula Tulasnei* (Fuck.) (Acer platanoides). — 363. *U. populina* (D. C.) (Populus monilifera). — 364. *U. Salicina* (D. C.) (Salix caprea). — 365. *Gnomonia fimbriata* (Pers.) (Carpinus Betulus). — 366. *Pseudopeziza Ranunculi* (Fuck.) (Ranunculus auricomus). — 367. *Ps. Ranunculi* Fuck. (Ranunculus repens). — 368. *Polythrincium Trifolii* Kze (Trifolium pratense). — 369. *P. Trifolii* Kze. (Trifolium repens). — 370. *Stigmatea Robertiani* Fr. (Geranium Carolinianum). — 371. *St. Robertiani* Fr. (Geranium Robertianum). — 372. *Microsphæra Berberidis* Lev. (Berberis vulgaris). -- 373. *Leptothyrium alneum* (Lév.) (Alnus glutinosa). — 374. *Phyllactinia suffulta* (Reb.) (Alnus glutinosa). — 375. *Capnodium Tiliæ* (Fuck.) (Tilia vulgaris). — 376. *Capn. quercinum* (Pers.) (Quercus Robur). — 377. *Gloeosporium Tremulæ* (Lib.) (Populus tremula). — 378. *Mycosphærella punctiformis* (Pers.) — 379. *Ramularia Sambuci* Sacc. (Sambucus Ebulus). — 380. *R. calcea* Desm. (Glechoma hederacea). — 381. *R. lactea* (Desm.) (Viola hirta). — 382. *R. Rumicis* Kalch. (Rumex Hydrolapathum). — 383. *R. lamicola* Mass. (Lamium album). — 384. *R. Urticæ* Fuck. (Urtica dioica). — 385. *Ovularia Primulana* Karst. (Primula veris). — 386. *Ramularia cylindroides* Sacc. (Symphytum asperrimum). — 387.

Phyllosticta brunnea (B. & Br.) (*Acer rubrum*). — 388. *Depazea Dianthi* (A. & Schw.) (*Saponaria officinalis*). — 389. *Depazea vagans Fr.* (*Geum urbanum*). — 390. *Septoria Podagrariae* *Fuck.* (*Acropodium Podagraria*).

Band VIII. — 391. *Ustilago longissima* (Sow.) (*Glyceria spectabilis*). — 392. *U. segetum* (Bull.) (*Avena sativa*). — 393. *U. segetum* (Bull.) (*Hordeum vulgare*). — 394. *U. bromivora* (Tul.) (*Bromus secalinus*). — 395. *U. violacea* (Pers.) (*Silene nutans*). — 396. *U. violacea* (Pers.) (*Viscaria vulgaris*). — 397. *U. Scabiosæ* (Sow.) (*Trichera arvensis*). — 398. *U. utriculosa* (Nees) (*Polygonum Hydropiper*). — 399. *U. utriculosa* (Nees.) (*Polygonum lapathifolium*). — 400. *U. Tragopogi* (Pers.) (*Tragopogon pratensis*). — 401. *U. Tragopogi* (Pers.) (*Scorzonera humilis*). — 402. *U. Caricis* (Pers.) (*Carex Goodenoughii*). — 402. *U. olivacea* (D. C.) (*Carex arenaria*). — 403. *U. Kühniana* Wolff. (*Rumex Acetosella*). — 404. *U. anomala* J. Kunze (*Polygonum Convolvulus*). — 405. *U. vinosa* Berk. (*Oxyria digyna*). — 406. *U. Bistortarum* D. C. (*Polygonum viviparum*). — 407. *Sorosporium Paridis* (Ung.) (*Trientalis europæa*). — 408. *Urocystis occulta* (Wallr.) (*Secale cereale*). — 409. *U. Anemones* (Pers.) (*Anemone nemorosa*). — 410. *U. Anemones* (Pers.) (*Anemone Hepatica*). — 411. *U. Anemones* (Pers.) (*Ranunculus repens*). — 412. *Tilletia lævis* Kühn (*Triticum vulgare*). — 413. *Entyloma Calendulæ* Oudem. (*Calendula officinalis*). — 414. *Ent. Calendulæ* Oudem. (*Hieracium murorum*). — 415. *Ent. Ranunculi* Bonord. (*Batrachium sceleratum*). — 416. *Ent. microsporum* Ung. (*Ranunculus repens*). — 417. *Ent. Hottoniæ* Rostr. (*Hottonia palustris*). — 418. *Ent. canescens* Schröt. (*Myosotis stricta*). — 419. *Entyloma Chrysosplenii* Schröt. (*Chrysosplenium alternifolium*).

II. Skadeinsekter.

(I tvenne kartonger).

1. *Skinnarbaggen* (*Phosphuga atra*). — 2. *Matta Skinnarbaggen* (*Oiceoptoma opaca*). — 3. *Rapsbaggen* (*Meligethes oeneus*). — 4. *Trädgårdstorren* (*Phyllopertha horticola*). — 5. *Pingborren* (*Rhizotrogus solstitialis*). — 6. *Ollonborren* (*Melolontha vulgaris*). — 7. *Kastanieborren* (*M. Hippocastani*). — 8. *Gröna praktbaggen* (*Agrilis viridis*). — 9. *Musgrå knäpparen* (*Lacon murinus*). — 10. *Randiga sädesknäpparen* (*Agriotes lineatus*). — 11. *Mörka sädesknäpparen* (*Agr. obscurus*). — 12. *Ärtsmygen* (*Bruchus Pisi*). — 13. *Bönsmygen* (*B. rufimanus*). — 14. *Gigelärtsmygen* (*B. loti*). — 15. *Vial-*

smygen (*B. atomarius*). — 16. *Poppelrullvifveln* (*Byctiscus betuleti*). — 17. *Svarta rullvifveln* (*Rhynchites betulæ*). — 18. *Klöfverspetsbaggen* (*Apion apricans*). — 19. *Randiga ärtvifveln* (*Sitones lineatus*). — 20. *Borsthåriga ärtvifveln* (*S. hispidulus*). — 21. *Vågiga löfvifveln* (*Polydrosus undatus*). — 22. *Fläckiga löfvifveln* (*P. cervinus*). — 23. *Mettallgröna löfvifveln* (*Phyllobius argentatus*). — 24. *Gråvifveln* (*Brachyderes incanus*). — 25. *Vanliga snyltbaggen* (*Hyllobius abietis*). — 26. *Större kottvifveln*. (*Pissodes pini*). — 27. *Kålvifveln* (*Ceutorhynchus sulcicollis*). — 28. *Kålvifveln* (*C. assimilis*). — 29. *Ekbladmineraren* (*Orchestes quercus*). — 30. *Björkbladmineraren* (*Orch. ruschi*). — 31. *Bokbladmineraren* (*Orch. fagi*). — 32. *Barrvifveln* (*Brachonyx indigena*). — 33. *Tallspintvifveln* (*Magdalinus violaceus*). — 34. *Spannmålsvifveln* (*Calandra granaria*). — 35. *Svarta tallbastborren* (*Hylastes ater*). — 36. *Askbastborren* (*Hylesinus fraxini*). — 37. *Vanliga mörghorren* (*Hylurgus piniperda*). — 38. *Vedborren* (*Xyloterus domesticus*). — 39. *Dvergborren* (*Crypturgus pusillus*). — 40. *Stora barkborren* (*Tomicus stenographus*). — 41. *Åttatandade barkborren* (*T. typographus*). — 42. *Sextandade barkborren* (*T. chalcographus*). — 43. *Björksplintborren* (*Scolythes destructor*). — 44. *Träbitaren* (*Spondylus buprestoides*). — 45. *Blå Barkbocken* (*Callidium violaceum*). — 46. *Vågiga barkbocken* (*C. undatum*). — 47. *Barrträdlöparen* (*Rhagium inquisitor*). — 48. *Löfträdlöparen* (*Rh. mordax*). — 49. *Gulröda smalbocken* (*Leptura testacea*). — 50. *Myckbocken* (*Callichroma moschata*). — 51. *Bruna Barkbocken* (*Criocephalus rusticus*). — 52. *Tallbocken* (*Monochamus sutor*). — 52. *Större Aspvedsbocken* (*Saperda carcharias*). — 54. *Renfanebaggen* (*Adimonia tanacetii*). — 55. *Kåljordloppan* (*Phyllotreta brassicæ*). — 56. *Randiga jordloppan* (*Ph. nemorum*). — 57. *Vågiga jordloppan* (*Ph. undulata*). — 58. *Kornjordloppan* (*Ph. vittula*). — 59. *Vanliga jordloppan* (*Haltica oleracea*). — 60. *Coloradobaggen* (*Doryphora decemlineata*). — 61. *aspglansbaggen* (*Lina populi*). — 62. *Björkbladstekeln* (*Cimex variabilis*). — 63. *Gula kornstekeln* (*Sirex gigas*). — 64. *Röda tallstekeln* (*Lophyrus rufus*). — 65. *Tallstekeln* (*L. pini*). — 66. *Kamelstekeln* (*Xiphodria camelus*). — 67. *Tallspinnarestekeln* (*Lyda stellata*). — 68. *Bredfotade bladsågaren* (*Nematus septentrionalis*). — 69. *Rapsbladstekeln* (*Athalia spinarum*). — 70. *Halmstekeln* (*Cephus pygmaeus*). — 71. *Hvctemyggan* (*Cecidomyia tritici*). — 72. *Ostflugan* (*Piophilus casei*). — 73. *Fritflugan* (*Oscinis frit*). — 74. *Kornflugan* (*Chlorops tæniopus*). — 75. *Lökflugan* (*Athomyia antiqua*). — 76. *Blåsfoten* (*Thrips cerealium*). — 77. *Bladlusen* (*Aphis* sp.). — 78. *Granbarrlusen* (*Chermes viridis*). — 79. *Tallmätaren* (*Bupalus piniarius*). — 80. *Humlerotätaren* (*Hepialus Humuli*). — 81. *Gaffelsvansen* (*Harpyia vinella*). — 82. *Bokspinnaren* (*Dasychira pudibunda*). — 83. *Videspinnaren* (*Leucoma sa-*

licis). — 84. *Sädesbroddflyet* (*Agrotis tritici*). — 85. *Fällmaskflyet*. (*Agr segetum*). — 86. *Åkerflyet* (*A. exclamationis*). — 86. *Slökornsflyet* (*Hadena basilinea*). — 88. *Rotflyet* (*Hadena polyodon*). — 89. *Gräsflyet* (*Chareas graminis*). — 90. *Kålfjäriln* (*Pieris brassicæ*). — 91. *Roffjäriln* (*P. rapæ*). — 92. *Rapsfjäriln* (*P. napi*). — 93. *Tallsvärmaren* (*Sphinx pinastri*). — 94. *Vide-nattsvärmaren* (*Smerinthus ocellata*). — 95. *Träffjäriln* (*Cossus ligniperda*). — 96. *Tallspinnaren* (*Lasiocampa pini*). — 97. *Lindspinnaren* (*Phalera bucephala*). — 98. *Nunnan* (*Psilura Monacha*). — 99. *Björkspinnaren* (*Bombyx lanestris*). — 100. *Kålflyet* (*Manestra brassicæ*). — 101. *Grönsaksflyet* (*M. oleracea*). — 102. *Ärtflyet* (*M. pisi*). — 103. *Hvitaxflyet* (*Hadena secalis*). — 104. *Socketärtflyet* (*Plusia gamma*). — 105. *Lindmätaren* (*Hibernia defoliaria*). — 106. *Frostfjäriln* (*Cheimatobia brumata*). — 107. *Tallskottvecklaren* (*Retinia Buoliana*). — 108. *Kornmalen* (*Tinea granella*). — 109. *Ärtvecklaren* (*Grapholitha nebritana*). — 110. *Ekvecklaren* (*Tortrix viridana*).

e. Frötypsamling.

Härtill en handskrifven förteckning.

IX. Skogskultur på mossar.

Utställningsföremål.

Samling af kultiverade och vilda pil- och videarter.

Band I. — 1. *Salix pentandra* L. — 2. *S. fragilis* L. — 3. *S. viridis* Fr. — 4. *S. alba* L. — 5. *S. fragilis* × *alba*. — 6. *S. triandra* L. — 7. *S. purpurea* L. — 8. *S. daphnoides* Vill. — 9. *S. acutifolia* Willd. — 10. *S. mollissima* Ehrh. — 11. *S. viminalis* L. — 12. *S. incana* L. — 13. *S. dasyclados* Vill. — 14. *S. Smithiana* Willd. — 15. *S. aurita* × *viminalis*. — 16. *S. purpurea* × *viminalis*. — 17. *S. rosmarinifolia* L. — 18. *S. lanata* L. — 19. *S. glauca* L. — 20. *S. Lapponum* L. — 21. *S. caprea* L. — 22. *S. caprea* × *phylicifolia*. — 23. *S. cinerea* L. — 24. *S. cinerea* × *repens*. — 25. *S. aurita* L. — 26. *S. aurita* × *repens*. — 27. *S. aurita* × *Lapponum*. — 28. *S. repens* L. — 29. *S. myrtilloides* L. — 30. *S. nigricans* Sm. — 31. *S. phylicifolia* L. — 32. *S. hastata* L. — 33. *S. myrsinites* L. — 34. *S. arbuscula* L. — 35. *S. polaris*

Jönköpings Lit. Måttbeväring

Svenska Mosskulturföreningens vegetationsförsök.

Wahlenb. — 36. *S. herbacea* L. — 37. *S. reticulata* L. — 38. *S. livida* (Wg.) — 39. *S. Calodendron* Wimm. — 40. *S. depressa* Wg.

Stamgenomskärningar af myrtallar.

Krypande dvergtallar från myrar.

Dverghjörkar.

Björkar från myrar.

Ekstammar från mossar.

X. Svenska Mosskulturföreningens kulturförsök.

Af Carl von Feilitzen.

För att vinna klarhet i ett flertal frågor rörande mossodlingarnas rationela skötsel har Föreningen utfört en mängd kulturförsök. Dessa hafva varit dels s. k. **exakta vegetationsförsök**, dels **fältförsök**.

Vegetationsförsök äro ordnade i Jönköping och utföras dels i s. k. jordparceller, dels i fristående kärl.

Jordparceller äro i marken nedsänkta 4 kantiga träramar eller ock zinkcylindrar utan botten, som fyllas med den jord, hvori man vill utföra försöken.

Föreningen utför vegetationsförsök i

256	jordparceller, bestående af träramar 60 cm i kvadrat, fyllda med jord till 1 meters djup.
245	» bestående af zinkcylindrar af 60 cm. diameter, fyllda med jord till samma djup.
102	» bestående af 4 kantiga träramar 1 m. i kvadrat, fyllda med jord till 89 cm:s djup.
20	» bestående af 4 kantiga träramar 30 cm. i kvadrat, fyllda med jord till 89 cm:s djup.
146	fristående zinkkärl af dels 25, dels 30 cm:s diameter.
76	nedgrädda träkärl med botten 30 cm i kvadrat.

Summa 845 st.

Fördelarne med vegetationsförsöken äro många, såsom att man kan samtidigt medhinna en stor mängd försök; att man genom ståltrådsnät kan skydda växterna för fåglar, hvilka vid fältförsök kunna uppåta en del korn på somliga parceller; att vid inträffande torra parcellerna kunna vattnas, och att den mest ogynsamma väderlek dock icke kan hindra, att skörden blir väl inbergad. Gödslingen till vegetationskärlen och gödselns nedmyllning kan äfven ske med större likformighet och noggrannhet än vid fältförsöken, och detsamma är förhållandet med

sådden, ty samtliga kornen kunna blifva lika djupt nedmyllade och erhålla lika afstånd från hvarandra.

Naturligt är, att man för besvarandet af en mängd frågor icke vågar draga slutledningar ensamt utaf vid sådana försök erhållna resultat, utan äfven måste utföra jemförande fältförsök. Flera frågor kunna dock lösas med största säkerhet, och för andra kan man hafva god ledning af de vunna resultaten.

Sommaren 1895 togos öfver en del af vegetationsförsöken tvenne fotografier, hvilka äro intagna i katalogen.

Fältförsök. Utom ofvannämnde hafva äfven kulturförsök utförts ute på mossarna dels under Föreningens omedelbara ledning, dels hos egendomsegare i skilda trakter af landet. Försök fortgingo under flera år vid Strömsberg, en egendom tillhörig Hofmarskalken m. m. Fr. von Strokirch, som välvilligt hade lemnat ett par tunnland mossjord till Föreningens fria disposition. Försöken derstädes hafva afslutats, sedan Föreningen blifvit egare af ett större försöksfält vid Flahult circa $\frac{1}{4}$ mil från Norrahammars och Tabergs jernvägsstationer.

Vid Flahults experimentalafält, hvars hela egovidd är 81,759 har, finnes både högmosse och lågmosse, tillsammans circa 50 har, det öfriga består af sandjord och skogsmark. Föreningen öfvertog år 1891 på arrende 17 hektar af den oodlade mossen vid Flahult samt började utdikning och odling våren 1891, sedan under föregående års höst ett större hufvuddike blifvit färdigt. År 1892 inbergades första skörden på en mindre areal.

Odlingarna fortsattes årligen, och allt mera af högmossen öfverlemnades till Föreningens disposition; under tiden uppfördes behöfliga byggnader. Då det icke kunde anses lämpligt, att på en för 20 år arrenderad jord nedlägga så stora kostnader, som äro behöfliga vid ett experimentalafält, och då dessutom Föreningen för all framtid behöfde nämnde fält till försök, beslöts att inköpa detsamma. Det dertill behöfliga kapitalet 15,000 kr. erhöles genom att personer ingingo såsom ständiga ledamöter i Föreningen och dervid erlade 100 kr., hvilka ledamotsafgifter enligt Föreningens beslut fingo användas för detta ändamål, och köpet afslutades under år 1894.

För närvarande äro uppodlade circa 30 har, hvilka äro indelade i 396 parceller från 2 ars ända till öfver 1 hektars storlek. Kreatursbesättningen består af 9 par oxar samt 1 ko, tillhörig förmannen.

Utom här omnämnde fältförsök utföras äfven sådana hos enskilda egendomsegare i olika trakter af landet. Det är nemligen högst viktigt att vinna erfarenhet, huru de lokala förhållandena, beroende på mossjordens olika beskaffenhet, höjd öfver hafvet, nordligare eller sydligare läge etc. inverkar förändrande i ett eller annat afseende på val af göd-

- 1. Lathyrus clymenum
- 2. Serradella
- 3. Lupiner

Till alla är ympjord använd.

Åkerärter vuxna på hvitmossa
 a. med ympjord. b. utan ympjord.

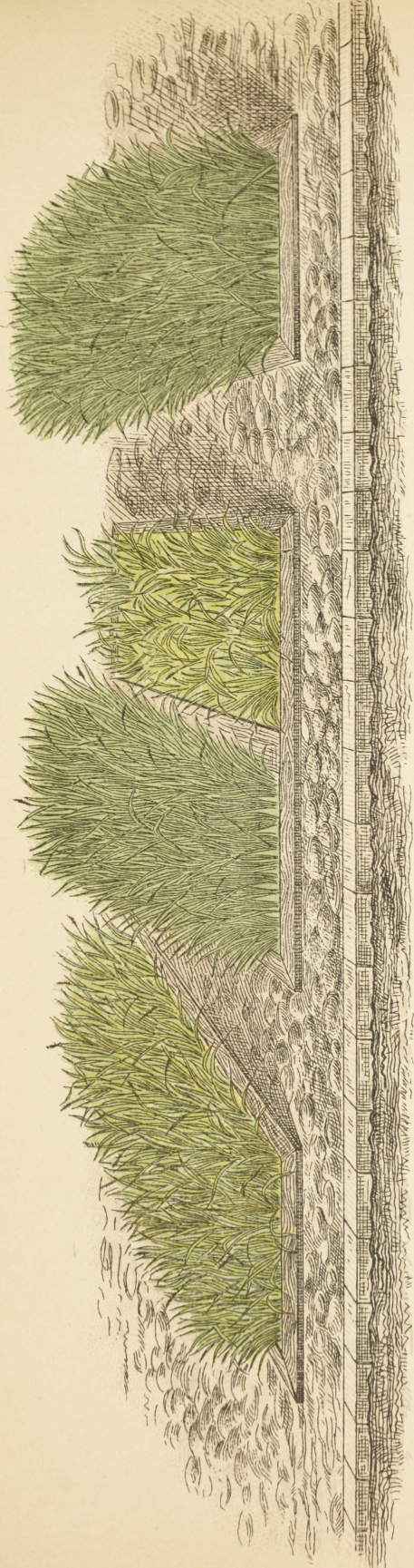
THE
JOHN CRERAR
LIBRARY

N:o 1.

N:o 2.

N:o 3.

N:o 4.

Gödsling.

Skörd 1895

gr.

N:o 1. Öfvergödsling hösten 1894 med thomasslagg.

N:o 2. D:o d:o d:o d:o d:o och kainit.

N:o 3. D:o d:o d:o d:o d:o

N:o 4. D:o d:o d:o d:o d:o och kainit.

N:o 1. 4,542
N:o 2. 6,380

Sandblandade parceller.

N:o 3. 2,144
N:o 4. 6,544

Ej sandblandade parceller.

THE
JOHN CRERAR
LIBRARY

selämnerna eller jordförbättringsmedel, af kulturväxter etc., och dessutom väckes intresset för en rationellare mosskultur genom att här och hvar finnes ett försöksfält, der de i trakten boende kunna följa försöken och med egna ögon se resultaten.

Det skulle vara af intresse att här redogöra för en del af de genom kulturförsöken vunna resultaten, men jag måste dervid hänvisa till de många uppsatser, som härom förekommit i Föreningens tidskrift.

Tvenne planscher äro dock intagna, båda efter fotografier från kulturförsöken. På den ena kan man se ympjordens verkan, på den andra, huru kraftigt gödsling med kainit befördrar gräsväxten, isynnerhet på osandade mossar.

Utställningsföremål.

Kärl med gödslingsförsök och diverse kulturväxter från Föreningens försöksfält.

Rättelser.

- Sid. 31, rad 5 uppfifrån sättes II. framför rubriken.
» 96, » 2 nedifrån står Gestrikland, läs Gefleborgs län.
» 152, » 7 uppfifrån står 45 läs 50.
» 152, » 4 uppfifrån står 9. Osläckt kalk. 10. Osläckt Orstenskalk, skall vara 9. Osläckt Orstenskalk 10. Osläckt hallstenskalk.

Tillägg.

Sedan katalogen blifvit färdigtryckt, har Föreningen från Skånska Superfosfat- & Svafvelsyrefabriks-Aktiebolaget i Helsingborg såsom gäfva erhållit

Prof å 45 %-tig Superfosfat.

» » 20 %-tig d:o.

» » Sillguano.

» » Sillguanosuperfosfat.

Dessa prof utställas äfven under afdelningen Gödselämnen.

Analys å Sillguano.

minst 10 % qväfve.

cirka 4 » svårlöslig fosforsyra.

cirka 1,5 » kali.

Analys å Sillguanosuperfosfat.

5 % qväfve.

10 » lättlöslig fosforsyra.

2 » svårlöslig »

0,75 » kali.

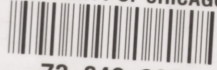
Innehållsförteckning.

Inledning, af Carl von Feilitzen	sid. 3.
Om Svenska Mosskulturföreningen, af Carl von Feilitzen.....	» 5.
I. Torfbildning, af Rob. Tolf	» 7.
A. Torfbildande växter.....	» 7.
I. Sveriges Hvitmossor	» 8
II. Sveriges Brunmossor	» 11.
III. Sveriges Starrarter	» 13.
IV. Torfbildande växter från högmossar	» 15.
V. Torfbildande växter från lågmossar i södra och mellersta Sverige	» 17.
VI. Torfbildande växter från norrländska mossar	» 19.
VII. Torfbildande växter från gotländska myrar	» 21.
VIII. Torfbildande växter från mossar i sydligaste Sverige	» 22.
IX. Bottentorfbildande växter.....	» 23.
X. Torfbildande lefvermossor	» 24.
XI. Alger och lafvar	» 25.
B. Mossprofiler samt typer af olika torfsorter.....	» 26.
II. Svenska Mosskulturföreningens jordanalyser, af Carl von Feilitzen	» 31.
III. Fynd i mossar och deras underlag, af Rob. Tolf	» 126.
a). Subfossila växtlemningar.....	» 126.
b). Kalktuffer.....	» 128.
c). Torfmineral	» 128.
d). Diverse föremål funna i mossar	» 128.
IV. Mossjordsprof, af Carl von Feilitzen	» 129.
V. Sveriges Mossjordsarealer, af Carl von Feilitzen	» 129.
VI. Mossarnes industriela användning, af Carl von Feilitzen...	» 131.
a). Torfströfabrikationen	» 131.
b). Hvitmossans öfriga användning	» 138.
c). Eriophorumtorfs användning	» 138.
d). Bränntorffabrikation.....	» 141.
e). Bränntorfvens torrdestillation	» 143.
VII. Mossarnes användning såsom odlingsmark	» 144.
a). Mossarnes afdikning, af H. Magnét	» 144.

b).	Mossarnes odling, af Carl von Feilitzen	sid. 148.
c).	Jordförbättringsmedel af Carl von Feilitzen	» 149.
d).	Gödselämnen för mossar, af Carl von Feilitzen ...	» 157.
e).	Skördeprodukter från mossar, af Carl von Feilitzen	» 158.
VIII.	Mosskulturens botaniska och zoologiska afdelning, af Rob. Tolf	» 162.
	I. Sveriges baljväxter	» 162.
	II. Sveriges gräs	» 163.
	III. Baljväxter från mossodlingar	» 166.
	IV. Fodergräs från mossodlingar	» 166.
	V. Ogräs från mossodlingar	» 167.
	VI. Växtfiender	» 168.
	1. Parasitsvampar	» 168.
	2. Skadeinsekter	» 176.
IX.	Skogskultur å mossar, af Rob. Tolf	» 178.
X.	Svenska Mosskulturföreningens kulturförsök, af Carl von Feilitzen	» 179.
Rättelser	» 181.
Tillägg	» 182.

UNIVERSITY OF CHICAGO

73 649 300